ב"ח ניסן תשל"ט 25.4.79 מספר 2173 80 עמודים שנה 43 המחיר: 20.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

זוועה בנהריה

BRAUN STANDARD

מכונת הגילוח שכדאי לפגוש פנים אל פנים

ב-995* ל"י בלבד

ראש גילוח צר

מבטיח גילוח קרוב, גם במקומות שלמכונות אחרות קשה להגיע, כמו החריץ בסנטר או מתחת לאף. בזמן גילוח קצר ביותר מלטפת מכונת הגילוח סטנדרט את פניך, ומשאירה אותם נקיים וחלקים למגע.
מפסק מרכזי נוח להפעלה נותן לך אפשרות ל־3 מצבים: גילוח, גילוח לשיער ארוך ונקודת עצירה.

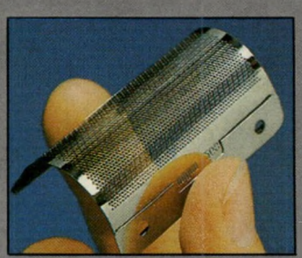

רשת מצופה בפלטינה

שיטת הרשת של בראון מונעת גרוי העור ואינה נותנת לאף שערה לחמוק. שיטה זו בלעדית לבראון.
לסטנדרט סכין מיוחד לשיער ארוך, מיוחד לעיצוב הזקן והפיאות.

עיצוב דק ואלגנטי

מאפשר לך שמוש נוח ואחיזה נעימה בכף היד. לבחירתך שני צבעים: כחול כהה ואפור בהיר.

BRAUN
מס. 1 באירופה.

בחר לך אחת מ־3 סוגי מכונות הגילוח של בראון: סטנדרט, קומפקט ומיקרון — הפועלות על חשמל.
ספרינט — על סוללות, אינטרסיטי ואינטרקונטיננטל — הנטענות — ועשה אותה מס׳ 1 גם אצלך, בוקר בוקר.

*המחיר נכון להיום ואינו כולל מס ערך מוסף.

מפיצים בלעדיים של מוצרי בראון בישראל — דל־תה — מוצרי איכות חשמליים בע״מ, רח׳ ה׳ באייר (ככר המדינה) 40, תל־אביב, טל: 252386, 252385, להשיג ברשתות השיווק — שקם, המשביר לצרכן, כל בו שלום ובחנויות החשמל המובחרות. תחנות שרות: תל־אביב: דל־תה מוצרי איכות חשמליים בע״מ, רח׳ ה׳ באייר (ככר המדינה) 40. רובין, רח׳ יסוד המעלה 6; אליאס, רח׳ העליה 20.
ירושלים: קאליש, רח׳ בן הלל 5. חיפה: בן קיקי (מיקס), רח׳ עמק הזיתים 17. נתניה: בר־מנחם, רח׳ שטמפפר 15.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עיתמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע„מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה „נד" בע„מ • גלופות: צינקוגרפיה „כספי" בע„מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תכור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: ענת ישראלי • צלמי־מערכת: ציון צפריר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המו„ל: העולם הזה בע„מ.

קיבא יקי.

הרבה מאד מילים נאמרו ונכתבו לגבי יתרונם של צילומים על מילים. האימרה „אלף מילים אינן יכולות לתאר ולהביע כפי שיכול צילום אחד," הפכה לאחת מאמות היסוד של העיתונות המודרנית. ובכל זאת אנו מופתעים כל פעם מחדש מהעוצמה הגלומה בצילומים.

לפני שלושה שבועות פירסם העולם הזה כתבה על נסיבות פטירתו של השחקן יוסף („בומבה") צור (בומבה — סוף המישחק). העובדות שהיו כלולות בכתבה גוללו טרגדיה אנושית מזעזעת: כיצד חלו בומבה צור ורעייתו, מינה, בסרטן, כמעט בעת ובעונה אחת, וכיצד חיו ילדיהם עימם תחת קורת־גג אחת בידיעה שהם עדים לגסיסתם האיטית של הוריהם.

זה היה סיפור עצוב. הוא גרם ללא ספק צביטה בלב לקוראיו. איש מהם לא קבל על כך שפירסמנו אותו. להיפך. לעומת זאת הופנו כלפינו טענות מרות על שניים מהצילומים שהתפרסמו באותה כתבה. היו אלה צילומיו של בומבה צור, שצולמו ימים מיספר לפני מותו. כשמחלתו הקשה כימעט וכבר כילתה אותו. הוא נראה בהם כחוש וחיוור, כמי שהזיקנה קפצה עליו בבת אחת (ראה צילומים בעמוד זה). הוא היה שונה לגמרי מהחדמית של הסובב השמנמן והחייכן, בה זכר אותו הציבור.

די במפתיע קיבלנו תגובות נזעמות על פירסום צילומים אלה: „לשם מה הייתם צריכים לפרסם אותם? האם לא די בזה שכתבתם שהוא מת מסרטן? הייתם צריכים גם להראות את זה? הרי אלה צילומים מעוררי חלחלה?"

במחשבה שנייה היתה זו תגובה טבעית. בני־אדם אינם אוהבים להתייצב פנים אל פנים מול המוות. כשאדם מביט בפני המוות למעשה בפני עצמו הוא מביט. כל זמן שהמוות מופיע לעינינו במילים הוא עדיין מושג ערטילאי. מילים הם סמלים. אותה מילה עצמה יכולה להגיד לאנשים שונים דברים אחרים. גם המילה „מוות" היא סמל למושג, שכל אחד מפרש אותו ורואה אותו בצורה שונה.

הצילום בניגוד למילה הוא סימן. צילום של אדם מת הוא סימן שהותיר המוות אחריו. צילום של אדם הנמצא על סף המוות הוא סימן שמסמן המוות על קורבנו המיועד. שלא כמו לגבי הסמל, מייחסים בני האדם לסימן תכונה של הידבקות. השלכה זו יוצרת רתיעה. טבעי שאנשים נרתעים מלהתבונן במתים, בגוססים או בצילומיהם כאילו מתוך חשש מפני הידבקות. ראיית המוות היא ראיית עצמנו במצב זה. ההתבוננות בתמונת אדם אכול סרטן יוצרת במביט את התחושה שהנה עומדת המחלה לדבוק גם בו והוא עלול להשתגות ולהיראות כמו האיש הנשקף אליו מהצילום. לא התמונה היא המרתיעה, אלא החשש הטמון בכל אחד מאיתנו מפני המחלה.

גישה בלתי ראציונאלית זו אל הסרטן היתה בעבר מקיפה יותר. עד לפני שנים לא רבות היתה קיימת רתיעה מעצם איזכור שם המחלה. נהגו לכנות אותה בשמות תואר כמו „מחלה ממארת", או „מחלה חשוכת־מרפא." עד היום יש אנשים החוששים לגלות כי יקיריהם נפטרו מסרטן.

להבין את המצב

היחס כלפי המחלה נוטה להשתנות בשנים האחרונות, לא במעט בזכותם של כלי־התיקשורת התורמים לראייה האיומה שבמחלות כתופעה שצריך ללמוד לחיות עימה. סרטים על חולי סרטן הנאבקים במחלתם, יומנים של חולים, המתפרסמים כספרים או ככתבות בעיתונות, תוכניות טלוויזיה על בעיותיהם של חולי סרטן, הלומדים להשלים עם היותם חשוכי־מרפא, מסייעים לעקירת המיתוס ולהסרת הטאבו שרבצו על מחלה זו.

כל זמן שלא פוענח המיסתורין האופף אותה נוטים עתה להתייחס אליה כאל מצב יותר מאשר כאל מחלה. ואם המדע אינו מאפשר לנו עדיין להבין את סיבות המחלה וגורמיה, אין בכך כדי למנוע מאיתנו להבין את המצב ששמו סרטן.

משום כך אנו סבורים שאין זו רק זכותו של עיתון לפרסם תמונות מסוג זה, למרות בעתת־המוות שיש בהן כדי לגרום לחלק מהמתבוננים בהן. זהו גם תפקידו. זהו חלק בלתי נפרד מהמידע השוטף מכל תחומי החיים, שמתפקידו של העיתון לספק לקוראיו, מבלי להתחשב במידת אי־הנוחות או החרדה הנגרמת להם.

לא פירסמנו את צילומיו של בומבה צור ערב פטירתו כדי לזעזע. לנו זה נראה בשעתו סבעי, חלק אינטגראלי מהכתבה שסיפרה על גורלו וגורל מישפחתו. במבט לאחור, לאור התגובות החריפות שהגיעו אלינו בעניין זה, נראה לנו גם עתה כי צדקנו בגישה זו.

הקשר המצולם

אם פתחנו בעניין צילומי העיתונות, כוחם והשפעתם, מן הראוי לציין בהקשר זה תערוכה הנערכת בימים אלה במרכז התרבות של שגרירות ארצות־הברית בתל־אביב. יש בה כדי להמחיש יותר מכל הסבר את מהותם המיוחדת של צילומי עיתונות.

זוהי תערוכה מייצגת של צילומים יוצאי־דופן, שראו אור מעל עמודי שבועון החדשות האמריקאי טיים. מוצגים בה 63 צילומים שצולמו בידי 14 צלמים נודעים, בחלקם צלמי המערכת של הטיים ובחלקם תורמים, שצילומיהם מתפרסמים בשבועון. אין אלה רק צילומי חדשות. אפשר למצוא ביניהם גם צילומי דיוקן של אישים מפורסמים, או צילומים מתחומי האדריכלות והאמנויות האחרות. המשותף לכולם היא האיכות המיוחדת שלהם, שאינה ניתנת אולי להגדרה מדוייקת, הופכת אותם לצילומים הראויים להופיע בשבועון־חדשות.

בדברי ההקדמה שלו לתערוכה זו מנסה ארנולד דרפקין, עורך הצילומים של הטיים, להסביר כיצד ניבחרים הצילומים לפירסום בשבועונו. הוא אומר: „אני עוסק במירדף אחר התמונות הנכונות עבור הטיים זה 28 שנים. אני מחפש את המימד הנוסף שבצילום כמו את האיכות האסתטית שבו. האם מספק הצילום מידע שהכתבה אינה יכולה להציע? האם הוא מצליח לעורר אווירה של מאורע או להעניק מבט סנימה אל אופיו של אדם? צילומינו לעולם אינם רק בבחינת קישוט. הם מיועדים לתאר ולהביע עובדות בצורה חזותית. בהכרח אני גם בלש וסוכן־נוסע, כיוון שהצילום הטוב ביותר בעולם אינו נוגע לנו אם אינו נמצא כאן, במישרדי. המאמץ הנוסף המיוחד שווה תמיד, והצילומים מביאים את המימד הנוסף לסיפור, אותו אנחנו מחפשים."

בעיקרון, אם לא בהיקף ובאמצעים, יש דימיון רב בנושא זה בין הטיים להעולם הזה. הפונקציה שממלא הצילום במיסגרת

בומבה צור בחברת בני מישפחתו שבועיים מיספר לפני מותו
חרדה ממחלה — הסתגלות למצב

הציום האחרון של יוסף („בומבה") צור
להביט בפני המוות ולראות את עצמנו

כתבה, היא דומה בשני השבועונים, למרות שמיספר הצילומים בגליון אחד של העולם הזה עולה בדרך כלל על זה של מתפרסם בגליון ממוצע של הטיים.

אבל העקרונות המנחים הם דומים בהחלט. לעיתים קרובות משקיעים צלמי וכתבי העולם הזה יותר זמן ומאמץ בהשגת צילום בודד אחד מאשר בהכנת הכתבה שהוא נועד לה. צלמי המערכת נאלצים לא אחת לצלם עשרות, אם לא מאות, צילומים של מאורע מסויים או אישיות, מתוכם ייבחר, אחרי בדיקה קפדנית, הצילום האחד שיזכה להתפרסם.

הדימיון בגישה אינו הקשר היחיד של העולם הזה לתערוכת צילומי הטיים. בין הצילומים בתערוכה מוצגים גם שישה מצילומיו של דוויד רובינגר, הצלם הישראלי של הטיים.

רובינגר, יליד ויינה שעלה לארץ בהיותו בן 15, התחנך שלוש שנים בקיבוץ לפני שהתגייס לצבא הבריטי במילחמת־העולם השניה ואחר־כך לצה"ל, בו היה מפקד־מחלקה. התעניינותו בצילום החלה תוך כדי שירותו הצבאי.

את הקאריירה שלו כצלם־עיתונות פתח רובינגר במערכת העולם הזה בשנות החמישים הראשונות, עד שהחל, בשנת 1954, לפרסם בקביעות את צילומיו בטיים. הביוגראפיה הרשמית של צלם מעולה זה בתערוכה, מציינת קשר זה.

אחרי כל מה שתרם הטיים לעיצובו של העולם הזה בשנותיו הראשונות, נעים לציין שהיה משהו אותו יכול היה גם העולם הזה לתרום לטיים.

אלי תכור

20 אפריל – 20 מאי

איזה מזל!
יש מתנה מיוחדת בשבילך מזל שור
מגבות אוקינוס עם הדפס ההורוסקופ האישי!
אוקינוס
אמרו מזל טוב עם אוקינוס

נסי לנהוג בחסכנות. לבזבז אפשר גם ב־שבועות אחרים, אבל רק השבוע לא. הקלה מסויימת בעבודה, מ־לווה בטיול, יכולה לפתוח בפניך אופקים חדשים. היזהרי ממזי־מה שחורשת נגדך ח־ברה מדומה. גלה יו־תר עירנות לסובב אותך — אתה מאבד את הקשר עם החברה ועם המציאות.

* * *

זה השבוע שלך, רבים סיכוייך לזכות בפרסים ובהגרלות, אם אתה מהמר. באהבה תהיינה לך הצלחות שלא פי־ללת להן, בייחוד ב־ראשית השבוע. עיסוקיך הרבים ימנעו ממך ל־נצל הצלחות אלו, אך תהיה מרוצה. לבת־שור יש גם סיכויים טובים להצליח במיבחן חומ־רי, אך צפויות התנגשויות עם בני מזל שור.

* * *

יום חמישי הוא יום טוב במייוחד, בכל ה־קשרים שלך עם המין הנגדי. תוכל להסתדר לא רע בעסקים הש־בוע אם תרסן את נטייתך הטיבעית לל־חום על דברים קט־נים שאין להם חשי־בות יתירה, ורק מר־גיזים אותך. השבוע, נסה לחפש לך תחו־מים חדשים לעיסוק בשעות הפנאי שלך.

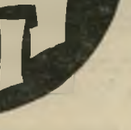

לסרטנים זהו שבוע של שיתרור מלחצים מע־קים, בעיקר פיזיים. ה־בטים אם להיענות או לסרב ייפתרו אם תפ־גשי בן מזל עקרב בסוף השבוע, אל תסרבי. בן סרטן שזכה להצלחה ב־שבוע שעבר עלול למ־צוא עצמו מבודד. גלי יותר עורמה בעסקים ותצליחי להתגבר על כמה מיכשולים המטרידים את מנוחתך.

* * *

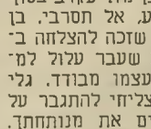

אם חשבת על עיסקה מסויימת — עכשיו ה־זמן. קח את עצמך ב־ידיים, במייוחד ביום ה' ותרוויח יפה. שלוט על לשונך ותן לצד השני לדבר. היזהרי מרכילות. היא מסוכ־נת עבורך מרעל, בייי־חוד בשבוע זה. הת־חשבי בו ואף תכנני את תשובותיך. פגי־שה מפתיעה נכונה לך ביום שישי זה.

* * *

ביום ג' ייפתרו כמה בעיות־עסקים ש־הטרידו את מנוחתך בחודשים האחרו־נים. אבל בתנאי ש־בשלושת הימים הרא־שונים של השבוע תש־קיע מלוא מירצך ב־עמל. השכימי קום: ברא יומו, ברא פרי־נסתו — אבל גם לפני הצהריים. אהבה מ־ימים עברו תזכה או־תך במתנה בלתי צפו־ייה ומעניינת ביותר.

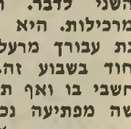

גם לך בת מזל מאז־ניים יש יום אהבים — אבל הרבה יותר רציני. היום שלך הוא יום ג'. דעי להפיק ממנו את ה־מכסימום. צרות בעבודה. ליקוי בריאותי קל שב־קלים. יהיה זה שבוע מלווה התפרצויות עצ־בים בעניינים שונים, אך בסופו יהיה מתוק. בקנותך תכשיטים או דברי ערך, קחי איתך בעל מיקצוע מהימן.

* * *

ביום ה' ייפתחו בפניך שעריה של אהבה חדשה — אם תדעי לנצל פגישה בלתי־צפוייה. זה יכול להיות היום הגדול והמאושר של חייך. קרע בבגד יגרום לך הפסדים ומ־בוכה במקום ציבורי. שבוע זה מתאים לחיי־דוש המלתחה שלך. אך בלי בזבזנות, בבקשה. זו עלולה להיות קרי־טית לגביך השבוע. מצבך האישי וגם מצבך הכספי מדאיגים אותך, ובצדק. אולם אם תתמיד בדרכך, אתה עשוי למצוא שכר רב.

* * *

שבוע בו לא קורה כלום. על־כל־פנים, תחי־שבו במשך השבוע. רק אחר־כך תדעו עד כמה הוא שינה את חייכם. לך בעיקבות ה־אינסטינקט שלך. ואילו את, לכי לפי הגיונך ה־נשי. אם תיכנעו לבני־זוגכם, תסבלו מזה שני־כם. אבל זה לא עיקרון מקודש. זה רק צו ה־שבוע. בחייכם החומ־ריים לא יהיו עליות וירידות ולבת־זוג ממזל גדי יש סיכוי לזכות בהפתעה לא חשובה — אך מעניינת, שתביא גם לכם שמחה ללב. הצבע הירוק אינו מבשר טובות לבני קשת.

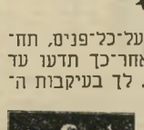

* * *

אם לא תיזהר בעבודתך, ייגרם לך נזק כספי גדול, או אולי אף אובדן מישרה. העייפות הטיבעית ש־אתה שרוי בה מצט־רפת לכך, ואתה ת־הרהר אם לא כדאי לעזוב את הכל. אל תעשה זאת בלי שי־קול־דעת מדוקדק. יום ב' הוא יום נוח ל־אהבתבים חדשים. לא צריך להתלהב ממחש־בות של „הנה תפש־תי את אהבת חיי". זו אזהרה. יש להק־דיש הרבה מחשבה לפני צעד גורלי זה.

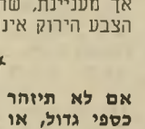

* * *

אתה מעוניין בשלימות. אין כזו בעולמנו, ואם יש, היא מתחת לפני השטח. נסה פעם אחת בחייך להיות ות־רן. הדיכאון כתוצאה מן האבל יימשך. מתנה לא גדולה תעורר בך הת־רגשות — וחשש שזה על־מנת לקבל פרס. תפסיק להיות מין כזה שמתחשב באחרים, לעז־אול! זה למענך. היזהרי מאש! את עלולה להיות מעורבת במשהו בלתי־נעים הקשור באש. גלי את צפונות ליבך לפסיכיאטר לפני שתשתגעי. הרבי לבלות.

* * *

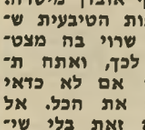

סוף־סוף משאלותיך מתחילות להתגשם. ה־דירה החדשה, אליה עברת, תגרום לך ל־שיפור היחסים עם בן או בת זוגך. לך, בן־דגים, מצפה השבוע הפתעה מצד בן מזל עקרב, ממנו לא ציפית לשום פעולה חיובית. אם אתה אוהב להמר, כדאי לך השבוע לשים לב על הצבע האדום, ומיספר 11 דווקא, העשוי להביא לך שפע של הפתעות מרנינות. נסיעות מחוץ למקום המגורים אינן צופנות בחובן אושר רב.

מכתבים

הצבי ישראל — חלל

בגלל שביתת־הדואר אינני מקבל זה שלושה שבועות את גיליונית עתונכם עבורם שילמתי מראש. כדי לא להפסיד נאלצתי מדי שבוע ללכת ולקנות גיליונות בכסף מלא. האם יפצה אותי הדואר עבור הפסד זה? שביתת עובדי דואר־תנועה היא שערוריה שאין כמותה. הדואר הוא שירות חיוני באותה מידה כמו אספקת מים וחשמל. העובדה כי הממשלה היתה מוכנה להניח לכמה מאות עובדים לשבש את כל החיים בישראל ולגרום נזקים עצומים לכל־כלתה היא אות־קלון לממשלה, המגלה אוזלת־יד משוועת בטיפול בתחלואי המשק. זהו זילזול מופגן ברווחתם של האזרחים.

אפרים הוכמן, ירושלים

עד שיגיע מכתבי זה אליכם בוודאי שלא אהיה עוד בין החיים, יחד עם צבי ישראל, שנפל חלל על מיזבח העיצומים של עובדי דואר־התנועה. אינני יודע מה התכוונו עובדי הדואר להשיג בגרמם סבל כה רב לאזרחים. מה שברור הוא שאהדה לתבי־

עותיהם לא השיגו. עכשיו מבשרים לנו שיעברו עוד חודשים עד שיצליחו להתגבר על ערימות שקי־הדואר שהצטברו בבתי־הדואר ובמחסנים. בכל מדינה מתוקנת בעולם היה שר־הדואר מתפטר על מחדל כזה. אבל אצלנו הוא בוודאי יזכה בציון לשבח.

מוטי הלפרין, תל־אביב

● ● ●

שחור בעיניים

מה הכנתם לנו לקראת הפסח? חושך בעיניים. שני שערים שחורים (העולם הזה 2172): אידי אמין מלפנים ומוחמד עלי מאחור. האם זה לא קצת מוגזם? בארצות־הברית היו מופיעים פעם עתונים מיוחדים, המוקדשים לשחורים בילבד, שבכל התמו־נות בהם היו מצולמים רק שחורים. אבל שם לפחות יש קהל לזה. או אולי החלטתם על שני השערים השחורים כדי לציין את זכר מכת־החושך בהם הוכו המצרים?

יעקב בירק, תל־אביב

● ● ●

חנינה כללית!

לאחר ששוחררו 76 פושעים ערבים ועוד מאות ערבים שוחררו וניחונו לרגל חגי האיסלאם השונים לפי הוראות המושלים הצבאיים, הגיע הזמן, 12 שנה אחרי חנינת 1967 ולכבוד חתימת חוזה־השלום עם מצריים, לתת חנינה כללית גם ליהודים.

זה לא מוכרח להיות לפושעים מועדים שנדונו לעשר שנות מאסר או יותר (על אלה דנו אולי ועדות־החנינה), אלא ליהו־דים שביצעו עבירה ראשונה בחייהם. בני נידון לשלוש שנות מאסר על עבירת־מס. האומנם הוא פחות ראוי לחנינה מאשר רוצחיו של רב־סמל ליפו ז"ל? אנא, היו שוב מצפון המדינה. תיזמו דרישה תקיפה לחנינה כללית ליהודים.

א. מזרחי, ירושלים

● ● ●

חימנון חדש

נפוצה שמועה, שנתברר מאוחר יותר שזוהי בדיחה של הראשון באפריל, האו־

(המשך בעמוד 6)

חדש

HMK-77

חדש

HMK-77

המילה האחרונה במערכות הסטריאו
בשיטה הקומפקטית המשלבת בתוכה
3 מכשירי SONY נפרדים,
הכל במכשיר אחד:

- **מקלט-מגבר סטריאו**
  - MUSIC POWER 200 W
  - R.M.S. 2x35 W
  - 4 גלים: FM/MW/LW/SW
- **פטיפון אוטומטי**
  - 2 מהירויות
  - הנטה ישירה
  - מנוע DC SERVO
  - ראש מגנטי
- **טייפ קסטות-דק**
  - ראש F+F
  - שיטת DOLBY

לבחירתך: HMK-77 - חום
או HMK-77/B - שחור

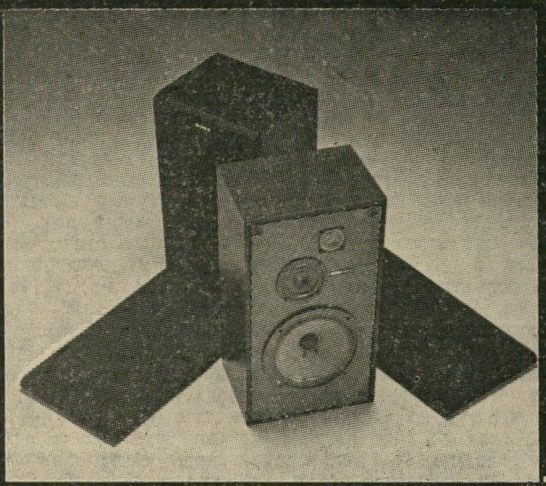

SS-2030

זוג רמקולים בעלי ביצועים מרשימים,
המאפשרים לך לחוש את המוסיקה

- שיטת 3 SPEAKER 3 WAY
- 50 W
- WOOFER 20 cm
- MIDRANGE 10 cm
- TWEETER 5 cm

לבחירתך: רמקול חום או שחור
בהתאם לצבע המערכת.

SONY®

הכל בו, הכל בפנים...

פרסום מלניק | רפאל טיראן

תשבץ העולם הזה 2173

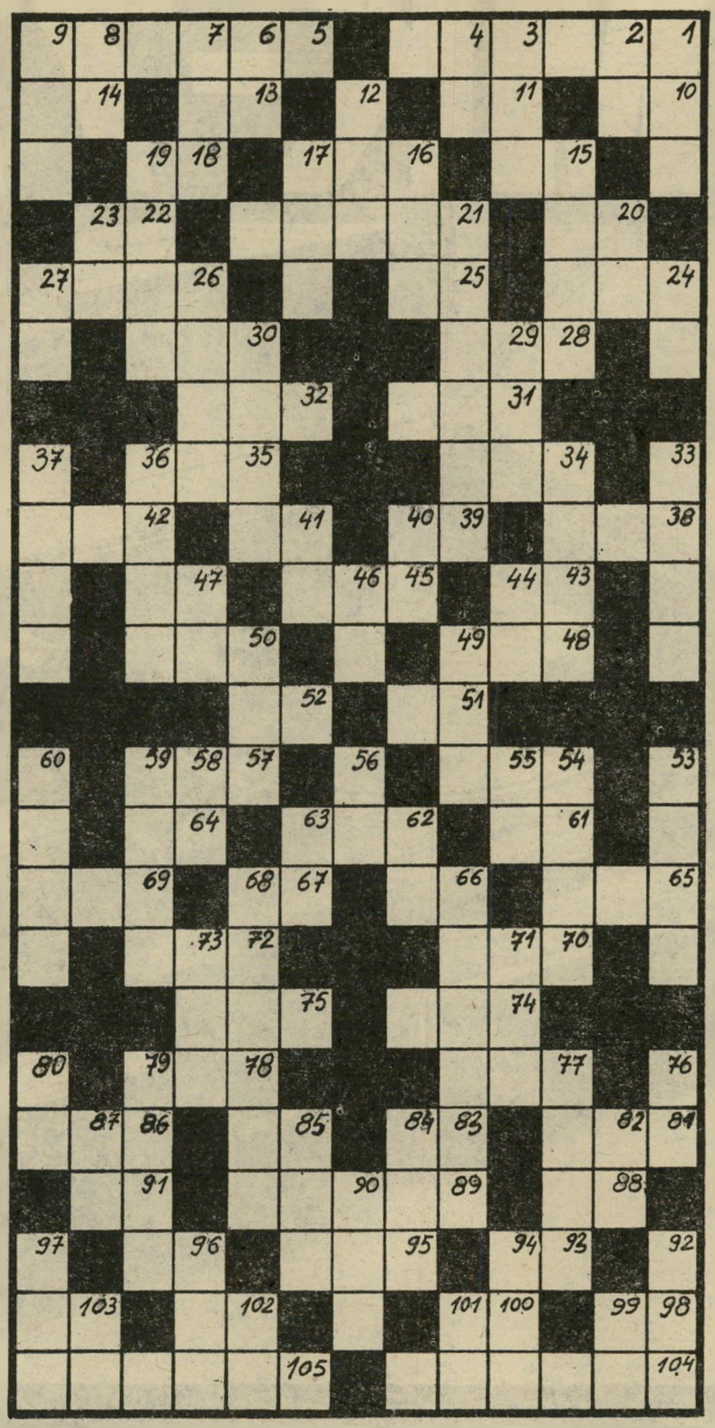

מאוזן:

1) פרס עיתונות באמריקה; 5) מרבדים; 10) נישא; 11) נהר באיטליה; 13) אסקופה; 14) זז ממקומו; 15) מסולם הצלילים; 61) ערוץ; 18) סוף בלי התחלה; 20) בתוכך; 21) מין גרזן; 22) מונח בתורח החשמל; 24) תכשיט; 25) קידומת הולנדית; 26) שרף; 28) מיכסה הפתח בגדר; 30) נוכח; 31 ... ישמח לבב אנוש; 32) נתיב; 34) בושם מיקראי; 35) מלחין רומנטי; 38) ממדינות מלכותו של אחשוורוש; 39) גוף שלישי רבים; 41) אחו; 42) מגופה; 43) עיר מצרית עתיקה; 45) מכאוב; 47) שנשמה באפו; 48) מישור מוגבה; 50) שמלאכתו הריפוד; 51) מילת־זירוז (הפוך); 52) מיכסה הבית; 54) למען; 57) עובד בית־המרחץ; 61) כלי בשחמת; 62) פחד; 64) שער, בערבית; 65) לגמו; 66) מעדנות; 67) מיקצב אמריקאי עליז; 69) מחול אצילי; 70) בגד באמון; 72) שבתו מעמלם (הפוך); 74) ראמפה; 75) לוח־עץ; 77) התגוררו; 78) שם דורכים את הענבים; 81) יצהר; 83) מחוספס; 85) נזכר לעיל (ר"ת); 86) לאלתר; 98) פקודה מפורשת; 89) מן השבטים; 91) מטבע יפאני; 93) אם הפנינה; 95) זימרה; 9) מידת שטח; 98) רצועה; 100) דבר הפרה; 102) קוסס; 103) שייך ל־; 104) פזורות הגולה; 105) בן־תרבות.

מאונך:

1 בהמת־עבודה; 2) סופו של יום; 3) נאה מאד; 4) כמו 98 מאוזן; 6) מגש; 7) עיר־נמל עתיקה בארץ; 8) מיקווה־מים ענקי; 9) רבנו; 12) ביחידות; 15) חבל בארץ; 16) אבי המדע הבידיניי (ש"מ); 17) בחלקי היממה; 19) דגמאכל; 20) עוף; 21) מילחמת־שוורים; 23) תאריך בחודש שבט; 24) נצח; 26) גרם שמיימי; 27) תבואה; 29) קרת; 30) חיוני על שולחן הסדר; 33) נכסים; 34) נישא קולנו ברון; 36) עדי לצוואר; 37) שדה־קרב; 40) בגד־שרד; 41) כיוון ש־; 44) בתוכם; 46) נהר באפריקה; 47) שן המפתח; 49) יפעה; 50) גוש עפר; 53) סובייקט; 54) מינרל המופק מים־המלח; 55) אילן; 56) מישש; 58) משאבת הגוף; 59) חכם; 60) רסן; 62) שן הפיל; 63) מיניסטר; 66) היה ראש עיריית חיפה; 68) קוף גדול; 71) צד; 73) רצון עז; 76) נוזל החיים; 77) יחידה צבאית; 79) מונה; 80) בן עם זר; 82) שביב; 84) ירח; 85) נרתיק החרב; 87) צאצא; 90) סופר אמריקאי (ש"מ); 92) מבני נוח; 94) גחלים לוחשות; 96) אפרופו; 97) בלעדי; 99) כלה מן הארץ; 101) אנקול; 102) אדון; 103) אחוריים.

מכתבים

(המשך מעמוד 4)

מרת, כי נתמנתה ועדה לדון בשינוי הימנון הישראלי מהתקווה להלל ויה.

חבל שזוהי רק בדיחת אחד באפריל. לי דווקא יש הצעה לשינוי ההימנון והיא: להפוך את השיר א־בא־ני־בי להימנון הלאומי. ההימנון, המתחיל במילים „כשהיינו ילדים", משקף נאמנה את הלך הרוח בישראל ולפיכך הוא מתאים כהימנון.

רק עם של ילדים (מפגרים) מסוגל להפוך אירוע של שירי־בידור ופזמונים ליום עצמאות שני, לרקוד ברחובות, לקפוץ לבריכה ולצפור במכוניות בלילה, כאילו היה זה המאורע ההיסטורי במדינת־ישראל בה"א הידיעה.

שאיז פרידר, קרית־שמואל

● ● ●

המחשב השופט

ברצוני להגיב על הכתבה מכונת הצדק (העולם הזה 2168), שכללה הצעה מהפכנית מצד העורכת לענייני מישפט של העולם הזה. דבר ראשון יש להגדיר מהו מחשב. מצאתי הגדרה טובה לכך בספר הרם את המנגנון מאת רוברט טאוסנד: „המחשבים אינם אלא מכונות־חישוב יכתיבה גדולות, יקרות, מהירות ומטומטמות."

המחשב אינו מסוגל לחשוב כלל. השם מחשב מטעה במקצת ואילו השם הלועזי „קופמיוטר" הוא יותר מדוייק. במצב הנוכחי המחשבים הנמצאים בשימוש גם אינם מסוגלים לקלוט באופן ישיר טכסטים, כמו קטעי עתונים או דפים מודפסים במכונת־כתיבה. במידה ויימצא פתרון טכנולוגי לעניין קריאת טכסטים על־ידי המחשב, שהוא הכרחי לצורך יישום הרעיון המופיע בכתבה, המחשב לא יוכל להוציא מהחומר הזה דבר, מפני שהמחשב אינו מסוגל לחשוב.

לצורך זה יש לכתוב תוכניות מחשב על־ידי אדם, הנקרא מתכנת או תוכניתן. בעזרת הטכניקות הידועות כיום בשטח הטיפול בטכסטים, יוכל מתכנת טוב לשלוף את כל פסקי־הדין העוסקים בנושא מסויים לפי מילות־מפתח שיסופקו לו ולהדפיסם — ולא יותר. במידה והתיה התקדמות בשטח הטיפול בטכסטים, שתאפשר השוואת לוגיות והסקת מסקנות, יש לזכור שהתוכניות תתוכננה בידי אדם העלול לטעות. ככל שהתוכניות מסובכות יותר, יש יותר אפשרות של טעות אנושית.

תהיה קיימת האפשרות שאנס או רוצח, שלפי חומר הראיות צריך לצאת חייב בדין, יזוכה ואילו על עבירת־תנועה קלה יקבל מישהו אחר שנות מאסר רבות, כתוצאה מטעויות תיכנותיות.

כמו כן, המתכנתים יכולים לאבד את סבלנותם אחרי 15 שנות עבודה רצופות, בדיוק כמו השופט או כל אדם אחר. לכן אני אישית מעדיף להשאיר את מלאכת השיפוט בידי השופטים. בפראפרזה ניתן לומר: „השיפוט הוא עניין מסובך מדי מכדי למסרו בידי מתכנתים."

אריה שוורץ, קרית־אתא

● ● ●

מילחמה במאובנות

חוק ההפלות, בצורתו הנוכחית, משפיל את כבוד האדם ואת כבוד האשה, בהכריחו את האשה הנזקקת להפלה לעבור תחקירי שתי־וערב צולבים. צורת החקירה של הוועדה משפילה היה כל אשה נשואה ועל אחת כמה וכמה נערה צעירה, שמצבה קשה דיו, הן נפשית והן חברתית. בנוסף לכך מכריחה אותה ועדת ההפלות לעבור שבעה מדורי גיהנום בהכריזה קבל עם ועדה שהנערה „חוטאת" ו„טמאה".

באו „חכמינו" ורצו לבטל את הסעיף היחיד שהוא אנושי וברי־היגיון בחוק מוגבל זה. האם חברי־הכנסת הנכבדים, הפועלים נגד חוק זה, היושבים במלוא הנוחיות ושביעות־הרצון העצמית על ספרי־חוק עתיקים ומאובנים, שיצאו־לאור לפני מאות שנים, ישאו בסבל הנורא שייגרם למאות נשים כתוצאה מהחלטתם השרירותית והנוקשה?

אשה שמחליטה לבצע הפלה, ההחלטה קשה לה כקריעת ים־סוף ולא צריך להוסיף מכאוב על מכאוביה. שום אשה נורמלית אינה הולכת לבצע הפלה ברצון ובשמחה. כאשר אני שומעת על אם לשניים, שמתה כתוצאה מהפלה עצמית אחרי שוועדת ההפלות לא אישרה את בקשתה להפלה.

(המשך בעמוד 8)

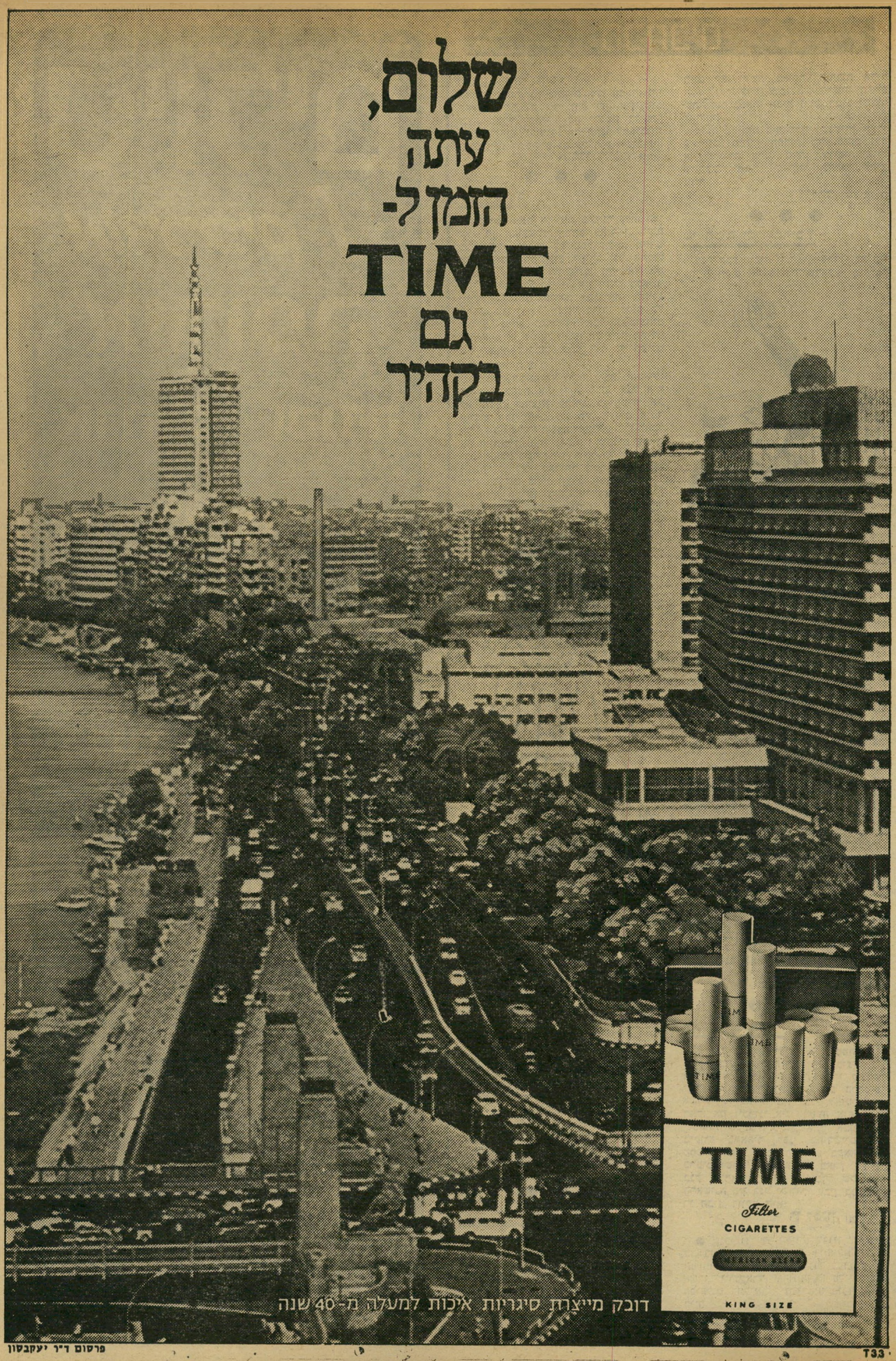
שלום,
עתה
הזמן ל-
TIME
גם
בקהיר
TIME
Filter
CIGARETTES
KING SIZE
דובק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ-40 שנה

מכוזבים

(המשך מעמוד 6)

אני מתרתחת. גוף הנשים אינו הפקר. גוף האשה שייך לה ואך ורק לה. אין שום זכות לאיש להחליט מה ייעשה בגופה! אנא הילחמו עבורנו! אל תתנו למאובנות ולסגיליות להשתלט גם על חוק חשוב זה.

אורלי הימן, חיפה

● ● ●

לא לשתוק

אם יש זוועה אמיתית בימינו אלה, הרי אלו הן ההוצאות להורג באיראן. לקום כל בוקר ולקרוא על ספל הקפה מחדש את רשימת המוצאים להורג של אתמול ולעבור על כך לסדר־היום, זוהי אדישות העלולה להתנקם בכולנו. איך ייתכן שכאשר ממשלת דרום־אפריקה מוציאה להורג כושי, שנדון על מעשי טרור, נזעק כל העולם, מוחה ומתריע; אבל כשטובחים בזה אחר זה את כל ראשי השילטון הקודם של השאה באיראן, עובר על כך העולם כולו לסדר־היום?

ממשלת השאה לא הייתה נקיה מחטאים. גם היא רחצה את ידיה בדם. אבל היא לא העזה להוציא להורג בסיטונות את יריביה הפוליטיים. מה היה העולם אומר אילו ניסו שליחי השאה והסבאק שלו לחסל את הייתאללה חומייני? היו הופכים שמיים וארץ. אבל כשחומייני אוכל כל יום עשר גוויות גנרלים לארוחת־בוקר זה נראה כמסתדר עם כללי הצדק הטבעי.

לפחות אנחנו כאן, בישראל, צריכים לעורר את מצפון העולם ולהקים קול זעקה על הטבח הפוליטי הנערך באיראן

בשם קדושת הדת המוסלמית. החרשה כמוה כהסכמה כי זוהי הצורה להעניש אנשי שילטון שמוגר.

פנחס רותם, כפר־סבא

● ● ●

הגזר שלא היה

בגיליון העולם הזה (2171) אומר ה־שופט המחוזי מכס קנת, כי במישפט רצח ארלוזורוב נדונו למיתה כל שלושת הנאשמים: אברהם סטבסקי, צבי רוזנ־בלט ואבא אחימאיר. אין זה נכון: רוזנ־בלט ואחימאיר זוכו. אחימאיר זוכה ב־שלב מוקדם של המישפט ורוזנבלט זוכה מחוסר עדות מסייעת. אברהם סטבסקי אכן הורשע ונדון למיתה ברוב קולות. אולם בעירעור זוכה אף הוא.

יעקב אחימאיר, ירושלים

● הצדק עם הקורא אחימאיר. השופט המחוזי לשעבר, מכס קנת, עמד גם הוא על טעותו וזמן קצר אחרי פירסום הראיון עימו התקשר עם המערכת וביקש לתקן את השגיאה שנכללה בדבריו.

● ● ●

היכן ההוד וההדר?

לפני חודשים רבים, עם עליית הליכוד לשילטון, נערך טכס מרשים, בהשתתפות ראש־הממשלה מנחם בגין, בו הגו את הרעיון להקים מוזיאון לתולדות המחתרת (אצ"ל) והמילחמה על מבואות יפו (שכונת מגשיה). למרות התוכנית והכוונה, עד היום לא נעשה מאומה. חורבות הבית המט לנפול עדיין עומדות מבויישות והשלט שהתנוסס בפאתי הבית זרוק, רמוס ושבור לחלוטין.

מנגד מוקמים בתי־מלון ותעשייה ודול־פינריום. מבלי להפחית מחשיבותם (על אף כיעורם הרב) סדר העדיפות אולי השתבש ומבני התרבות נדחקו לקרן זווית.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

מי הקים ומי יחריב?

בגין קבע סופית וחד־משמעית: „לא בן־גוריון הקים את מדינת־ישראל!" מיספגת

העבודה מוחה בכל תוקף ומתריסה נגד: „כן, בן־גוריון הוא אשר הקים את המדינה, הוא ולא אחר." למה הדבר דומה? לשני בני־זוג, שזה עתה החלו לחבוק ילוד בן יומו ומתווכחים ביניהם. פוסק הבעל: „אני הוא זה שהקמתי את משפחתנו." אשתו מוחה כנגדו: „אני היא זו ולא אתה!"

עצתי לממשלת ישראל: הרפו נא ב־טובכם מוויכוחי הסרק שאין השעה כשרה להם. מדינת־ישראל אכן קמה, אך בקושי רב היא עומדת על רגליה החלושות. הסכסוך־השלום אומנם נחתם, אבל השלום עצמו עוד נמצא הרחק באופק. המצב הכלכלי מעורער דיו ועוד ארוכה הדרך עד אשר תוכל ישראל לעמוד איתן בכוחות עצמה. ביניתיים, שרים מכובדים וחברי־כנסת נכבדים, מוטלת עליכם המשימה לשמור על מדינתנו לבל תחרב חלילה וחס. מוטב לטפח את ההווה ולבצר את העתיד ולא לכרסם בעבר.

שמואל אילון, תל־אביב

● ● ●

אשראי בקאהיר

קראתי השבוע ידיעה שפורסמה בעי־תונות, בדבר עיסקה ראשונה שבוצעה בין בנק מצרי לבנק ישראלי, אחרי שמבקר ישראלי בקאהיר השתמש שם בכרטיס־אשראי שהוצא לו בידי בנק לאומי בישי־ראל. אם זיכרוני אינו מטעה אותי, הרי שבאחת מכתבותיו של אורי אבנרי על ביקורו בקאהיר לפני כחודשיים הוא מספר, שהוא עצמו השתמש בקאהיר ב־כרטיס־אשראי שהוצא לו בארץ על־ידי בנק ישראלי. נראה, לפיכך, שלעיסקה הראשונה בין בנק ישראלי לבין בנק מצ־רי הביא דווקא הוא.

דן לבנון, תל־אביב

● זיכרונו של הקורא לבנון לא בגד בו. בעת ביקורו בקאהיר, בתחילת השנה, השתמש אומנם אורי אבנרי בכרטיס־אשראי יורוקארד, שהונפק לו על־ידי בנק הפועלים בתל־אביב והכרטיס כובד במצ־רים.

טיולים
מודרכים ל:
אירופה
★
ארה"ב וקנדה
★
ארה"ב ומכסיקו
★
המזרח הרחוק
★
דרום אמריקה
ומכסיקו

טיולים מיוחדים
לצעירים

פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות!

הטיול
הטוב מיותר זה

50 שנות נסיון
לשרותך!

אירופה טורס
EUROPA TOURS

קול המפרסם

בדבר אחד כולנו מאוחדים

סאבא

הטלויזיה הצבעונית הטובה ביותר מתוצרת גרמניה

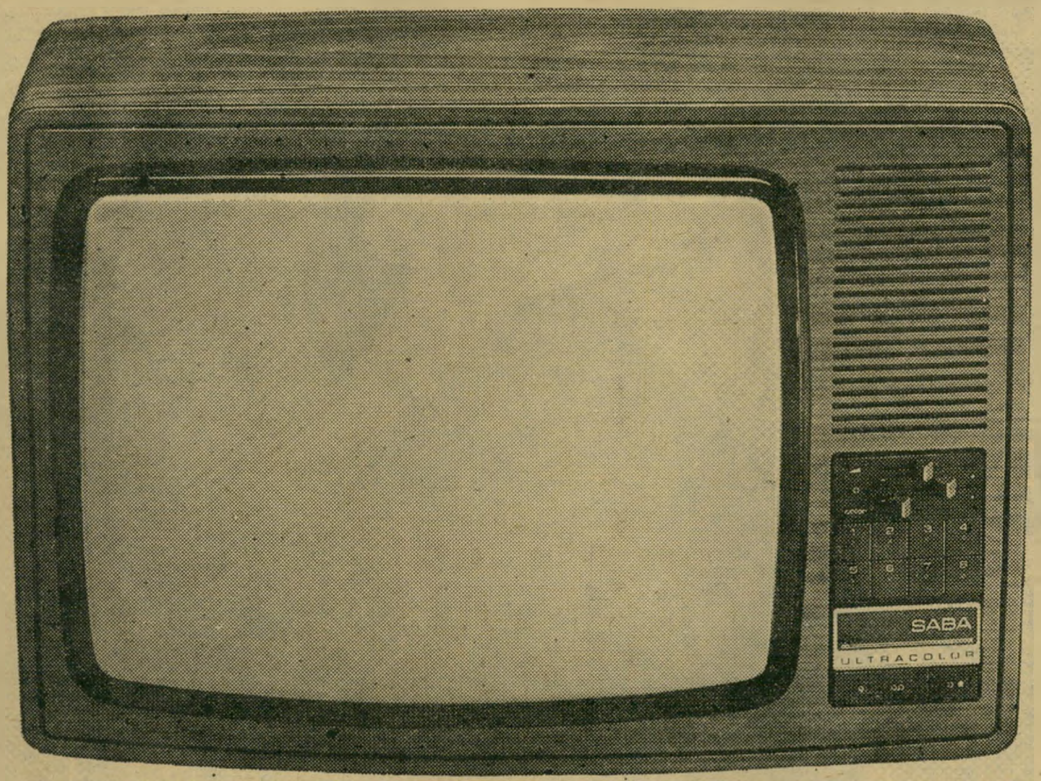

טלויזיה סאבא הינה המובילה בראש באיכות הצבע, נקיון הצליל ובהירות התמונה. לטלויזיה סאבא-השרות והאחריות המעולים של תדיראן. טלויזיה סאבא-הטלויזיה מספר אחד בגרמניה.

נעל הספורט שהולכת איתך לכל מקום.

alba® sport

alba איטליה מביאה לך את נעל הספורט החדשה שלך.

כשחיפשנו נעל ספורט אמיתית. . . מצאנו את הנעל שהולכת לכל מקום,

למגרש הטניס, למשחק כדורסל או לריצה בערב, לבית הספר, לדיסקוטק, לטיול ואפילו לעבודה. . .

הנעל ללא תחרות במחיר ובעיצוב

הנעל המצטיינת בחוזק וגמישות

הנעל שתהפוך חלק בלתי נפרד ממך

הנעל שלך מהמבט הראשון

להשיג: המשביר לצרכן, שקם, ש.א.ל. כל-בו שלום וחנויות הספורט והנעליים המובחרות

יבוא ושווק: נעלי אמן שווק 1977 בע"מ

הנדון:

לחרוג ערבי –

ולנוח!

ה פרשה כימעט ולא תיאמן. כולה רצופה תמיהות: **ישראל דרמן, איש־הג"א, בן 43, ירה והרג את הצעיר סמיח טחאן, על לא עוול בכפו. פיש־עו היחידי, בעיני דרמן, היה שהוא ערבי.**

רצח אדם הוא עבירה פלילית, והסמכות לדון באשמה זו היא בידי בית־המישפט האזרחי של המדינה, גם כאשר הנאשם הוא חייל.

לפי חוק השיפוט הצבאי, ניתן להעמיד חייל לדין לפני בית־דין צבאי כאשר הוא נאשם בעבירה צבאית מובהקת — עריקה, בגידה, הפרת־מישמעת וכיוצא באלה.

רצח אדם בדם קר, גם כשהוא ערבי, אינו מהווה — כך נדמה — עבירה צבאית.

בכך זאת החליט הפרקליט הצבאי הראשי להעמיד את דרמן לפני בית־דין צבאי דווקא.

תמיהה ראשונה.

■ ■ ■

ב ית־הדין הצבאי לא קיבל את טענתו של דרמן, כאילו פעל מתוך הגנה עצמית, אחרי שהבחין, כביכול, בתנועה חשודה. הוא קבע כי דרמן החליט להרוג ערבי כלשהו, כנקמה על רצח חייל־המילואים אברהם דויטש בטרמפיאדה בירושלים המיזרחית, יום לפני כן.

דרמן הורשע, על כן, ברצח בכוונה תחילה.

על פי החוק הפלילי, בית־מישפט המרשיע אדם ברצח בכוונה תחילה חייב להטיל עליו מאסר־עולם. בעניין זה, אין לשופטים שיקול־דעת. כאשר בוטל במדינה עונש־המוות, נקבע סייג זה.

בית־הדין הצבאי ראה את עצמו משוחרר מחובה זו. הוא דן את דרמן ל־20 שנות מאסר.

תמיהה על גבי תמיהה.

■ ■ ■

ה אסיר השפוט הגיש עירעור לפני בית־הדין הצבאי לעירעורים, שהוא המוסד המישפטי הצבאי העליון.

תוך כדי המתנה לעירעור, הוא זכה בחופי־שות מן הכיא הצבאי.

יתכן כי בעיני האחראיים לכלא הצבאי, שאינם ידועים דווקא בשל רכותם המופלגת, האסיר השפוט ישראל לדרמן לא היה פושע, אלא גיבור לאומי הזכאי לייחס מייוחד.

בית־המישפט הצבאי דחה את עירעורו של דרמן ואישר את הרשעתו ברצח בכוונה תחי־לה. אולם הפחית את עונשו ל־10 שנות־מאסר.

כך נוספת תמיהה על גבי תמיהה.

הנאשם, שהיה נדון בלי כל ספק למאסר־עולם אילו היעמד — כפי שצריך היה להיות מועמד — לפני בית־המישפט האזרחי, יצא בעונש של 10 שנים, בפסק־דין מטעם הסמכות המישפטית הצבאית הסופית.

■ ■ ■

ב זה היה העניין מסתיים, אילו היה זה מישפט אזרחי. אחרי מתן פסק־הדין הסופי נסתיימו ההליכים.

אמנם יש בידי נשיא המדינה הסמכות לחנן אסירים או להמתיק את דינם, אך סמכות זו מופעלת רק אחרי נוהל ארוך ומורכב, ולעיתים נדירות ביותר.

לגבי אדם שנדון בבית־הדין הצבאי, מוענקת לרמטכ"ל סמכות של המתקת העונש. סמכות מתמיהה, כשלעצמה.

הרמטכ"ל הוא איש־צבא, המגיע לתפקידו הרם — לפחות להלכה — מפני שהוא הקצין הראוי ביותר לכך מבחינה כושרו הצבאי, מומחיותו המיקצועית וכושרי־הפיקוד שלו. אין הוא אמור להיות מישפטן, סמכות מוסרית או גאון אינסטלקטואלי.

ועדה בראשותו של שופט בית־המישפט העליון, מאיר שמגר, מי שהיה הפרקליט הצבאי הראשי, ולאחר־מכן היועץ המישפטי לממשלה, דנה בסוגיה זו. היא המליצה לבטל את הסמכות הניתנת לרמטכ"ל, וגם לאלופים אחרים, לבטל עונשים שהוטלו על־ידי בתי־דין צבאיים מוסמכים.

הממצה זו לא בוצעה.

ועדת־שמגר המליצה גם על מינוי קצין־מישפטן כראש בית־הדין הצבאי לעירעורים. גם המלצה זו לא בוצעה. להיפך, הרמטכ"ל הנוכחי התעלם ממנה בגסות, ומינה לתפקיד זה אדם החסר כל הכשרה מישפטית שהיא — מעשה הדומה למינוי גינקולוג, למשל, כנשיא בית־המישפט העליון של המדינה.

ישראל לדרמן פנה אל הרמטכ"ל בבקשה להמתיק את דינו. הרמטכ"ל נענה לבקשה. הוא ביטל את עונש־המאסר של 10 שנים, שבא במקום עונש־המאסר של 20 שנה, שבא במקום העונש של מאסר־עולם.

הרמטכ"ל, רב־אלוף רפאל איתן, העמיד את עונשו של ישראל לדרמן, רוצחו בכוונה־תחילה של הערבי סמיר טחאן, על שלוש שנים.

מכיוון שמקובל בבתי־הסוהר לנכות שליש מתקופת־המאסר, עבור התנהגות טובה, יישב האסיר לדרמן לכל היותר שנתיים.

בשבוע שעבר בילה ישראל לדרמן את חג־הפסח בביתו, בחוג מישפחתו.

הוא קיבל חופשת־חג ונח מתלאותיו.

■ ■ ■

ב בקשתו של ישראל לדרמן להמתקת־עונשו נאמר שאינו פושע, ואינו מסכן איש.

הטענה ברורה. רצח אדם בכוונה־תחילה הוא פשע. רצח ערבי בכוונה־תחילה אינו פשע.

הרוצח־בכוונה־תחילה לדרמן הוא אדם דתי. הוא לא חזר בתשובה אחרי הפשע. הוא היה תמיד אדם דתי — לפני הפשע, בזמן הפשע, אחרי הפשע.

לכן התגייסו להגנתו רבנים רבים, אזרחיים וצבאיים, אישי־ציבור דתיים וועדים ציבוריים, שקמו בירושלים ובבני־ברק. נראה כי כל האישים הדתיים האלה הגיעו למסקנה שלפי כללי הדת, כפי שהם מפרשים אותם, רצח ערבי בדם קר אינו חטא בעיני הקדוש־ברוך־הוא.

הובא גם הנימוק המישפחתי. לדרמן הוא אב לארבעה ילדים. אך אין הוא הרוצח הראשון בישראל שהוא אב לילדים, ובתי־הסוהר של ישראל מלאים בעבריינים שהש־אירו בבית מישפחות של ארבעה, שה ושמונה ילדים, מבלי שיזכו ברחמיהם של נשיאים ורמטכ"לים.

אין מקום לשמץ של ספק: המתקת דינו של דרמן, עד להעמדתו על תקופת־מאסר הי־נגזרת בדרך כלל על כיסים ורמאים קטנים, אינה נובעת רק מטעמי דת ומישפחה. היא נובעת מן העובדה הפשוטה, העומדת במרכז הפרשה כולה: זהותו הלאומית של הנרצח.

■ ■ ■

ה איש שקיבל על עצמו את האחריות האישית בפרשה זו הוא הרמטכ"ל.

דרכו של רפול, מאז היותו לרמטכ"ל, רצופה תמיהות — לא פחות מן הפרשה הזאת.

כאשר הגיע לכהונתו, למחרת מיבצע־הליטאני, הפציץ את כלי־התיקשורת בהכרזות אשר ריח מסויים נדף מהם.

תחילה השמיע דיעות שהשתמע מהן שיש לסתום את פי העיתונות, כדי שלא תשמיע דברי־ביקורת העלולים „לשמח את הערבים" (העולם הזה 2121).

לאחר מכן מסר „אני־מאמין" פוליטי, שדמה להפליא לדיעותיהם של גאולה כהן ומשה שמיר: הערבים ממשיכים לחתור להשמדת המדינה; יוזמת־השלום מכוונת אף היא לכך; אין המדינה יכולה להגן על עצמה בלי השטחים הכבושים; ההתיישבות בשטחים הכבושים אינה התנחלות, כי עם ישראל עולה על אדמתו (העולם הזה 2124).

נראה כי מישהו רמז לרמטכ"ל כי אין זה מתפקידו להטיף לדיעות פוליטיות, כי מאז הוא מתעטף בשתיקה, ומתמסר יותר לבעיית הכומתות והתרמילים. אך אין להניח כי שינה את דיעותיו.

המתקת דינו של ישראל דרמן — אדם שביצע מעשה כזה, שנדון בנסיבות כאלה — אינה יכולה להתפרש אלא כאקט פוליטי, הנובע מהשקפה פוליטית. המסר הכלול בהחלטה זו נשמע ומרחוק.

המסר הוא, בלשון המעטה:

רצח עיבר־אורח ערבי אינו פשע כה חמור עד כי יש לכהוא ביגלוו אדם לשנים רבות.

לאדם שעשה מעשה כזה, די במאסר של שנתיים, הרצוף במתן חופשות.

מסר זה הוא כל־כך חשוב, עד כי כדאי, למענו, להנחית סטירת־לחי מצלצלת על כל מערכת־השיפוט הצבאית, וגם לעודד גיוס צעירים ערביים לאירגוני הפידאיון.

בדרג הנמוך ביותר — זה הקובע בשעה שמדובר בהריגת ערבים לשם גאולת־דם — עלול להשתמע מסר פשוט ופרימיטיבי:

תהרוג ערבי ותנוח.

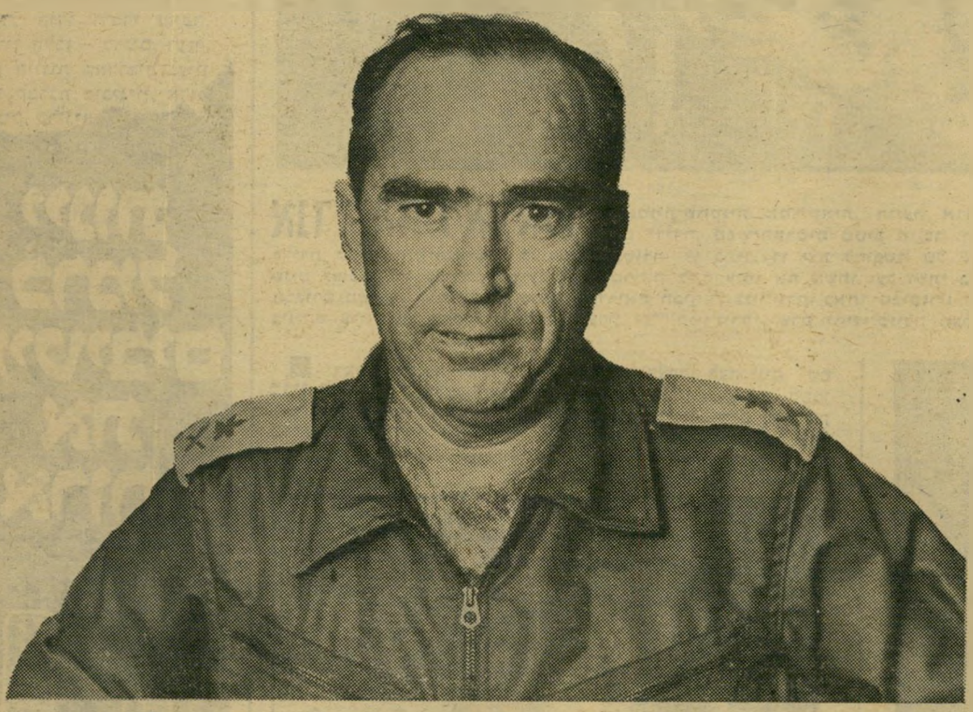

מאת אורי אבנרי

נכדו של דויד בן־גוריון תוקף את מנהיגי מיפלגת העבודה ומשמח את ליבו של בגין

אנדריאה לאניאדו

דוגמנית־שחקנית אמריקאית, הגיעה ארצה בפעם הראשונה עם ידידה, מפיץ־הסרטים סטיב סייפר. השניים ערכו מסיבת פרידה ליועץ ראש־הממשלה לענייני תיקשורת, דן פתיר. דן יצא לחופשה של שבועיים, אחרי חמש שנים רצופות של עבודה. לנסיעה זו לאמריקה לקח עימו את אשתו יעל ושתי בנותיו הצעירות. בתו הבכורה משרתת בצה"ל. את סטיב ואנדריאה הכיר דן בניו־יורק, באחד מביקוריו הרבים שם, והידידות ביניהם פרחה על רקע בילויים ב„מועדון 54" הניו־יורקי, שרק יחידי־סגולה מצליחים להיכנס אליו.

■ ראש־הממשלה **מנחם בגין** היה מאד נרגש כאשר קרא את מאמרו של **יריב בן־אליעזר**, נכדו של **דויד בן־גוריון**, שהופיע בשבוע שעבר באחד הצהרונים. שם המאמר היה: „מי חרד לשמו של בן־גוריון". יריב תקף את ראשי מיפלגת־העבודה על שהם מגנחים את ראש־הממשלה ב־בגנב, הופיע, כאורח, הח"כ לשעבר, מנהל שמורות־הטבע **אבירהם יפה**, כשהוא לבוש חולצה ירוקה. טענו כמה מן הנוכחים: „הוא רוצה להפגין את תמיכתו בסיירת הירוקה!" הסיירת כפופה ליפה, במיסגרת מישרד־החקלאות של **אריק שרון**.

■ על אריק שרון עצמו אמר ח"כ **מאיר פעיל**: „הלהקה הגרמנית באירוויזיון חיברה לכבודו שיר." שם ה־שיר: ג'ינגיס חאן.

■ פעיל גם מצא הגדרה לשלושת השליטים במיפלגה הליברלית: „פת, אנטי־פת ו־פסיכו־פת." הראשון הוא שר־התעשייה **גידעון פת**.

■ מתי החל **עזר וייצמן** להרגיש כי בא השלום? כאשר נסע לראשונה למצריים, למח־רת ביקורו של **אנוור אל־סאדאת** בארץ. „פיתאום אני יושב במסוק צבאי מצרי, ה־לוקח אותי לאיסמאעיליה. מולי יושב שר־המילחמה המצרי, שלא הכרתיו עד אז, **עבד אל־ע'אני אל־גאמסי**. ו־מעלי מתנוססת הכתובת ‚ביסם־אללה' (‚בשם אללה', שתי ה־מילים הפותחות את הקוראן.)"

■ שדרן־השלום **אייבי נתן** מעדיף את האלכוהול על פני המים, אך עתה הוא מנהל מילחמת־חורמה למען הנוזל הטהור. זה התחיל כמעשה־קונדס, כאשר רצה אייבי ל־מחות בדרך זו על כך שחב־רות־המשקאות אינן נותנות מודעות לתחנתו. אבל בינתיים התפתחה מילחמה ממש. בעלי אחת מחברות־המשקאות רצתה לתת לו מודעה אחת ביום, תמורת הפסקת שידורי־המים. תשובת אייבי: „אני משדר 17 פעמים ביום את המודעה לטובת המים. אני אפסיק אותן אם תיתן לי 17 מודעות ביום." לאחר מכן הפסיק את המודעות של חברה אחרת, כאשר זו

בחיה גת

פגשה בידידתה חוותיקה, חווה תאומי, בפתיחת תערוכת־הציורים החדשה של בעלה, הצייר משה גת. חווה, אשתו של השחקן עודד תאומי, סיפרה לבתיה שבפעם הראשונה ב־23 שנותיהם המשותפות בילו היא ובעלה את החג בנפרד. עודד קפץ לחג לארצות־הברית, כדי לבקר את בתם עינת, הנמצאת שם בסיור ואילו חווה חגגה בארץ.

מנחם גפן

הצייר פתח תערוכה חדשה מפרי־עבודתו בגלריה יפואית. גפן, המצייר בעיקר נשים, ידוע בקשריו ההדוקים עם נשים יפות בכל העולם. בין עבודותיו נראו ציורי שמן ורישומים של כמה נשים מפורסמות בחייו, וביניהן אשתו לשעבר, השחקנית האנגליה דיאנה ריג, וידידתו בעבר, מלכת־היופי העולמית רינה מור. לפתיחה הגיע חפסל מנשקה קדישמן בתלבושתו הקבועה, מכנסיים קצרים, חולצה זרוקה ומקל רועים. מנשקה מגיח מדי פעם לחוץ־לארץ כדי להציג שם את עבודותיו, בעוד שגפן מתגורר בלונדון, ומגיע ארצה להציג כאן.

מרשימותיו של מבקר מסעדות

המסעדה שוכנת ליד הנמל והדבר מורגש היטב בתפריט. העדפנו להזמין את הדג החריף בנוסח טריפוליטני, חריימי בלשון האזור. הדג היה טעים מאד והרוטב חריף כיאות. את הדג ליוו־נו ביין עבדת לבן של כרמל מזרחי, והיתה ביניהם התאמה מושלמת. מולי שתו יין סוביניון בלנק, גם הוא יין משובח של כרמל מזרחי. בכלל ראוי לציין כי לכרמל יש מבחר מעולה של יינות שולחן, אדומים ולבנים. היין האדום מיועד לבשר בקר, הודו ודברי מאפה, והיין הלבן - לדגים, ועוף. בין היינות האדומים נציין את קברנה סוביניון, אדום יתיק, קריניא

יינות כרמל מיטיבים את הארוחות

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

מוקד

אנשים

מחתה על כך שבאותה תוכנית שודרה גם מודעת־חמים. עתה מתכנן אייבי את הסלמת ה־מאבק. הוא עומד להביא מיכל של מים מקוררים לרחוב דיזנ־גוף בשבת, להשקות את העוב־רים־ושבים בגוזל הצח. הוא כבר קיבל מודעה מטעם חברת־נעליים, המוכנה לממן את זי־מיבצע תמורת הופעת שמה על גבי המיכל.

■ הכלכלן **צבי כסה** טו־ען, כי לאור הפגנות הנימוסים של ראש־הממשלה וגינוני־הטכס שהוא מפגין בכל הזדמ־נות, כדאי לו אולי להסב את שמו ל**ממחם בגינונים**.

■ כבוד בלתי־רגיל חלק לא מכבר הצייר הספרדי ה־גדול, **סלבאדור דאלי** לאמן ישראלי צעיר. לפני כחודש, ביריד האמנות שנערך בניו־יורק, הציג הצייר הישראלי **יענקל גינזבורג**, המתגורר בוושינגטון, תערוכה של ציוריו בגלריה דלסון־רייכטר. יענקל סיפר כי סלבאדור דאלי ביקר בתערוכה, קנה שתיים מיצירו־תיו לאוספו הפרטי והצהיר בפני מלוויו כי לדעתו יענקל הוא הצייר המוכשר ביותר שפגש בעת האחרונה.

■ למראיין **יעקב אגמון**, שמנכ"לה החדש של רשות־השידור, **יוסף** („טומי") **לפיד** החליט לבטל את תוכנית הרא־יונות הפופולארית שלו בשי־דורי ישראל, בירה ומצב־רוח, היתה תגובה מיידית על ההד־חה: „התוכנית לא תרד, אפילו אם אצטרך לשדר אותה מרדיו קאהיר, ולקרוא לה בשם תמר־הינדי ומצב־רוח."

■ למי שתמה לאן נעלם נער־הזוהר הקשיש, **עמנואל הניגמן**, מי שהיה לפני שנה מנהלו של המועדון של **רפי שאוני**, הנה התשובה: הניג־מן התחיל לפני שנה לעסוק באירגון סיורי סאפארי לישׂ־ראלים בקניה. תוך כדי ביקוריו בקניה ראה כי טוב והחליט להתיישב שם. הוא הפך שם סוכנה של חברה ישראלית למנעולי־ביטחון ואמצעי־אזע־קה. הסתבר כי הביקוש למו־צרים אלה בקניה היה גדול מהמשוער, והניגמן ראה חייל בעמלו. היום הוא מתגורר שם בווילה גדושת משרתים, כש־שרי ממשלת־קניה נמנים על ידידיו הקרובים. רק דבר אחד הביא עימו מישראל: ידידה צמודה, בתו של יהלומן ידוע.

■ ישראלי נוסף העושה חייל באפריקה הוא אלוף (מיל.) **שמואל** („גורדיש") **גונן**, מי שקיבל מידי הקיסר **בוקאסה**, שליט הקהילה המרכז־אפרי־קאית, זיכיון בלעדי לכריית יהלומים בשטח בלתי־מנוצל של מירבצי יהלומים. על פי שמו־עות שהגיעו השבוע מבאנגי, בירת המדינה, עומד הקיסר בוקאסה למנות את גונן כשר־המיכרות בממשלתו.

■ מסתבר שדווקא אמצעי־התיקשורת, שטרחו להכריז כל ימי־החג את הסיסמה „הבה נעבור את הפסח בשלום", נכנסו לסטטיסטיקת תאונות־הדרכים שאירעו בחג. הכתב הצבאי של גלי צה"ל, **טל רבינא**, שיצא לגבול הצפון כדי לסקר את האירועים האח־רונים בשטח, ניקלע לתאונת־דרכים רצינית, כשהתנגשה בו מכוניתו של צלם־הטלוויזיה ב־איזור הצפון, **נבו פז**. התקרית אירעה כאשר רבינא היה ב־דרכו לבירנית, כדי לנסות לפגוש שם את הרמטכ"ל. עימו במכונית נסע גם כתב שידורי־ישראל באנגלית, **אלן בן־עמי**. ליד מלכיה ניסה צלם־הטלוויזיה לעקוף מיכלית, ולא הבחין ברכב גלי צה"ל שבא מולו. השניים התנגשו חזיתית. פז ועוזרו יצאו בשריטות קלות בילבד, ואילו רבינא ובן־עמי, שנפצעו באורח בינוני, שוכבים בבית־החולים בצפת. מסתבר שגם במצב נואש אין מאבדים אנשי התיקשורת את חוש־העיתונות שלהם. ופז ביקש מעוזרו שיפעיל את המצלמה וינציח את האירוע.

■ יפה לראות שיש עוד אנשים עם עקרונות בימים טרופים אלה. **גרשון** („גיגי") **פרס** הקבלן, אחיו של חבר־הכנסת **שימעון פרס**, היה האדם היחידי שסירב לקנות כרטיסים למופע למען ילדיו של הבדרן שנפטר, **בומבה צור**. „אני מתנגד באופן עקרוני לכל מה שקשור בצדקה," הודיע למארגנים הנדהמים.

■ טעות מצערת נפלה ב־מדור זה. נכתב ש**זיוה שומ־רת**, מי שהיתה מלכת־היופי של ישראל לפני כמה שנים, מתגוררת בקנדה. האמת היא שזיוה מתגוררת כל השנים בארץ ועוסקת בייעוץ יופי באחת מחברות־הקוסמטיקה ב־ישראל.

■ מזל טוב לבבי מגיע ל־דוברת גלי צה"ל **בתיה שו־שני**, ולבעלה כלכל אל־על **מאיר אגבי**, על הולדת בנם, **אבישום**. היולדות בבית־החולים השרון התפלאו מאד לראות את בתיה הנמרצת, יום אחד אחרי הלידה, מטלפנת לאנשים רבים ומארגנת מסי־בת־הפתעה עבור הבמאי הוותיק **פיטר פריי**, והכל ממיטת היולדת שלה בבית־החולים.

■ אל טכס ברית־המילה, בשבוע שעבר, הגיעו אנשי אל־על ואנשי גלי צה"ל, ביניהם **תרצה יובל**, מפיקת התוכנית האוניברסיטה המשודרת, ש־היתה אמורה ללדת שבועיים לפני בתיה, והגיעה לברית כשהיא עדיין בהריון.

■ במישדר מיוחד שישודר בגלי צה"ל לרגל יום־העצמאות, שבמרכזו תהיינה התרמות ל־וועד למען החייל, הוכנה מכי־רה פומבית אטרקטיבית. עד עתה הבטיחו את תרומתם גו־פים שונים. המנהל הכללי של רשות־השידור, יוסף לפיד, תרם הזמנה זוגית לאירוויזיון הבא. סוף־שבוע בסוויטה שבה שהה **אנוור אל־סאדאת** בעת ביקורו בארץ נתרמה על־ידי הנהלת מלון המלך דויד. מינוי למישחקי תל־אביב בגביע אי־רופה לאלופות בכדורסל ואירוח על־ידי הנהלת הקבוצה והשח־קנים לפני ואחרי המישחק נתרמו על־ידי הנהלת מכבי תל־אביב. הנהלת התאחדות ל־כדורגל הסכימה להעניק לכל **המרבה במחיר את הזכות ל־**בעיטות הפתיחה במישחקי חצי הגמר, שייערכו ב־16 במאי באיצטדיון ברמת־גן. במטה ה־מיבצע נערכים לקבלת תרומות מקהילות עשירות. האחראי על המיבצע הוא **שמואל נחוש־תן**, עורך תוכנית התחנה שעה קלה, על עניני כלכלה.

שלומי וטל צור

בניו של בומבה צור המנוח (שני ושלישי מימין) נכחו במופע שנערך בתל־אביב לזכר אביהם, שנפטר לפני חודש. כרטיס זוגי עלה אלף לירות, ואולם „התיאטרון הקאמרי" היה מלא עד אפס מקום. ההכנסה נועדה לילדי צור. בין האמנים שבידרו את הקהל, ושהגישו הופעה מיקצועית, הופיע החקיין מוטי גילעדי (למטה) וחיבק את שייקה אופיר בסיגנון ראש־הממשלה מנחם בגין, החובק את ידידו בכל הזדמנות. ילדיו של בומבה, צפו בהופעה זו, שנערכה בשעת לילה מאוחרת ונהנו ממנה. בהופעה השתתפו אמנים רבים, בהתנדבות.

ויקטור ששון

(מימין) מי שהיה הרס"ר המפורסם ביותר בצה"ל, ושעל שמו נקרא „שער ויקטור" בכניסה לקריה בתל־אביב, משחק את עצמו בסרט הישראלי החדש „אמי הגנראלית". ויקטור ממלא בסרט תפקיד של רס"ר, שתפקידו לקבל פני קצינים בכירים והוא נקרא גם בסרט בשם ויקטור. אגב, עריכתו של הסרט, שבויים בידי יואל זילברג, נעשתה בזמן שיא. שבועיים אחרי שהסתיימו הצילומים מוכן הסרט להקרנה בפסטיבאל הסרטים בקאן.

לה ולי - הדיאודורנט לאוהבים להיות יחד

משהו חדש לאוהבים להיות יחד.
דיאודורנט "לה ולי" בניחוח האהוב על שניכם.
לאחר הרחצה בסבון "לה ולי" - תנו לגופכם
את הדיאודורנט החדש. "לה ולי" ישמור על רעננות
ועל ריח נעים ואחיד בכל שעות היום.
בכל פעילות, בכל תנועה.

"לה ולי" - סבון וגם דיאודורנט
לאוהבים להיות יחד.

ב חדש מעץ הזית

אנשים

מה יעשו מיליון מוסלמים בירושלים.
כשיש עבודה רק למאתיים אלף?

■ ח"כ **אדרה נמיר** הפתיעה לא מכבר את כל מכריה וידידיה, כאשר עשתה צעד נועז — והסתפרה תיספורת קצרה. בכך נפרדה מהשיער האסוף בקוקו, תיסרוקת שאותה נשאה כסמל מיסחרי במשך שלושים שנה. השבוע נראתה אורה שוב עם שיער אסוף לאחור, אם כי השיער עדיין קצר, ומוחזק בסיכות. „מה לעשות," אמרה הח"כית בחיוך, „אני שמרנית, ולא יכולתי להתרגל למראה המרדרני החדש. חזרתי לגדל קוקו."

■ הסכם־השלום, שהביא תיקווה לעם ישראל, לא הצליח לעודד את **רעיף אלאיאם**, ערבי ישראלי ממנהלי בית האמנים בירושלים. כשנשאל מדוע הוא סר וזעף, השיב: „מה שהולך לקרות פה עכשיו זה שהעם הפלסטיני יתחלק בין שני רבנים. חלק אחד יהיה בשליטתו של הרב **משה זיינגר**, וחלק שני בשליטתו של הרב **מאיר כהנא**".

■ שחקנית התיאטרון הקאמרי **תיקי דיין** משחקת בהצגת רביזור את אשתו השמנה של ראש־העיר. כאשר נתנו כריות לתלבושתה בהצגת רביזור.

■ בתוכניתו מספר **יהונתן גפן** על הבעלים המתפקדים בבית כמורידי־הזבל. **נירית**, אשתו שנכחה בהרצאה, סיפרה אחר־כך לידידיה, שלא נעים לה שיחשבו שהיא מעבידה את בעלה ומכריחה אותו להוריד את האשפה, אך האמת היא שהוא אוהב לעשות זאת. על כך הגיבה **מירית שם־אור**, אשתו של הזמר **צביקה פיק**: „בעלי אף פעם אינו מוריד את הזבל."

■ בהצגת תיאטרון הבימה בשם תעלולי נישואין, המועלית בימים אלה, מופיעים השחקנים עם מסיכות היתוליות, בסיגנון קומדיה דל־ארטה. השחקנים אינם רגילים לשים את המסיכות על פניהם, ושוכחים אותן בחדרי־ההלבשה. המזכירה, **רוני כרמה**, דואגת בכל פעם לרוץ אחריהם כשבידיה המסיכות, ולאחר את השחקן המתאים למסיכה שלו.

■ בעיקבות הדיונים בכנסת על הסכם־השלום, שנערכו לפני מספר שבועות ושידורם המיכתב, אך לא קבע תאריך לתחילת קורס מעין זה.

■ הפסל **עמי שביט** יצא בתערוכה חדשה, שתהיה מבוססת על התקפה מוחצת על המימסד התרבותי־פוליטי בארץ. הוא יציג בתערוכה זו מיכתבים שונים שקיבל, הקשורים בעולם האמנות, והחתומים על־ידי שר־החינוך **זבולון המר** ויושבת־ראש המועצה לתרבות ואמנות, **יאה פורת**. את ההזמנות לתערוכה שלח על גבי מיכתב שקיבל בזמנו מפורת. עמי הוא אחיו של נשיא התאחדות התעשיינים בארץ, **אברהם** („בומה") **שביט**.

■ לגלריה לעתיקות ביפו נכנס מנצח התיזמורת הפילהרמונית, **זובין מהטה**, עם אשתו **נסלי**, והשניים בחרו פריטים שונים עבור ביתם החדש, שקנו בניו־יורק. מהטה וננסי חיפשו מוצגים ישראליים. את הפריטים שקנו יש־לח אליהם בעל־הגלריה בדואר אוויר.

■ ההומוריסטן **אפריים קישון**, יליד הונגריה, ביקר בהצגה בית הבראה לשמנים, וחזה בשחקן **מרטין גירת**, המגלם הונגרי בהצגה זו. עם תום ההופעה ניגש קישון לגילת ותיקן לו כמה מילים בהונגרית, ובראש וראשונה את שמו בהצגה, מקולוש, שצריך להיות מיקלש.

■ חודש אפריל מתחיל כמובן באחד באפריל, יום שאנשים רגילים למתוח בו את ידידיהם. השחקן **שלמה ברבי שביט** תלה מודעה בתיאטרון הבימה בזו הלשון: „כל המשתתפים בהצגת סיפור פשוט, שעדיין לא מסרו את דרכונים, מתבקשים להעבירם מייד לידי **יוסי רוזן**". המודעה עוררה הדים רבים בתיאטרון. המשתתפים, שהביאו מייד את הדרכונים שלהם, היו הבמאי **עמרי ניצן** והשחקן **איזי עזר ווינג**.

■ צלם לישכת־העיתונות הממשלתית, **יעקוב סער**, שליווה את ראש־הממשלה בגין במרבית נסיעותיו האחרונות לחוץ־לארץ, נבחר השנה כחתן פרס אנה ריפקין, המוענק מדי שנה בישראל ובשוודיה, עבור הישגיו בתחום צילום־העיתונות. זוהי הפעם הראשונה, מאז קיומו של הפרס, שזוכה בה צלם של לישכת העיתונות הממשלתית. הפרס, בסכום של 20 אלף לירות, יוענק ליעקוב סער בטכס שייערך, ככל הנראה, בשגרירות השוודית בישראל.

■ **מיכאל הנדלזלץ**, מבקר־התיאטרון, משמש גם כיושב־ראש תא מבקרי התיאטרון. בתוקף תפקידו זה יצא לייצג את ישראל בוועידת אירגון מבקרי־התיאטרון, המתכנסת בימים אלה בוויינה. עם שובו עתיד הנדלזלץ לצאת שוב לחוץ־לארץ, והפעם לפי הזמנת ממשלת ארצות־הברית, לסיור במרכזי תרבות שם.

■ לקראת יום־השנה למותה של **הראדה**, בתם של **מיכה ויצחק מודעי**, שרהתשתית, הוזמנה מצבה על־ידי ההורים אצל הארכיטקט **ישראל גודוביץ**. את המצבה עשה ישראל מאבן ירושלים, בצורת פסל מרחבי, בצורת 8 מאונך, שהוא ביטוי לאין־סוף. באחד המעגלים של הסיפרה שם הארכיטקט, בכתב ידה של הצעירה, את המילים שכתבה בעצמה: „ואחר כך הבאתי את החושך אל החדר ובכיתי את המילים שנגמרו." במעגל השני עיצב הארכיטקט שושנה בצבע כחול, כצבע עיניה.

■ השר ואשתו עומדים לתקונצרט זה עבור ידידתו ושתי בנותיה. הוא כתב: „האמא מנגנת טוב מאד. הבת הבכורה מנגנת לא רע, אבל הבת הצעירה היא בכלל פרה מטומטמת, וכך היא גם מנגנת." לכן כתב המלחין עבור האם קטע גדול, לבכורה קטע בינוני, אך לצעירה כתב קטע קטן יחסית. כאשר פנתה תיזמורת שידורי ישראל אל זלצמן בבקשה שתופיע בקונצרט, הורום חדר לזיכרה של הראלה בתחנת גלי צה"ל, שיהיה חדר מנוחה לעובדי התחנה. גם את החדר הזה יעצב גודוביץ.

■ חגיגות שנות ה־70 של תל־אביב עברו על העיר בשקט יחסי. טכס צנוע נערך בבית יד לבנים, תחת הסיסמה: „מי יבנה בית בתל־אביב." באותו ערב הושמעו גם שירי **נחום נרדי**, מראשוני המלחינים של תל־אביב הקטנה. הזמרת הותיקה, **שרה יערי**, שרה את שירו של המשורר **נתן אלתרמן**, הספינות שבדרך, מופע שגרם להתרגשות רבתי בין באי־הטכס. באותו ערב הושמע גם שיר הבכורה של **שושנה בן־דויד**, מי שטיפלה בנרדי, שהיה חולה בשנותיו האחרונות. את מילות השיר כתבה שושנה, ואת הלחן כתב נרדי. שרה אותו הזמרת **אורה פיורה גוסקא**.

■ הפסנתרנית **פנינה זלצמן** ניגנה בערב־החג קונצרט לשלושה פסנתרים מאת מוצרט. השתתפו גם הפסנתרנים **ברכה עדן** ו**אלכסנדר תמיר**. בזמנו כתב מוצרט על היצירה, במיכתב לאביו, שהוא כותב דיעה פנינה שתנגן בתנאי שלא יתנו לה את הקטע של הפרה המטומטמת. ואומנם, תמיר ניגן את הקטע שנכתב לאם, זלצמן את הקטע לבכורה, ועדן את הקטע הקצר.

■ הסאטיריקאי, עורך־הדין והבדרן **יואב ריפל** השמיע את דעתו על עובדי דואר תנועה: „הם קיבלו סוף־סוף את תוכנית החלוקה — חלוקת הדואר."

■ על הצהרתו של **חסן תוהמי**, מקורבו של נשיא מצריים, שאמר שיתארגן מיצד של מיליון מוסלמים לעיר ירושלים, מודיע ריפל שאירגון הקבלנים הודיע שיש לו עבודה רק למאתיים אלף.

■ מה היא אימרתו של חוזה מדינת הילדים? בפאזל ייסדתי את מדינת־הילדים.

■ בפינתו הקבועה של **אבשלום קור** ברדיו השמיע קור את דעתו על האירווזיזיון: „האירווזיזיון זה כמו ליל־הסדר — בשניהם אומרים בסוף, מדי שנה בשנה, לשנה הבאה בירושלים."

מירית בירו בת ה־20, אשתו של שמוליק בילו, זמר בלהקת „חלב ודבש", הגיעה לאחת המסיבות בגפה. בעלה נמצא בלונדון עם הלהקה, שנסעה לשם אחרי הזכייה בתחרות האירווזיזיון. את יום־השנה לנישואיהם חגגה הצעירה לבדה בארץ, אך הבעל לא שכח את התאריך וטילפן מלונדון, לאחל לה מזל־טוב והבטיח מתנה כאשר יבוא ארצה.

ניסים גרמה שהיה רקדן בלהקת „עינבל" במשך שבע שנים, החליט לעבור לשטח הטלוויזיה „עוד להיט" נתבקש ניסים לארגן שלוש רקדניות, שתלווינה אותו בשיר „שולמית". מאחר והודעה על כך נימסרה לו בעת שעסק בצילומי הסרט „ג'נסיס", בתפקיד תומאס, אחד משליחי ישוע שלא האמין בו, ניסה ניסים לארגן את השלוש, אך מצא רק אחת, אתי צוברי, מי שרקדה ושרה בזמנו עם יזהר כהן בעת זכייתו במקום הראשון בתחרות האירווזיזיון לפני שנה.

דף תשקיף

קרב על האגודה

למען החייל

סגן ראש עיריית אשקלון, תת־אלוף (מיל.) נתן („נתקה") ניר, ייכחר קרוב לוודאי, בבחירות שייערכו בעשרה במאי, כיושב־ראש האגודה הארצית למען החייל, במקומו של אלוף (מיל.) יעקב פרי. המכהן בתפקיד זה עשר שנים. בכך תועבר עמדה ציבורית נוספת לידי הליכוד.

המועצה הציבורית של האגודה, המורכבת מנציגי גופים וולונטאריים ותאגידים במדינה, בחרה לפני כחודש הנהלה חדשה לאגודה. אנשי ההנהלה ביקשו לבחור מחדש בפרי כיושב־ראש, אלא שאז התברר להם שלשר־הביטחון עזר וייצמן יש כבר מועמד משלו לתפקיד: נתקה ניר, מי שעמד בראש רשימת הליכוד בבחירות לעיריית אשקלון. נסיונותיהם של אנשי ההנהלה לחפש מועמד אחר, כמו אדווין דורון או אלוף יונה אפרת, נתקלו בסרוב.

להנהלת האגודה הוכתר, כי אם לא ייבחר מועמדו של שר־הביטחון יגרום הדבר לניתוק יחסים מוחלט בין האגודה לבין משרד־הביטחון וצה"ל, וזאת למרות שצה"ל הוא הנהנה מהכספים שאוספת האגודה ומשרד־הביטחון אינו ממן את תקציבה. פירוש האזהרה: סגירת מחנות צה"ל בפני האגודה והפסקת שיתוף־הפעולה בבניין פרוייקטים משותפים המיועדים לרווחת חייליו צה"ל.

עם בחירתו הצפויה יתפטר נתקה ניר, לשעבר אחד מקציני השיריון המהוללים של צה"ל, מתפקיד סגן ראש־עיריית אשקלון בשכר, אולם ימשיך לכהן כחבר הנהלת העיריה וכיו"ר ועדת בניין־הערים שלה.

עובדים זרים

לבחי־המלון

משרד התעשייה־המיסחר־והתיירות עומד להעניק רישיונות מיוחדים להבאת עובדי־שירותים זרים לבתי־המלון בארץ, כדי להתגבר על המחסור בידיים עובדות בענף המלונאות. הסוגיה קשה בתיירות ובטיב השירות המוענק לתיירים.

בעזרת רישיונות אלה יובאו לארץ מאות עובדים — מצרים, טבחים, חדרניות ועובדי־ניקיון — בעיקר מ־מדינות המזרח־הרחוק.

נציגים של רשתות המלונות הגדולות ב־ישראל כבר שוחחים בחו"ל במטרה לגייס את העובדים הדרושים. נראה כי הקבוצה הגדולה ביותר של עובדי־מלונות תובא מתאילנד.

המשכורות המובטחות להם בארץ גדולות פי חמש מהשכר המקובל בּ־מקצועם כתאילנד.

הנשיא –

לבית־הסוהר

נשיא המדינה יצחק נבון מתכנן שורה של ביקורים בבית־הסוהר בישראל במטרה לבדוק את תנאי המאסר השוררים בהם כמו עיניו.

היוזמה יצאה מבית־הנשיא אחרי שהגיעו לשם תלונות רבות של אסירים על תנאי המאסר. שורת ביקורים נוספת שמתכנן הנשיא תיערך בכפרים הערביים בישראל, שבתוך תחומי הקו הירוק. במיסגרת זו יבקר הנשיא ככל הנראה בכמה כפרים ערביים במשולש ובגליל.

יוקם ועד להגנות

הדמוקרטיה בישראל

ממשלת ישראל עלולה למצוא את עצמה במצב מביך נוכח פעולות הטיהור וההדחה שמבצעים אנשיה ברשות־השידור.

בימים האחרונים הוחלּ באירגון אנשי־רוח ואישי־ציבור אמריקאים לייסוד „הוועד להגנת הדמוקרטיה בישראל."

בין ראשי הוועד יהיו, ככל הנראה, כמה מקורבנותיו המפורסמים של הסינאטור ג'וזף מק־קארתי שיתבעו מממשלת ישראל למנוע את המק־קארתיזם ושלילת חופש הביטוי בישראל.

פרשת הדחתו של המנחה יעקב אגמון (ראה במדינה) בידי מנכ"ל רשות־השידור יוסף („טומי") לפיד, בשל דיעותיו הפוליטיות, מכה הדים בארצות־הברית בין ידידי ישראל. כמה תחנות טלוויזיה אמריקאיות עומדות להכין כתבות על הפרשה.

ככל הנראה ייצטרפו לוועד גם „העשרה של הוליווד" — עשרה במאים, תסריטאים וסופרים, וביניהם הסופר חווארד פאסט, שנרדפו בשעתו בידי מק־קארתי בשל החשדה ב„נטיות קומוניסטיות".

אין יו"ר לרשות

ניירות־הערך

אחרי שמיהרו להדיח את יו"ר רשות ניירות־הערך, יצחק טאוב, אין שר־האוצר שמחה ארליך וסגנו, יחזקאל פלומין, מצליחים למצוא אישיות שתסכים ליטול על עצמה את התפקיד.

מאז חזר בו עורך־הדין מוריץ מהסכמתו לקבל את התפקיד, הוצע התפקיד ל־פרופסורים למישפטים יוסף גרוס ואהרון

רכטמן כותב ספר

בבית־הסוהר

חבר־הכנסת שמואל רכטמן, המבקש את זמנו בכלא בפקיד במחסן, מעסיק את עצמו בכתיבת ספר.

הספר ייקרא ראיונות עם אסירים, ויספר סיפורים שטרם התפרסמו על חייהם ועברם של אסירים המרצים את עונשם במעשיהו.

מאחר והוא ח"כ, פונים אליו אסירים שונים בידיעה כבוד ובתיקווה כי יוכל להשיג עבורם אוזן קשבת, ולכן הם מספרים לו דברים שלא פורסמו עד כה במקומות אחרים.

שמועות אומרות כי המשכתבים של הספר הם עסקנים של המיפלגה הליברלית מרחובות.

יורן ושניהם דחו את ההצעה. מועמד נוסף לתפקיד היה הכלכלן, איש המיפלגה הליברלית, דויד כהן, אולם בימים האחרונים נראה כי גם מועמדותו נפלה.

עתה נראה כי מועמדם של ארליך ופלומין לתפקיד הוא מייק ארנון, מי שניהל את מיפעל הבונדס בארצות־הברית ועתה מנסים למצוא לו תפקיד בארץ. ארנון מזוהה כאיש המערך כמו היו"ר שהודח. לא ידוע אם הוא יקבל את ההצעה. בינתיים פועלת הרשות ללא יושב־ראש בבחינת „תיזמורת המנצחת על עצמה".

פסטיבאל קאן

בלי ישראל

גם השנה לא ייכלל אף סרט ישראלי במיסגרת התחרות הרישמית של פסטיבאל הסרטים בקאן, הנחשב כפסטיבאל הקולנוע הראשון במעלה בעולם. ועדת התחרות סרבה לקבל את סירטו של המפיק והבמאי מנחם גולן, הקוסם, על פי סיפרו של יצחק בשביס־זינגר, לתחרות, כנראה ממניעים פוליטיים.

מזה כמה שנים נמנעים הצרפתים מלקבל כל סרט ישראלי לתחרות המרכזית בפסטיבאל, מחשש מפיגועים ומחאות פוליטיות מצד הערבים ומדינות הגוש המזרחי.

לעומת זאת התקבל השנה סירטה של הבמאית מיכל בת־אדם, רגעים, שהוא קופרודוציה ישראלית־צרפתית, להקרנה במיסגרת המכובדת של „מבט מסויים", שבה מוצגים סרטים של במאים בלתי ידועים, המציגים את עבודותיהם הראשונות.

ייצוא פרחים

בדרך הים

מאה אלף דולר כבר נחסכו בשנה האחרונה על־ידי המועצה לשיווק פרחים, כתוצאה מגיסוי מהפכני לייצוא פרחים לחו"ל בדרך הים ב־מקום להטיסם, כפי שהיה מקובל עד כה.

ייצוא הפרחים הישראלי נעשה פרוכוז בדרך האוויר. אולם בחודשים האחרונים נערכו נסיונות לייצא פר־חים באוניות־קירור ולשמר אותם טריים למרות שהמישלוח בדרך הים נמשך שמונה ימים. במהלך הניסויים פותחה שיטה מיוחדת, כה עוברים הפרחים טיפול של חרוזיה בתמיסה כימית מיוחדת, מכונסים לתקמאה עמוקה ונשלחים מאוניות־קידור בתמי־פרטורה של מיטב שתי מעלות.

הניסוי הוכתר בהצלחה. אחרי שתסתבר שתיי־המדף של פרחים המשווקים בדרך זו, אינם נופלים מאלה של הפרחים המוטסים. באמצעות המישלוח הימי יוכלו משווקי ח־פרחים לחסוך 3.5 סנט (קרוב ללירה) במחיר המישלוח של כל פרח.

עד כה שווקו בדרך זו השנה כשני מיליון סייפנים. עתה מתכננים לייצא באותה שיטה גם פרחים אחרים, כמו ציפורנים.

יועץ־מישפטי

לכנסת

אחרי פגרת הכנסת עומד ח"כ מרדכי וירשובסקי מש"י, להגיש לכנסת הצעת־חוק פרטית כדי להעניק לכנסת יועץ־מישפטי אשר יהיה בעל סמכויות חוקיות ויוכל לייעץ ליו"ר הכנסת בכל מיקרה שבו תתעורר שאלה מישפטית הנוגעת לסמכויות הכנסת.

מטרת המוסד החדש היא למנוע מצב כמו זה שאירע באחרונה בעת שיו"ר הכנסת מנע דיון על פרשת פינוי הבדואים בנגב בטענה שהעניין הוא סוכ־יודיצה.

סרט טלוויזיה על

אייבי נתן

אולפני־ההסרטה הישראלים עוסקים עתה בהכנת סרט טלוויזיה באורך של שעה אחת על חייו של סמן השלום, אייבי נתן. הסרט הזמון על־ידי הטלוויזיה הגרמנית ומיועד להקרנה בגרמניה.

בינתיים עומד אייבי נתן לצאת השבוע לארצות־הברית במטרה לגמות ולארגן לעצמו שם ביקור ברמשק. לאייבי מתוכננת סידרת פגישות עם סינאטורים רכי־השפעה, שהוא מתכוון לבקש מהם לסייע לו לקבל היתרים לבקר בסוריה.

חייל שאכל חמץ

בפסח - למאסר

חייל צה"ל, שנתפס בימי הפסח באחד מבסיסי צה"ל כשהוא אוכל לחם ופיתה, הועמד למישפט צבאי.

החייל נידון ל־35 ימי מאסר על עבירה זו, שהיא הפרה של פקודות מטכ"ל.

על פי פקודות מטכ"ל נערך ביעור חמץ בכל מחנות צה"ל בימי הפסח והכנסת לחם או פיתה למחנ צבאי היא בחינת אי קיום הוראה.

ח"כ אורי אבנרי

יצוא בחיפה, ביום ד', 25.4.79

בשעה 8.00 בערב

באולם „ביתנו", רחוב ירושלים 29

מטעם סניף של"י

על הנושא:

הסכם-שלום ומה אחריו?

במדינה

העם

„עמלק של ימינו"

אחרי ההתרגשות האמיתית, באה ההתרגשות המזוייפת

עוד פרק של דם וזוועה נרשם בתולדות־ישראל.

הקורבנות נקברו. הזעקות נדמו.

אחרי התרגשות־האמת, באה ההתרגשות המזוייפת. כל דמגוג פתח את פיו. כל עסקן רודף־פירסומת הוסיף פיטפוטים משלו. פלוני תבע להפעיל בישראל את ענוש־המוות. ראש־הממשלה נאם על „דם ילד יהודי", רב ראשי דיקלם על „עמלק של ימינו". כמו תמיד.

רק בשוך סערת־הרגשות, האמיתית והמזוייפת, ניתן יהיה לשקול בקור־רוח את המסקנות המתחייבות מן המעשה. פעולה צבאית נוספת, כמו מיבצע־הליטאני העקובה מדם אחרי פעולת כביש־החוף העקובה מדם? או בחינה מחודשת של הבעייה הפלסטינית, כדי לבודד את הקיצוניים ולעודד את שואפי־הפיתרון במחנה הפלסטיני (ראה מיסגרת)?

נראה כי מוסדות המדינה אינם ערוכים לבחינה זו — ומעגל־הקסמים של טרור וטרור־נגדי יימשך.

הממשלה

ההר הוליד עכברים

כך אחד חזק את עצמו, שום שר אינו מתפטר

לא היה מנוס. בתצהיר שלו לבית־המישפט העליון אישר היועץ המישפטי לממשלה את אשר היה ברור לחלוטין גם בלאו הכי: כי קבוצה של פקידים, חברי מישרדי־הממשלה השונים, קשרו ביניהם קשר כדי לנשל את הבדואים בנגב, תוך הונאת בית־המישפט (העולם הזה 2172).

לא היה צורך בחקירה מתוחכמת כדי להבין כי מה שנעשה בכפר־הבדואים אל־לג'ייה לא יכול היה להתבצע, אלא באמצעות שיתוף־פעולה גלוי או סמוי בין מישרד־הפנים, מינהל מקרקעי־ישראל של מישרד־החקלאות, מישרד־השיכון והמישטרה. דו"ח היועץ המישפטי אישר זאת בצורה חד־משמעית.

הוא הוסיף על כך נזיפה לסגן פרקליט המדינה, רנאטו יאראק — והסתפק בכך. את החבילה הזאת הגיש לבית־המישפט העליון.

המסקנות המעשיות: בית־הדין המישמעתי של המדינה ידון את הפקידים, איש מישרד־המישפטים יינזף, המישטרה תחקור את התנהגות השוטרים.

כלומר: כל אחד יחקור את עצמו. המישטרה תחקור את עצמה, הפקידים יחקרו את הפקידים, היועץ המישפטי ינזוף בפקיד שלו.

ההר של נזיפת בית־המישפט העליון הוליד כמה עכברים.

חמש שאלות. אם זה יהיה סוף־פסוק, תהיה זאת סטירת־לחי לשילטון־החוק, עלבון לאינטליגנציה של האזרחים, ביזיון לדמוקרטיה.

מעשיהם של העכברים אינם מעניינים. אם יסלקו עכברים אלה, יבואו במקומם אחרים וימשיכו לעשות אותם המעשים. תמיד יימצאו פקידים זוטרים שיבצעו במחתרת את המדיניות הבלתי־חוקית של הממונים עליהם, ואשר ישמשו — מרצון או מאונס — כשעירים לעוזאזל כאשר הם נתפסים בקלקלתם.

השאלה הגדולה היא בדרג הרבה יותר בכיר:

● מדוע סברו פקידים אלה, שהם ממלאים את רצונם של ראשי־המדינה?

● כיצד מעזים פקידים בינוניים וזוטרים לעסוק בפעולות בלתי־חוקיות נגד אזרחי־ישראל, כאשר שיטות־הביצוע המחתרתיות, כמו מריחת בוץ על שילטי־זיהוי, עמידה בריחוק מן המקום, וכו' — מעידות בבירור על המצפון הרע?

● מי נתנו לפקידים אלה את ההו־

(המשך בעמוד 60)

האם זה אות לבאות?

מכה כרוטאלית אחת נקרע מסך האשליות. המצב נתגלה לאשורו.

בכך הצליחו ארבעת הפדאיון, כאשר פרצו את הגנת־החופים של ישראל ופתחו בליל־הוווענות: הם שמו קץ לאויפוריה של השלום.

מי שסבר כי חתימת חוזה־השלום הישראלי־מצרי שמה קץ למילחמות, התבדה במהרה. כפי שחזרו והדגישו המצרים עצמם, לא פעם, ישראל לא השיגה את השלום הכולל על־ידי חתימת חוזה זה. הבעייה העיקרית נשארה פתוחה. כל עוד לא תיפתר, לא תגיע ישראל אל המנוחה ואת הנחלה.

אות לבאות

התוצאה המדינית הראשונה של ההתקפה היתה דחיית ביקורו של שר־הביטחון, עזר וייצמן, בקאהיר.

תוצאה זו היא מיקרית. שולחי החוליה לא יכלו לדעת כי דווקא ביום זה מתכונן שר־הביטחון לטוס לבירת־מצריים. וכי יחליט לדחות את הטיסה בעיקבות המעשה, כדי לדון בצעדים המתחייבים ממנו.

אולם המיקרה הזה הוא סימלי. נסיעת השר למצריים היא חלק מן המערכה לקידום השלום הישראלי־מצרי. התקפת הפדאיון בנהריה היא חלק מן המערכה לסיכול שלום דו־צדדי זה, המוציא את עוצמת מצריים מן העימות הישראלי־ערבי, מבלי שהבעייה הפלסטינית נפתרה.

קרוב לוודאי כי עם פרישת מצריים מן המילחמה נעלמה האופציה הצבאית של המדינות הערביות. העוצמה הסורית־עירא־קית־ירדנית לבדה אינה מספיקה למילחמה בצה"ל, מה גם שלעיראק יש ערוך חשוף כלפי איראן העויינת, וכלפי הכורדים המרדניים. מילחמה כזאת לא תיתכן בלי גיבוי סובייטי תקיף ונמרץ, וזה אינו קיים כעת.

משום כך נשארים הפלסטינים הגורם היחידי, המסוגל להילחם. כמו אחרי מילחמת ששת־הימים, שבה התמוטטו הצבאות הערביים, עברה המערכה למישור של טרור וטרור־נגדי בין ישראל והאירגונים הפלסטיניים.

משום־כך יתכן כי ליל־נהריה הוא אות לבאות.

אירגון קיקיוני

שכיעות האחרונים היתה שורה של פעולות, היכולות להתפרש כהסלמה מובהקת של פעולת האירגונים.

מלבד הפיגועים ה„שיגרתיים" של הנחת פצצות באתרים שונים בישראל עצמה, חדרו חוליות של פידאיון פעמיים מעבר לירדן, וכל אנשיהן נהרגו. פעמיים היו חדירות מדרום לבנון, וגם שתי חוליות אלה חוסלו. בנמל־התעופה בריחל התיקפה, שסוכלה לה בו במקום על־ידי אנשי־ביטחון ישראליים. חוליה של פידאיון נלכדה בלב ים, כאשר יירט חיל־הים את ספינתם.

אחרי כל הכישלונות האלה, באה הפעולה בנהריה, שהצליחה חלקית. הפידאיון הצליחו להגיע אל היעד, אך לא הצליחו לקחת עימם בני־ערובה ולחמוק.

האם פירוש הדבר כי אירגוני אש"ף חזרו אל שיטת הטרור הבינלאומי, ובכללו הפיגועים בתחבורה האווירית העולמית, כמו בסוף שנות ה־60' ובראשית שנות ה־70'? האם יש ברצונם ובכוחם להסלים את הפיגועים בישראל, מן הסוג של התקיפות מעלות, בית־שאן והקונטרי־קלאב?

עוד מוקדם לקבוע זאת. אך האפשרות קיימת.

הגוף שביצע את פעולת־נהריה הוא אירגונו של אבו אל־עבאס — גוף פורש מגוף פורש מגוף פורש.

אבו אל־עבאס ידוע כמשרת העיראקים. הוא פרש מן הפלג הקרוי „החזית העממית לשיחרור פלסטין — המיפקדה הכללית", שבראשו עומד אחמד ג'בריל. ג'בריל נחשב כאיש קיצוני מאד, אך אבו אל־עבאס קיצוני ממנו. בשעתו פרש ג'בריל מן „החזית העממית לשיחרור פלסטין", שגם הוא קיצוני מאד, מפני שלא היה בעיניו די קיצוני.

השאלה היא: באיזו מידה פעל אירגון־פורשים קיקיוני זה, הכפוף לעיראק, על דעתה של צמרת אש"ף, השייכת לאירגון המרכזי, פתח? ובאיזו מידה מוכן פתח עצמו להסלים את פעולותיו?

„אין מה להפסיד"

מזה כמה שנים ריכז פתח את „ה־מאבק המזויין" בישראל ובשטחים המוחזקים, ומנע פעולות בחו"ל ובנתיבי־האוויר. כפי שאמרו מנהיגיו, פגעו הפעולות בעולם במעמדו הבינלאומי של אש"ף, וקוממו את דעת־הקהל העולמית נגד הפלסטינים. ואילו הפיגועים בישראל ובשטחים המוחזקים נתקבלו על־דעת העולם, כפעולות־התנגדות לגיטימיות של עם שלא זכה בחרותו.

פעולות מסוג זה מבוצעות כיום על־ידי המחתרת השחורה ברודזיה, הזוכה בתמיכה גלוייה מצד ארצות־הברית ובריטניה. כמותן בוצעו בשעתו על־ידי הפל"ן באל־ג'יריה, והעולם כולו הצדיק אותן. גם המחתרת האירית פועלת באכזריות דומה.

אך אש"ף החזיק בשנים האחרונות גם פעילות זו „על אש קטנה". מנהיגיו נאבקו על הלגיטימיות הבינלאומית, ודאגו לתדמית האירגון בעולם. הפעולות נועדו להחזיק את הבעייה הפלסטינית בתודעת העולם, מבלי לפגוע בתדמית של תנועה המוכנה למשא־ומתן למען פיתרון־שלום.

יתכן כי קו זה השתנה עתה, אם כי עדיין אין הוכחה מספקת לכך.

מאז חתימת חוזה־השלום מתנהל בתוך האירגון ויכוח, שבו עלולה הכף לנטות עתה לעבר הקיצוניים. הסיבות לכך:

● טענת הקיצוניים, כי הקו המתון־יחסית של השנים האחרונות לא נשא פרי. ההתקרבות המיוחלת לארצות־הברית לא היתה. בחסות ארצות־הברית נחתם חוזה־שלום, שאינו נותן לפלסטינים דבר. לדעתם של יסודות אלה, רק שורה של פעולות־ראווה גדולות, שיעוררו שוב את העולם, ישכנעו את ארצות־הברית שלא תשיג יציבות במרחב בלי פיתרון פלסטיני.

● המדינות הערביות, המתנגדות למדיניות אנוואר אל־סאדאת, אך שאינן מסוגלות לפתוח במילחמה בישראל, מדרבנות את האירגונים הפלסטיניים להילחם במקומן.

● ההצהרות האחרונות של ראשי ישראל אינן משאירות ספק בלב הפלסטינים, כי האוטונומיה תהיה ריקה מתוכן, ולא נועדה, אלא לבסס את הכיבוש הישראלי בגדה וברצועה. הדבר מחליש עוד יותר את היסודות המתונים באש"ף, שהיו מוכנים לבדוק אם ניתן לנצל את האוטונומיה כדי להגיע למדינה פלסטינית בדרכי־שלום. פעולות ההתנחלות, וההכרזות התכופות על התנחלויות נוספות, פעלו באותו כיוון.

כל אלה יוצרים בלב רבים מן הפלסטינים את ההרגשה כי במילא „אין מה להפסיד", וכי יש להשתמש דווקא בשיטות האכזריות ביותר כדי להעמיד את ישראל והעולם על כך שלא יתכן שלום בלי הפלסטינים.

יתכן מאד שזהו מקח־טעות. העולם משלים עם פעולות־טרור בנסיבות כאלה, אך אינו אוהד אותם. יתכן כי הפידאיון היו משנים את יחס העולם אליהם לטובתם, אילו היו נמנעים ממעשי־אכזריות בולטים, שאין בהם היגיון קרבי, והמעוררים סלידה בכל מקום. כל עוד נהרגים ילדים ונשים בפיגועים מסוג זה, וכל עוד לא נעשה מצידם הכל כדי לכוון את הפעולות נגד לוחמים בלבד, אין הם יכולים לעורר אהדה לעניינם.

בעיני הפלסטינים, מבצעי הפעולות האלה הם גיבורים לאומיים, החודרים לבדם אל ארץ אוייבת, מעטים מול רבים, מול פני העוצמה הכבירה של צה"ל, כשסיכוייהם לצאת חיים הם קלושים. אולם העולם אינו יכול לראות גבורה בפעולות אלה, כאשר רוב הקורבנות בהם אינם, אלא ילדים ונשים.

העולם מחריש

אך גם ישראל אינה זוכה באהדה רבה. אחת התופעות הבולטות, אחרי לילי־הדמים, היתה חוסר נכונותו של העולם, וגם של ידידותיה המסורתיות של ישראל, להשתתף בצערה. פה ושם היו ששילמו מס־שפתיים לגינוי הפעולה ומבצעיה. האחרים לא עשו גם זאת.

הסיבה לכך נעוצה בהרגשה הכללית־עולמית כי בהתעלמה מן הבעייה הפלסטינית, מביאה ישראל את האסון על עצמה. לעולם שוב אין סבלנות לדיבוריה של ממשלת־ישראל, אחרי שהבהירה, בצורה שאינה מותירה ספק, שאין בדעתה אף להעניק לפלסטינים מינימום של חרות לאומית, חרף האמור בהסכמי קמפ־דייוויד.

במדינות אירופה, שיש להן יחידות בחיל־האו"ם בדרום־לבנון (יוניפי"ל), שוררת במילא התמרמרות גוברת והולכת נגד יש־ראל. המייג'ר סעד חדאד, שהפגיז השבוע את כוחות האו"ם, שהתגרה בהם ושהפיל בהם חללים, מוחזק באירופה כולה כבובה בידי ישראל.

ואילו שר־המדינה לענייני־חוץ במצריים, בוטרוס בוטרוס־ע'אלי, פנה לארצות־הברית, בשם ההיגיון, והציע לה להיכנס להידברות עם אש"ף. בכך הביע את הדיעה הכללית השוררת במצריים. המצרים בטוחים שעל־ידי יחסה השלילי המוחלט לעניין הפלסטיני, מחזקת ישראל את הקיצוניים במחנה הפלסטיני, ומקשה על מצריים ל־שבור את החזית הכל־ערבית, המתלכדת נגדה.

כך, בעוד שהאשה זעקה בנהריה, והרגשות סערו בישראל, עמדה ישראל בודדה במערכה. לא מפני שהעולם מתנכר לדם יהודי, כפי שפיטפטו השבוע הדמגוגים המיקצועיים, אשר ביקשו להיבנות מן האסון, אלא מפני שמדיניותה של ישראל כלפי הבעייה הפלסטינית מנכרת את העולם כולו.

האח סמי והגיסה צביה
האם מעשי־אכזריות משתלמים?

אם זועקת בנהריה

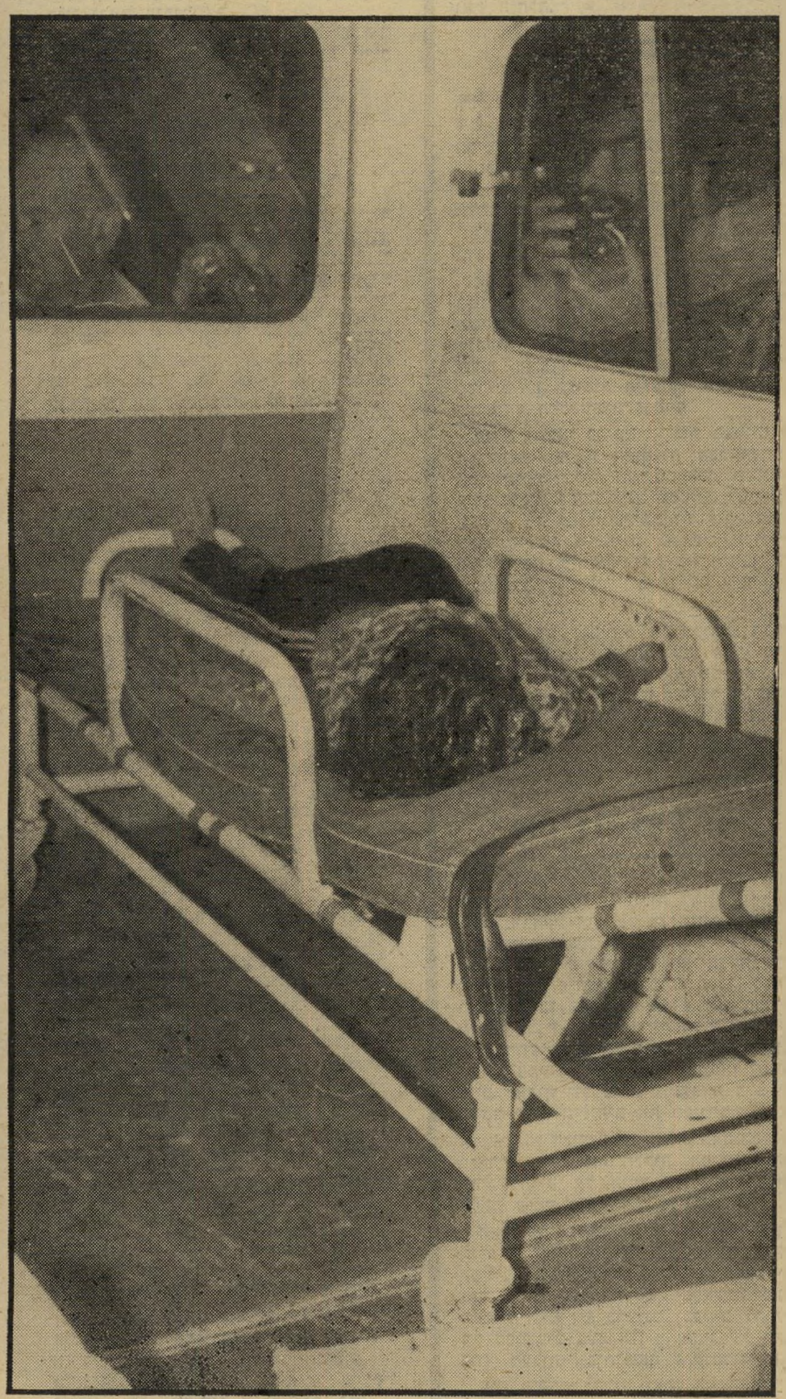

עינת הרן שוכבת על האלונקה באמבולנס, אחרי שנהרגה על החוף, בעוד אמה, סמדר, עומדת בפתח הבית, כשהיא בהלם, אחרי שנוכחה לדעת שבתה השניה נחנקה בשעה שהשתיקה אותה, כדי להסתירה מעיני המחבלים.

אחד משני התוקפים שנלכדו חיים מובל על־ידי חיילים בחוף נהריה

אחד משני התוקפים שנהרגו בשעת הפעולה, ליד הווילה של אמנון סלע

האור נבה בחוף

לאורך החוף פזורים עמודי תאורה ביטחונית מיוחדת, שלא פעלו בליל הפשיטה ולא בלילות שקדמו לה.

הפנסים שלא פעלו

החיילים לא הבחינו בסירה.

ביום־הסדר התכנס כל שבט הירש־הורן לחוג את הפסח בביתו של הבז, דני (כמו בני) הרן. אחרי הסדר, כשסמדר, אשתו של דני יחד עם אם בעלה, גינה, כבר הסירו את הכלים מעל השולחן נסובה השיחה על הסכם השלום, הפת"ח והפעי־לות החבלנית. „מה תעשה אם יבואו לכאן מחבלים?" שאל דויד הירשהורן את בנו דני. דני קם ממקומו והצביע לעבר האינטרסול: „סמדר, יעל ועינת יתחבאו כאן ואני אצא להילחם בהם." לאביו "המופתע היא הראה כיצד הוא סידר את האינטרסול כך, שאשתו ושתי בנותיו יוכלו להיכנס לתוכו במהירות ולשהות שם זמן ממושך.

ביום הראשון האחרון, כאשר נכנסו המחבלים לבית שברחוב ז'בוטינסקי 61 בנהריה ניסה דני להפעיל הלכה למעשה את תוכנית האינטרסול שלו. כאשר הבחין במחבלים, אחרי ששמע את היריות, מיהר לפנות את מישפחתו אל תוך המעלה הקטן, ליד דוד החימום של הבית. סמדר תפסה בכל אחת מידיה את בנותיה ודני עזר להם לטפס פנימה.

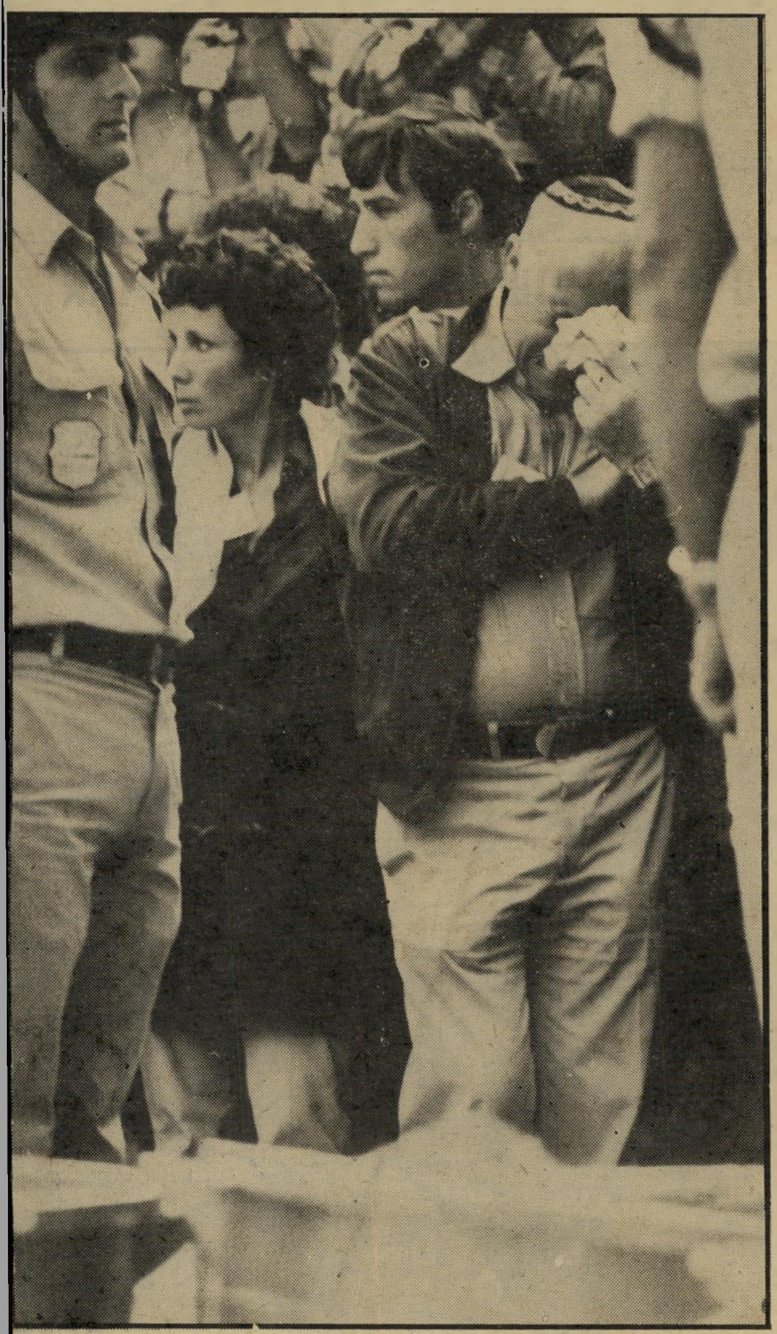

איש לא הודיע

אולם לא הכך הלך לפי התוכנית. יעל בת השנתיים פרצה בבכי מר ואילו אחותה עינת, בת הארבע נכנסה לפאניקה. „אני לא רוצה להיות כאן בפנים. אבא אני באה איתך!" היא ניתקה בחוזקה מידיה של אמה, נפלה על הרצ־פה והתייצבה מייד. המחבל החמוש כבר עמד בתוך החדר. דני הבין כי לא יספיק להחזיר את עינת אל תוך האינטרסול, עשה לאשתו סמדר סימן עם היד להי־שאר שם עם הבת הקטנה.

כל אותו הזמן המשיכה יעל לבכות. סמדר לא רצתה כי היא תמשוך את תשו־מת ליבם של המחבלים, חיבקה אותה וסתמה את פיה בכף ידה. כעבור כמה דקות, כשדני ועינת כבר הובלו אל מחוץ לבית על־ידי המחבלים, חשה סמדר כי בתה הפסיקה לבכות. היא הסירה את ידה. באותו הרגע היא הבינה כי במו ידיה חנקה את בתה למוות. סמדר ירדה מהאינטרסול, הניחה את הפעוטה המתה על כרית במזווה ופנתה לעבר חלון דירתה.

מחלון הדירה יכולה היתה לראות את קרב היריות שנערך כמה מאות מטרים מהבית, על שפת הים. באותם רגעים היא לא ידעה כי בקרב זה קיפחה עוד שניים מבני מישפחתה, את בעלה ואת בתה הבכירה. אולם כבר אז הרגישה סמדר כי עולמה חרב עליה, תוך דקות אחדות, שלוש פעמים. היא פרצה החוצה והחלה צועקת: „איפה דני, איפה עינת?" שכנים ניסו להרגיע אותה, מישהו דאג להביא לה וואליום. במשך השעות הקרו־בות לא בא איש לספר לסמדר ולמיש־פחה על מותם של דני ועינת. רק מאוחר יותר נודע להם על כך, וזאת מכלי התיק שורת ולא בהודעה אישית.

למחרת, ערב יום השואה, בבית־הקב־רות הקטן של טיבעון, עמדה סמדר מול שלושה קברים פתוחים. היא היתה עדיין בהלם. לא בכתה. וחייכה לכל עבר. „אני אהיה חזקה, העיקר שאתם תהיו חזקים," אמרה להורי בעלה. „מה שלומך, טוב לראות אותך," אמרה בחיוך לידיד שלה ושל דני, כאשר ניגש לנחמה. „העיקר שתמשיכו לעבוד טוב, זה מה שדני היה רוצה," אמרה לכמה עשרות פועלות ער־ביות בוכיות, ממיפעל גיבור שניהל דני, אשר התחבקו איתה. „אל תבכו, דני אהב אתכם," אמרה סמדר בחיוך, והפכה ממנו־חמת למנחמת.

מול סמדר, הקיבוצניקית לשעבר מ־קיבוץ שער־מגשה, עמדה גלריה של אישים, שלא חלמה לראות אף פעם מקרוב. אופי־רה נבון, רעיית נשיא־המדינה, הניחה זר פרחים והתקשתה לכבוש את דימעותיה. הרב הראשי, שלמה גורן, נשא נאום

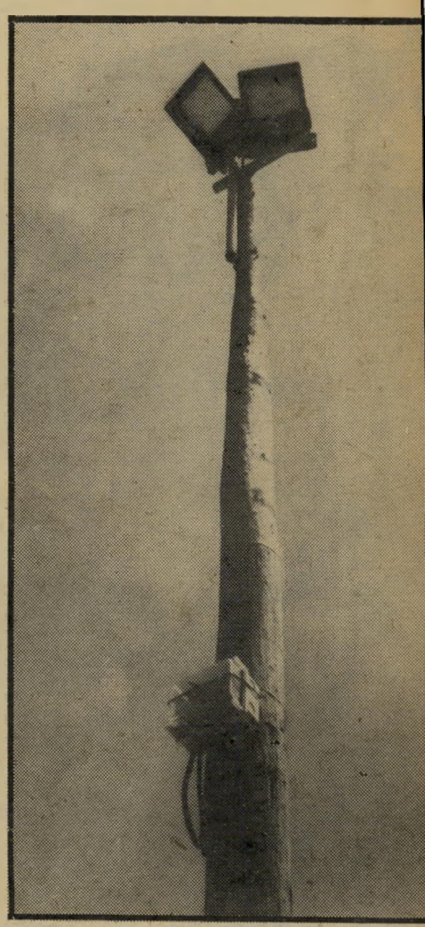

התראה הפנס הביטחוני המיוחד שהיה במרחק של מט־רים אחדים מהסירה לא פעל באותו הלילה.

סמדר ליד הקבר

סמדר הרן ליד קיברם הפתוח של בעלה ושתי בנותיה. ליד סמדר אחיו של דני הרן, רוני, מי שהיה חייל באחת היחידות המובחרות של צה"ל, ולידם בוכה, אביו של דני, דויד.

הקבר הפתוח

בעוד שוטרים וחיילי הרבנות הצבאית טומנים את שלושת הארונות בקברים, מתייפחים בני המישפחה באחת ההלוויות המזעזעות שידעה הארץ מעודה. מימין, בחולצה משובצת, סמ', אחיו של דני הרן, לידו אמו של דני, נינה, משמאלה אח אחר של דני, ברוך, מורה לספורט בתיכון טיבעון, לידו אביו, דויד, שאת מרפקו אוחז האח רוני. אלפי המשתתפים בלוויה פרצו בבכי לנוכח שלושת הארונות, ועיקר התפרצויות הבכי היו מציון של עשרות פועלות ערביות ממיפעל „גיבור" שניהל דני הרן. ראש המועצה המקומית סיפר, בנאום ההספד שנשא, על חלומו של דני, להקים עיר שבה יחיו יחדיו ערבים ויהודים.

היסטרי, כאשר קולו, שנחנק מהצעקות השתנק, יצר את הרושם כאילו הרב בוכה, וגרר בכי מהקהל. בין השאר תיאר גורן את מוחה השפוך של עינת על הסלע, אחרי שהמחבלים הרגו אותה כך. סמדר לא יכלה להתאפק וצעקה על הרב: „היית מוכרח לאמר את זה. אני סיפרתי להורים שלי שעינת מתה מהר ובלי כאבים."

סימני שאלה

א חרי **חרב** הספיד את השלושה ראש־הממשלה מנחם בגין. את דבריו פתח כשהוא מבקש, בשם הממשלה ובשם האר־מה, סליחה ומחילה מדני, עינת ויעל על כך ש„לא הצליחו לשמור על חייהם." לגבי הנאספים בבית־הקברות נדמה היה כי היתה זו פרזה של בגין, חלק מכישרונו הרטורי הידוע, אולם מי שמכיר וחקר את הפרשה יודע כי אוסף של סימני שאלה, סביב הפרשה כולה, מעורר את הצורך להתנצלות כזו בפני האב ובנותיו ובפני סמל המישטרה אריה שחר, שנקבר באותה שעה בבית־הקברות במעלות.

עוב־דה מעוררת תימהון היא הימנעות המ־חבלים מלהיכנס לדירותיהם של אנשי האו"ם באותו בניין, ברחוב ז'בוטינסקי 61. הדירה הראשונה, ממש מול הכניסה, היא דירתו של מייג'ור נורווגי מכוח יוניפי"ל בשם הנקס.

איש האו"ם היה ערוך להתקפת מחב־לים. הוא בנה במיסדרון, במבוא לדירתו, דלת ברזל גדולה שאותה קשה לפרוץ. דווקא באותו הלילה היתה דלת זו פתו־חה, לדיברי השכנים, לראשונה מאז נכנס הנקס להתגורר בבית.

באופן טיבעי היו המחבלים צריכים להיכנס קודם כל אל דירת המייג'ור הנור־וגי, אולם הם פסחו עליה ועלו לקומות השנייה והשלישית. בקומה השנייה הם פנו לשתי הדירות שהיו בה, לדירת הרן ולדירה של צ'ארלס („לארי") שפירא, אשר ירה באחד מהם והרגו. בקומה הש־לישית שתי דירות נוספות: האחת של משה ששון והשנייה של צעיר אמריקאי בשם דיוק, המתגורר עם אשתו היפאנית הנמצאת בהריון. אל דירת ששון ניסו המחבלים לפרוץ, אל דירתו של דיוק, שבה היתה רק אשתו באותה שעה, הם לא שמו לב כלל.

א ילם **השאלות החמורות** ביותר הן לגבי העירנות הביטחונית במ־קום. סירת־הגומי של המחבלים נחתה אף אחד מהחיילים אשר כל תפ־קידם הוא לפקוח עין על החוף, בעזרת מסך הרדאר, לא הבחין בסירה ובאנשיה, עד שהם חזרו לחוף בלווייה יריות. אחד ההסברים לכך הוא, כי בגלל גלי הים ה־גבוהים, שהתנפצו אל החוף באותן שעות, לא ניתן היה לגלות את הסירה.

לאורך החוף כולו פזורים במרחק של כמה עשרות מטרים זה מזה עמודי תאו־רה ביטחונית מיוחדת, המאירים משך הלילה כולו את שפת־הים. באותו הלילה, כמו בשיבעת הלילות שקדמו לו, לא הוד־לקו עמודים אלה, אשר עד לשבוע שקדם לאירוע, היו שוטפים באור את החוף ומטרידים זוגות אוהבים. פעמים אחדות במשך השבוע שלפני האירוע התקשרי תושבי הבתים הסמוכים לחוף, ופעם אחת גם אחד הדיירים בבית שברחוב ז'בוטינ־סקי 61, למישטרה ודיווחו על התקלה בתאורה. המישטרה הבטיחה לטפל בכך, אולם התוצאה ידועה.

סיפר אחד מדיירי הבית ברחוב ז'בוטינסקי: „אני מטייל הרבה על החוף עם אשתי. בשעות המוקדמות של הערב אני רואה את החיילים . אני חושב שהם אוהבים לעשות את המילואים האלה.

מה יהיה המיבצע הבא?

ק שה שהא לשאול כמה שאלות את גורמי הביטחון המקומיים ואת דיירי הבית עצמם: מדוע הגדר שמסביב לבניין, גדר שהוקמה על־ידי גורמי ביטחון, היתה פרוצה בכמה מקומות, מה שאיפשר למחבלים להיכנס לח־צר הבניין בדרכם מהחוץ? מדוע פתח החילוץ מהמיקלט היה פרוץ, מה שאיפ־שר את נסיגת המחבלים יחד עם שני בני הערובה שלהם, דני ועינת?

ערב לפני האירוע, ישב דני עם אחד משכניו לבית ועם קבלן שיפוצים, ורשם בכתב ידו הסכם בין דיירי הבית לבין הקבלן, על צביעת חזית־הבית וחדר־המד־רגות. אחרי שנחתם ההסכם התייעצו בי־ניהם שני השכנים: „מה יהיה המיבצע הבא של ועד־הבית, הקמת גדר ביטחון נוספת סביב הבניין או התקנת אנטנת טלוויזיה מרכזית. דני הציע כי תהיה זו אנטנת הטלוויזיה."

ה„פוטש" הלוחש, שבמהלכו השתלטו המרצים לסיפרות באוניברסיטת בר־אילן על אגודת הסופרים העבריים ✶ תככים סיפרותיים ללא סופרים ✶ עוד שריד מימי מפא"י ההיסטורית מתפזר בהדרגה

אם תרצו, אין זו אגודה!

כמו עלו מתוך תהום הנשייה הם ניכנסו זוגות זוגות, כבעלי־חיים קדמוניים, ל־תיבתו של נוח. זוג אחרי זוג הם באו בשעריו של אולם משמים במשך כל ימות השנה, הנושא את השם בית טשרניחובסקי והשוכן לצידו של בית־סוקולוב ההומה. על פניהם של הקרואים לא ניכר היה, שערב זה צריך להיות חג לסיפרות העב־רית. הם דאגו, שיהיה זה יום־אבל לסיפרות העברית.

שחקני הליגה הלאומית של הסיפרות הישראלית, משמאל ומימין, נפקדו מהוועי־דה ה־29 של הסופרים. מבית טשרניחובסקי

האם אחה מזהה

מישהו מבין הסופרים האהובים עליך? הסיכויים לכך כימעט אפסיים. סופרים ומשוררים נודעים, כמו יהודה עמיחי, עמוס עוז, א.ב. יהושע, פינחס שדה וינה וולך, נפקדו מוועידת הסופרים. את מקומם תפסו „נשמות מתות", שאיש אינו מכיר את שמם או את עבודתם.

נפקדו **א.ב. יהושע** (המאהב), **עמוס עוז** (מיכאל שלי), **יהודה עמיחי** (מאחרי כל זה מסתתר אושר), **נתן זך** (שירים שונים), **פינחס שדה** (החיים כמשל), **עמוס קינן** (בתחנה), **ס. יזהר** (חירבת חזעה), **יצחק בן־נר** (שקיעה כפרית), **חיים גורי** (שושנת הרוחות), **יצחק שיבי** (גבריאל תירוש), **דליה רביקוביץ** (אהבת תפוח הזהב) ו**משה שמיר** (מלך בשר ודם). את מקומם של אלה תפסו נשמות מתות, שאיש אינו יודע את שמן או מהי תרומתם לסיפרות העברית לדור־רותיה; אנשים ששמם מופיע ברשימת חברי אגודת הסופרים העבריים, כק.א. **ברתיני, יוסף אבן, הלל ויים, אבי־נועם ברשאי, יוחנן גרנך, א. יעוז־קסט, י. כוכר, יוסף שכטר, חיים תורן, ישראל אפרוס, שרגאי אב־נרי, פ. לנדר, יוסף פרידלנדר,** ועוד כמה עשרות כהני־סיפרות קשישים, שאיש מציבור קוראי העברית של שנות השישים והשבעים למאה־העשרים לא שמע בסיפרות העברית והישראלית בפגישתו עם חתן פרס־נובל, הסופר האידי **יצחק בשוויס־זינגר** (במהלכה אמר לסופר: „אי־אשר לומר כאידיש שמאל־ימין ל־חיילים, ולמטרה זו ישנה העברית...").

המניעים להיעדרו של ראש־הממשלה לא מנעו את הופעתו של שר החינוך והתרבות, **זבולון המר**. אחד מהנוכחים הסביר, שבנוכחותו ביקש שר־החינוך ל־העניק מישנה־תוקף לנסיונם של אנשי אוניברסיטת בר־אילן להשתלט על מוסדות אגודת הסופרים, הסבר שהתברר מאוחר יותר כנכון. יחד עם זאת המשיך השר המר מסורת נוטפת דבש של שרי־החינוך קודמיו לו. את מליצותיהם אודות **חיים נחמן ביאליק, שאול טשרניחובסקי, ש"י עגנון וחיים הזז** החליף השר במליצות נוטפות דבש אודות **אורי צבי גרינברג. ש. שלום** נשא את הנאום שניבצר ממנו לשאת בוועידת הסופרים הקודמת, ואחריו החרו עוד כמה עסקני־סיפרות, שנשאו דברים קצרים וארוכים. את הנאום המרכזי של סופרי ישראל נשא חבר מערכת דבר, **אהרון מגד**, שבעבר נשא כבר נאום מרכזי בוועידה, בשנת 1963. נושא הרצאתו של מגד היה „אגדה ומציאות", ובמהלכה חתר לצמצם את הפערים האידיאולוגיים הקיימים כיום בחברה הישראלית. בין השאר קבע מגד, במהלך „דבריהם של סופרי ישראל": „מיפלגת חרות אינה עוד מיפלגת הגזע העברי החדש..."

תמונה משובבת נפש נראתה בינות לשו־רות הצפופות של עסקני־הסיפרות כסופי השיער. היתה זו גברת במיטב שנות ה־עמידה, שאותה הטיב לתאר סופר הארץ **אמנון דנקנר**, שנכח באולם הוועידה: „היהפיה המקומית: המשוררת פועה שלו־תורן* — האשה החזקה הרחק בשנות הארבעים וגראית כבובת־שעווה של אשה בת עשרים; פניה המשוחות כ־מיני מרקחת נוצצת באור הפלאשים של הצלמים. לגופה שימלה אדומה עם פיתוחי פרחים שחורים, בעלת מחשוף נדיב ביותר. מעל אוזנה שושנה אדומה...". אלא שסופר הארץ שכח להתייחס למעלותיו של בעלה, **חיים תורן** סמור הגבות, שאיש אינו מודע לתרומתו לסיפרות העברית, ולקושאן שלו על צמד מקומות בשורה הראשונה של הסופרים. אלא שחיים תורן ידוע מחוץ לתחומי ישראל יותר מאשר בקרב שוחרי הסיפרות העברית. שכן הוא מייצג מזה שנים רבות את סופרי ישראל בקונגרסים של אירגון הסופרים הבינלאומי פאן קלוב, בדומה לסופר **הייניריך בר**, מייצגם של סופרי גרמניה בקונגרסים אלה. או, כפי שאמר משורר צעיר: „מי זה בכלל היינ־ריך כל ליד חיים תורן?"

בפינות האולם ובקפטריה של בית הסופר ניראו כמה סופרים של ממש. ביניהם **נתן יונתן**, שבא למקום יותר בתוקף תפקידו כעורכה של הוצאת ספרית פועלים; או הסופר **סמי מיכאל**, שזה מקרוב התקבל לאגודה; או הסופר **יגאל מופינזון**, ש־הילך משועמם כולו וסיפר לכותב שורות אלה על שגיאות הלשון שאותם מצא בסיפורו של הפרופ' **שימעון זנדבנק** מישהו אחר, שלדעתו הינם „בושה לשפה העברית...".

בין הנוכחים הילך לו בצעד איטי **בנציון תומר** (ילדי הצל), שהוא יו"ר האירגון הקיבוצי התאחדות סופרי ישראל (אירגון המאחד תחת כנפיו את סופרי האידיש, הערבית, הרומנית והרוסית בארץ). הוא נהג כלפי בעלי זכות ההצבעה מינהג של יורש העצר, כפי שלחשו להן ציפורי שיר. תומר הינו מועמדם של קשישי האגודה לרשת את מקומו של **ישראל כוהן**, שהחליט לפרוש מתפקיד יו"ר אגודת ה־סופרים.

ציפור שיר אחרת טענה, שסיבת מועמ־דותו של תומר לתפקיד זה הם תפקידיו הקודמים (ביניהם יועץ שר־החינוך לענייני תרבות, המועצה־לתרבות־ולאמנות) שב־מיסגרתם ריצה תמיד את אדוניו. תיקוותם של קשישי אגודת הסופרים, שגם במישרת יו"ר האגודה ירצה את אדוניו החדשים.

סופרי בר־אילן

יומה השני של ועידת אגודת הסופרים לא יכול היה לבייש את הצינים שבין אנשי התככים של הפוליטיקה. כבר משעות ה־בוקר התמקד המאבק הגלוי בין שתי סיעות עיקריות. סיעה אחת של שרידי השמאל והגוש החילוני באגודה, שאותה אירגן

(המשך בעמוד 60)

היפהפיה הנרדמת

פועה שלו־תורן, שתירגמה מאנגלית לעברית את שירי המשורר ההודי הנודע, רבינדרנט טאגור, ופירסמה את שיריו. לידה: בעלה, עסקן־סיפרות חיים תורן, שלא מש ממנה במהלך הוועידה ה־29 של האגודה, שהתקיימה בתל־אביב.

„אגדה ומציאות"

מצבה של הסיפרות העברית החדשה ויחס השילטון אליה הובלטו בהיעדרו המיפגן של ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, משולחן הנכבדים. בוועידות קודמות של אגודת הסופרים נהגו ראשי ממשלות כ**דויד בן־גוריון, משה שרת, לוי אשכול, גולדה מאיר, יצחק רבין** לשאת דברים. השמועה טוענת, כי גונב לאנשי לישכתו של בגין, שכמה משוררים צעירים, שכבוד הלשון העברית יקר להם, תיכננו לקרוא קריאות־בינים לראש־הממשלה, בעיקר בשל העלבון שעלב בגין

מאת

דן עומר

* שלו־תורן אינה משוררת ממש. תרו־מתה היא בתירגום שירי המשורר ההודי רבינדרנט טאגורי מאנגלית לעברית, וב־חיבור שירים משלה, המזכירים את שיריו.

"העיקר זה הצבע הנכון"

אולסי פרי, תל אביב

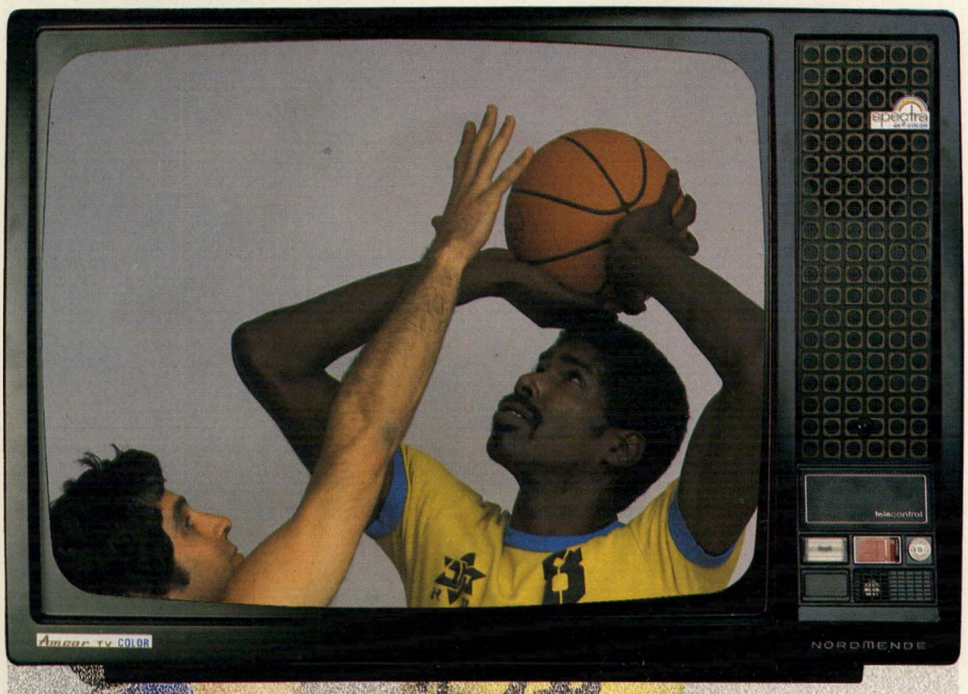

"בטלויזיה צבעונית, כמו בכדורסל, חשוב שתהיה קליטה טובה, כוון טוב, שליטה מרחוק וטכניקה מתוחכמת, אבל העיקר זה בעצם – הצבע הנכון. כשתסתכל בטלויזיה הצבעונית של אמקור תראה מה אני מתכוון כשאני אומר – הצבע הנכון".

כיצד מושג הצבע הנכון?

בטלויזיה צבעונית של אמקור, הבנויה עפ"י ידע NORDMENDE מותקנת מנורת מסך P.I.L. PRECISION INLINE המבטיחה צבעים טבעיים ונקיים במיוחד. המבחן האמיתי לכך הוא תמונת הצבע באור יום או חדר מואר ומנורת ה־P.I.L. עומדת בו בהצלחה. לעומת זאת בקליטה בשחור־לבן תהיה התמונה נקיה מצבע. פרט לזאת תמצא בטלויזיה צבעונית אמקור:

- ★ חיבור קואקסיאלי למכוון (TUNER) מונע "צלליות" בתמונה.
- ★ מנגנון אוטומטי הבוחר בעצמו נקודות אופטימום של התחנות.
- ★ ויסות אוטומטי של הבהירות (CONTRAST) ועוצמת הצבע בהתאם לכמות האור בחדר.
- ★ שלט רחוק (REMOTE CONTROL) אלקטרוני – המאפשר כיוונון תחנות, התאמת צבע, בהירות וקול, הפסקת ביניים בשעת הקרנה (STAND BY) ותמונה ללא קול (SOUND STOP).

- ★ אפשרות למכשיר "מחזיר צבע" – המאפשר קליטת שידורי צבע מישראל.
- ★ מערכת צליל משופרת בעל הספק מוסיקה של 10 וואט.
- ★ חיבור עבור רשם קול, אזניות, רמקול נוסף ומערכות וידאו קסט.
- ★ שרות אמפא. לאחר הקניה יכוון וידגים טכנאי מוסמך את הטלויזיה בביתך – חינם. היה כדאי לחכות לצבע הנכון.

שרות אמפא שרות ללא מחרות

טלויזיה צבעונית אמקור-הצבע הנכון

מפיצים: אמפא וסוחרים מורשים.

אמקור

איך תקבלו תיק גזעי ומשגע?
עם קיקרס הוא שלכם בחינם!

קיקרס, בכל העולם ובחנויות המובחרות בארץ.

קיקרס – רח' דיזנגוף 89 , תל־אביב.
קיקרס – רח' ביאליק 64, רמת־גן.
קיקרס – רח' בן־יהודה 2, ירושלים.
נעלי הילה – רח' סוקולוב 53, רמת־השרון.

דן גבריאלי – רח' הרצל 18-20, חיפה.
פרידמן – רח' יפו 45, ירושלים.
נעלי עופר – רח' שמואל הנציב 16, נתניה.
נעלי געתון – מרכז אגד, נהריה.

נעלי מיקי – רח' ההגנה 13, פתח־תקוה.
נעלי קומפורט – בן־הורה 23, ירושלים.
נעלי באום – רח' הרצל 166, רחובות.
נעלי אלימלך – רח' ברודצקי 15, רמת־אביב.

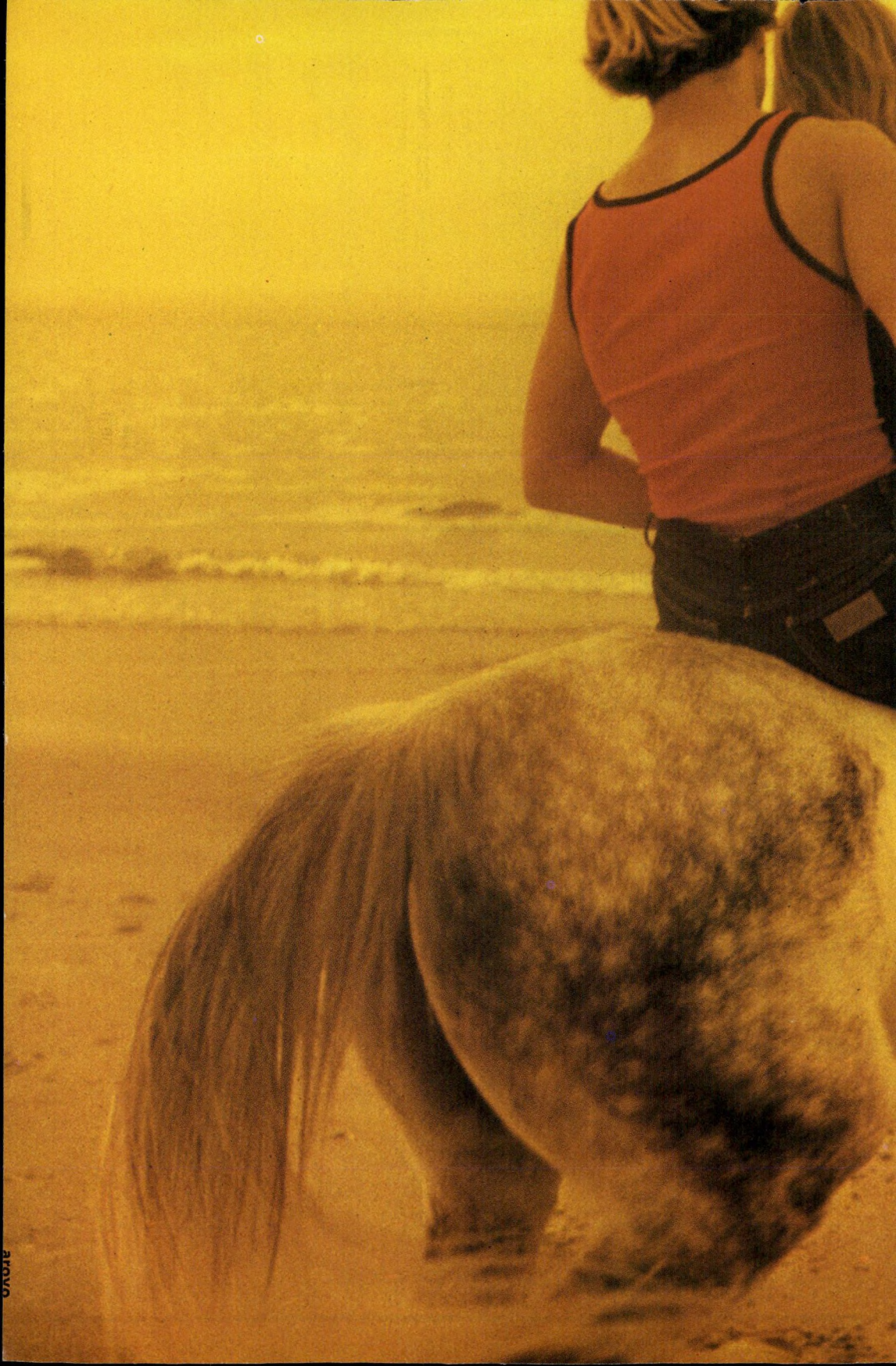

„העולם הזה" 861
תאריך: 22.4.54

זה היה העולם הזה שהיה לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבת־תחקיר מרוכזת לבחינת האפשרויות של מילחמה גרעינית שתונחת על המזרח־התיכון. הכתבה, שנשאה את הכו־תרת „סוף העולם ?", בחנה בעזרת מפות את התוצאות של הפ־צצת ישראל בפצצות גרעיניות (ראה מפה). דו"ח מיוחד של כתבי השבועון — „מדוע הפך המשיח לקומוניסט ?" — תיאר את ראשית הסחף הפוליטי כיו ערכי נצרת הנוצרית לעבר המיפלגה הקומוניסטית.

כתבה מצולמת ומפורטת לרגל יום השואה והגבורה, שהוכ־תרה „ארשה, 19 באפריל 1943", תיארה את עמידתו של גיטו וארשה ואת הניסיון הכושל להגיש את הגיטו כמתנת יום־הולדת לאדולף היטלר. הגיטו החזיק מעמד בגבורה עוד כשלושה שבו־עות. במדור „מכל העולם" סיקר „העולם הזה" מצור אחר, את המצור הוויאטנאמי על מצודת דיאן־בייאן־פו, בפיקודו של האלוף הצרפתי כריסטיאן דה־קאסטרי. כתבת־בידור מצולמת הביאה את קטעי השיא בנשף הסטודנטים של המכניון בחיפה. מדור הקולנוע סיקר את הסרט „ראשומון" של הבמאי היפאני המהולל איקירה קורוסוכה.

בשער הגיליון: רחל לוי, מלכת העלייה הבולגרית.

האיש שהונה את הבלש דויד תידהר ✱ קיבוץ בארי רודף קומוניסטים ✱ עם ישראל חוגג את יציאת מצרים

העם

הכל בסדר

קשה היה לתאר רקע קודר יותר לפסח תשי"ד. גרגירי אבק רדיואקטיביים ריחפו מסביב לכדור־הארץ. המעצק האמריקאי קוצץ. השלום במרחב היה רחוק יותר מתמיד. המצב הבינלאומי של המדינה היה בכל רע. המילחמה הציצה מסביב לפינה.

אך כל זה נראה, איך שהוא, רחוק יותר מיציאת מצריים עצמה. ביום האירה השמש. בלילה קרצו הכוכבים משמיים בלתי־מעוננים. בני הקיבוצים ואורחיהם התקבצו על הדשא לפני חדר־האוכל. בבתים רבים התאספו משפחות, התלוצצו על כוסות של יין אדום. אווירה שקטה של רעות משפחתית חיממה את הלבבות.

במיבצר המבודד, המנותק והמכותר, ששמו ישראל, שרר שלום עמוק ורוגע. יתכן והיה מבוסס על אשליה מסוכנת. אך יתכן גם כי התבסס על המציאות האמי־תית, היסודית ביותר — ההרגשה כי החיים יימשכו, יקרה אשר יקרה, וכי הכל בסדר כל עוד מחזיקים החוטים הקושרים מישפחה ועם.

בילוש

טרקטור ושמו קלפים

„מפקד המישטרה היה במצב־רוח רע. עיתוני־הבוקר קבלו על אזלת־ידה של המישטרה בקשר לשלוש תעלומות הרצח האחרונות שלא ניפתרו. הוא הרים את הטלפון, וקרא לעוזרתו את דויד תידהר..." קטעים מעין אלה הופיעו בתכיפות בחוב־רות הבלשים שיצאו לאור בשנות השלו־שים, וסיפרו את מעלליו של הבלש ה־מפורסם.

השבוע נידמה היה כי דעך זוהר הגבורה מסביב לראשו של תידהר. עיתוני הערב הודיעו, ש„זקן הבלשים" נפל בפח — ורמאי הוציא ממנו 200 ל"י והוא, תידהר, פנה לעזרת המישטרה. אפילו שר־המיש־טרה, בכור שיטרית, לא חסך קריאה טל־פונית, להביע תימהון וקיבל מפי תידהר את ההסבר הנכון.

הזוועה קטנה. כשנכנס אליו ברוך פרידמן וביקש ממנו הלוואה בת 100 ל"י לתיקון הטרקטור שלו, לא סירב דויד. הוא מכיר את מישפחתו זה שלושים שנה. החשד נתעורר כשברוך „ביקר" גם אצל בנו של תידהר, ולווה ממנו 60 ל"י.

תידהר לא ידע כי אותו ברוך, שהציג עצמו גם בשם גדליהו, הוציא במירמה שבועות מספר קודם לכן כ־100 כרטיסים לתחרות כדורגל ישראל—יוון מסוכן מסו־יים. [illegible] ראה, בלי ספק, את המישחק. הס[illegible] לא ראה את תמורת הכרטיסים. אך תידהר ערך חקירה קצרה, כמיטב סיפוריו הבלשיים, וגילה כי ברוך־גדליהו רוכב על טרקטור ממודל מיושן למדי, ושמו קלפים.

מכיוון שתידהר שיער כי המישטרה עסוקה בהרבה מיקרים אחרים, הוא חסך לה עבודה נוספת והשיג את תצלומו של האיש, ורק לאחר מכן פנה למישטרה, כדי שזו תחפשו בבתי־המישחק השונים של העיר. המישטרה לא גילתה עדיין את הרמאי; ולעת עתה לא יוצאת נגדה העיתו־נות למסע־צלב בשל כך. אך דבר אחד ברור: דויד תידהר לא איכזב את קוראי עלילותיו הנאמנים.

מישפט

רובה טו־טו ופצצת־מימן

לא תהיה זאת הפתעה אם בפתיחתו המחודשת של מישפט גרינוולד־קסטנר (העולם הזה 845 ואילך), בראשית מאי, יראה הקהל הגראלים של האס־אס עולים על דוכן העדים ונישבעים לומר את כל האמת: בשבוע שעבר ביקש התובע, אמנון תל, מן השופט בנימין הלוי, לדחות את חידוש המישפט לשבועיים נוספים, כדי לאפשר לו להביא מחוץ־לארץ עדים רבי־חשיבות, והוא סירב לנקוב בשמות העדים.

איש לא יופתע גם מן העובדה, שבהמשך המישפט תנוהל התביעה על־ידי היועץ־המישפטי חיים כוהן (העולם הזה 829). חילופים אלה לא יסמלו את כישלונו של אמנון תל בניהול התביעה. סיבתם תהיה פשוטה: התביעה ניכנסה למילחמה מצויידת ברובה טו־טו, וגילתה לפתע שמטילים עליה פצצות מימן.

מישפט גרינוולד־קסטנר הפך כבר ברא־שיתו לפרשה שמשכה את התעניינות העם כולו, וכבשה למשך חודשים את הכותרות בעיתונות הישראלית והאירופית. העובדה שניהול התביעה לא הגיע לידי היועץ־המישפטי כהן מוקדם יותר, הוכיחה רק דבר אחד: אלה שהניחו את גיליון האישום על הדוכן לא תיארו לעצמם שהם מדליקים פתיל שאליו תחבר הסניגוריה פצצה עזת־נפץ *.

* מישפט גרינוולד־קסטנר הביא, בסופו של דבר, להפלתה של הממשלה.

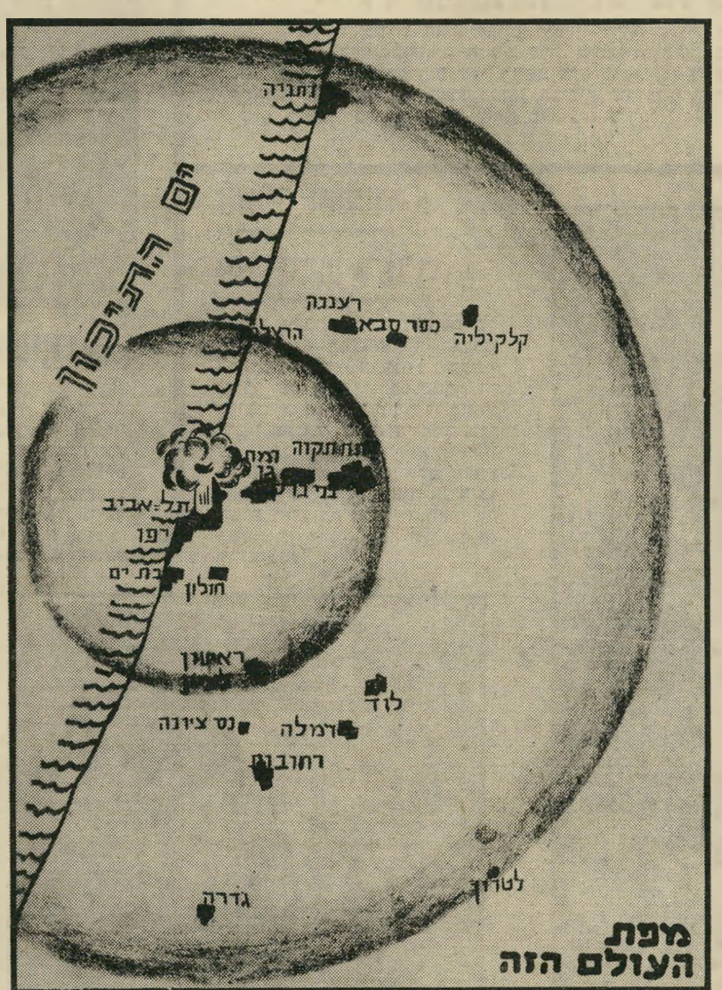

מפת העולם הזה

פצצה אטומית בכיכר מוגרבי

לו התפוצצה פצצה אטומית בכיכר־מוג־רבי, היתה גורמת להרס כל הבתים והריגת כל התושבים ברדיוס של 11 ק"מ (תל־אביב, חולון, הרצליה, פתח־תיקווה וראשון־לציון). הפצצה היתה גורמת נזקים חמורים וקטל ברדיוס של 33 קילומטרים (רמלה, לוד, קלקיליה ונתניה). קטל הפצצה היה מגיע להיקף של כמחצית תושבי מדינת־ישראל דאז, 750 אלף תושבים, וכיום למעלה ממיליון וחצי תושבים.

דרכי חיים

על אהבה ופולי־טיקה

יעקוב גרינוולד לא היה פוליטיקאי מימיו: הוא עבד בדפוס של עיתון יומי תל־אביבי, והטיב להכיר את מהותה של הפוליטיקה. הוא רצה רק להשתכר ל־מחייתו, ולאפשר קיום הוגן לאשתו, מינה, ולבנם בן ה־4, אריה. הוא רצה גם להרגיש קצת נוחיות וחמימות בבית, לאחר שסבל משאגת מכוגות הדפוס ששה לילות בשבוע. אולם אפילו ביום השישי לא היה ביכולתו ליהנות מן האושר המישפחתי: בערבי ששי היתה מינה משתתפת באסיפות ב־מועדון מק"י, ומשאירה אותו לשמור על הילד. יעקוב מחה, אולם מינה לא רצתה לשמוע. אסור היה להניח לבעלה, חסר ההכרה המעמדית, לעמוד בדרכה אל ה־חופש. חיי המישפחה היו מתוחים, אבל הם נימשכו איכשהו עד היום בו פוטר יעקוב מעבודתו, ולא מצא עבודה אחרת. היה עליו לקבל החלטה מהירה ונימרצת. הוא התייעץ עם מינה, והחליט להצטרף לקיבוץ בארי.

דיוקה בכפונית. קיבוץ בארי התכונן להקים בית־דפוס עוד לפני זמן רב. עתה נמצא האיש המתאים. נציגי המשק ביקשו מיעקוב לחזור העירה, למכור את דירתו, ולשוב ולהתיישב בבארי. אולם כאשר הגיעה מישפחתו של יעקוב לבארי, לא הורשתה לרדת מכפונית המשא העמוסה חפצים. וגאלצה לבלות בה את הלילה, והוחזרה העירה למחרת בבוקר. יעקוב אמר: „כנראה שאנשי הקיבוץ גילו שמינה השתתפה באסיפות קומוניסטיות."

בשובו העירה קנה יעקוב דירה חדשה, אך כל עבודה חדשה לא נימצאה לו. מינה פנתה אל אביה, חבר בית־הדין הרבני של תל־אביב, וביקשה גט. הסיבה: „אין הוא יכול לפרנס אותי." יעקוב טען שהוא מכיר זוגות רבים של מחוסרי־עבודה, ושאין זו סיבה מספקת — בייחוד בשביל אשה בעלת הכרה פוליטית מפותחת כמו מינה. אולם הרב קארו כפסק לטובת בתו הקומוניסטית, ויעקוב עזב את משרד הרבנות כאדם חופשי. הדירה והילד נישארו בידי מינה.

הוא הבין את הרמז. יעקוב חזר לבארי. עכשיו, כאשר לא היה מסוכן מב־חינה פוליטית, ניתקבל כמועמד. הוא לא ביזבז זמן, וניגש להקמת בית־הדפוס. הוא ביקש רק שהקיבוץ ישלם למינה 30 ל"י לחודש — דמי כלכלת הילד שהוטלו עליו על־ידי הרבנות. האושר היה מתוק וקצר. באחד הערבים, כאשר כבר פעל מכבש הדפוס במלוא הקיטור, קרא יעקוב בגיליון סידור־העבודה שמעתה והלאה יהיה עליו לחלוב את הפרות ולהפיקום על הדפוס יימסר לידי אחד החברים הוותיקים של הקיבוץ. יעקוב היה מלא זעם: הוא מיהר למזכירות המשק וביקש הסבר.

לא היה כל הסבר: נאמר לו רק שאסור לו לשכוח שהוא רק מועמד, ושאם הסידו־רים אינם מוצאים חן בעיניו, יש לו אפש־רות להחליט כרצונו. יעקוב הבין את הרמז. הוא לא הלך לחלוב את הפרות, אלא חזר לחדרו וחבל אורז את חפציו.

בשבוע שעבר הוזמן יעקוב לתחנת ה־משיטרה בתל־אביב: הוא לא שילם את דמי כלכלת הילד מזה שלושה חודשים. הוא היה מלא שימחה: עתה ייאסר לשלושה שבועות ולא יהיה עליו לשבור את ראשו בחיפושי עבודה ומקום־לינה. אולם היתה צפויה לו אכזבה: קצין המישטרה נתן לו הזדמנות נוספת ואיפשר לו לצאת לחופשי ולקבל עבודה.

אנשים בעולם

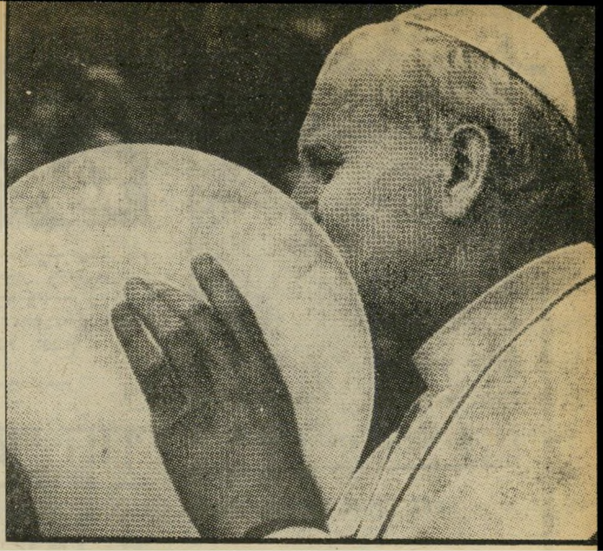

יוחנן פאולוס השני: הכל למען הילד

אילו לא היה אפיפיור, יכול היה להיות דוגמן־צילום מרתק ביותר. יוחנן פאולוס השני מספק חומר צילומי מרתק לכל עיתוני העולם, מאז שעקר מפולין לקריית הוותיקן, כשהוא נושא עימו טבח פולני. האפיפיור האוהב חיים ומעדיף חברתם של צעירים, מאז שהיה מורה, בעבר הלא־רחוק, מסוגל לשכוח עולם ומלואו כל אימת שהוא נמצא בחברת ילדים. לפני זמן לא רב פורסמו תמונותיו במכנסיים קצרים, משתובב על דשא בחברת ילדי חל־מידיו. עתה הוא נראה בצילום חדש, כשהוא מאמץ את ריאותיו כדי לנפח בלון שנתן לו, באורח ספונטני, ילד ממעריציו.

ג'ין טראוולטה: כתר של פרחים למלך הדיסקו

עיתוני הרכילות האמריקאיים סיפרו שהוא שבור, שהוא מדוכא, שהרומן שלו עם לילי טומלין התפוצץ, ושסירטו האחרון הוא כישלון טוטאלי. לא כן מוכיחות תמונותיו האחרונות של מלך הדיסקו, הנראה פורח כמו הפרחים שעל ראשו. אלה הושמו על ראשו כמינהג המארחים בבורה בורה, האי הפולינזי שאליו הגיע לחופשה קצרה. אחת הסיבות שגרמו לטראוולטה להיראות מאושר וצוהל היתה העובדה, שלא ציפה לקבלת־פנים של מאות מעריצים שחיכו לו על האי.

גלינה ורוסטרו: נשיקה למאסטרו

כלי־נגינה קשה יותר להחליף זה בזה מאשר כלי־בית. ולכן היתה זו יותר מחווייה מוסיקלית גרידא, להאזין למסטיסלב רוסטרופוביץ', הצ'לן המהולל ביותר בעולם, מנגן על פסנתר דווקא. הוא עשה זאת כדי ללוות את אשתו, הזמרת גלינה וישנבסקייה, שגלתה עימו ועם ילדיהם מברית־המועצות, בקונצרט שערכו בפאריס. קול הזהב שלה סחף מחיאות־כפיים סוערות מ־2000 הצופים, ביניהם גברת פומפידו ומר ז'אק שיראק. גלינה לא מחאה כפיים לבעלה, כי אם העניקה לו חיבוק ונשיקה ארוכים.

המלך חוסיין:

אור חדש למלך

ליזה חלבי, המלכה החדשה של ירדן, זכתה בחג המולד האחרון למתת אהבה מבעלה: הכינוי „אורו של חוסיין". בספטמבר הי קרוב היא עומדת להחזיר לו מתנה: תינוק מלכותי חדש. בינתיים כב־שה הבחורה האמריקנית־למחצה, בת ה־26, את לב ילדיו האחרים של המלך. בעוד אביר בן השבע ואיה בת החמש קוראים לה „אחותנו". מכנה אותה עלי בן ה־שלוש „אמא".

ברונו קוקטריקס:

המסך האחרון

הבוהימה הפאריסית נפרדה מ־אחד מעמודי התווך שלה: ברונו קוקטריקס. מי שנתן מקום, בימה, חסות ואהבה לכל מי שרצה להת־בטא במוסיקה, באולם שהפך שם נירדף למוסיקהול: אולימפיה. ב־1972 היה זה שרל אזנבור שעלה על הבימה בתוכנית־יחיד, וחברו ג׳ילבר בקו בא לעודד אותו, יחד עם קוקטריקס, (בתמונה למעלה). אך היו גם הרבה אחרים, החל מאדית פיאף וכלה בריקה זראי. אזנבור, בקו ואיב מונטאן, שידעו על מצב בריאותו הרופף, התכוננו לערוך לכבודו קונצרט ולא הס־פיקו. בהתקף לב פתאומי נפסק מי שעיצב את דמותם הציבורית.

ברגן זאוניל: אהבה בלי נישואין

זה לא עניין של מוסר, כי אם עניין של עיקרון. כך טוענת קנדיס ברגן, נושא אהבתו החדשה של אוליבר, בסיפורו של אוליבר, הסרט המהווה המשך לסיפור אהבה. ברגן, המחוננת בלשון חדה ובעבר של עיתונאית, ותומכת נילהבת של התנועה הפמיניסטית, מתנגדת למוסד הנישואין: „הנישואין עיכבו את התפתחותה של האשה. מוסד זה מהווה עלבון לאינטליגנציה.״ מר אומר על כך הצד שכנגד? אחרי פעמיים גירושין אין כל חשק לחזור על הטעות בפעם השלישית.

לוד ופורי:

האהבה מאחדת

את קנדה

זוג חדש מגשים חלום ישן ובלתי מציאותי, עדיין, למרבה הצער: פיוס ודו־קיום בשלום של שתי הקנדות, הצרפתית והאנגלית. היא: קלוד לור, ילידת קוויבק וצאצאית לשבט אינדיאני עתיק־יומין. הוא: לואיס פורי, מוסיקאי קנדי אנגלו־פוני. בעוד לור התפרסמה בעולם ככוכבת קולנוע (סרט מתוק, ראשה של נורמנד סנט. אנג׳), וקיבלה מישנה פירסום כשסרט בכיכובה זכה באוסקר כסרט הזר (הוציאו את ממחטותיכם) — פורי הוא תגלית חדשה־יחסית. השניים עומדים להע־לות בפאריס הצגת־בכורה משו־תפת, שגרשאה סיפור אהבה בין מוסיקאי לנערתו הראשונה.

מוצר 1 נוסף
ב-1/2 ממחירו
ב-שנידמן

הקונה חליפת גבר 1
במרכזנו דיזנגוף 128 ת"א **בלבד!**
יוכל לרכוש כל מוצר 1 נוסף לבחירתו
לנשים או לגברים (ואפילו היקר ביותר)
ב-1/2 ממחיר המוצר הנוסף.

המבצע מתקיים:
או במרכזנו, ת"א דיזנגוף 128
3 קומות אופנה, נשים וגברים
או במרכז לבגדי זמש ועור,
ברח' זמנהוף 25 ת"א
פינת המלך ג'ורג'
ז'קטים ומעילים לנשים ולגברים

ז'קט + מכנסיים (לגבר) = חליפה

מבצע מיוחד

חליפות ממיטב ייצרני האופנה באירופה

בוא עם חברך,
שכנך, או בעצמך
ל**שנידמן** ת"א
דיזנגוף 128 בלבד!
בקנותך/כם יחד 2
חליפות לגברים
החליפה **השניה**
ב-1/2 ממחירה

המבצע בתוקף עד 15.5.79

ז'קט + מכנסיים (לגבר) = חליפה

הכלכלנים אינם אלא עובדי־אלילים, טוענת הכלכלנית בעלת

הגישה המהפכנית החדשה לחיסול האינפלציה במשק

הבו קורבן לאלים!

לם האינפלציה גועש ורועש סביבנו. נחשולים אדירים של עלייה־מחירים מציפים אותנו. אין אנחנו מספיקים להתאושש מן האחד, וכבר השני עובר על ראשינו.

האוניה של המשק כושלת על הגלים, ההגה ניזוק מן הנפילות התכופות לתוך השקעים הנוצרים בעיקבות הנחשולים, ואין יודעים איך לסובב אותו ולכוונו אל גמל־מיבטחים של העצמאות הכלכלית, הצמיחה המשקית והעלייה ברמת־החייה.

כמו יונה הנביא

הכי **מסכימים**, אצלנו כמו בכל העולם, שלפני שנוכל להשיט את האוניה אל אותו נמל, יש קודם כל להשקיט את הגלים; דהיינו: להוריד את קצב עליית־המחירים לרמה סבירה, שתאפשר לנו שוב לנשום חופשי, ולראות אופקים רחוקים יותר מאשר את המחרת.

אך נוכח אי־היום הזועם, נוצרת אמונה כין נוסעיה הנפחדים של האוניה. אמונה לפי כל כדיי האמונות שבאגדות, האומרת שיש להקריב קורבן לאלים הזועמים. היום דורש את קורבנו כדי לשקוט — דוגמת יונה הנביא.

ברור בכל האגדות שהקורבן לכשעצמו הוא טוב. הקרבת קורבן תמיד תציל את המצב, כמו איפיגניה בטאורוס. אין צורך לשאול מה ולמה. זה מובן מאליו — כמה שהקורבנות קשים ורבים יותר, המצב ישתפר מהר יותר.

השאלה היחידה הנותרת היא את מי או מה יש להקריב. ברוב האגדות, הקורבן המועיל צריך להיות האובייקט הרע, מלא החטא והמזימות. לפי כלכלנים רבים, כוהני האלים הרוגזים, אובייקט זה הינו השכר. (ביחוד שכרם של עובדי הציבור).

שכר זה הוא שצריך לשמש קורבן עולה — יותר נכון יורד — על מיזבח טובת־המשק כי, כידוע, עליית השכר היא שורש כל רע. היא גורמת, באגדה הכלכלית שלנו, גם לאינפלציה, גם למיתון, גם לגרעון במאזן התשלומים ועוד. בקיצור, אין בעיות במשק שלא נגרמות על־ידי שכר־העובדים, ולכן יש להקריב אותו.

ברוך יגמרי, למשל, שכבר הארצות שבהן הקריבו כבר את השכר כימעט יגמרי, הרי הכל שפיר. כגון: חודו, מצריים וכו'. מי שמע על אינפלציה בציילי ובארגנטינה?

סוג אחר של כלכלנים תומכים דווקא בהקרבת הטוב שבמשק, בהתאם לאגדות שבהן מקריבים את התום והטוהר, כגון: הייצור המקומי, תוצרת־הארץ, שיש להחליפה בייבוא זול, וכו'. או שהם בעד הקרבת שניהם — הטוב והרע — ליתר ביטחון.

קורבן פופולרי אחר הוא, בעיני רוב סוגי הכלכלנים — תקציב המדינה. יש להקטינו, לקצצו ולצמקו, ולספק בזה את תיאבונה האיום של מיפלצת האינפלציה, שכידוע לכל, אוהבת מאד לאכול תקציבים, וכאשר היא תשבע מתקציבים, היא תירגע לבטח.

ציון יגביר אינפלציה

[illegible] הפולקלור, אך מהי המציאות?

[illegible] לייך האינפלציה עצמו הוא הדורש [illegible] רים, הפיתוח והתפוקה הם קרבן [illegible] כמו גם התקציבים של הממשלה. [illegible] דווקא נגדיל קורבנות אלה באופן [illegible] מדיניות כלכלית — תיעצר האינ־

נית הרבה יותר היא שמכיוון [illegible]קה והתקציבים הם קורבנות של [illegible] הרי המשק והגברת הקרבתם רק האינפלציה עצמה!

גמה, את תקציב־המדינה. מכל הכיוונים את הטענות שיש לקצץ בערך הריאלי של י להאיט את תהליך האינפלציה. הטוענים ציעים שהסעיפים הראשונים, שהם מועמדים צריכים להיות שכר עובדי־המדינה, קיצבאות וסובסידיות למוצרי־יסוד.

צור, הם טוענים גם לקצץ בתקציב וגם להשתמש [illegible] זה כאמצעי להורדת שכרם ורמת־חייהם של [illegible]־הציבור ושכבות נזקקות אחרות.

[illegible] שמש פיתרון אידיאלי. לכל מי שמאמין שגם הקיצוץ [illegible] בתקציב המדינה וגם ההורדה ברמת־חייהם של העובדים [illegible] הם שיביאו את הישועה. בסלקציה „טובה" של סעיפי

מאת **אסתר אלכסנדר**

התקציב המיועדים לקיצוץ אפשר להקריב את שני הקורבנות — התקציב והשכר — במכה אחת.

אך מה אומרים המיספרים?

בתקציב המדינה לשנת 1979, שכרם של עובדי־המדינה האזרחיים הסתכם ב־20 מיליארד ל"י. סכום זה מהווה בס"ה כ־6.7% מכל התקציב, שכידוע עומד על 304 מיליארד ל"י — וזה בלי התקציב הנוסף. יש עוד לציין ש־20 מיליארד ל"י אינו השכר נטו, וגם לא השכר ברוטו, אלא מה שנקרא „עלות השכר", הכוללת מילבד המיסים ותשלומי־חובה גם את התשלומים הנילווים של המעביד. שכר הברוטו יותר נמוך מזה, שלא נדבר על השכר נטו. נוסף לכך, שכר זה מתחלק בין יותר ממאה אלף עובדי מדינה. פירושם של דברים אלה:

- 93.3% של התקציב הולך למטרות אחרות, ולא לשכר של עובדי־המדינה.
- **אם המדינה תפטר את כל עובדיה, את כל הפקידים הייחודיים והלא־ייחודיים, את כל הרופאים והאחיות, את כל השוטרים והמורים**

> **הרוחים האינפלציוניים של ספקי הממשלה וקבלנים הופכים להון שחור ומדרבנים את האינפלציה**

זאת כל המורים והגננות, היא תחסוך לא יותר מן הגרעון השנתי שלה. (זה הסתכם בערך כ־12 מיליארד ל"י בשנת 1978, כאשר שכר עובדי המדינה הסתכם גם כן כ־12 מיליארד ל"י).

בתנאים אלה אי־אפשר לטעון שחסכון בתקציב על־חשבון שכר עובדי־המדינה יפגע באינפלציה, אפילו בצורה המינימלית ביותר. ביגיל חלקו הקטן של השכר בתקציב־המדינה, גם הסכום האבסולוטי, וגם באופן יחסי, הרי עליה ריאלית בשכרם של עובדי המדינה לא תגביר את האינפלציה, והירידה הריאלית בשכרם לא תקטין אותה. הוא פשוט לא רלוונטי לאינפלציה בכלל.

ואם עוד ניקח בחשבון שכך השכר הזה מתחלק בין יותר ממאה אלף עובדים, הרי ברור שהשפעתו במשק היא מינימלית.

המדינה כשקרת־בית

א כן **הדבר** כאשר אנו מסתכלים על הוצאות הממשלה לקניותיה, קניית מוצרים ושרותים הדרושים לה למילוי תפקידה.

לפי התקציב השוטף ל־1979, הממשלה תוציא למטרה זו כ־70 מיליארד ל"י, יותר מפי שלושה מכפי שהיא מוציאה לשכר!

סכום זה מהווה כ־25% מתקציב המדינה, בניגוד ל־6.7% שמהווה השכר ממנו.

פירוש הדבר שחיסכון של 1% על חשבון מחיר הסחורות, שווה לחסכון של 3.5% על חשבון השכר. דבר זה בילבד עושה את החיסכון על חשבון מחיר הסחורות יותר אנטי־אינפלאציוני מאשר החיסכון על חשבון השכר.

לא מדובר כאן על קניית פחות סחורות. מדובר על עמידה על מחירים של סחורות אלה.

אין שום סיבה שהממשלה, שהיא קונה יחידה כל־כך גדולה, והקונה כרבע מכל הקניות במשק, תשלם בסוף השנה 50%—40% יותר בעד אותה כמות של מוצרים ושרותים מכפי ששילמה בהתחלת השנה, אם אינה רוצה.

היא תוכל למלא את המיצווה של עמידה על המחירים, ולא לשלם כל מחיר שנדרש, ביתר קלות מאשר עקרות־בית, שמהן היא דורשת זאת.

אין כל סיבה שהממשלה לא תעמוד לפחות באותו תוקף על מחירי הסחורות כפי שהיא עומדת על גובה השכר של עובדיה!

ממשלת ארצות־הברית אינה קונה היום באופן מוצהר מספקים המעלים את מחיריהם מעל 5% לשנה.

זאת ועוד. התשלומים בשביל סחורות ומוצרים הרבה יותר אינפלציוניים מאשר התשלומים לעובדים, כי הם מתחלקים בין מיספר מועט של ספקים. סכומים הרבה יותר גדולים מתרכזים בידיים הרבה יותר מועטות — מאשר במיקרה השכר, דבר המהווה גם בצד הביקוש גורם אינפלציוני ביותר.

מחירי הסחורות מוצמדים ב־100% לאינפלציה, בעוד שהשכר של עובד־המדינה, וגם של עובדים אחרים מוצמד רק ב־70%. המחירים המוגדלים גם משולמים מייד, בעוד שלשכר המוגדל של עובדי־המדינה צריכים לחכות שישה חודשים.

כל הדברים האלה ביחד עושים את החוצאות לקניות לאין ערוך יותר אינפלציוניות מאשר השכר.

קו בר־לב עוקי

כאן **אנו באים** לתכונתו האינפלציונית ביותר של תקציב־המדינה. בזמן האחרון אנו עדים לכך שהגרעון לא גדל, והאינפלציה בכל זאת דוהרת, דבר שהכלכלנים מתקשים להסבירו.

הספר תופעה זו טמון בתכונה האינפלציונית ביותר של תקציב המדינה והוא: עשיית רייווחי־אינפלציה על חשבון התקציב. דבר זה הוא יותר אינפלציוני מאשר גודל התקציב או הגירעון שלו.

ספקי המדינה וקבלניה מקבלים את התשלומים עבור המוצרים והשירותים, שהם מספקים, צמודים ב־100% לאינפלציה, וללא הפרשי־זמן בין עליית המחירים והתשלומים. סביר להניח שהם משלמים עבור חומרי־הגלם, הרנטה וכו', עבור הריבית לא תמיד — גם תשלום צמוד לאינפלציה ב־100%, ולכן על הגורמים האלה אין הם מרוויחים רווחים אינפלציוניים.

אבל לעובדיהם הם ישלמו בעד ההתייקרויות רק בעוד ששה חודשים, וגם אז רק 70% של התייקרויות אלה. אין ספק שנעשים כאן על־ידי הספקים והקבלנים האלה רייווחי־אינפלציה גדולים, על חשבון תקציב־המדינה וביגלל תוספת־היוקר המאוחרת והמקוצצת.

כדי שרייווחי אינפלציה אלה ייווצרו, אין צורך בגרעון תקציבי. רייווחי האינפלציה האלה הופכים במהרה לחוץ שחור. כיום מכירים הכל כבר שהחוץ השחור הוא במרכז הדהירה המטורפת של האינפלציה. אבל גם אם הם לא הופכים להון שחור, הם מופיעים בשוק ככוח־קנייה עצום, דבר הדוחף את המחירים למעלה.

ראינו את הדבר במיקרה של קבלני קו בר־לב. אבל הוא נכון גם לגבי קבלנים וספקים אחרים, אולי לא באותה מידה, אבל במידה מספקת.

האמצעים העיקריים למטרה זו הם עמידה על מחירי הקניות ותשלום תוספת־יוקר מלאה לעובדי המשק.

הפסקת התהליך של יצירת רווחים על־חשבון התקציב אינה דורשת „קורבנות". החרי פך הוא הנכון. הוא דורש הגברת השוויון במשק בין הכנסות שכירים ולא־שכירים, וזה ההיפך הגמור מ„קורבן".

חקירה מיוחדת

רק אחרי מותו בתאונה של מנכ"ל מרכז השילטון המקומי, זאב מליון, הסתבר כי בשנתיים האחרונות פיתח על דעת עצמו מערכת של החרמות ועיסקות של עשרות מיליוני ל"י, שהמישטרה עוסקת עתה בפיענוחה

מליון וההמיליונים

מכונית ה„פורד" קורטינה שעטה במהירות בסיבובים החדים של סוף מורד כביש שער־הגיא, בדרך מירושלים לתל־אביב. לפתע סטתה המכונית מה־נתיב הימני וזינקה לעבר הנתיב השמאלי של הכביש הדו־סיטרי, זה העולה לירו־שלים. נראה היה כאילו איבד נהגה את השליטה על ההגה. המכונית דהרה לעבר מונית עמוסת נוסעים, שהיתה בדרכה לירושלים, והתנגשה בה במלוא העוצמה. המכונית הפרטית נמעכה כליל. נהגה נהרג בו במקום.

חוקרי מישטרת־התנועה שהגיעו למקום, כדי לבדוק את סיבות התאונה, לא יכלו לקבוע בוודאות מה גרם לה: האם היתה זו טעות אנושית של הנהג שאחז בהגה המכונית הפרטית? או האם היתה זו תקלה טכנית בבלמים או בהגה?

על סמך בדיקות הכביש וסימני הצמי־גים הם יכלו להניח שהכביש הרטוב, כתו־צאה מהגשם שירד בהרי ירושלים בשעות אחרי־הצהריים של אותו יום, יום שלישי, ה־31 באוקטובר 1978, הוא שגרם ככל הנראה להחלקת המכונית על הכביש ול־תאונה הקטלנית, שבה מצא את מותו נהג המכונית הפרטית, זאב מליון, מנכ"ל מרכז השילטון־המקומי בישראל.

מאז חלפו חמישה וחצי חודשים. אבל אותה תאונה, שהיא שיגרתית כביכול בארץ, שבה היו תאונות הדרכים למכת־המדינה, מוסיפה להעסיק ולהטריד את חוקרי מישטרת־ישראל. החוקרים המתלב־טים בנסיבות התאונה אינם שייכים דווקא לענף התנועה במישטרה, המופקד על חקי־רת תאונות־הדרכים. אלה הם אנשי מח־לקת חקירות־ההונאה במטה־הארצי של מישטרת־ישראל, שבראשותו של תת־ניצב בנימין זיגל.

כחודש ימים אחרי מותו הטראגי של זאב מליון הוזמנו חוקרי מחלקת־ההונאה למשרדי מרכז השילטון־המקומי בתל־אביב. ראשי המרכז ביקשו מהם לנסות לפענח תעלומה, שהתגלתה רק אחרי מותו של המנכ"ל ושהם עצמם לא הצליחו לרדת

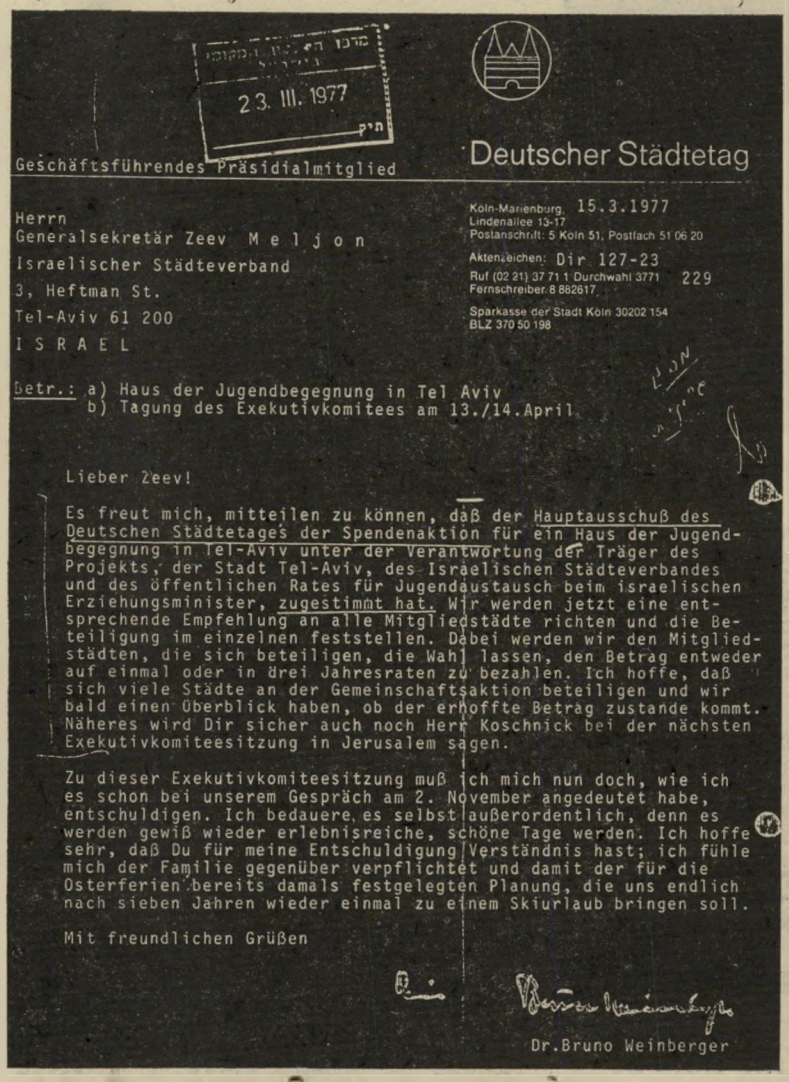

מדכז הרשות המקומית בישראל
23. III. 1977
תיק

Geschäftsführendes Präsidialmitglied

Deutscher Städtetag

Herrn
Generalsekretär Zeev M e l j o n
Israelischer Städteverband
3, Heftman St.
Tel-Aviv 61 200
I S R A E L

Köln-Marienburg, 15.3.1977
Lindenallee 13-17
Postanschrift: 5 Köln 51, Postfach 51 06 20
Aktenzeichen: Dir 127-23
Ruf (02 21) 37 71 1 Durchwahl 3771 229
Fernschreiber 8 882617
Sparkasse der Stadt Köln 30202 154
BLZ 370 50 198

Betr.: a) Haus der Jugendbegegnung in Tel Aviv
b) Tagung des Exekutivkomitees am 13./14.April

Lieber Zeev!

Es freut mich, mitteilen zu können, daß der Hauptausschuß des Deutschen Städtetages der Spendenaktion für ein Haus der Jugend-begegnung in Tel-Aviv unter der Verantwortung der Träger des Projekts, der Stadt Tel-Aviv, des Israelischen Städteverbandes und des öffentlichen Rates für Jugendaustausch beim israelischen Erziehungsminister, zugestimmt hat. Wir werden jetzt eine ent-sprechende Empfehlung an alle Mitgliedstädte richten und die Be-teiligung im einzelnen feststellen. Dabei werden wir den Mitglied-städten, die sich beteiligen, die Wahl lassen, den Betrag entweder auf einmal oder in drei Jahresraten zu bezahlen. Ich hoffe, daß sich viele Städte an der Gemeinschaftsaktion beteiligen und wir bald einen Überblick haben, ob der erhoffte Betrag zustande kommt. Näheres wird Dir sicher auch noch Herr Koschnick bei der nächsten Exekutivkomiteesitzung in Jerusalem sagen.

Zu dieser Exekutivkomiteesitzung muß ich mich nun doch, wie ich es schon bei unserem Gespräch am 2. November angedeutet habe, entschuldigen. Ich bedauere es selbst außerordentlich, denn es werden gewiß wieder erlebnisreiche, schöne Tage werden. Ich hoffe sehr, daß Du für meine Entschuldigung Verständnis hast; ich fühle mich der Familie gegenüber verpflichtet und damit der für die Osterferien bereits damals festgelegten Planung, die uns endlich nach sieben Jahren wieder einmal zu einem Skiurlaub bringen soll.

Mit freundlichen Grüßen

Dr.Bruno Weinberger

האישור הגרמני

זהו מיכתבו של הד"ר ברונו ויינברגר, מנכ"ל הדוייטשר שטאדטאטאג, מועצת השילטון המקומי בגרמניה המערבית, שבו הוא מודיע לזאב מליון, כי הארגון הגרמני החליט להתגייס למיבצע איסוף הכספים להקמת אכסניית־נוער בתל־אביב. המיכתב נכתב בחודש מארס שנת 1977 ובאותה תקופה לא ידע על כך בארץ איש מלבד זאב

אל פישרה או לאמוד את היקפה. היתה זו התעלומה של „מיבצע אכסניות־הנוער", שנערך כביכול בשם ועל־ידי מרכז השיל־טון־המקומי בישראל. למעשה, כפי שהס־תבר במהלך החקירה שנערכה בשבועות הבאים, היה זה מיבצע פרטי של מליון.

במיסגרת מיבצע זה ערך המנכ"ל המנוח של מרכז השילטון־המקומי מגביות ומסעי־התרמות, חתם על חוזים בסכומים של מאות מיליוני לירות, ניהל מגעים ומשא־ומתן עם גורמים פינאנסיים מכובדים ורבי־עוצמה בחו"ל, הזמין סחורות וציוד בסכו־מים של עשרות מיליוני לירות — וכל זה עבור אכסניות־נוער שלא היו ולא נבראו ושבמקרה הטוב ביותר היתה אחת מהן רק בבחינת תוכנית על נייר.

תוך שהם נכנסים לעובי הקורה של פרטי הפרשה, אוספים מיסמכים וגובים עדויות, שהצטברו בתיק עב־כרס, נדהמו החוקרים עצמם מהיקף הפרשה, שנחשפה באופן בלתי צפוי בגלל מותו הפתאומי של ה־מנכ"ל. הם מצאו את עצמם ניצבים בפני פרשיה משונה ומוזרה, שספק אם היה

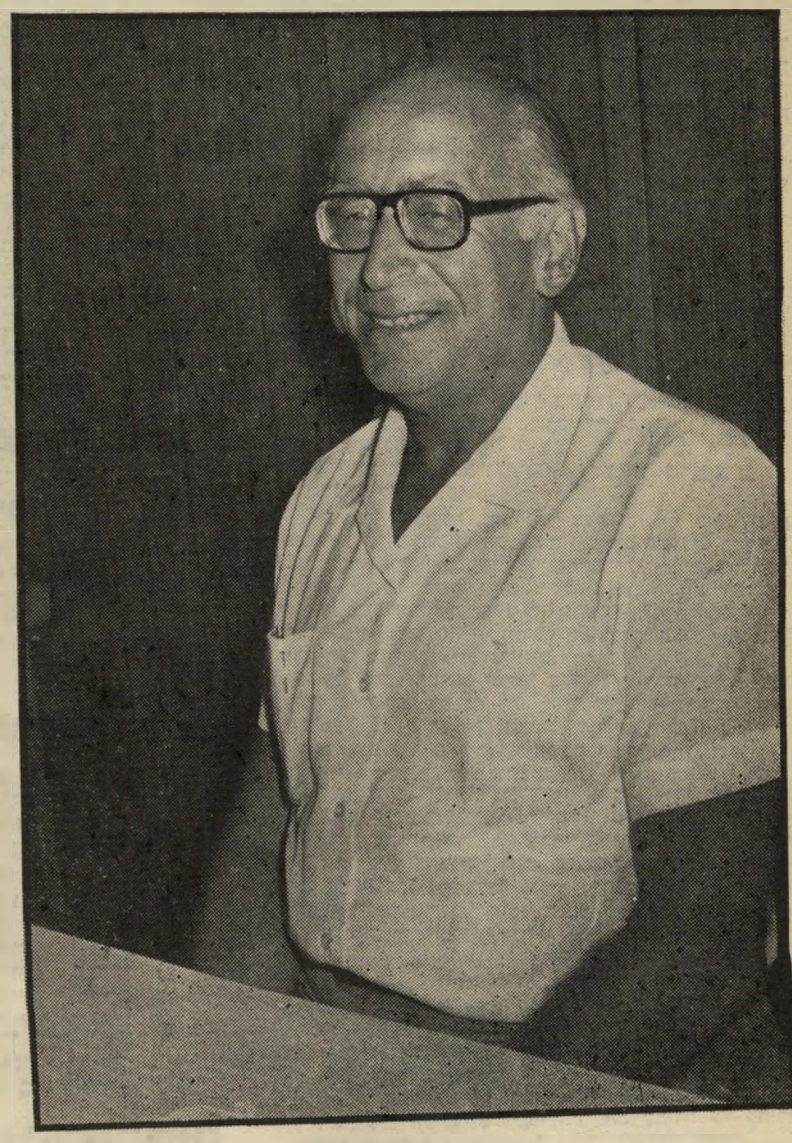

המנכ"ל סגן־אלוף (מיל.) זאב מליון, מי שכיהן במשך כעשרים שנה כבוס האמיתי של מרכז השילטון המקומי בישראל. תחילה כמזכ"ל ואחר־כן כמנכ"ל, עד שנהרג בתאונת־דרכים מיסתורית לפני חצי שנה. רק אחרי מותו הסתבר, כי בשנים האחרונות, הסתבך בעסקות־ענק בשם מרכז השילטון המקומי.

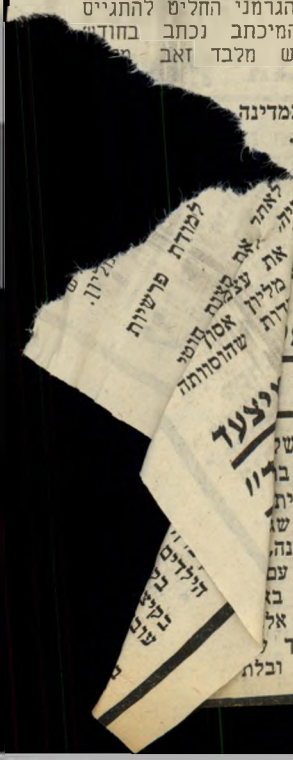

דגם אכסניית־הנוער ב„קר״ת החינוך״, שהוכן בידי משרד האדריכלים של אלחנני

יחד עם זאת, אילו היה זאב מליון מתאבד ולא נהרג בתאונת־דרכים, הרי שהמימצאים, שהצטברו עד כה בחקירת הפרשה, יש בהם כדי לספק מניעים למה שיכול היה להביא אותו לכך.

זאב מליון בן ה־64 היה אחת הדמויות הדומיננטיות ביותר בחיים המוניציפאליים של ישראל, כמעט מאז הקמת המדינה. הגבר גבה־הקומה ובעל החזות האוטו־ריסטית המרשימה, היה למעשה האיש שהפך את מרכז השילטון־המקומי, המוסד המשותף לכל העיריות והמועצות־המקו־מיות במדינה, למוסד ריכוזי רב־כוח והש־פעה. ראשי עיריות ומועצות עלו ונפלו. ראשי מרכז השילטון־המקומי התחלפו גם הם, אם כי בתדירות הרבה יותר קטנה. אבל זאב מליון נשאר תמיד. הוא היה הבוס האמיתי של מרכז השילטון־המקומי, על פיו ישק כל דבר במוסד זה שהוא הרבה יותר מאשר מוסד ייצוגי.

מליון, יליד צ׳כוסלובקיה, היה עם הקמת המדינה אחד מאנשי־הצבא המנוסים ובעלי הדרגות הבכירות ביותר שעמדו לרשות צה״ל, לכשהוקם. במלחמת־העולם השניה הוא התגייס לשורות הצבא הבריטי וכש־הוקמה הבריגדה העברית (החטיבה היהו־דית הלוחמת) במיסגרת הצבא הבריטי בשנת 1944, הוא היה אחד משני מפקדי הגדודים שלה. הוא סיים את שירותו הצבאי בבריגדה בדרגת סגן־אלוף, דרגה שרק יהודים ארץ־ישראלים מעטים הגיעו אליה.

למרות זאת, כשהתגייס לצה״ל, לא ניתנו לו תפקידים קרביים שהלמו את דרגתו וניסיונו הצבאי והוא אף לא הועלה בדרגה. היו שניסו להסביר עובדה זאת בנטייתו המפלגתית. מליון השתייך באותן שנים [illegible] פוליטית לציונים־הכלליים, מפלגת [illegible] של החטיבה הליברלית בחרות של [illegible]ם. הוא היה איש־הצבא הבכיר ביותר בצה״ל שהיה מזוהה בגלוי עם מיפלגה זו. מליון התפרסם דווקא בהקשר עם אחד המחדלים הפומביים ביותר של צה״ל בש־נותיו הראשונות. הוא מונה כמפקד ה־מיצעד הצבאי של צה״ל שעמד להיערך בתל־אביב, מיד עם סיום מילחמת־העצ־מאות, ביום־העצמאות של שנת 1949, זה היה המיצעד שנרשם בהיסטוריה של צה״ל כ„מיצעד שלא צעד.״

המיצעד עמד לצעוד ברחובות אלנבי ובן־יהודה, לחלוף על פני בימת־כבוד ש־הוקמה ברחוב בן־יהודה, לא הרחק מכיכר מוגרבי. אולם קהל ההמונים שהצטופף ברחובות, כדי לחזות במיצעד הצבאי הרא־שון במדינה, פרץ את החבלים והמישמ־רות, מילא את המסלול המיצעד כך שה־מיצעד לא יכול היה לעבור בו.

מכולה מלאה מרבדים

חרי **שהשתחרר** מצה״ל נלקח מליון בידי ראש עיריית רמת־גן, אב־רהם קריניצי, לכהן בתפקיד מזכיר־העיר רמת־גן. הוא התגלה כאיש נמרץ ומוכשר, ביצועיסט ממדרגה ראשונה, בניגוד לתד־מית שנוצרה לו בעקבות כישלון המיצעד הצבאי שהיה ממונה עליו.

אחרי מיספר שנות כהונה בתפקיד מז־כיר־העיר רמת־גן, עבר מליון לכהן כ־מזכ״ל מרכז השילטון־המקומי, הפך אחר־כך למנכ״ל המרכז. קרוב לעשרים שנה כיהן בתפקיד זה, בו הירבה לנסוע ולייצג את השילטון המוניציפאלי בישראל בכי־נוסים ובוועידות בינלאומיות. הוא היה איש תרבות, חריף וממולח ולא במעט נזקפה לזכותו העובדה שבמימצאי חבי־קורת כמעט ולא נמצאו מעולם פגמים בעבודה ובמינהל התקין שבמרכז השיל־טון־המקומי. עד ליום שבו נהרג בתאונה.

ימים ספורים אחרי מותו של מליון החלו להתגלות במרכז השילטון־המקומי דברים מוזרים ביותר.

למשרדי המרכז, בבית מיפעל־הפיס ב־תל־אביב, החלו להגיע מיכתבים, תביעות ופניות, שלאיש לא היה מושג על מה מדובר בהם. במיכתבים, שהיו מופנים ישי־רות אל מליון — שנשלחו עוד בטרם נודע לשולחים על מותו הטראגי — היו תביעות כספיות כלפי מרכז השילטון־המקומי בסכומים של מיליוני לירות. ב־כמה מהם היו אף התראות ואיומים על הגשת תביעות משפטיות.

אורח מקרי שהזדמן למשרדי המרכז וביקש לראות את מליון, נחרד, כשגילו לו כי מליון נפטר. היה זה וילי קורן, דמות ידועה בקרב הקהילה היהודית בגר־מניה, טיפוס בעל עסקים שונים חובקי עולם. וילי הנמוך ועב הגוף, ההולך תמיד כשעל חזהו החשוף תלוי מגן־דוויד ענק עשוי זהב, הוא בעל מיסעדות בספרד ובמיורקה, קשור בעסקים שטיבם לא ידוע במלטה ומקום מושבו הקבוע היה בדרך כלל העיר דיסלדורף שבגרמניה.

מפי וילי קורן זה נודע לאנשי מרכז השילטון־המקומי, שזאב מליון קיבל לא

קבלה אנונימית

זוהי קבלה לתרומה בסך 5000 מרק (כ־60 אלף לירות) עבור „לבנה לאכסניית־הנוער בישראל״, שהדפיס מליון כדי לגייס באמצעותה תרומות לבניית אכסניות־נוער בישראל. הודפסו גם קבלות דומות על סכום של 2000 מרק. הקבלות אינן ממוספרות ואין עליהן או על גבי השובל המצורף אליהן, כל ציון לגוף האוסף את התרומות. על השובל הוכן מקום לציון שמו של התורם בלבד. בישראל לא ידע איש על קיומן של פינקסי קבלות מסוג זה.

(המשך מעמוד 31)

מכבר, בשם המרכז, הלוואה בסכום של כארבע מיליון ל"י ממוסד בנקאי בגרמניה. בעוד הם מנסים לעכל עובדה זו נמסר להם כי לנמל אשדוד הגיעה, על גבי אניה מגרמניה, מכולה טעונת סחורות עבור המרכז. על פי שטר־המיטען הכילה המכולה מרבדים לציפוי מירצפות בערך של כשני מיליון ל"י. לאיש במרכז השילטון־המקומי, כך נטען, לא היה מושג עבור מה יועדו המרבדים.

מהפרטים שהצטברו ונערמו הסתבר, כי הפעילות הכלכלית והפינאנסית הענפה שנחשפה לפתע היתה קשורה רובה ככולה בפרוייקט שנקרא „אכסניות־הנוער". בארכיוני מרכז השילטון־המקומי לא נמצאו כל מיסמכים או פרוטוקולים באשר לפרוייקט זה, שרוכז כולו בלבדית בידי זאב מליון המנוח.

בניסיון לברר במה מדובר ביקשו אנשי מרכז השילטון־המקומי מבני משפחתו של מליון לערוך חיפוש בניירות שהחזיק עמו בביתו. ואומנם שם נמצאו מיספר מיסמכים שיכלו לזרוק אור על הפרשה. מכיוון שמיסמכים אלה העידו על מיבצע התרמה וגיוס כספים כמעט חשאי, שערך זאב מליון בשנתיים האחרונות בשם מרכז השילטון־המקומי, שלטענת ראשי המרכז לא היה להם מושג עליו, הוזמנה מחלקת חקירות־ההונאה של המישטרה לחקור בעניין.

במהלך החקירה המדוקדקת, הנמשכת זה מיספר חודשים, נחשפה והתבהרה מעט התמונה. אך ככל שנחשפן יותר פרטים כן גדלה התעלומה הקשורה בפרשה, המעיריות ומועצות מקומיות הקימו אכסניות מיוחדות לאיכסון המישלחות. גופים אחרים מצאו פתרונות ארעיים לבעיה המתעוררת מדי שנה מחדש.

לזאב מליון, שאף יצא מיספר פעמים לגרמניה בראש מישלחות־נוער, שאורגנו על־ידי מרכז השילטון־המקומי, היו בעיות של איכסון המישלחות שהגיעו לארץ כאורחות המרכז. במיוחד היתה בעיה של אירוח המישלחות הבאות לבקר בתל־אביב. נראה שפעילותו הראשונית של זאב מליון בתחום זה, שנעשתה בפומבי ובגלוי ובידיעת ראשי מרכז השילטון המקומי, נבעה מרצון כנה לפתור בעיה זו.

בתוכנית־האב של תל־אביב יועד והוקצה אומנם מקום להקמת אכסניית־נוער, שתאכסן מישלחות אורחות מחו"ל ובעיקר מגרמניה, אלא שזו היתה תוכנית בלבד. מספר על כך ישראל גרבינסקי, עוזרו של ראש עיריית תל־אביב, ומנכ"ל קרן תל־אביב לפיתוח: „הרעיון להקמת אכסניית־נוער בתל־אביב קיים כבר למעלה מעשר שנים. העיריה החליטה בשעתו להקים קריית־חינוך על הקרקע העומדת לרשותה באיזור תוכנית ל', מדרום לקאונטרי־קלאב. בשעתו הוקמה ועדת פרוגרמה, שהחליטה על חלוקת השטח למוסדות החינוך השונים ועל ניצול השטחים הציבוריים בצורה משותפת לכולם — כמו מתקני־ספורט שיהיו משותפים לכל המוסדות. כמה מוסדות כבר הוקמו באיזור זה ועתה בונים שם את מיבנה הסמינר למורות לווינסקי. הוועדה החליטה להקצות שטח במקום להקמת אכסניית־נוער, שלא במיסגרת האגודה לאכסניות־נוער בישראל.

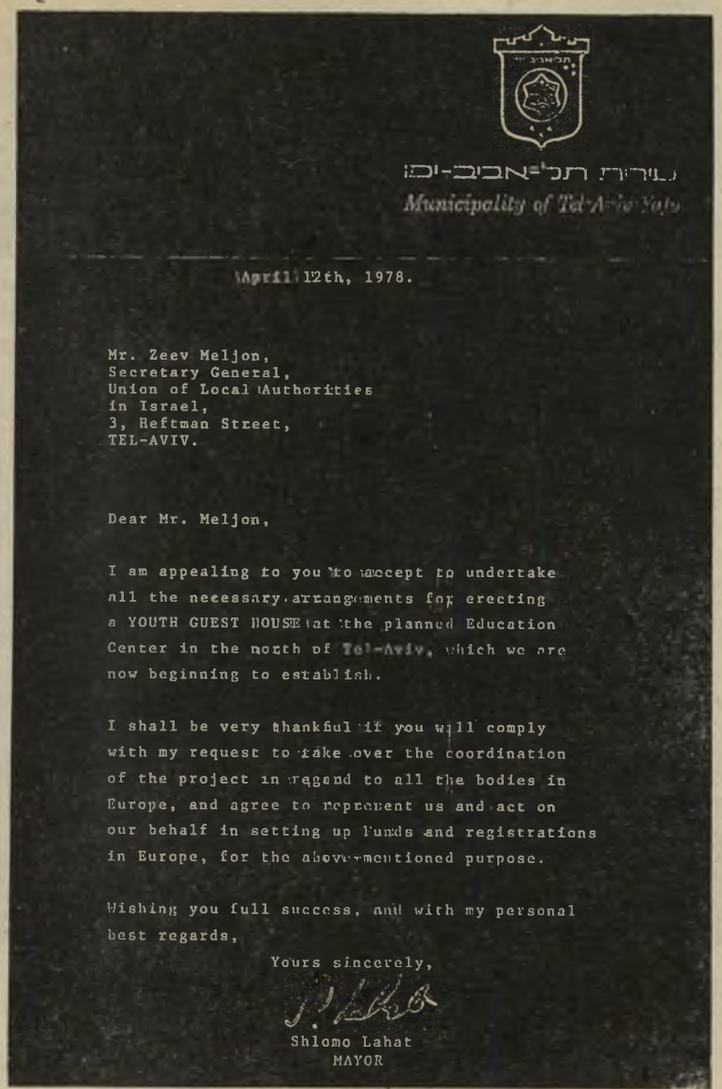

בקשה מציצי

מיכתב ששלח ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, לזאב מליון לפני שנה, שבו הוא מבקש ממליון לקבל על עצמו „את כל הסידורים הדרושים" להקמת אכסניית־הנוער המתוכננת בצפון תל־אביב. המיכתב מייפה את כוחו של מליון „לפעול בשמנו בייסוד קרנות והרשמות באירופה" למטרה זו. המיכתב ניתן למליון שנה אחרי שכבר עסק בהתרמות ללא ידיעת איש.

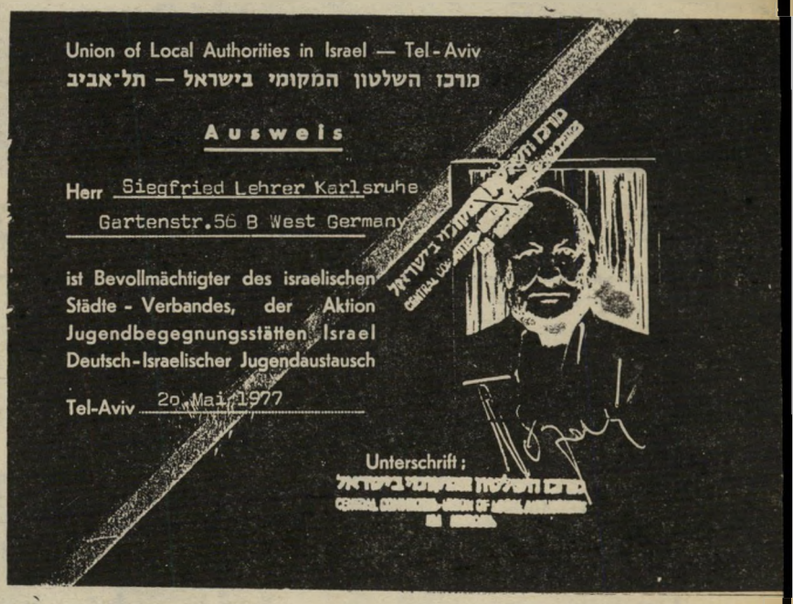

אישור למתרים

זהו אישור מטעם מרכז השילטון המקומי בישראל, הכתוב בגרמנית, והמייפה את כוחו של המחזיק בו לשמש כנציג המרכז בפעולה של הקמת „מיפגשי נוער" הקשורה עם חילופי נוער ישראלי־גרמני. התעודה החתומה בידי מליון ניתנה למיליונר היהודי מקרלסרוהה, זיגפריד לרר, כדי שינסה לגייס תרומות והלוואות למיבצע הקמת אכסניות־הנוער.

איימת להפוך לאחת השערוריות הציבוריות הגדולות שארעו בשנים האחרונות בישראל והעלולה להעכיר גם את היחסים שבין מוסדות ישראליים לבין מוסדות הרפובליקה המערב גרמנית.

בתוקף תפקידו כמנכ"ל מרכז השילטון־המקומי, היה זאב מליון ממונה גם על הפרוייקט של חילופי מישלחות־נוער בין ישראל וגרמניה, מטעם המרכז. מדי שנה מגיעים לישראל כ־5000 צעירים גרמנים, בגילאים שבין 35—16, במיסגרת מיבצע חילופי־הנוער של ישראל וגרמניה. שורה שלימה של מוסדות וארגונים מטפלים בחילופי מישלחות אלו: ארגוני־ספורט, תנועות־נוער, משמרות צעירות של מיפלגות, שלוש הערים הגדולות, אגודת אכסניות־הנוער, מגן־דויד־אדום, אגודת נוער לנוער וכן מרכז השילטון־המקומי.

מעל לכל הגופים האלה קיים ארגון־גג, המועצה הציבורית לחילופי צעירים ונוער, שבראשה עומד ח"כ עדי אמוראי. תפקידה של המועצה הוא לפקח על המיפעל, לאשר את המישלחות הבאות והיוצאות של ה־ארגונים השונים, לחתום חוזים על עצם החילופים ולדאוג להיבטים הבטחוניים של סיורי המישלחות בארץ ובחו"ל.

לכל הגופים המטפלים בנושא זה יש תמיד בעיה של איכסון המישלחות המגיעות לארץ והכפופות לאחריותם. מיספר עיריות תל־אביב, שלמה להט, שבראשם עומד ח"כ עדי אמוראי. תפקידה של המועצה הוא לפקח על המיפעל, לאשר את המישלחות הבאות והיוצאות של ה־ארגונים השונים, לחתום חוזים על עצם החילופים ולדאוג להיבטים הבטחוניים של סיורי המישלחות בארץ ובחו"ל.

„עד לפני כחמש וחצי שנים היה הנושא מת. לא היה מימון להרמת הפרוייקט ואף אחד לא נכנס לבעייה מאין לגייס את הכסף. יום אחד בא זאב מליון אלינו ואמר: 'אני מסוגל לגייס תרומות לעניין מהגוף המקביל בגרמניה למרכז השילטון־המקומי בישראל. הם מוכנים לגייס מיליון מארק לנושא.' התלהבנו מכך, למרות ש־בשעתו היווה סכום זה רק 45% מהכסף שהיה דרוש, לפי ההערכה, להקמת האכסניה.

„העניין התגלגל עם עוד מיספר גורמים. פנינו לסוכנות היהודית. פנינו לשר־התיירות, כדי לקבל אותם תמריצים שמקבלים בתי־מלון. האיש שדחף הכל היה זאב מליון. ההדיפה שלו נראתה לנו טבעית. הוא חזר מביקורים בגרמניה עם הבטחה שמרכז הערים הגרמני יתן לו מיליון מארק (12 מיליון ל"י בערך של היום). לדבריו החלה כבר הזרמת הכספים מגרמניה."

אבל מליון לא הסתפק בדחיפת הנושא. הוא תבע מהעיריה שימנו אותו באופן רשמי כמרכז הפרוייקט. ואומנם לפני שנה בדיוק, בשבעה במארס 1978, התקיימה בעיריית תל־אביב ישיבה, שבה השתתפו מליון, גרבינסקי, מהנדס־העיר, סגן מנהל אגף־הכספים של העיריה ובנימין פורטיס, מנהל אגף־הנוער בעיריה.

באותה ישיבה סוכם, בין השאר, כי הפרוייקט ירוכז ויבוצע דרך קרן תל־אביב. סוכם שקרן תל־אביב תפנה במיכתב למרכז השילטון־המקומי, כדי למנות מטעמם נאמן להעברת הכספים מגרמניה. „אנו נמליץ על זאב מליון" נאמר בסיכום. כן הוחלט שקרן תל־אביב תסמיך את זאב מליון להקים בחו"ל קרן לפרוייקט זה.

קבלות בלתי ממוספרות

ב עקבות ישיבה זו צויידו זאב מליון בשני מיכתבים: האחד של ראש עיריית תל־אביב, שלמה („צ'יצ'") להט; והשני של שגריר גרמניה בישראל.

„הנני לבקש ממך לקבל על עצמך את כל הסידורים הדרושים להקמת אכסניית־נוער בתל־אביב, במרכז־החינוך המתוכנן בצפון תל־אביב, שאנו ניגשים עכשיו להקמתו," כתב צ'יצ' במכתב שהיפנה אל מליון. „אסיר־תודה אהיה מאוד עם תוכל למלא את בקשתי לקבל על עצמך את תיאום הפרוייקט ביחס לכל הגופים באירופה ותסכים לייצג אותנו ולפעול בשמנו בייסוד קרנות והרשמות באירופה למטרה הנזכרת לעיל."

במכתב ששיגר קלאוס שיץ למליון נאמר בין השאר: „אני מקדם בברכה את החלטת מועצת־הערים־הגרמנית לקיים מיבצע תרומות אצל הערים־החברות שלה והנני מאחל לך ולמפעלך להשיג גם להבא אמצעים ממקורות נוספים בגרמניה."

שני המיכתבים נשלחו אל מליון בחודש מאי 1978. מה ששני כותבי המיכתבים לא ידעו הוא שזאב מליון החל את מיבצע ההתרמות וגיוס הכספים למען אכסניית־הנוער בתל־אביב כשנה וחצי לפני שנערכה אותה ישיבה ולפני שניתן לו יפוי־כוח לכך. עוד בשלהי שנת 1976 התנהג זאב מליון כאילו אכסניית־הנוער של עיריית תל־אביב היא מפעל שהופקד בידיו, פעל בשם העיריה ובשם מרכז השילטון־המקומי גם יחד כדי לגייס כספים לעניין הזה.

באותה שנה החלו לבקש ממוסדות ואישים בגרמניה תרומות להקמת אכסניות־נוער בישראל. התרומות היו בסדר גודל של 2000 ו־5000 מארק. תמורת תרומה זו יכול היה התורם לקבל קבלה צבעונית, עליה הופיע ציור של מבנה מלון על חוף ים. הקבלות לא היו ממוספרות ולא צויין בהם שם הגוף המגייס את הכספים או כתובתו. הכתובת על גבי הקבלה היתה „לבנה לאכסניות־נוער בישראל".

קבלות מוזרות אלה נמסרו למתרימים בידי זאב מליון. המתרימים גם צויידו בפרוספקט מהודר, שתוכנן בידי משרד האדריכלים של אבא אלחנני, שבו היו רישומים נאים של האכסניה המתוכננת וכל המיפרטים הנלווים. על החוברת צויין, כי האכסניה היא מיפעל משותף למרכז השילטון־המקומי בישראל ולעיריית תל־אביב.

התיכנון, כמו החוברת, הוזמנו בידי זאב מליון. לעיריית תל־אביב לא היה מושג על כך כלל. סיפר ישראל גרבינסקי: „כשאנחנו באנו לעיריה היתה כבר החוברת מוכנה. לא טרחנו לחשוב מי הכין את החוברת. מאוחר יותר חיפשנו ולא הצלחנו למצוא אצלנו הוצאה או אישור לזה־מנת התיכנון של האכסניה או החוברת."

נראה שמליון ניסה לגייס כספים בצורה פרטיזנית באמצעות הקבלות המוזרות והפרוספקט, מראשי ערים גרמניות אותם פגש במהלך ביקוריו בגרמניה. על כך יכול להעיד מכתב שנשלח למליון ב־27 בינואר 1977 מטעם מנהל עיריית פרנקפורט, שהי, מכתב תשובה למכתב ששיגר אליו מליון עוד בדצמבר 1976, נאמר בו, בין השאר: „ראש־העיר מר ארנדט קיבל את מיכתבך ואת הפרוספקט המצורף אליו לבית מיפגש־נוער בתל־אביב. הוא מודה לך על המיסמכים ששלחת לו. מר ארנדט כבר הודיע לך, בעקבות שיחה בין שניכם, שהתנהלה במשרדו ביום 1.11.76, שהעיר

(המשך בעמוד 52)

20 מליון גברים וילדים ברחבי העולם

לובשים דלתא

בניו־יורק, פריז, ציריך, לונדון, פרנקפורט, אמסטרדם, תל־אביב ואילת לובשים חולצות, תחתונים וגופיות של דלתא. דלתא התחבבה במגע ראשון על מליוני גברים וילדים ברחבי העולם והפכה להם טבע שני, כי הם כמוך רוצים לשבת בנוחיות, לנוע בחופשיות ולהרגיש כאילו לא לבשו דבר. מה טבעי מזה? בדלתא יודעים מה מקנה לך הרגשה טובה:

- 100% כותנה סרוקה.
- עיצוב וגזרה התפורים לפי המידה שלך.
- רכות וגמישות של הטריקו הטוב בעולם.
- מידות אחידות וקבועות.
- מוצרים ללא תפרים טורדניים או סרטי גומי מציקים.
- מבחר צבעים יפים וחדשים.
- הרגשה טבעית וחופשית.

אין פלא, שדלתא זנקה למעמד הבכורה של יצרן ויצואן הטריקו הגדול ביותר בישראל.

על כוננים כאלה תמצאו את מוצרי דלתא בחנויות הענק ברחבי העולם.
ובישראל — תמצאו את דלתא:
בכל חנויות המזון בשרות עצמי, בכל חנויות הכל־בו ובחנויות ההלבשה המובחרות.

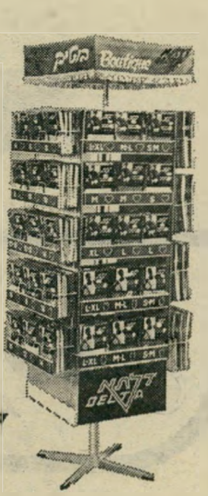

דלתא DELTA

טבעי שלובשים דלתא

חופשה חלומית באיי יוון במחיר שלא חלמת עליו!

בוא לחופשת כיף אמיתית באיי יוון הקסומים: חופי-ים יפהפיים, חיי-לילה תוססים, מקצבים לוהטים, חוויות גסטרונומיות... טעמה של חופשה בלתי נשכחת, ואירוח בבתי-מלון מן המפוארים ביותר ועד לעממיים. מרכזי קניות זולים במיוחד - לכל טעם ולכל כיס.

יוון. גלה את נופיה המרהיבים וכפריה הציוריים, הכר עם לבבי ומכניס אורחים. ולכשתשוב תאמר גם אתה:

חופשה ביוון - רעיון מצויין.

24 טיסות שבועיות ליוון - פרטים בסוכנויות הנסיעות או במשרדי אולימפיק ואל-על.

OLYMPIC AIRWAYS

אל על EL AL

24 בולים מראים את המאבקים בנפש המיצרית

בל פגיעה - בול!

כ אשר יציפו התיירים הישראליים את קאהיר, הם יסתערו בהמוניהם על ה־שוק האגדתי חאן אל־חלילי („החאן החב־רוני"), שבמרכז העיר העתיקה. עיניהם תצאנה למראה צלחות־הנחושת הרקועות, עבודות־הכסף, שטיחי־הקיר המצויירים, ה־גלביות, העתיקות האמיתיות והמזוייפות.

חובבי הבולים יפנו, מן הסתם, אל הדו־כנים הרבים המציעים מעטפות של בולים מצריים, בזיל־הזול. האספנים ידביקו אותם באלבומיהם. אך גם מי שאינו אספן, כדאי לו להעיף מבט בפיסות־הנייר הציבעוניות האלה. כי ניתן ללמוד מהן הרבה על אופיו של עם ועברו.

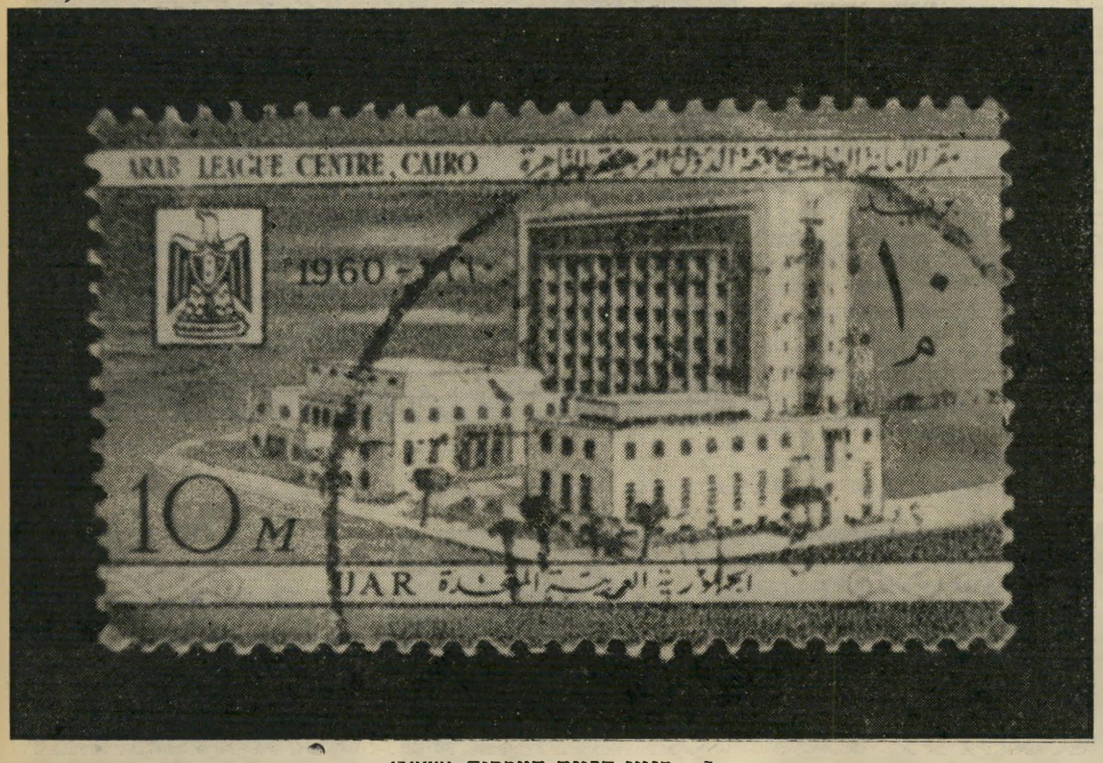

1. בניין הליגה הערבית (1960)
המקום המרכזי בעולם הערבי

2. בניין מועצת־האומה
תקופת־הזוהר של נאצר

בול־דואר הוא חומר תעמולתי, ועל כן הוא מלמד יותר על כוונות המישטרים שהדפיסו אותם מאשר על רוח העם. אך העם השתמש בבולים והתחנך עליהם — ולא־פעם מקפל הבול הקטן בתוכו סיפור שלם.

■ ■ ■

שׁ ני בניינים, העומדים כיום במרכז האירועים, מופיעים על בולים מצ־ריים ישנים.

בבניין הראשון שוכן המוסד שהתווכח זה עתה על חוזה־השלום הישראלי־מצרי — מועצת־האומה. כמה וכמה עיתונאים יש־ראליים כבר הספיקו לבקר בו, להיות נו־כחים בישיבות הפרלמנט, אם כי מנחם בגין עדיין לא הצליח להגשים את חלומו ולנאום בו.

„מועצת האומה" מופיעה על בול משנת 1957, תקופת־הזוהר של גמאל עבד־אל־נאצר, כאשר מצריים עדיין נקראה, בפש־טות, „מצר" (בול 1).

הבניין השני הוא הבניין שנפל קורבן לתהליך־השלום — לפי שעה. מרכז הליגה הערבית ניצב במרכז קאהיר, בכניסה לכי־כר־השיחרור הענקית, מול ארמונו של שר־החוץ המצרי. כיום הוא כימעט קלי־פה ריקה. מנוי וגמור עם מדינות־הליגה להעביר את המרכז לעיר אחרת, כנראה

3. פרוק הצעיר
נער יפה־תואר

4. נפרטטה
פאר העבר המצרי

לתוניס, כדי להפגין את נידוי מצריים בעולם הערבי.

הבול משנת 1960, בימי־השיא של „הרפובליקה הערבית המאוחדת" של עבד־אל־נאצר, מדגים את גאוותה של מצריים על מקומה במרכזו הגיאוגרפי והמדיני של העולם הערבי (בול 2). במבט של היום, הוא משקף גם את המחיר הכבד שמשלמת מצריים עבור חוזה־השלום שלה עם ישראל. כל מצרי, העובר כיום על פני הבניין, מוכרח לזכור את המחיר הזה.

■ ■ ■

ה בולים שמלפני המהפכה נראים, כיום, כשרידים של עבר רחוק.

בולים אלה נושאים את המילים „הדו־אר המצרי" בערבית ובצרפתית, שפה ש־היתה אז שפת העילית החברתית הקוס־מופוליטית של הארץ. תמונתו של פרוק הצעיר, כנער־חמד יפה־תואר (בול 3), על רקע המיסגד של מוחמד־עלי, אבי ה־שושלת, מעלה כיום נוסטלגיה בלב בני הדור הקשיש של מצריים, ובוז בלב בני הדור הצעיר.

אז, כמו היום, פנתה הגאווה הלאומית המצרית לעבר העבר הרחוק. דיוקנה של המלכה נפרטטה (בול 4) הוא סמל העבר הטרום־ערבי של מצריים העתיקה — שנד־חק במידה מסויימת על־ידי נושאים כל־ערביים בתקופת עבד־אל־נאצר, אם כי לא נעלם כליל גם אז.

הבולים מלמדים משהו על הקיטוב ב־נשמה הלאומית המצרית, בין הנימה הצמ־רית ובין הנימה הערבית. השתיים קיימות זו לצד זו, ויש מעין תנועת־מטוטלת, המדגישה פעם את זו ופעם את זו. בול זה של ימי פרוק מסמל תקופה, לפני מיל־חמת 1948, שבה החלה המטוטלת לנוע מן הקצה המצרי אל הקצה הערבי.

הבול הבא הוא סמל הנוסטלגיה. הוא מראה את המלך פרוק, קצת מבוגר יותר מאשר בבול הקודם, בעל שפם ארוך יותר ומחודד, בחברת אשתו האחרונה. התאריך נקבע על גבי הבול עצמו: 6 במאי, 1951 — שנה וחודשיים לפני המהפכה שסילקה את פרוק ותקופתו מן הבמה המצרית (בול 5).

■ ■ ■

ה בול הבא מסמל את המהפך הגדול, שחל ביולי 1952, כאשר גנרל בשם מו־חמד נגיב, בראש קבוצה של „קצינים חופשיים", ביצע הפיכה צבאית בלי שפי־כות־דמים.

הבול עצמו שרד עדיין מתקופת פרוק,

5. פרוק עם אשתו האחרונה (1951)
סופה של תקופה

(המשך מעמוד 35)

והמלך נראה בו על רקע סכר הנילוס. אולם דיוקנו של המלך בוטל בשלושה קווים מודפסים עבים. באותה הדפסה־על־גבי־הדפסה נוסף שם, הממלא מאז תפקיד חשוב בתודעה המצרית: פלסטין (בערבית במרכז הבול, באנגלית למטה, על גבי המילים „דואר אוויר"). מחיר הבול: „שיבעה מיליאת" (בול 6).

הפלישה בוצעה. החלק הצרפתי־בריטי שלה נכשל לחלוטין. בעיר פורט־סעיד גילתה האוכלוסיה התנגדות פעילה לפולשים. סיפור ההתנגדות הזאת, בהגזמה מסויימת, הפך אגדה חיה במצריים, וכאשר אילצו הלחצים הבינלאומיים את הבריטים, הצרפתים וצה"ל לנטוש את כיבושיהם, הריקיעה יוקרתו של עבד־אל־נאצר לשחקים. במשך עשר השנים הבאות, הוא היה המנהיג הבלתי־מעורער של העולם הערבי כולו.

לכבוד המאבק בפורט־סעיד הוטבע בול המציין את התאריך „נובמבר 1956". הוא מראה ברקע אוניית־פלישה מתפוצצת, צנחנים־פולשים צונחים ונהרגים. חייל ואזרח מצריים, הנושאים רובים מכודנים, ואזרחית צעירה, המחזיקה ברימון־יד, מתכוננים להסתער. (בול 8).

■ ■ ■

ב יצחונו המדיני והפסיכולוגי הגדול של עבד־אל־נאצר פילס את הדרך אל השלב הבא — הקמתה של „הרפובליקה הערבית המאוחדת" על־ידי איחוד מצריים וסוריה.

הבול שהודפס לכבוד מאורע זה, הנושא את התאריך 1.2.58 (בול 9) מראה את מפת מצריים (וביכללה לא רק חצי־האי סיני, אלא גם כל מיפרץ סואץ, מיפרץ־אילת וים־סוף) ואת מפת סוריה, כשהכתובת „הרפובליקה הערבית המאוחדת" מגשרת על פני החלל הריק ביניהן, שבו שוכנות ישראל, לבנון וירדן.

הסמלים המצריים המובהקים נעלמו, ובמקומם באו סמלים חדשים, כל־ערביים. הבול הבא, שהודפס ביום־השנה השני לאיחוד, מראה את סמל האיחוד ואת הדגל החדש, האדום־לבן־שחור, ועליו שני הכוכבים המסמלים את שני ה„מחוזות" (בול 10).

היו אלה שנות הניצחון של מצריים הכל־ערבית, והבולים חגגו את ההישגים.

9. האיחוד עם סוריה
גם מיפרץ אילת

6. „פלסטין" במקום פרוץ
מחיקה מודפסת

הצעד הגדול הבא בחיי מצריים בא ביום 26 ביולי 1956 — ארבע שנים אחרי המהפכה. באותו יום הכריז המנהיג הצעיר החדש, גמאל עבד־אל־נאצר, על הלאמת התעלה. הבול, שהוצא לכבוד מאורע זה (בול 7). מכריז על „הלאמת חברת תעלת־סואץ" לצד ההבטחה: „חרות הספנות מובטחת". התמונה מראה אוניה החוצה את

7. הלאמת התעלה (1956)
ההבטחה לא הועילה

התעלה. מעל לחוף סיני נראה עדיין הסמל הישן של מצריים — חצי־סהר ושלושה כוכבים.

■ ■ ■

ה בטחותיו של עבד־אל־נאצר לא הוענילו לו. בסתר נרקמה התוכנית הצרפתית־ישראלית־בריטית, שנועדה לכאורה לתפוס את איזור־התעלה, ולמעשה להפיל את מישטרו של עבד־אל־נאצר, שהתעמולה הישראלית הרשמית כינתה אותו רק בשם „הרודן המצרי".

8. מיבצע קדש (1956)
המפלה הפכה ניצחון

10. שנתיים לרע"ם
דגל חדש

אחד מהם (בול 11) חוגג את יום־השנה החמישי להלאמת התעלה, מיבצע שהצליח גם מבחינה מדינית וגם מבחינה סכנית, לגאוותם הרבה של המצרים. בול אחר (בול 12) חוגג מלאות חמש שנים למיבצע־קדש ולפלישה הצרפתית־בריטית. הבול נושא את הכתובת „חג הניצחון".

■ ■ ■

ך יצחון התפיסה הכל־ערבית הגביר, כמובן, את העניין במאבק הפלסטיני. הבול המרשים משנת 1961 מראה אשה פלסטינית ובנה, המביטים בפלסטין הרחוקה מבעד למחסום של גדר־תיל. הכתובת למטה אומרת „יום פלסטין", ועל מצח האשה מודפסת הסיסמה הפלסטינית העיקרית של אותם הימים: „נשוב!" (בול 13).

כעבור שנה הדפיס המישטר בול מייוחד לכבוד עזה. גבר הנושא את דגל הרפובליקה הערבית המאוחדת (שהתפרקה בינתיים למעשה, אך הותירה את שמה במצריים) צועד, יחד עם אשתו ובנו, על רקע הארץ. הכתובת אומרת בערבית „עזה עברית" ובאנגלית „עזה היא חלק מהארמה הערבית" (בול 14).

בגבור ההתחרות בין מצריים, עיראק וסוריה על המנהיגות בעולם הערבי, גברה גם התחרות על העניין הפלסטיני. על רקע זה קם אש"ף, ביוזמת עבד־אל־נאצר, שמינה כיו"ר את אחמד שוקיירי. מרכז אש"ף היה בעזה. ואילו אירגון לוחם

11. תזכורת להלאמת התעלה
הצלחה מדינית וטכנית

14. עזה ערבית
חלק מהאומה הערבית

12. תיזכורת למיבצע־קדש
חג הניצחון

15. דואר ופלסטין
בכל הזדמנות

13. יום פלסטין
„נשוב!"

בשם פתח, בהנהגת יאסר עראפאת, פעל בחסות סוריה.

באווירה זו ביקש כל מישטר להזדהות עד כמה שאפשר עם העניין הפלסטיני. גם בול תמים, לכבוד מלאת תריסר שנים לאיחוד־הדואר הערבי, נושא את הכתובת „פלסטין" (בול 15).

אך בעל עניין מיוחד לגמרי, בימים אלה, הוא הבול שהודפס ב־1965. הוא מוקדש כולו ל„זכר טבח דיר־יאסין", תוך ציון

16. דיר־יאסין
תיזכורת לבגין

17. סולידריות לפלסטין
מתוך ההמון הסוער

19. האיחוד המשולש
קוריוז היסטורי

20. יום־הכיפורים
שבירת מחסום הפחד

18. מותו של נאצר
כישלון של איש ורעיון

תאריך המאורע הטראגי: 9 באפריל, 1948. הבול מראה פגיון התקוע במפת הארץ, במקום ששכנה דיר־יאסין (כפר במבואות ירושלים). הערים עכו, חיפה, יפו ובאר־שבע מצויינות על המפה בשמותיהן (בול 16).

בול זה מסביר מדוע היה כל־כך קשה למצרים לשכוח, בחודשים האחרונים, את חלקו של מנחם בגין, כמפקד אצ"ל, באירוע זה, שבוצע על־ידי אנשי אצ"ל ולח"י. השם דיר־יאסין עדיין חי בתודעת מצריים ובתודעת העולם הערבי כולו.

בול אחר שהודפס ב־1967, לפני מילחמת ששת־הימים, מראה את עבד־אל־נאצר, הבולט מתוך המון גדול, על רקע מפה של ישראל (שאינה מופיעה, כמובן, בשמה) והכתובת: „סולידריות ערבית למען הגנת פלסטין". (בול 17).

■ ■ ■

מילחמת ששת־הימים הרסה את יוקרתו של עבד־אל־נאצר, שנפגעה כבר קודם לכן על־ידי התמוטטות הרפובליקה הערבית המאוחדת. התפרקותה הוכיחה, כי העמים הערביים אינם מוכנים להתאחד במדינה איחודית אחת, וכי הרגשות הכל־ערביים, חזקים ככל שיהיו, אינם מספיקים כדי לשבור מיסגרות לאו־

(המשך מעמוד 37)

מיות קיימות. גם המצרים וגם הסורים שמחו לחזור לשמותיהם ולסמליהם העצמאיים.

עבד־אל־נאצר עצמו דבק בשם „הרפובליקה הערבית המאוחדת" ובדגלה בעל שני־הכוכבים, אף שהסכו סמלים ריקים ומביכים. הוא לא היה יכול להשלים עם כישלונו האישי במלחמת יוני 1967, ועם כישלון הרעיון הכל־ערבי. ב־28 בספטמבר 1970 הוא נפטר — ולרגל מאורע זה הודפס כעבור שנה בול־זיכרון, שכבר נשא את השם החדש של המדינה: „רפובליית מצריים הערבית" (בול 18).

יורשו של המנהיג המת, אנוור אל־סאדאת, כונן ב־1971 איחוד רופף של שלוש מדינות ערביות בשם „איחוד הרפובליקות הערביות". הבול שהודפס לכבוד הקמת האיחוד נשא את שמות שלוש המדינות, ואת סמלי שלוש המדינות (בול 19).

21. זיכרון יום־הכיפורים
הכבוד הוחזר

22. דיר־יאסין והפצצת המחנות בלבנון (1974)
הרס ושוד המקומות הקדושים

בוד מאורע זה נראה כיום כקוריוזיז ממש: הוא מראה את שלוש חוליותיה של שרשרת — לוב, מצריים, סוריה (בול 19).

■ ■ ■

אנוור אל־סאדאת ידע מה הוא רצה, אף שרבים ליגלגו לו בשלוש השנים הראשונות. ב־6 באוקטובר 1973 חצו חייליו את תעלת־סואץ, שברו את „מחסום הפחד" והחזירו למצריים את כבודה. בול־הזיכרון שהודפס כעבור שנה מראה את דגל המיבצע, ועליו תאריך מיבצע־השיחרור באנגלית ובערבית (10 בחודש רמדאן, 1393). מעניין שהדגל כבר מתנופף בשנת 1974 מעל לסמלי השיקום והשלום — שיכון, בית־חרושת, טרקטור ושיבולת (בול 20).

בול־זיכרון אחר, שהודפס במלאות שנתיים למיבצע, מראה את הדגל המתנופף (שבו תפס הנשר את מקומם של שני הכוכבים של הרפובליקה המאוחדת) מעל לטאנקים שועטים (בול 21).

אין ספק כי גאוות מצריים על חצייית התעלה הכשירה את הקרקע ליוזמת־השלום הגדולה, שבאה אחריה. אך המאבק בנשמה המצרית לא היה קל. בול משנת 1974 מוקדש לפלסטין, ומתנוסס עליו הסיסמה „נשוב" (בערבית) ו„אנחנו נשוב לפלסטין" (באנגלית). צרור של דפים מראה את חטאי ישראל, החל ב„טבח דיר־יאסין", דרך „הרס ושוד המקומות הקדושים" ועד „התוקפנות המתמשכת נגד מחנות־הפליטים" (בול 22). ואילו בול אחר, כעבור כמה חודשים, מוקדש כולו לשיקומה של מצריים ולבניינה, ונושא את הסיסמה „חישמול הכפר" (בול 23).

ואז בא הביקור ההיסטורי המדהים של אנוור אל־סאדאת לירושלים, ותפילתו במסגד אל־אקצה. המאורע נחגג עוד בסוף 1977 בהדפסת בול הנושא את דיוקנו של אל־סאדאת, והסיסמה „איש השלום", ליד ציור של כיפת־הסלע (בול 24).

בינתיים חזרו לבולים הסמלים, הנופים והעתיקות של מצריים הקדומה.

23. שיקום מצריים
חישמול הכפר

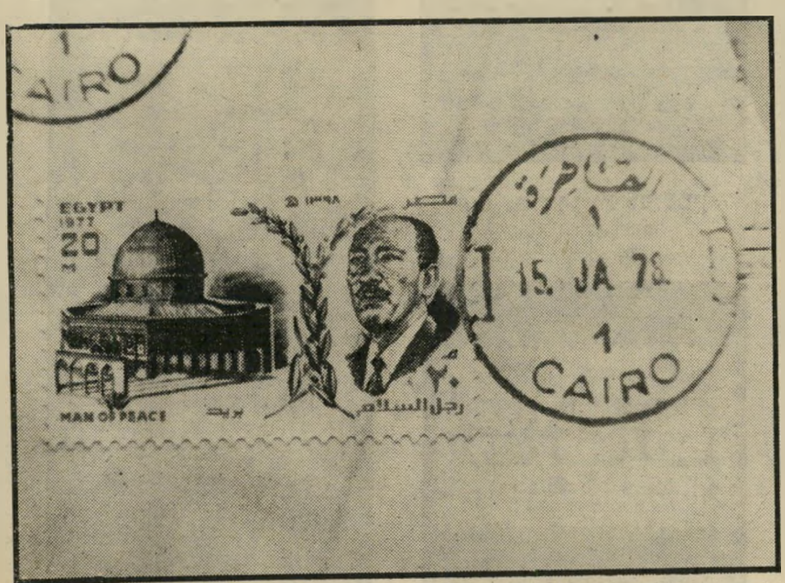

24. סאדאת, איש־השלום (1977)
המיפנה הגדול

מבצע פסח לרוכשים בחודש אפריל 1979

מהסס... צבע או שחור-לבן?

רכוש היום טלוויזיה מץ שחור-לבן וחקבל את מלוא המחיר ששלמת כשחעבור למץ-צבע.

אתה מהסס באם לרכוש היום טלוויזיה צבעונית או שחור לבן ? למץ יש פתרון עבורך !
מץ מציעה לך לרכוש היום טלוויזיה שחור—לבן. כשתחליט לעבור למץ **צבע** תוך תקופה של שנתיים מיום הקניה, מתחייבת חברת מץ להחליף לך את הטלוויזיה שחור לבן שרכשת במץ—צבע ולרכוש ממך את מכשיר הטלוויזיה שחור—לבן במלוא הסכום ששילמת.
מץ חינח חיחידה המציעה לך תנאים מצויינים כאלה כי היא מעונינת שתהנה ממץ—צבע המעולה שלה.
פרטים — אצל הסוכנים חמורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ובבית מץ, רחוב מודיעין 19 רמת-גן — בני-ברק.

היחידה עם BURST REVIVER "אנטי-מחיקון"

אז למה לך להתאמץ?

אמץ את

metz

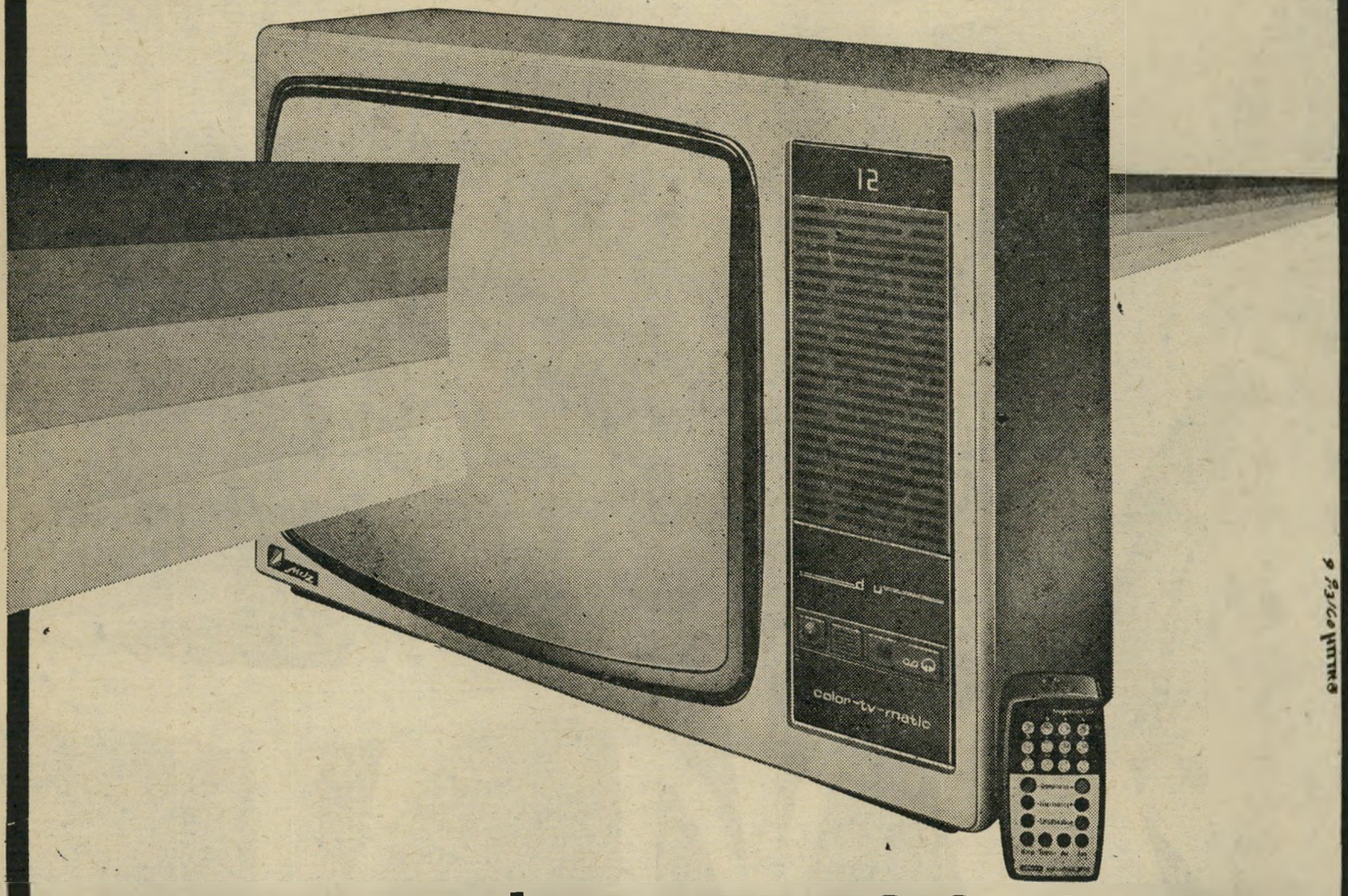

מץ-צבע. מימד חדש בטלוויזיה צבעונית

פרטים אצל הסוכנים המורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ובבית מץ – רח' מודיעין 19 בני-ברק – רמת-גן.

חיפה — סלון באלי, רח' הרצל 1 ; זדרה — סלון באלי, רח' הנשיא 51 ; רמת-גן — סלון באלי, רח' ביאליק 75 ; ירושלים — סלון שלום, רח' יפו 68 ; עפולה — סלון באלי, רח' העשיא 17 ; חיפה — סלון הבנקים, רח' הבנקים 1 ; חולון — סלון סמרי, רח' סוקולוב 77 ; הוד השרון — סלון חמד, דרך השרון 94 ; נתניה — סטמן יוסף, רח' עמק חפר 4 ; פתח-תקוה — סלון לירון, רח' ההגנה 17 ; ראשון-לציון — רמזור (כדריה), רח' רוטשילד 36 ; אשקלון — סעדון אליעזר, רח' העבודה 27 ; נס-ציונה — א.ק. אלקטרוניקה, רח' וייצמן 14 ; רחובות — אלקטרו סנטר, רח' הרצל 171 ; בת-ים — סלון פאר, רח' רוטשילד 32 ; ירושלים — טטרזן — רח' חד ילין 33 ;

ROSETTA
JASMIN

עבה

אביב קיץ 1979

spring|summer collection'79

a Gideon Oberson design

שיבעה אישים עונים על שאלת „העולם הזה"

„טלוויזיה בזאת אני רוצה!"

ראש הממשלה הראשון, דויד בן־גוריון, התנגד כל ימיו להקמת טלוויזיה בישראל. בעמדתו זו, שהציבה את ישראל בשורת המדינות המפגרות ביותר בזמנו, תמכו כימעט כל הפוליטיקאים הישראליים. הם חששו, כנראה בצדק, שחופעתם על פני המסך תקטן לא תוסיף ליוקרתם, ואסירו תפגע בתדמיתם הציבורית.

הטלוויזיה הונהגה בישראל רק אחרי מיחמת ששת־חימים. העיזה להקמתה: הצורך לנטרל את השפעת אמצעי־התיקשורת הערביים על חציבור הערבי בישראל ובשטחים המוחזקים. השידורים בעברית „חוג־

נבו" אז למסך, כמעין תוספת־לוואי לשידורים בערבית. שום תיכנון, שום דיון ושום בדיקה לא קדמו להנהגת השידורים בעברית. הם פשוט הפכו לעובדה קיימת.

עתה, על רקע חיזופי המנכ"ים של רשות־השידור, החליטה מערכת „העולם הזה" לפנות לכמה אישים, כדי שיביעו את דעתם — „טלוויזיה כזו אני רוצה" — ויתרמו בכך לבירור הציבורי בשאלת הטלוויזיה, שלא נערך מעולם. קוראים הסבורים כי יש בדעתם לתרום לבירור כזה, מוזמנים ליטול חלק ב„פורום העולם הזה".

המוכ"ל לשעבר יצחק ליבני:

איפה יש בעולם טלוויזיה טובה באמת?

אני רוצה טלוויזיה, שלפחות בחלק מתוכניותיה לא תשכיח מאיתנו את צרותינו, אלא תזכיר לנו את חיינו. לא תדחיק, אלא תעורר תחושות והכרה. לא תרגיע, אלא תרגיז ותפחיד.

צופים רבים יושבים בערב בכורסה, מול הטלוויזיה, כשהם עייפים, מרושלים, קהים. בניגוד לעגנון, שכתב בעמידה, הם יושבים מרושלים, בין בטנם וישבנם. הטלוויזיה מנסה לשלוח אליהם מירושלים גירויים, נגיעות. ככל שהטלוויזיה טובה יותר, היא מצליחה לחדור מיספר פעמים גדול יותר דרך העור המת או העבה ולגעת בעצב החי.

אחד המאמצים שעשינו ברשות־השידור היה להגדיל את מיספר הנגיעות האלה. אין מכשיר שיכול לספור גירויים ואין אפשרות לערוך סטטיסטיקה, אבל אם אפשר היה לספור היה מתברר, שמיספר הנגיעות בערב בממוצע עלה מ־6, לפני כמה שנים, ל...נגיה 11, כיום. זוהי טלוויזיה טובה יותר ואני חושב, שאמנם הגענו למיספר נגיעות גדול יותר.

אני רוצה טלוויזיה אמיצה, שלא תפחד מעובדות, לא תסתיר, לא תתאים עצמה לאינטרסנטים ופוליטיקאים, לא תיכנע ללחצים ושיהיה לה תוקף וכושר עמידה.

הטלוויזיה צריכה להיות הוגנת לדעות שונות — גם לאלה של השילטון וגם לאלה של האופוזיציה, של קבוצות קטנות ושל אנשים בודדים, אם הן בעלות עניין. אין פירוש הדבר, שמותר לה להיות שרירותית וחסרת־אחריות. יש לה חובות. היא חייבת להיות מודעת לכך שהיא מונופולין ושיש לה השפעה רבה. היא צריכה להיות לא רק אמיצה אלא גם שקולה, אחראית ובעלת מסרות ציבוריות.

אני רוצה שהטלוויזיה תעסוק בנושאים העיקריים של חיינו — המצב המדיני, הביטחון, האיזור, הכלכלה, יחסי העבודה, המיפלגות. אבל שלא תיכנע לנטייה הישראלית, להתרכז כימעט אך ורק בנושאים אלה. יש עוד כמה עניינים: חברה, היסטוריה, בעיות שבין אדם לחברו ובין אדם לעצמו, תופעות רוחניות, דת, ארכיטקטורה, סיפרות, מדע, בישול, חדשות העולם, אופנה, חדשות עירוניות, חינוך, יהדות העולם, תחבורה, פמגיזם, ועוד אין־זה עניין אחד או שניים.

אנחנו כה שקועים בבעיות הפוליטיות הקיומיות שלנו, שצריך החלטה ומאמץ, כדי לעסוק בנושאים אחרים. אנחנו הרחבנו במידה רבה את נושאי הטלוויזיה, וצריך להרחיבם עוד יותר.

טלוויזיה טובה צריכה להיות גם בעלת צורות ומיבני־שידור מגוונים יותר. גם מגזינים של חדשות, גם תוכניות דוקומנטריות, גם דרמה, גם מישחקי טלוויזיה, גם פיזמונים, גם מגזינים של ראיונות, גם דיונים. הגענו לגיוון רב יותר מבעבר, אבל חסרים תחומים שלמים, כמו דרמה מקורית, ויש מעט מדי דיונים רציניים.

טלוויזיה טובה צריכה להתבסס קודם כל על הפקה עצמית. בכך ראיתי את מטרתי העיקרית. הטלוויזיה אינה יכולה להיות בעיקר כלי העברה של חיי נסיכים אנגליים ואנשי־עסקים אמריקאיים. היא צריכה לעסוק בנו — בעבר, בהווה ובעתיד שלנו — בחיינו ובבעיותינו. פיר רוש הדבר — עם כל הקושי, הכסף הרב הדרוש לשם כך, המאמץ והמיומנות — יותר תוכניות ישראליות. כיום יש הרבה יותר תוכניות ישראליות משהיו בעבר, אך צריך להוסיף ולהרחיבן ולדאוג לאמצעים שיאפשרו זאת.

כמובן, אין פירוש הדבר שאנו צריכים להיות שקועים בעצמנו. להיפך. במבט משודרות היום יותר חדשות־חוץ מבעבר, וצריך עוד להגדיל את הזמן המוקצב להן.

טלוויזיה טובה צריכה עוד הרבה דברים נוספים.

אני בעד צבע. עשינו הכנות לכך, והאולפנים, המצלמות וכו' יהיו בקרוב ברובם בצבע. אני משוכנע, שעל בסיס המערכה הציבורית שניהלנו, נשדר תוך שנים מעטות בצבע.

אני בעד שלוש רשתות טלוויזיה מתחרות. צריך רשת כללית שנייה וצריך רשת שלישית, שתהיה מעין גל א' ותתרכז בתוכניות דיון, קונצרטים, תוכניות תיעודיות רציניות וכדומה.

אני בעד יותר שעות־שידור. צריך לשדר לא רק בערב, אלא גם שידורים רצופים אחר הצהריים, ובסוף חשבוע גם לפני הצהריים. אני בעד יומן־חדשות בבוקר, יומן־חדשות בצהריים — מדי יום. יש אצלנו מחשבות על כך ואני משוכנע שלא יעבור זמן רב ויהיה לנו לפחות יומן־חדשות בצהריים.

אני בעד שידור פירסומת בטלוויזיה, שכן הנהגת צבע, רשת שנייה, יותר שעות שידור, תוכניות רבות יותר וטובות יותר — כל אלה ידרשו כסף רב יותר והאגרה לא תוכל לממן זאת. לכן אני בטוח, שעל בסיס המערכה שניהלנו, יוכנסו בקרוב שידורי־פירסומת לטלוויזיה.

זהו. צריך הרבה דברים נוספים, כדי שהטלוויזיה תהיה טובה באמת. אבל איפה בעולם הגיעו כבר לטלוויזיה טובה באמת?

המוכ"ל החדש יוסף לפיד:

ישראלית ומהנה, ציונית וחוסמת!

אני רוצה טלוויזיה מבדרת.

- טלוויזיה משכילה.
- טלוויזיה הגותנת אינפורמציה אמינה ומדוייקת.
- אני רוצה טלוויזיה בלתי־תלויה בממשלה, אך לא בלתי־תלויה באינטרסים של מדינת־ישראל.
- אני רוצה טלוויזיה אובייקטיבית לעובדות ואירועים, אך לא ניוטרלית בסיכסוך שבין ישראל וארצות־ערב.
- אני רוצה טלוויזיה ישראלית, יהודית וציונית.
- אני רוצה טלוויזיה מעניינת, מהנה ותוססת.

ח"כ יוסף שריד:

עמוס הנביא ב„מבט"

ויחזקאל ב„עלי כותרת"

ה עיקרון המנחה, שמעניין אותי במיוחד, הוא עיקרון חופש הביטוי עד ל„גבול הסכנה הממשית והנוכחת". או, במילים אחרות, עיקרון זכותם של המיעוטים להתבטא באמצעי־התיקשורת הממלכתיים.

חשיבותו של עיקרון זה גדלה והולכת בזמן האחרון, יותר מתמיד, בשים־לב ל־דעות הרווחות והמשתרשות בקרב אלה ה־אחראים לרדיו ולטלוויזיה, על פי דעות אלה, זכאים לחשיפה באמצעי־התיקשורת הממלכתיים רק מי שנמצאים בתחום מה שנקרא „הקונסנזוס הלאומי". וכל השאר הם, למעשה, מחוץ לגדר ויכולים ליהנות משיירי שולחן העריכה בלבד.

דווקא הנסיון ההיסטורי־לאומי שלנו מר־כיח, אולי, יותר מנסיונם של אחרים, את היכולת לראות את הנולד, האופיינית ל־בודדים, ולעומתה את חוסר הנכונות של הרבים להטות אוזן קשובה, להבין ולר־אות את האותיות על הקיר.

לו הוועד־המנהל היה צריך להחליט, בוודאי לא היה הנביא עמוס זוכה להור־פיע משך 30 שניות במבט, והנביא יחז־קאל — משוגע־על־כל־הראש — לא היה לעולם מוזמן לעלי כותרת.

חברי מליאת רשות־השידור, ברובם, והוועד־המנהל שלה היו, מן הסתם, מצי־גים שתי שאלות. האחת: את מי הם בכלל מייצגים הנביאים האלה, מי בחר בהם ומי נתן בהם אמון. והשנייה: מדוע לתת פיתחון־פה למי שגורם לדמוריזציה בעם, מרפה ידיים ומציג אותנו בעיני עצמנו ובעיני אחרים באורח שלילי ומעוות; מדוע לאפשר לזועמים האלה, למגבאי ה־חורבן האלה להשתולל על מסך הטלוויזיה.

עיקרון הפתיחות וחופש הביטוי אינו עניין, איפוא, של גינוני דמוקרטיה והצ־טעצעות בהם. הוא קשור יותר בהבטחת העתיד הלאומי. מדינה, המוכנה והרוצה לשמוע רק את קול ההמון, מסכנת את גורלה.

ברוך שלא עשני מנהל הטלוויזיה, ועל כן איני צריך לטרוח בחיבור לוח־מיש־דרים מלא. אני רק יכול להצביע על מעוות אחד, גדול, במישדרי הטלוויזיה שלנו, אשר מוכרח לתיקון. המעוות הוא היעדר מוחלט של תוכניות סאטירה. על הסא־טירה באמצעי־התיקשורת הממלכתיים נס־תם הגולל כאשר התוכנית ניקוי ראש הל־כה לעולמה ותחיית המתים, גם במיקרה זה, מאחרת מאד לבוא.

העובדה שאין אצלנו סאטירה מצביעה על חולשה גוראה. אין לנו די אומץ ודי בגרות, כדי להסתכל במראה הסאטירית המייחדת ולראות מה אנחנו וכיצד אנח־נו נראים באמת. בייחוד, שעמים יפים יותר ושובי־לב יותר, ואנשים יפים ומצו־דדים יותר אינם מתהלכים, בהכרח, במ־קומות שאין בהם מראות.

נחיבה בן־יהודה:

זה הביזיון שלי!

ט ווזיזה + רדיו הם בראש ובראי־כל־כך שונה אמצעי־תיקשורת. המישפט הזה זה בכלל לא. בארץ, עד היום, לא הביאו בחשבון, שכשאומרים תיקשורת יש לזה שני צדדים. יש הצד של אלה שעושים את כל העסק הזה — זה ברור. אבל מהצד השני של המכשירים יושבים ה„מתוק־שרים", שהם חלק אינטגרלי בסיפור הזה, והמישקל שלהם הוא לפחות 50 אחוז, אם לא יותר. ולמתוקשרים האלה יש זכות לשמוע מה שהם רוצים, ולראות מה שהם רוצים, ולקבוע מה ישימו להם, ולהביע את הדעות שלהם. כן, כן.

את זה באמת שכחו לגמרי. הם נות־נים לנו, הם בוחרים לנו, הם מגי־שים לנו, וכו' וכו'. איש לא דואג אפילו אם המסר „עובר". כי זה לא מה שקובע. מה שקובע זה „העורך", ו„המנהל", ו„ההנ־הלה", ו„המליאה", והשר — והכל. רק לא המתוקשר.

ויש דוגמות בלי סוף. תיקחו, למשל, מהדורת־חדשות מעולם הספורט, שנות־נים אחרי החדשות של 4.00 בשבת, בגל ב', באמצע השידור שירים ושערים. מי מכל האלפים שמאזינים למה שהולך בכדו־רגל, מתעניין באותו הרגע בעולם הסיפ־רות?! ודווקא אלה שכן מתעניינים, צמו־דים באותו הזמן לגל א' ולא שומעים על עולם הספרות. ואוהדי הספורט תופ־שים בינתיים עצבים על הזמן שמתבזבז.

כל הדיבורים על מי ברדיו ובטלוויזיה „שמאלני" ומי „ימני" הם גם כן עדות חותכת לחוסר התחשבות מוחלט בנו, ב־מתוקשרים מהצד הזה של המכשיר. רא־שית, כל זה לא מעניין אותנו. שנית, העיקר — הם „מעבירים" או לא?! זה מה שכן מעניין אותנו ואת זה איש לא בודק. ויש שיטות. אנחנו לא המצאנו את הטלוויזיה, ובעולם יודעים לבדוק מי „מעביר" ומי לא.

והדוגמה הכי בולטת לחוסר התחש־בות במתוקשר זו, כמובן, השפה שכל ה־קריינים מדברים בה. השפה של קריינ־י ה־חדשות והספורט, קריינ־י הרצף, והכי נורא בעיני — שפת הפירסומת. העברית המאו־לצת הזאת, עם ב', כ' ו־פ' רפויות, עם הגגיגה ה„נכונה" וכו' — כל אלה מק־שים על הקליטה ואנחנו לא שומעים את החדשות, אלא את העברית. מישטרת העברית גזלה את העברית הגבוהה מן הנושאים „הגבוהים" — נאומים, הספדים, שירה — והורידה אותה בכוח לנושאים „הנמוכים", כמו חדשות, פירסומת וכו'. זה מכביד על האוזן ויוצר רעשים בערוץ התיקשורת. אני לא יודעת כמה זה מפ־ריע לקריינים, אף על פי שיש לי חשדות מרובים בעניין, אבל לנו, למתוקשרים, זה מפריע מאד.

לפי דעתי כל העסק הזה עם העברית גם מפריע לתרבות השיחה. וגם לגווני הדיבור. ואולי אפילו זו אחת הסיבות שההומור כל כך מועט בטלוויזיה. אחרי הכל — למה אין הומור בכלל?

בדם שלנו נשארו כמה נסיות מאז הקמת המדינה, שבחלקן הושתלו בנו על־ידי ה־בולשביזם של מפא"י וחלקן לקחנו על עצמנו, מרצוננו, אולי מרוב בטחוניזם. אני מתכוונת לאיזה מין צנזורה עצמית שיש בכל אחד מאיתנו, איזה מין „לא יפה, אל תדבר על זה". בין היתר, עד היום לא תבענו לממש, למשל, את הזכות שלנו לחופש הדיבור, שנשארה על הנייר של מגילת־העצמאות, וכמובן, גם לא את חופש השמיעה.

איפה בעולם היו נותנים לדתיים להגיש בליי־סוף תוכניות ומיסיונריות, מבלי לתת להם קונטרה. למשל: תוכניות לאלה שעז־בו את הדת. או אם נותנים לדתיים, למה לא נותנים לקומוניסטים? או לנוצרים? או לקיבוצניקים? לא שואלים אותנו. הם מחליטים והם נותנים.

בקיצור, הייתי רוצה סוף־סוף שתהיה רשות־שידור מעבירה, מתחשבת ברצונות שלנו, חופשית, פתוחה לכל נושא.

הצעות קונקרטיות ללוח המישדרים:

- שיחות חופשיות של האנשים הכי־זכמים־בתחומם במדינה.
- הומור תמים, מצחיק, לא סאטירה (הגשש החיוור, למשל).
- סרטים דוקומנטריים על בעיות כלליות, לא רק פוליטיות.
- שעשועונים לאיש הפשוט. למשל, אלה הם חייך לתושב הקטמונים ולא למנהיגים.
- תוכניות שמאירות נקודות אפלות בחיינו. למשל: „זה הביזיון שלי", או „מה הצחיק אותך פה כשעלית לארץ", או „אי־זה בעייה היתה לך ואיך אתה פתרת אותה."
- פרופיל של אנשים מעניינים, נדי־רים, אמנים, וכו'.

עורך־שדרן יצחק רועה:

בעד צבע,

עם או בלי עניבות

ה ייתי רוצה להיפטר ממשא, מה־שמקובל־לכנות, האובייקטיביות בשי־דור. האובייקטיביות היא סיסמת התגו־ננות. טקטיקה של פריסת ערפל־לא־קונ־סטרוקטיבי. קל מדי.

הייתי מעדיף ערוץ שתהיה בו אחריות מוכרזת, שבו הייתם מצפים ממני מלכת־חילה, שאבחר מתוך המציאות, לפי שיקול דעתי המיקצועי והיוצר, כמובן. שבו יוד־עים שאני מכין את החדשות לשידור ושאת מעשה־ידי כל היום, רואים בערב על המסך.

כאן הכרחית הערת־שוליים כמו־אקד־מית: באופן לא־מפורש — לאסנטי — לעולם הדברים המשודרים הם פרי שיפוט, ופרי שיקול־דעת, ופרי בחירה שעל פי סדרי עדיפויות. הגם שהשופטים והבוחרים עשויים להיות לא־מודעים לכך, שהם שוק־לים ומעדיפים. כל כך התרגלו למלאכת עריכת הכתבות והמהדורות.

אין ולא היתה אמת־המציאות, שהמצ־למה באה וחושפת כהתהוותה. הצועקים „אובייקטיביות! אובייקטיביות!" מבקשים זה מפריע מאד.

לפי דעתי כל העסק הזה עם העברית גם מפריע לתרבות השיחה. וגם לגווני הדיבור. ואולי אפילו זו אחת הסיבות שההומור כל כך מועט בטלוויזיה. אחרי הכל — למה אין הומור בכלל?

בדם שלנו נשארו כמה נסיות מאז הקמת המדינה, שבחלקן הושתלו בנו על־ידי ה־בולשביזם של מפא"י וחלקן לקחנו על עצמנו, מרצוננו, אולי מרוב בטחוניזם. אני מתכוונת לאיזה מין צנזורה עצמית שיש בכל אחד מאיתנו, איזה מין „לא יפה, אל תדבר על זה". בין היתר, עד היום לא תבענו לממש, למשל, את הזכות שלנו לחופש הדיבור, שנשארה על הנייר של מגילת־העצמאות, וכמובן, גם לא את חופש השמיעה.

איפה בעולם היו נותנים לדתיים להגיש בליי־סוף תוכניות ומיסיונריות, מבלי לתת להם קונטרה. למשל: תוכניות לאלה שעז־בו את הדת. או אם נותנים לדתיים, למה לא נותנים לקומוניסטים? או לנוצרים? או לקיבוצניקים? לא שואלים אותנו. הם מחליטים והם נותנים.

בקיצור, הייתי רוצה סוף־סוף שתהיה רשות־שידור מעבירה, מתחשבת ברצונות שלנו, חופשית, פתוחה לכל נושא.

הצעות קונקרטיות ללוח המישדרים:

- שיחות חופשיות של האנשים הכי־זכמים־בתחומם במדינה.
- הומור תמים, מצחיק, לא סאטירה (הגשש החיוור, למשל).
- סרטים דוקומנטריים על בעיות כלליות, לא רק פוליטיות.
- שעשועונים לאיש הפשוט. למשל, אלה הם חייך לתושב הקטמונים ולא למנהיגים.
- תוכניות שמאירות נקודות אפלות בחיינו. למשל: „זה הביזיון שלי", או „מה הצחיק אותך פה כשעלית לארץ", או „אי־זה בעייה היתה לך ואיך אתה פתרת אותה."
- פרופיל של אנשים מעניינים, נדי־רים, אמנים, וכו'.

פורי מילים וסיפורי תמונות על המציאות, מתוך המציאות, ואין מראים את המצי־אות עצמה, אפילו לא קטעים שלמים מתו־כה ממש.

על כן עדיף בעיני שנחשוף את תחבו־לותינו. לא הדברים כמו־שהם ומעצמם באים אליכם בזכות המצלמה, כי אם אנח־נו הבאנו אותם וצירפנו אותם לכלל יחי־דת־שידור. ובכל מיקרה, לא קול האמת בוקע תמיד מגרוני, רבותי, ולא רק היא. כל זה נראה לי דמוקרטי ומבטיח. זה מכניס קצת סקפטיות כלפי המציאות בגלי האתר, וריחוק ממנה, ואירוניה אפשרית, וזכות החיוך — כולם ממיני התבלינים שהאוויר שלנו צמא להם, כמדומה. וזה מזכיר לי, שהייתי רוצה קצת פחות איר־גון־שידור ענקי וכבד־אברים כפי שהוא. קצת יותר התארגנויות אד־הוק של שדרים ושל טכנאים ושל בעלי־משדרים. ויותר ניצול גמיש של האנשים הנכונים בעמדות הנכונות. אולי, בעצם, עוד ערוץ? אבל בתנאי שיהיה אסור לו להיות דומה.

והייתי עושה מאמץ גדול לצרף אל חבו־

רת המשדרים בעברית עוד דרוזים (וגם שאר מיעוטים) וגם עוד יהודים שאינם אשכנזים. גם זה היה, מן הסתם, משתקף בשידור.

והייתי רוצה עברית גמישה, מדוברת, ולא נקראת מהכתוב ונוקשה, וטיפוסית תמיד.

והייתי מרשה להופיע עם־או־בלי עני־בות.

(המשך בעמוד 44)

בטחון כפול עם מפסק BBC*

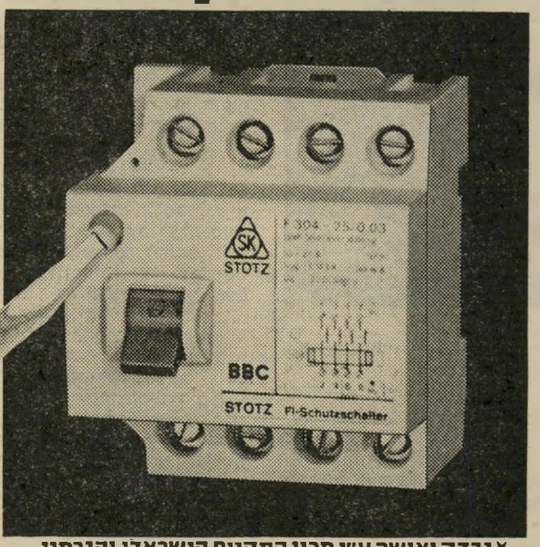

*נבדק ואושר ע"י מכון התקנים הישראלי והגרמני
**מומלץ ע"י מהנדס הבטיחות של חב' ביטוח "הסנה"

חידוש נוסף של חברת BBC הידועה בעולם בטיב מוצריה.

מכשיר נגד התחשמלות חיוני לכל בית

המפסק הבלעדי בעל בטחון כפול: א. מבטיח מפני התחשמלות.
ב. מאפשר לך לבצע את כל עבודות החשמל בביתך בבטחון מוחלט.
המפסק מצויד בכפתור לנעילה מכנית בטיחותית המופעלת ע"י
סבוב ב-90° שמאלה בעזרת מברג, וגורם לניתוק מוחלט
של המעגל החשמלי בלא חשש מהפעלה מקרית.

BBC מסורת של איכות

שלמה כהנא סוכנויות בע"מ

רח' נחלת בנימין 72, ת"א, טל. 58314, 51585

KHANE 1935

יורם יצחקי שרותי פרסום

„מסדה"

דיזנגוף תל־אביב בע"מ

לקראת חג הפסח הגיעו מישלוחים
חדשים של פוסטרים צבעוניים מקסימים
המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר
28 ל"י בלבד, כולל מ.ע.מ.
רפרודוקציות אמנותיות, כ־300 דוגמאות
שונות במחיר 77 ל"י, כולל מ.ע.מ.
„מסדה דיזנגוף", רח' דיזנגוף 164, ת"א

„טלוויזיה כזאת אני רוצה!"

(המשך מעמוד 43)

ומה שבהחלט לא הייתי רוצה — לא הייתי רוצה פירסומת בסביבתי הקרובה. צבע — לא מפריע לי במיוחד.

עמוס קינן:

מי שבורח מהאמת –

האמת בורחת ממנו!

אני רוצה להתרכז בעיקר בנושא אחד: הדוקומנט.

הדוקומנט הוא האל"ף והת"ו, הלחם והפלפל של הטלוויזיה. הדוקומנט הוא ה־בסיס היחידי לקולנוע אמיתי.

מישטר חופשי אינו מתיירא מהדוקו־מנט, והדוקומנט הוא האמת. את האיזון משיגים במישטר חופשי על־ידי זה שמק־רינים את כל הדוקומנטים. כל מה שמת־רחש הוא מעניין, כי הוא אמת. גם אמת קטנה וגם אמת חריגה היא אמת, ומי שבורח מהאמת — האמת בורחת ממנו.

חולשתה של הטלוויזיה הישראלית היא מיעוט הדוקומנטים, בשל הפחד מחריגות, בשל מגמת האיזון, ובשל הידיעה שהדוקו־מנט מדבר יותר מכל סיסמה, ודוקומנט יכול להציג כל סיסמה במערומיה. מבחי־נת הקרנת האמת על־ידי דוקומנט, לא היתה הטלוויזיה הישראלית חופשית עוד לפני שילטון הליכוד, וכיום היא חופשית פחות ופחות.

גדולתה של הטלוויזיה הישראלית היא, שאם וכאשר היא מעזה להקרין דוקומנט, הוא מתבלט משכמו ומעלה מכל תוכנית־מלל, עם או בלי יומרה אמנותית, ודומה שיש אצלנו יותר כוחות מיקצועיים הרו־צים לעבוד ולהוכיח עצמם, מאשר הרצון לתת להם את ההזדמנות.

הדוקומנט הוא בית־הספר היחידי לדר־מה ולקולנוע טלוויזיוניים. רק מי שראה שוב ושוב כיצד נראים בני־אדם באמת, כיצד הם מגיבים באמת, כיצד הם מת־בטאים באמת, יוכל להפוך את הידע שלו גם לאמנות. מי שירצה לפסוח על שלב הדוקומנט, נידון לכישלון מסוג תוכניות הדרמה, בגילגוליהן השונים, שהיו מפלצות של עיוות המציאות ושל בריחה ממנה.

הדוקומנט הוא מכשיר חינוכי ממדרגה ראשונה. הוא יכול לחנך לאזרחות ולאי־כות־חיים, לאהבת המולדת ולחוש לערכים ולהיסטוריה, אם וכאשר ובתנאי שיוצריו נהנים מחירות. לא כל מי שרוממות אל בגרונו, ראוי להיות מחנך. לרוב ההיפך הוא הנכון.

אני צופה לטלוויזיה ימים קודרים של ירידה מיקצועית, איכותית, ואם מותר לי לנחש, על אובדן האמת יקבל העם פי־

צוי, בצורת פסטיבלים של בידור עד־אין־ספור ועד־אין־קץ ועד לזרא ולקבס. אם אפשר, איכשהו, להשלים עם העובדה ש־שילטון ימני ממנה לרשות־השידור מנכ"ל ימני, קשה להשלים עם הבחירה של איש, שהוולגריות היא סימן ההיכר שלו. לא קשה היה למצוא גם בימין איש קצת יותר אינטליגנטי ובעל רמה תרבותית. מהמינוי נודף ריחו של המימשל הנוכחי, משהו בין הפרופסור שווה ועורך־דין פאפר, עם צידקנות מאד מאיימת ומפחידה, נוסח אמ־נון לין. שלא נדע.

ד"ר אבישי מרגלית:

„ניקוי ראש" ו„ראש נקי"

המטרה החשובה היא, להעמיד טל־וויזיה פתוחה וחופשית. על רשות־השידור להיות בלתי־תלויה, לא מן הב־חינה הכלכלית (תקציב), אלא מבחינת הקונספציה. זו הבעייה האמיתית.

יש לבדוק ברצינות תוכניות שונות להפקעת הרשות מידיים פוליטיות ולהפ־קדתה בידי גופים ציבוריים אחרים. למשל —

● על בסיס דמוקרטי לא־מיפלגתי: הנציגות תבחר על־ידי בעלי אגרות הטל־וויזיה, תחת פיקוח מבקר־המדינה או שו־פט עליון ממונה.

● על בסיס חלוקה ענייינית של האוכ־לוסיה: נציגות נבחרת ברשות לנציגי גו־פים מיקצועיים ומוסדות שונים — מוסדות השכלה, תרבות, התאחדות הספורט, הת־אחדות התעשיינים וכו'.

● על בסיס רציונלי: נציגי איזורים שונים ייבחרו לרשות, או ששעות השי־דור תחולקנה לאיזורי אוכלוסין שונים.

השמירה על רמה בטלוויזיה היא מטרה חשובה שנייה. אנו קובעים, כי מה שאנו מראים בטלוויזיה הוא פונקציה של ביקוש וכי יש לנו מחוייבות לפלורליזם. רוצים ייצוג מירבי של טעמים. אך „רמה" ו„טעם", כמושגים, אינם פונקציה של רוב ומיעוט. קיים ניגוד בין ליברלי ואליתיס־תי. ואין פיתרון פשוט לבעייה זו.

שאלה ניגזרת מן הבעייה הקודמת היא שאלת מקומו של הפרט — איך למלא את רצון הכל. פיתרון חלקי לבעייה זו טמון בהעמקת מעורבות הציבור בענייני הרדיו והטלוויזיה. יש לעודד אינטרסנטיות אי־שית בחוגי־ציבור שונים, כמו האוניבר־סיטה, הקיבוצים, חוגי־מיקצוע ואמנים, לי־צור קשר עמוק יותר עם הטלוויזיה. עלי־הם ליצור ביקוש, להפעיל לחץ ובו בזמן לשתף־פעולה עם הטלוויזיה, ליצור עבו־רה וליצור עימה. עליהם לעזור במימון.

יש מצע משובח בארץ, ישנם כוחות מיקצועיים בקנה־מידה בינלאומי, יש כי־שרון, יש אמנים מעולים, יש אנשים.

אפשר וצריך גם ללמוד מן הנסיון בחוץ־לארץ — ייבוא תוכניות, לימוד מיקצועי.

הצעות קונקרטיות ללוח המישדרים?

סידרת נובה — סידרה מדעית למבוגרים. מישחקי כדורסל של הליגה המיקצוענית בארצות־הברית.

ניקוי ראש — אפשר גם להנהיג דו־תוכנית: „ניקוי ראש" לשמאל ו„ראש נקי" לימין.

הצעה נוספת: להקצות מקום לבימאים ישראלים מתחילים, להפיק ולהקרין סר־טים במימון הטלוויזיה ועל בסיס תחרותי.

העולם הזה 2173

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
מומחים להדברת
תולעי עש
וחרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד 2372
טל. 790114-5-6 רש מס' 21 עסק 481/79

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת
פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל-אביב
(סינת אנטוקולסקי)
שלפון 227118, 227117

שרות להדברת מזיקים
רשיון 88 בפיקוח אגרונום
ת"א טל 457895,450264,449554
אשקלון טל 051-23019
באר-שבע טל 057-30192
ירושלים טל 02-226618
טבריה טל 067-50488
חיפה טל 04-712342

„מסדה"
דיזנגוף תל-אביב בע"מ
לקראת חג הפסח הגיעו מישלוחים
חדשים של פוסטרים צבעוניים מקסימים
המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר
28 ל"י בלבד, כולל מ.ע.מ.
רפרודוקציות אמנותיות, כ-300 דוגמאות
שונות במחיר 77 ל"י, כולל מ.ע.מ.
„מסדה דיזנגוף", רח' דיזנגוף 164, ת"א

בידיעת קצרנות עברית ו/או אנגלית יתרון חשוב!
אולפן גרג (Gregg) בהנהלת המורה הידוע מר חיים בר-קמא
פותח ב-6 במאי קורס של חודש אחד בלבד (פעמיים בשבוע) ל-
קצרנות עברית ו/או אנגלית
ההצלחה מובטחת! הירשמו מיד:
תל-אביב: רח' וייצמן 22, טל. 254826
חיפה: בי"ס „במעלה", רח' שמריהו לוין 30, טל. 664922

על טפחות אפשר לבנות

גם ב"**טפחות 90,000**" התכנית המובילה בחסכון לדיור, מקבלים חוסכי בנק "טפחות יותר:

ב"**טפחות 90,000**" **אתה צובר סכומים גדולים בהרבה:**
תקרת החסכון הבסיסית היא 30,000 ל"י וגדלה ב־3,000 ל"י לשנה. סכום המשכנתא הכפולה גדל לכן ב־6,000 ל"י לכל שנת חסכון.

משכנתא לך ומשכנתא לאשתך, למימון אותה דירה,
אם לשניכם חשבונות חסכון "טפחות 90,000", שתי המשכנתאות בתנאים מעולים. הסדר בלעדי לחוסכי "טפחות 90,000" לעדיפות והנחה ברכישת דירה מחברות "רסקו", "שכון ופתוח", "אזורים".

הזדרז להרשם!!! תוך זמן קצר עומד האוצר לסגור התכנית בתנאיה המעולים הנוכחיים.

אל תסתפק בפחות-חסוך בבנק

טפחות

בנק משכנתאות לישראל בע"מ

לכבוד טפחות
בנק משכנתאות לישראל בע"מ
ת.ד. 18060 ירושלים
נא לשלוח אלי ספרי הרשמה וחומר הסברה על
טפחות 90,000
ועל ההסכם חסר התקדים לעדיפות
ברכישת דירה

שם

כתובת

ירושלים: רח' הנביאים 8, רח' מארן 3, ככר עזר עטרת, תל אביב רח' החשמונאים 123, רח' קרליבך 9, חיפה רח' פל"ים 9, באר שבע רח' אחד העם 15 מאור שבע רח' מצדה מרכז הנגב, אשדוד מרכז מסחרי ד', רח' מ"ח שפרעם, נתניה רח' הנטע 16 וסמולנסקי 123, נצרת־עילית מרכז מסחרי חדש של שר"פ, איילת רח' האלמוגים 2/215

בינגו!

מישחק מזל חברתי מתחיל לשגע מישפחות, זוגות ובודדים:

שני כדורים קטנים מתנועעים ב־מכנסיו של גבר, הניצב על בימה. מסביב דממה מוחלטת. הגבר נועץ עיניו באשה שמולו ולוחש: „תגעי, תגעי ותגידי לי איזה מהם את אוהבת יותר." האשה נבוכה, מסמיקה ונרגשת, מושיטה ידה ל־עבר כיסו הימני של הגבר ומשיבה ב־גימגום: „אה... אה... את זה אני רוצה!"

הוא שולף את הכדור מכיסו, מגיש אותו לאשה ואומר: „קחי, שלך הוא!" האשה קופצת, פורעת שערותיה בשימחה ופולטת: „הפעם זהו זה!" היא מושיטה את שתי ידיה לפנים, ומקבלת מבעל־הכדורים מערכת של שלושה סירים ו־מחבת אחד, צבועים ירוק ומקושטים ב־ציור של פרחי־בר כתומים. השניים לו־חצים ידיים, זה הולך לכדוריו וזו הולכת לסיריה. מאות האנשים שמסביבם שול־פים עטים וחוזרים למלאכת המספרים.

הדו־שיח בין השניים, למול הצופים ה־נרגשים, לא נראה למישהו מהם מוזר או חורג. הם רגילים לזה, הם שומעים דברים דומים כמה פעמים בשבוע, כל פעם במקום אחר. בדרך כלל מכירים כולם איש את רעהו, לפחות חזותית.

המישחק כבש את המדינה. משחקים בו רבים, גברת ישראלי ומר ישראלי. פוע־לים, פקידים ומהנדסים מדופלמים. כולם יושבים, רושמים, מתרגשים ובדרך כלל מרוויחים. מרוויחים טוב.

זה נקרא בפשטות בינגו. לפעמים קור־אים לזה טמבולה. אבל לא צריך לזכור מילים מסובכות, מספיקה הקריאה הנר־גשת: „בינגו! בינגו!"

מה זה בינגו?

הולכים למספרה בצהריים, מתלבשים יפה בערב, באים לאחד האולמות ה־מפוארים, קונים כרטיס במחיר 200 או 250 לירות לבודד. אחר כך מקבלים פינקס אחד או שניים, המכילים כמה עמודים, שבכל אחד מהם טבלות של מיספרים. שותים קפה, אוכלים עוגה ומתחילים ב־מישחק.

כללי המישחק:

כל משתתף מקבל לוח ובו חמישה טורים לגובה, וכמה שורות לרוחב. בראש כל טור מופיעות אחת מהאותיות של בינגו (מכיוון שהכרטיסים מיובאים מאנגליה, מופיעות האותיות בכתיב לועזי. במשבצות מופיעות ספרות בסדר מיקרי.

המנחה שולף כדור מהמכונה. צבע ה־כדור משייך אותו לאחת מחמש האותיות. על הכדור רשום מיספר.

אם המיספר והצבע מתאימים למיספר שמופיע על לוחו של המשתתף, הוא מוחק את המישבצת המתאימה בלוח.

לפני כל מישחק מחליטים שבסיבוב זה ממלאים שורה אחת לרוחב, או טור ל־גובה, או צורה הנדסית אחרת, כמו האות ח"ת באלף־בית, או כמו משולש גיאומטרי.

המשתתף הראשון שהצליח למחוק את כל המשבצות בשורה צועק „בינגו!" וזוכה בפרס שנקבע לאותו סיבוב.

אחד ממועדוני הבינגו הגדולים בארץ נמצא באולם מלון השוכן לחוף ימה של תל־אביב. את המועדון אירגנו ארבע נשים מבת־ים, שתוך כדי מישחק קלפים בלילות שבת החליטו „לעשות עסק". הן התארגנו, קנו מתנות, הזמינו מכונת כדורים וכרטיסים מחברה בריטית. לאחר מכן שכרו מנחה, מאיר רמז שמו, בחור נאה בעל לשון מפולפלת, והעסק התחיל לפרוח.

מספרת לבנה נוימן: „החלטנו לעשות את זה יותר אישי. יש לנו כרטיסי־חבר, רובם בידי אנשים שבאים קבוע, פעם ב־שבוע. יש כאלה שמרשים לעצמם רק פעם בחודש. אנחנו מכירות באופן אישי כימעט את כולם. מתקשרים הביתה, שואלים מה נשמע. החברים מתקשרים אלינו ומספרים. אם יש יום־הולדת, אז נותנים עוגה טו־בה. ממש טיפול אישי."

מאיר רמז עומד על הבימה, לידו מכונה

B	I	N	G	O
1	16	38	52	62
7	25	31	57	68
9	22	FREE	48	65
14	20	37	54	66
10	18	35	56	67

המנחה

מאיר רמז: „כולם קופצים — האנשים, הכדורים ואני. מה יש לכם? קפיץ בישבן? אל תדאגו גם יומכם יגיע!"

(המשך מעמוד 47)

הנראית כמו יצירה של אמנות קינטית. בקופסת זכוכית מתרוצצים כדורים בחמישה גוונים מרהיבי־עין. מאחריה מוגחות ותלויות ההגרלות — החל מדובי חום ושעיר וכלה בטלוויזיות, מכונת־כביסה, שטיח, אופניים, סירה מתנפחת, ומערכת סירים.

„עכשיו אתם צריכים למלא שתי שורות לרוחב," אומר מאיר המנחה, וכולם נדרכים להתחלת המישחקים. הוא מוציא כדורים ממוספרים, והצבעים נחלקים לאותיות המילה „בינגו" באנגלית. מאיר קורא: „בי 67, ג'י 36, אי 5." הקהל מתחיל ללחוש: „גו, תגיד כבר 4, מה אתה אומר 6?"

או: „אינעל רבק, מה יש לו לאידיוט הזה, מה פתאום 67, שיגיד 68. נבלה!" וברקע ממשיכים המיספרים לזרום: או 35, ג'י 46, או 88, איי 79... ולפתע בוקעת קריאה מקצה האולם: „בינגו, יא אללה! בינגו, בינגו!" שנייה של דממה, ולאחריה לחש: „מח שמו!"

אל הבימה מגיע במרוצה גבר, רפי שמו. שחרחר, קרח, בעל שפם עבות בסיגנון מכסיקאי. רפי זוכה בשימשיה גדולה. הוא מאושר, מתיישב תחתיה, מחבק אותה וחושב בוודאי על הפיקניק הבא, בחוף הכנרת, אולי אפילו בחול־המועד.

מאיר רמז: „שמתם לב שמשם בא לו על המסריה הזאת?" ובפנותו לזוכה הקרח הוא מוסיף: „אל תדאג, בפעם הבאה נסדר לך פיאה, שתהיה מבסוט."

„ממש בא לי"

לשם כאלה שאצלם המזל הוא שותף קבוע. אורה, כבת 24, שמנמנת, מתולתלת ויפה, מספרת בהנאה ובלי לפחד מעין־רעה: „אני באה לבינגו פעמיים בשבוע, פעם כאן ופעם במקום אחר. היחודש הזה היה בשבילי חודש של מזל. הרווחתי כרטיס טיסה לאיטליה, מערכת סטריאופונית, גריל, ותוך מזה עוד 5000 לירות במיפעל הפיס והשבוע 11 ניחושים בטוטו." אורה משתדלת שלא לקנות בחנויות: „אמא שלי אמרה לי השבוע, שצריך לקנות סט לסלון. אמרתי לה בשביל מה לקנות? חכי שבוע שבועיים ואני אביא את זה מהבינגו."

הפרסים מתרבים. המתח הולך ורב. יש כאלה שקופצים לפני הזמן והמנחה מחזיר להם.

אחד המוחזרים המיואשים הוא גדי דגני. או־טו־טו עמד לזכות בטלוויזיה, והוחזר למושבו עם טרנזיסטור. אין „דבר," אומרים לו, „תשים אותו על הטלוויזיה שלך."

עוד כמה סיבובים, וגדי חוזר לבימה מאושר וזורח. הפעם הוא שב למקומו עם מיקסר משוכלל. הקהל מרוצה: „הרביץ אותה הפעם, אין דבר, מגיע לו, דפוק!"

על הבימה קורצות שלוש מיזוודות אדומות ותיק־נסיעות אדום. אנשים מתחילים לפצח גרעינים, לאכול סנדוויץ' וללעוס מסטיק ברעש. „בי 46, אי 88, ג'י 6, 66, 69, בינגו, בינגו!" יפהפיה צעירה קופצת ממקומה ומתקרבת למנחה. „תגידי איפה את גרה, יש לך טלפון?" שואל המנחה. „אני גרה באיטליה," עונה היפהפיה.

קוראים לה אורית והיא מספרת: „באנו מאיטליה בשביל להתחתן בארץ. גדלנו פה. היום בדיוק הלכנו לחפש מיזוודות בעיר, ונעשה לנו חושך בעיניים מהמחירים. אז חזרנו הביתה עצובים, והנה — אנחנו זוכים! עכשיו אני רוצה מערכת סטריאופונית, ממש בא לי."

היא לא זכתה במערכת סטריאו, אך לפי הקצב שלה היא תזכה בה תוך שבוע או שבועיים.

„אני, הכרטיס ואלוהים"

הפרס הגדול הולך ומתקרב — אפשרות של בחירה בין מכונת־כביסה, מערכת סטריאופונית וזוג כרטיסי־טיסה ללונדון. „בי 88, אי 56, ג'י 4..." דממה. זבוב מעופף בחלל גורם להתמרמרות. „הייתי חונק אותו," אומר אחד המתחרים. מאיר המנחה נמנע מבדיחות: „יש לי רספקט לרגע הזה."

צריך למלא את כל המיספרים בדף. כל אחד מתבונן בכרטיס של חברו, אם כי עכשיו אין כבר חברים. „יש רק אני והכרטיס ואלוהים," אומר מישהו. בי 7, ג'י 45, שקט משתרר באולם. אפילו המיספרים של המנחה מפריעים את הדממה. ולפתע, מקצה האולם, פורצת קריאה אדירה: „בינגו, יה אללה! בינגו, בחיי בינגו, אלוהים!" רצה שולה, ואחריה בעלה ואחריו כל החבר'ה. נושאים את שולה על הכתפיים ומתחילים לשיר הללוייה.

הבעיה היא במה לבחור?" יש לי מכונת־כביסה ישנה, אבל בסדר, מערכת סטריאופונית לא כל כך בא לי, לנסוע עכשיו? גראה". שולה מתייעצת עם בעלה. „צריך לחשוב מה אפשר למכור בהכי הרבה כסף." מתייעצים ומחליטים על מכונת־כביסה.

אנשים מפחדים לגלות את שמם, כתובתם ומקום העבודה שלהם. בדרך כלל מוכנים להצטלם. „במס־הכנסה אין אלבומים," מסבירים רבים בלשון אחת. „ואם יהיה בעיתון שם פרטי ותמונה לא ימצאו אותי". הפחד מפני חוקרי מס־הכנסה חילחל גם לכאן, אם כי, בינתיים, אין מיסוי על הגרלות. אך הפחד חזק מכל.

המישחק פשט באנגליה, בשנים של אחר מילחמת־העולם השניה. מטרתו הראשונה היתה צדקה. מועדון־נשים היה מארגן ערב, שהכנסותיו הוקדשו למוסד כלשהו. כל אחת היתה מביאה דברי מאפה תוצרת־בית או בגדים, החברות היו תורמות מתנות או כסף. אנשים קנו כרטיסים וזכו בהגרלות. במשך השנים שינה המישחק את סיגנונו, פרץ ממועדון של נשים צדקניות והפך לרדיפה אחר מיקסרים, שואבי־אבק ובובות מבד.

הסיכוי לזכות הוא גדול. כל ההגרלות חייבות להגיע לידי המשתתפים, וככל שמיספר המשתתפים קטן יותר הסיכוי לזכות גדול יותר.

„בלי עין הרע"

אומרת אורה, אחת הזוכות הקבועות במישחקי הבינגו באיזור תל־אביב. „אצלי כל ערב זה מתנה בטוחה." אורה משחקת פעמיים בשבוע. החודש זכתה בכרטיס טיסה, מערכת סטריאופונית וגריל.

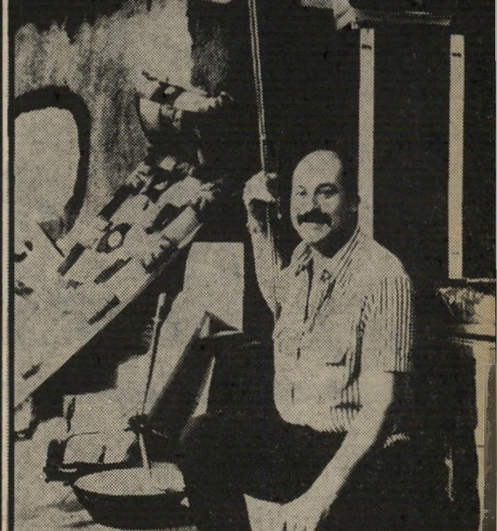

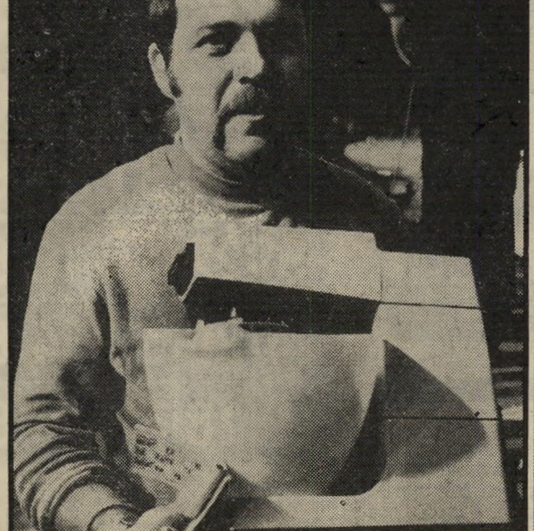

קרחת בשמש

„זה לא כל כך נעים," אומר מאיר המנחה, לרפי. „צריך לתת לה צל."

חושך בעיניים

קבלו אורית ואורוסה כאשר חיפשו בבוקר מיזוודות. באותו ערב זכתה הצעירה היפהפיה במערכת מיזוודות אדומות.

מיואש ומאושר

היה גדי דגני. בתחילת הערב פיספס הגרלה, בהמשכו זכה במיקסר משוכלל וקרא בקול: „בחיי, זה מגיע לי!"

כינוס הפועל ה־11 - חג להסתדרות הכללית

כינוס הפועל ה־11 | 1-8.5.79

שבוע מהנה של אירועי ספורט מרתקים ייפתח ב־1 במאי במסגרת כינוס "הפועל".
שפע של תחרויות בכל ענפי הספורט, בהשתתפות ספורטאים מכל רחבי תבל
ובהם שיאני עולם ואלופים אולימפיים.

מפגן הפתיחה

בשיתוף הוועדה הבינמשרדית לחגיגות יום העצמאות.
יום העצמאות, 2.5, 16.30
איצטדיון בלומפילד, יפו.
3000 מתעמלים וספורטאי ייצוג מרחבי העולם במפגן ראווה.

בחירי המתעמלים

- מוצ"ש 5.5, 20.30
היכל הספורט, יד־אליהו.
- יום א' 6.5, 20.30
אולם גורן־יזרעאל, מזרע.

בחירי המתעמלים מ־8 מדינות בהתעמלות אמנותית.

אקדמיה חגיגית

יום ב' 7.5, 20.30
היכל התרבות, תל־אביב.
הטובות בלהקות בהתעמלות אמנותית, מחול ופולקלור.

מעמד הנעילה

יום ג' 8.5, 20.30
בניני האומה, ירושלים.
מיטב הלהקות מחו"ל ומישראל בספורט אמנותי, מחול וזמר.

התעמלות

3-4.5, 10.00; 15.00; 19.00
היכל הספורט, חיפה.
אליפות ספורט הפועלים.
7.5 20.00 — בית בנדל, צמח.
מפגש התעמלות בין־לאומי.

אתלטיקה קלה

4-6-7.5, 16.00 — איצטדיון ר"ג.

שחייה

3-4-6.5, 9.30, 15.30
בריכת האוניברסיטה, תל־אביב.

כדורמים

5-6-7.5, 17.30
בריכת האוניברסיטה, תל־אביב.

כדורסל

טורניר בין־ארצי:

- 3.5 — היכל הספורט, יד אליהו:
19.00 — פינלנד—אוסטריה
20.30 — ספרד—ישראל
- 5.5 — בית בנדל, צמח:
19.00 — פינלנד—ספרד
20.30 — ישראל—אוסטריה
- 7.5 — היכל הספורט, חיפה:
19.00 — אוסטריה—ספרד
20.30 — ישראל—פינלנד

טורניר נשים:

- 3.5, 19.00 — אולם הפועל, ירושלים.
- 5.5, 20.00 — מזרע.
- 7.5, 19.00 — מעגן־מיכאל.

טורניר ספורט הפועלים, גברים:

- 4.5, 19.00 — גן שמואל.
- 6.5, 19.00 — דליה.
- 7.5, 19.00 — שער־הנגב.

כדורעף

3.5, 19.00 — בית־בנדל, צמח.
הופעת ראווה — נשות ארה"ב.

5.5, 19.00 — דליה.
הופעת ראווה — נשות ארה"ב.

טורניר ספורט הפועלים, גברים:

5-6-7.5, 19.00 — אולם נירים.

טורניר נשים:

- 3.5, 19.00 — דליה.
- 5.5, 19.00 — מדרשת רופין.
- 7.5, 19.00 — גורן יזרעאל, מזרע.

כדוריד

טורניר בין־לאומי, גברים ונשים:

- 3.5, 17.00 — חולון.
- 4.5, 19.00 — מכון ויינגייט.
- 5.5, 17.00 — שדות ים.
- 6.5, 17.00 — רמת הכובש.
- 7.5, 18.00 — מכון ויינגייט.

היאבקות

7.5—6, 10.00; 19.00 — נעמן
אליפות ספורט הפועלים

הרמת משקולות

3—4.5, 17.00; 19.00
אולם בית־ההסתדרות, זכרון יעקב.

ג'ודו

בי"ס מקיף ג', באר שבע:

- 3.5, 16.00 —
ישראל—בריטניה (נוער).
- 4-5.5, 14.00; 18.00
תחרות בין־לאומית.

טניס שולחן

אליפות ספורט הפועלים:

- 3-4-5-6.5, 9.00; 15.00; 20.00 — שער־הנגב
- 7.5, 20.00 — דליה:
נב' הפועל—דיסלדורף גרמניה

טניס

אליפות ספורט הפועלים:

- 3-4-5.5, מ־8.00, כל היום
מגרשי הפועל ת"א.
- 6-7.5, מ־8.00, כל היום
מרכז הטניס, רמת השרון.

אופניים

מירוץ ששת הימים, דן—באר־שבע

- 2.5 — דן—טבריה
- 3.5 — טבריה—נצרת־עילית
- 4.5 — נצרת־עילית—פתח־תקוה
- 5.5 — פתח־תקוה—לוד
- 7.5 — רמלה—אשקלון
- 8.5 — אשקלון—באר־שבע

הזינוק בכל יום ב־8.30

קליעה

- 3-4-5-6.5, 9.00
מטווח עירוני, רמת־גן.
- 5.5, 9.00
מיטווח הפועל, פתח־תקוה.
- 6.5, 10.00; 18.00
מטווח הפועל תל־אביב:
תחרויות בין־לאומיות.

סיוף

3-4-5.5, 9.00; 17.30
בית־ספר דרסקי, עכו.

שייט

4-5-6.5, 10.00; 14.00
מרכז ימי, שדות־ים:
תחרות בין־לאומית.

כדורגל

3.5 — דימונה..
ספורט הפועלים:
הפועל דימונה—איטליה

3.5 — שער־הנגב.
ספורט הפועלים:
הפועל שדרות—בלגיה

5.5 — טירה:
הפועל טירה—בלגיה

5.5 — נהריה:
נב' מקומות העבודה בצפון — איטליה

7.5 — בית־שאן:
הפועל בית־שאן—בלגיה
התחלת כל התחרויות ב־16.00

שחמט

3-4-5-6-7.5, 9.00; 14.00; 20.00
בית הקיבוץ, נתניה:
תחרות בין־לאומית.

ערבי עמים

- 1.5 — מועצת פועלי ר"ג
- 1.5 — נהריה
- 2.5 — רמת־גן
- 2.5 — בית הלוחם
- 3.5 — אילת השחר
- 3.5 — שער הנגב
- 4.5 — מגידו
- 4.5 — מועצה איזורית הירדן
- 4.5 — כפר גלעדי
- 5.5 — חיפה
- 5.5 — גבעת־חיים מאוחד
- 5.5 — שדות־ים
- 6.5 — חדרה
- 6.5 — קרית־גת
- 6.5 — אשדוד
- 7.5 — עירית גבעתיים
- 9.5 — מועצת פועלי דימונה

כרטיסים: "הדרן", ת"א, אבן גבירול 90, טל. (03)248787 "קופת כרמל", חיפה, הרצל 21, טל. (04)662244 "קלעים", ירושלים, שמאי 8, טל. (02)234061
הנחות במכירה מרוכזת, במטה הכינוס, רח' הארבעה 8, ת"א, טל. (03)260181, 3-(03)218932 ובמועצת פועלי חיפה, החלוץ 45, חיפה, טל. (04)641781.
וביתר המשרדים בארץ.

מה עושה את או־בֶּה, לטמפון הטוב, הנוח והבטוח ביותר בעולם?

"הטמפון הקטן שכבש את העולם", אין זו רק סיסמא, זוהי עובדה! טמפוני או־בה, הם הנמכרים ביותר ברוב ארצות תבל. יותר ויותר נשים נותנות מבטחן בטמפון או־בה, שהוא הטמפון הקטן, הטוב, הנוח והבטוח ביותר בעולם.

כושר הספיגה - הטוב בעולם מבטיח אטימה מוחלטת

טמפון או־בה, העשוי צמר גפן כבוש הוא בעל כושר ספיגה ענק, שאין לאף טמפון אחר. לעומת טמפונים אחרים, המתארכים עם הספיגה, טמפון או־בה מתרחב עם הספיגה. לכן, ככל שהוא סופג יותר, כן הוא אוטם טוב יותר את פתח הנרתיק ומונע כל תזוזה או דליפה.

נסי זאת בעצמך: טבלי טמפון או־בה וטמפון אחר בשתי כוסות מים נפרדות ותווכחי בכושר הספיגה המצויין של טמפון או־בה

טמפון או־בֶּה מתאים למבנה האנטומי. הוא קטן, קל ונוח בשמוש

טמפון או־בה תוכנן ופותח ע"י צוות גינקולוגים מומחים כך שיכנס עמוק אל תוך הנרתיק לאזור בו אין עצבים רגישים, הגורמים לכאב או להרגשת אי נוחות. מבנהו המיוחד, עם הראש העגול, מאפשרים לך להכניסו תוך שניות בעזרת אצבע - הנשארת נקייה! - ללא כל צורך במוליכים ואביזרים העשויים קרטון או פלסטיק שיש להפטר מהם לאחר השמוש.

טמפון או־בֶּה, היחידי ב־3 גדלים וב־3 דרגות ספיגה

לא כל הנשים דומות במבנה גופן ובכמות הדימום בעת המחזור החדשי. טמפון או־בה הוא היחידי המיוצר ב־3 גדלים וב־3 דרגות ספיגה, דבר המאפשר לך להתאים לעצמך את הטמפון הדרוש.
או־בה נורמל - למרבית הנשים
או־בה אקסטרה - לנשים עם דמום רב, בעיקר ביומיים הראשונים של המחזור.

והחידוש הבלעדי או־בֶּה מיני

המיני טמפון אשר הותאם במיוחד לנערות, לבתולות ולנשים עם דימום מועט (בעיקר בימים האחרונים של המחזור אצל נשים המשתמשות בגלולות למניעת הריון). עם או־בה מיני אין כל חשש לפגיעה בקרום הבתולים כיוון שהוא כה קטן ונכנס בדיוק לפתח בקרום דרכו עובר הדם

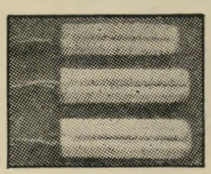

טמפון או־בֶּה חוסך יום במחזור ופועל כדאורנט טבעי

טמפון או־בה סופג את הדם, מיד עם צאתו מן הרחם לכן, הוא חוסך לך יום במחזור החדשי, כיוון שבאופן טבעי עושה הדם את דרכו החוצה במשך 24 שעות. אינך צריכה לחשוש מריחות בימי המחזור. דם הווסת הוא נקי וחסר ריח. רק מגעו עם האוויר יוצר את הריח. טמפון או־בה מונע מגע הדם עם האוויר ולכן משמש כדאורנט טבעי המונע ריחות.

היו חפשייה עם או־בֶּה

האם חשבת פעם על העובדה שימי המחזור החדשי מצטברים לכ־50 ימים בשנה? (או כ־6 שנים במשך חייך!) אל תקריבי ימים אלה. טמפון או־בה מאפשר לך להיות פעילה, לנוע בחפשיות 365 ימים בשנה. טמפוני או־בה, מיוצרים וארוזים בתהליך אוטומטי, בהתאם לדרישות ההיגיינה הקפדניות ביותר של הפַּרמַקוֹ־פאות ואירגוני הבריאות הבינלאומיים. לכן, אין בטמפוני או־בה כל חיידקים ופטריות העלולים להזיק לבריאותך.

אם את אם לנערה מתבגרת

(או אם את עצמך נערה כזו...) **חשוב שתקראי קטע זה**

אם את אם לנערה מתבגרת, לא תמיד קל לך למצוא את המילים המתאימות כדי להסביר לבתך, את אשר היא צריכה לדעת על המחזור החדשי. אנו עוזרים לך למצוא את המילים המתאימות, להסביר זאת לבתך, או לאפשר לה לקרוא על הנושא בעצמה. כל שעליה לדעת, כתוב בחוברת ההדרכה אשר נכתבה בידי צוות גניקולוגים מומחים עבור יצרני או־בה. החוברת הופצה כבר במליוני עותקים בארצות רבות בעולם; בגרמנית, אנגלית, צרפתית, יפנית ועוד, בברכת משרדי החינוך. אנו שמחים להגיש לך את המהדורה העברית של החוברת בצרוף **שי חינם** 3 טמפונים בנרתיקון פלסטי. מלאי התלוש להלן ושלחי אותו אלינו. אנו נעביר אליך בחוזר החוברת בצרוף השי.

לכ' או־בה,
מחלקת ההסברה
ת.ד. 2115 חיפה
אבקש לשלוח אלי את חוברת ההדרכה + השי.

שם _____

כתובת _____

_____

גיל _____ □ משתמשת בטמפונים
□ לא משתמשת בטמפונים

ה.ז. 25.4

או־בֶּה הטמפון הקטן שכבש את העולם

בשנת 1978 נמכרו 2,767,000,000 טמפוני או־בה ב־108 ארצות בעולם.

o.b.

אלעזר ושות' פרסומאים

כדאי: חזה גדול!

מי שמבין ביופי הנשי, חישב ומצא שהחלק המשתרע בין הסנטר והחזה הוא החלק המרשים בחזותה של האשה. לכן יש צורך להציג אותו ברבים. וזה מחזיר אותנו לאופנת ה„סטרפלס". שימלה או חולצה נטולת כתפיות, כשהחזייה על פי רוב תפורה כבר בתוך השימלה. זה, הופך, כמובן את כל בעלות החזה הגדול למאושרות. שמלות אלה מחניפות מאד דווקא להן.

אופנת ה„סטרפלס" תשגע אותנו בקייץ השנה. לכן כדאי, כבר עתה, לטפח את העור שעתיד להחשף לעיני כל. בעזרת כל הקרמים למיניהם, המוסיפים לחות לעור, כל העיסויים המרעננים את העור, שלא לדבר על שיזוף יפה, שאפשר כבר לתפוס אותו בימים אלה.

אופנת ה„סטרפלס" באה בשמלות צרות, מעין שפופרת, בשמלות מאורכות בעלות טליה גמוכה, ההולכות ומתרחבות ככל שהן מתקרבות לקרקע, וכמובן, בחולצות הניתנות ללבישה עם מכנסיים או עם חצאית. מראה יפה במיוחד — ללבוש מעל זה ז'קט פתוח וקצר.

באופנת ה„סטרפלס" יש גם שמלות נטולות חזייה, הנכרכות מסביב לגוף בחלקן העליון, וגם חולצות בעלות אותו עקרון. מזכיר במיקצת את צורת חיתולו של הרך הנולד. או קדימה. לטיפוח היופי באיזור הביניים שבין הסנטר והחזה. רצוי גם לא להזניח את שאר האיזורים.

בהצלחה!

בית האופנה האנגלי „ניגיבה קומו" מציג שימלת־כותנה „סטרפלס" בסגול.

בית־האופנה הצרפתי „גי לרוש" מציג שימלה לבנה בעלת נקודות, שסע עמוק מלפנים כשהסטרפלס מלופף בחלק העליון של השימלה.

בית האופנה הצרפתי „גי לרוש" מציג חולצת „סטרפלס", כשעליה ז'קט סמוקינג קצר, הנלבש פתוח — מראה יפה במיוחד.

שיקוף של מראה ה„סטרפלס", כשהחזיה תפורה בתוך הבגד.

ריביירה בארץ

לאחרונה השתתפתי בתצוגת בגדי ים וחוף של חברת דיווה. התצוגה כללה מערכות מודפסות עשויות מניילון או מכותנה, ובגד הים עשוי „לייקרה" בהדפס זהה.

ההדפסים הבולטים של השנה הם ההדפסים הגיאומטריים והדפסי הפסים. הקו השולט בבגדי החוף הוא צעיר ונוח, בסיגנון כפרי הנופש הצרפתיים.

אריג הקפלים, ה„פליסה", הוא חידוש בילעדי של דיווה. בקבוצה זו אנו מוצאות בגדי־חוף חלקים או מודפסים מ„פליסה", או שילוב של „פליסה" ו„לייקרה". או „פליסה" פלוס ניילון חלק. בהדפס זהה.

אם את אוהבת את בגדי הים החלקים, תוכלי למצוא את מבוקשך בקולקציה החדשה של דיווה. בגדי־ים אלה עשויים „לייקרה" והם מוצעים לך ב־31 גוונים שונים. הבולטים שבהם — גווני היין, הזהב, האפור המוכסף, הירוק והכחול. גם בגדי־הים החלקים מתחלקים לשלוש קבוצות — הביקיני, השלם והמחובר.

אם היו לך בעיות בלבישת הביקיני, כדאי שתדעי שבגדי־הים השלמים הם באופנה השנה והם נראים, לעיתים, כסקסים וצעירים יותר מן הביקיני. אני התרשמתי במיוחד מן הדגמים המעוטרים בשרוכי־כיווץ, היוצרים מחשופי ירך וחזה מעניינים.

כמי שמכירה את בגדי־הים אני יכולה לציין את גיזרתם המצויינת, שהיא אופנתית ובהחלט מאפשרת גם לשחות בהם.

אם שמות של יצרני־האופנה עושים לך משהו, כדאי שתדעי שדיווה מייצרת את בגדי־הים עבור „פייר קארדן", פאריס, והדגמים המיוצרים בישראל נמכרים בצרפת וברחבי אירופה עם תוויות „פייר קארדן".

המחירים של בגדי־הים, כולל מע"מ:

- ביקיני — החל מ־430 ועד 700 ל"י.
- מחוברים ושלמים — החל מ־575 ל"י לבגדי־חלק ועד 1,350 ל"י לפליסה מודפס.
- בבגדי־חוף — מ־320 ל"י עד 3,000 ל"י.
- „פייר קארדן" — מ־535 עד 1,350 ל"י.

בגדים בגיזרת החיתול עם מחשופים עמוקים בגב, בחזית ובמיפשעה. קולקציה אביב/קיץ 79' בעיצוב רחל פפו.

(המשך מעמוד 32)

פרנקפורט על נהר מיין תהיה מוכנה, בבוא הזמן, במיסגרת האפשרויות העומדות לרשותה במיסגרת התקציב השנתי שלה, להקציב השתתפות כספית למבצע התרומות למען הפרוייקט שהנכם מטפלים בו...״

אולם המגבית הפרטית הזו של מליון הוספקה תוך זמן קצר. נראה שמועצת־הערים־הגרמניות הגיעה למסקנה שמיבצע התרמה מעין זה יש לעשות בצורה מסודרת ולפקח על הכספים הנתרמים במיסגרתו. על פי גירסה אחרת, ששמע אחד המתרימים, לדבריו, מפי מליון עצמו, פנתה אליו שגרירות ישראל בבון וביקשה ממנו להפסיק את איסוף התרומות הפרטיזני. כך או כך, ב־15 במארס 1977 כבר הודיע הד״ר ברונו ויינברגר, מנכ״ל מועצת־הערים־הגרמניות, למליון במכתב רשמי, שמועצת־הערים ״הסכימה למיבצע תרומות להקמת בית־מיפגש־הנוער בתל־אביב, שיהיה באחריותם של בעלי הפרוייקט: העיר תל־אביב, איגוד הערים הישראלי והמועצה הציבורית לחילופי־נוער שליד משרד־החינוך הישראלי. אנחנו נשלח המלצה בנדון לכל הערים־החברות ונשאיר בידיהם את הברירה לשלם את הסכום בבת־אחת או לשיעורין — בשלושה תשלומים לשנה.״

לאף אחד מבעלי הפרוייקט הנזכרים בכתב זה — עיריית תל־אביב, מרכז השילטון־המקומי והמועצה הציבורית לחילופי־נוער — לא היה אותה שעה מושג על הכספים שאוסף מליון למענם. הם גם לא ידעו שמליון כבר הזמין ציוד וריהוט בסכומים של מיליוני ל״י עבור האכסניה, שאיש לא העלה בדעתו לגשת לבניינה.

סחרחורת של מאות מיליונים

מ דוע, אם כן, ביקש זאב מליון, כשנה וחצי אחרי שהחל לנהל את המגבית הפרטית שלו בחשאי, אישור רשמי ויפוי־כוח לאיסוף תרומות עבור אכסניית־הנוער של תל־אביב?

התשובה לכך פשוטה. היא נמצאת במכתב ששיגר מנכ״ל מועצת־הערים־הגרמניות, ברונו ויינברגר, למליון ב־23 בפברואר 1978: ״אני יכול להודיע לך,״ נאמר במכתב, ״שביניתיים שולמו על חשבון התרומות להקמת בית־מיפגש־הנוער 250 אלף מרק (כשניים וחצי מיליון ל״י). הסכום הזה עובע מהתחייבויות הערים לשנת 1977. כמו כן אנו יכולים לבקש את תשלום התרומות שהובטחו לשנת 1978, אך לדאבוני אנו עוד מחכים להבהרת השאלות ביחס למימון הכללי, להתחלת הבנייה והוכחת השימוש...״

מליון היה זקוק להוכחה על מה הוצאו הכספים שהועברו אליו בשנת 1977, כדי להמשיך ולקבל תרומות גם ב־1978. סיפר ישראל גרבינסקי, מנהל קרן תל־אביב: ״מליון ביקש מאיתנו כל הזמן שנעשה משהו. הוא אמר שהוא חייב להראות שעשינו משהו בכסף שהתקבל כדי להמשיך ולקבל כספים. אבל אנחנו לא קיבלנו גרוש אחד ממליון או מהגרמנים למטרה זו. יכולנו להראות רק את התיכנון של אלחנני. לא היתה כל התקשרות חוזית בין הקרן או בין העיריה לבין משרדו של אלחנני ביחס לפרוייקט זה. ואז הוחלט שאלחנני יעביר מכתב, שהיתה לו הוצאה כספית בקשר לעניין, כדי שניתן יהיה להעביר את הכסף שהצטבר בגרמניה לקופת מרכז השילטון־המקומי.״

בשבעה במאי 1978 הגיש משרד אלחנני לעיריית תל־אביב חשבון על סך של מיליון ו־252 אלף ל״י, עבור תיכנון בית אכסניית־הנוער, שנעשה מיספר שנים קודם לכן על פי הזמנתו של זאב מליון. כשהוכחה זו בידו וכשהוא מצוייד במיכתבים מצ״צ ומקלאוס שיץ, יכול היה זאב מליון להמשיך במיבצע גיוס הכספים שלו בקצב מוגבר. הוא נכנס לתוך סחרחורת של איסוף כספים בסדר גודל של מאות מיליוני ל״י עבור מרכז השילטון־המקומי, מבלי שראשי המרכז ידעו על כך דבר.

לצורך זה הוא נעזר בתיווכו של יהודי גרמני, תושב העיר קרלסרוהה, זיגפריד לרר. עוד ב־20 באפריל 1977 מינה זאב מליון את לרר כמיופה־כוח מטעם מרכז השילטון־המקומי בתעודה מיוחדת הכתובה בה גרמנית.

על הסתבכותו של זאב מליון בעיסקות המיזוג נים המזרות ועל התפקיד שמילא זיגפריד לרר ב פרשה — בכתבה השנייה בסידרה, שתפורסם בגיליון הבא.

„פעם אהבתי אותן בלונדיות. עכשיו אני אוהב אותן בכל הצבעים...״

כל אותה תקופה היה בנסיעות לחוץ־לארץ. הזדמן לו לצאת עם הוריו לעתים תכופות ביותר, ומכל הארצות שבהן ביקר אהב ביותר את ארצות־הברית. ״האווירה שם היתה לרוחי. זו ארץ שאני אוהב, וניצלתי כל תירוץ שהיה לי כדי להגיע לשם לשהייה של כמה חודשים. באחת הפעמים האלה אף למדתי מישחק אצל לי שטרסברג. אז בא לי הרעיון לנסות גם לשחק.״

„בנוכחות אמא ואבא״

ב סוף 1968 בירושלים, נכנס עמוס לחנות־ספרים ופגש בבחורה שעבדה שם כזבנית. היא היתה נוצריה שווייצית. שמה היה רג׳ינה רולין, והיא היתה מבוגרת ממנו בשלוש שנים. הוא היה אז בן 21, והיא בת 24. מייד החל בחיזוריו אחריה, אך היא לא נענתה לו. הוא חיכה לה עד תום יום־העבודה שלה, ופשוט החל עוקב אחריה. היא ברגל והוא במכונית. היא התגוררה אז בלב שכונת מאה־שערים וזה מצא חן בעיניו, נוצריה בשכונה דתית כזו. לקח לו כמה קילומטרים טובים עד שהסכימה לעלות למכוניתו. הטרמפ הזה הוביל אותם לנישואין.

אחרי שלושה חודשים נסעו השניים ללונדון, כדי להינשא, וחזרו שוב לעירם.

הנשים הזרות של עמוס קולק

עמוס עם האשה הראשונה
„אשה לא־ישראלית היתה לי מיפלט מהארץ...״

„אני לא פלייבוי, אני בחור מסודר ונחמד,״ מצהיר עמוס קולק בן ה־31. „נכון שפעם היתה לי תקופה שמאד אהבתי נשים בלונדיות, אך זה עבר לי. היום אני אוהב אותן בכל הצבעים. גם נשים זרות, לא־ישראליות, אהבתי פעם, והיום זה השתנה אצלי.

„באופן כללי אני אוהב אותן סכסיות, אינטליגנטיות ויפות,״ מספר הבחור בעל השיער המקורזל והחיוך הביישני, המנסה למכור בכל מחיר את הסרט שעשה.

איך שלא יהיה, עם שם כמו קולק יותר קל למכור סרט. אחרי הכל, עמוס הוא בנו של ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, עובדה שבלי ספק עזרה לו לגייס משקיעים לסירטו, שלא לדבר על הפצת הסרט בירושלים. שם כל אזרח יודע מיהו, ואולי גם זוכר אותו כילד.

עמוס מעולם לא סבל מאנונימיות. הוא נולד בירושלים, למרות שהוריו היו אז חברי קיבוץ עין־גב, על שפת הכינרת. עד גיל שנתיים התגורר עם תמר וסדי, הוריו, בקיבוץ. אחר כך הם עזבו ועברו להתגורר בירושלים. „למרות שהורי גרו בעין־גב 15 שנה, אבא תמיד היה בשליחויות שונות, ולא היה תקוע בקיבוץ כל הזמן,״ מספר עמוס. את ילדותו בילה בירושלים. אחרי סיום לימודי בית־הספר התיכון למד באוניברסיטה, וקיבל תואר ראשון בפסיכולוגיה ובפילוסופיה.

את ספרו הראשון אל תשאלי אם אני אוהב כתב עם סיום לימודיו. תחילה החליט שיהיה סופר, וכתב עוד שני ספרים. האחד הנערה שהביאה את המילחמה, והשני הנה אחרי שתלו אותו.

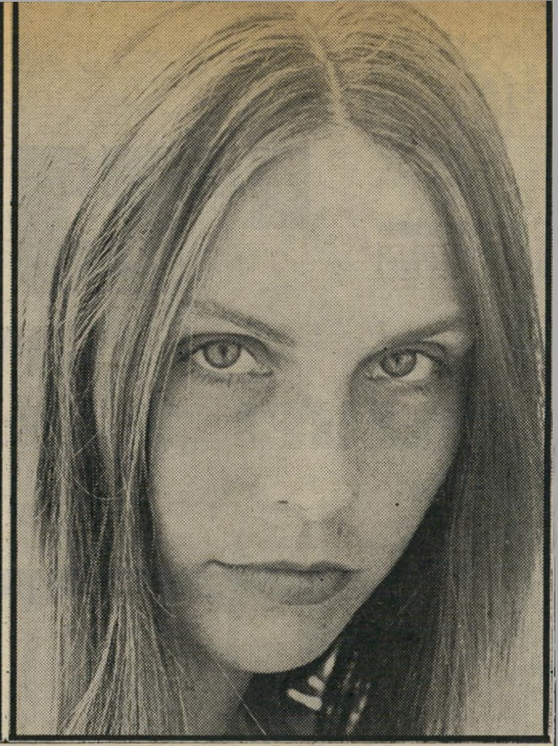

האשה הראשונה: רג'ינה
בלונדית, שקטה וסולידית

האשה השנייה: ז'אנט
טמפרמנטית, אופנתית ונערת־זוהר

הבחורה השלישית: בובי
אמריקאית, לא־יהודית ושחקנית

הבירה, שם התגוררו כארבע שנים. רג'־ינה פתחה בוטיק, ועמוס כתב את ספרו הראשון, שדן ביחסיהם.

„כתבתי את הספר עוד כשהיינו נשו־אים, ולא ידעתי אז שיחסינו יסתיימו בגי־רושין, והספר ימצא דרכו אל מסך הקול־נוע. אך זה בדיוק מה שקרה," הוא אומר. „רג'ינה היתה בלונדית שקטה וסולידית, התייחסה ברצינות למעשיה, אשה שאפשר לסמוך עליה. איתה יכולתי לחיות חיים שקטים ומסודרים," מספר עמוס על גרו־שתו באדישות רבה. היום היא נמצאת

טמפרמנטית מאוד, רב־גונית ביותר. היא למדה מישחק, אהבה לרקוד בדיסקוטקים, ללבוש בגדים אופנתיים, עבדה כמלצרית בלילות, ובכלל היתה טיפוס של נערת־זוהר," מגלה עליה עמוס בחיוך של שו־בבות. אחרי שנתיים וחצי של נשואין הוא מספר. „אנחנו עדיין נשואים באופן רשמי, אך למעשה נפרדנו. כבר שיבעה חוד־שים שאין ביניינו כל קומוניקציה. ז'אנט עדיין לא ראתה את הסרט, למרות שיש לה תפקיד של ניצבת בו."

ילדים לא היו לו אף מאחת משתיהן.

קטנה, ואשה זרה היתה עבורי יציאה ל־לעולם הגדול. עכשיו אני מרגיש אחרת. נמאס לי להיות תלוי בין שני עולמות. אני רוצה שורשים. גם הפטריוטיות שלי פיתאום צצה לה, וכיום אני מאמין ש־צריכים להיות פה," מספר בנו של ראש־העירייה.

נסיונו כשחקן־קולנוע ריגש אותו. ב־החלט היה מוכן להשתתף בעוד סרט, לא חשוב של מי, רק כשחקן. הפער בין סופר לשחקן אינו כה גדול, בעיניו. הוא מאמין שבקלות יוכל לשלב את שני ה־דברים יחדיו.

על היחסים עם אבא הוא מעדיף לא להרחיב את הדיבור. „אני לא מסתיר מי יודע מה. היו לנו יחסים רגילים מאד. ההורים תומכים בי לאורך כל הדרך, לא מגיבים בקיצוניות על האהבות והפרידות שלי, מאמינים בי. להיות הבן של טדי קולק זה לא משהו מייוחד, עבורי. כל ימי הייתי בנו של טדי קולק, עוד לפני שהוא היה ראש־עיר.

„תמיד מנסים לחפש סיפורים מסעירים סביב היחסים בינינו, ופשוט אין," הוא מבטיח. יש לו אחות בצבא בשם אוסנת, יש לו אמא ואבא והנשים־לשעבר, ואלה שעוד תבואנה בעתיד. בסך הכל הוא מרוצה מחייו, יוצא פה ושם עם נערות ישראליות, מתעניין קצת בתל־אביביות. לא שהוא גמר את כל החתיכות בירושלים, אך בהחלט מגלה עניין בנשים לא־ירו־שלמיות.

אין לו טענות מייוחדות, דפרסיות עמו־קות או בשורות חשובות. הוא סתם עוד בחור שכתב ספר, עשה ממנו סרט, ו־מחפש אהבה ארוכה או קצרה. והעובדה ששם מישפחתו הוא קולק עוזרת לו גם להיכנס לעיתון זה או אחר.

אמא עם האשה השנייה
„הפטריוטיות שלי פיתאום צצה לי..."

בניו־יורק, ומנסה להפיק סרט בכוחות עצמה. את הסרט אל תשאלי אם אני אוהב היא ראתה כאן בארץ, ואהבה אותו, אך חשבה שהשחקנית שלבי לברינגטון, ה־מגלמת את דמותה, אינה מייצגת אותה ממש.

את אשתו השנייה הכיר בירושלים. „הלכתי למסיבה בעיר, ושם פגשתי את ז'אנט קנרק, יהודיה אמריקאית, שהיתה אז בת 22. אני הייתי בן 26. היא היתה סטודנטית למישפטים באמריקה, ובילתה חופשה בירושלים. היינו חברים במשך שנתיים, למרות העובדה שהיא התגוררה כל אותו זמן בארצות־הברית ולמדה מיש־פטים, ואני גרתי כאן ומפעם לפעם הגעתי לשם.

„נישאנו בניו־יורק, בנוכחות אמא ואבא שלי, ואני חזרתי ארצה כדי לעבוד על הסרט שלי. היא נשארה שם, ומדי כמה חודשים התראינו, כאשר היא באה לכאן, או אני נסעתי לשם.

„ז'אנט שונה מאוד מרג'ינה. היא אשה

„אני עדיין לא רוצה בהם בשלב זה," הוא מכריז.

„אני רוצה שורשים"

עם עדיין אוהב אותן זרות. גם הבחורה הנוכחית שלו היא אמרי־קאית, לא־יהודיה, שחקנית בהוליווד. „הכרתי אותה כאשר חיפשתי שחקנית לתפקיד אשתי הראשונה בסרט. שמה בובי מיצ'ל, והיא די ידועה מסירטוני פירסומת וטלוויזיה באמריקה. אך מובן שהיא נמ־צאת שם ואני כאן, עובד על הפצת הסרט בארץ, ומתכנן להפיק אותו גם באר־צות־הברית."

למה הנשים שלו הן זרות? „פעם חשבתי שאשה לא־ישראלית תהיה לי מיפלט מ־הארץ. הרגשתי קלאוסטרופוביה כאן. נראה היה לי שגדלתי בעיר קטנה, במדינה

אבא עם האשה השנייה (ועם פראנק סינאטרה)
„להיות הבן של טדי קולק זה לא משהו מייוחד..."

הקניה הטובה ביותר 1978

בניני
אברהם גינדי

בונים ברמה בינלאומית בערים:
ראשון-לציון · פתח-תקוה · תל-אביב · רחובות
ועתה גם:

צמרת השרון

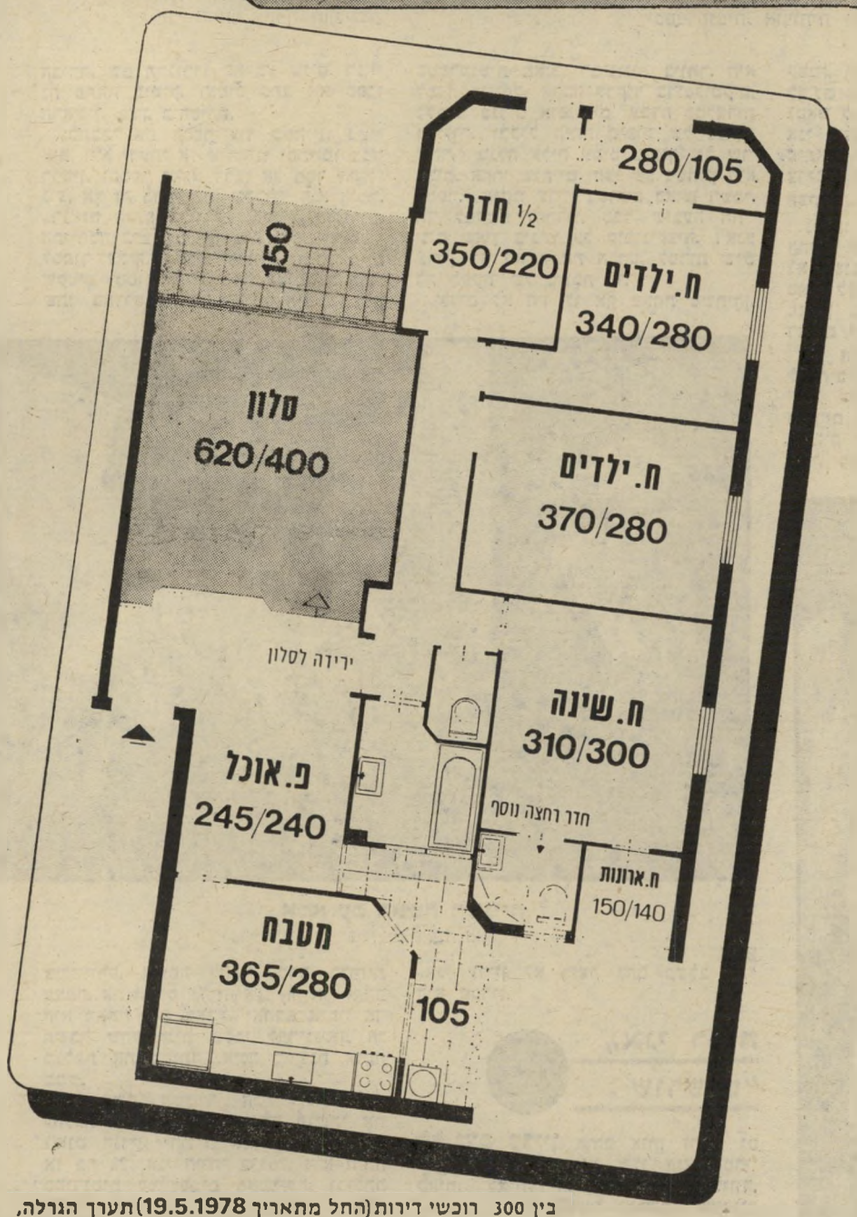

בין 300 רוכשי דירות (החל מתאריך 19.5.1978) תערך הגרלה, בה יזכה אחד הרוכשים בסך של 1,000,000 ל"י (מליון לירות) במזומן.

צמרת השרון

פרוייקט חדשני ויוקרתי
ברמה בינלאומית
באזור מגורים
מרכזי ושקט!

תכנון ארכיטקטוני מרשים ע"י אדריכלי צמרת:
משרד אדריכלים „קורה", אבי רסקין והרי המלי.

בצמרת השרון מציעים:

- שני מפלסים לכל דירה
- הסקה לחימום הדירות
- 2 חדרי רחצה לכל דירה
- חדר ארונות בכל דירה
- ארונות מטבח מפוארים „דגש"
- חרסינה פרחונית במטבח
- רצוף קרמיקה באמבטיה ובשרותים
- חדר תרבות לכל בנין
- לובי מפואר בכניסה
- משטחי דשא וגני נוי
- מתקני משחקים בחצר לילדי הבית

משרדי מכירות: דירות גינדי - אברהם גינדי

ראשון-לציון - משרד המכירות הראשי רח' הרצל 62 (ליד התחנה המרכזית ותחנת סונול) חניה פרטית למבקרים במשרד.

פתח תקוה - רח' חיים עוזר 28 (מול העיריה) רמת השרון - רח' סוקולוב 84

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים.

נמר של עיר

34 שנה לשואה: הנהלת־חשבונות היסטורית של

גינתר גראס ✱ ניקמת יהודי צ׳כוסלובקיה בנאצים ✱ השואה של

חורחה סמפרון ✱ פרופ׳ באואר על שמואל תמיר - 1954

תרגום

מלנכוליה

במהלך מערכת הבחירות במערב־גרמניה בשנת 1969, נחלץ הסופר הנודע **גינתר גראס** (חתול ועכבר, תוף הפח) לעזרתה של המיפלגה הסוציאל־דימוקרטית, שבהנ־הגת **ויליי ברנדט**. בשירות מבגנון התע־מולה של מיפלגה זו עבר הסופר ברחבי מערב־גרמניה, לעשות נפשות למען בחי־

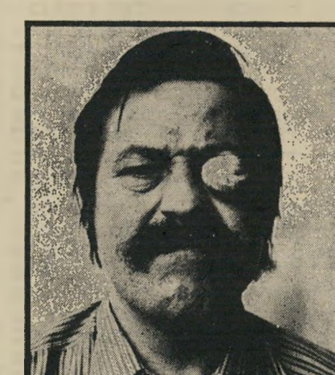

גינתר גראס
פירפורים ואנקות

רתו של ברנדט כקנצלר. כאשר שאלו אותו ילדיו מה פשר היעדרויותיו הארוכות מן הבית, החליט להביא בפניהם את סיפרו מיומנו של שבלול, שראה־אור בימים אלה בתירגום לעברית *.

גינתר גראס משתמש ברכיכת השבלול כבמשל, תוך שהוא משווה את מהירות התקדמותו של השבלול להתפתחותה של גרמניה, מראשית המאה ועד לעליית ה־סוציאל־דימוקרטיים לשילטון בבון, „לאט־לאט ובזחילה עקשנית...״. כדרכו בסיפרו הקודם, שראה אור במהלך מערכת־הבחי־רות האמורה, הדמה מקומית, ממשיך גינתר גראס בעשיית חשבון נוקב עם ה־שמאל־החדש בגרמניה, תוך שהוא מטיח בפניהם האשמות בנוסח: „אל תהיו צדי־קים יותר מדי. צדקנותכם עור עלולה להפחיד...״

מחבר מיומנו של שבלול עובר ברחבי ארצו בסנדר מתוצרת פולקסווגן, בו הוא מנהל את רשימותיו ואת יומניו, בעזרתם הוא מתכוון להבהיר לילדיו את היעדרו או, בלשונו: „ספר — למען ילדי ולמען ילדי הזולת — שבו נימדדת הקדימה במידת השבלול, עד שבתכתי אף תיארתי את הדברים המדכדכים את הנפש. אני מדבר בזכות המלנכוליה. השארתיה יצוקה כניר־מות ימינו, לבל תהא זרה וחשודה עלינו, למען תיראה לנו כמציאות חברתית...״ ובמהלך ספר זה משיב גראס האב לשאלות ילדיו בנושאי האיגודים המיקצועיים, הי־עלמות יהדות העיר דנציג, שקיעתה וזרי־חתה של גרמניה.

מיומנו של שבלול מהווה מיסמך חב־רתי והיסטורי מרתק, של סופר המנתק עצמו ממלאכת היצירה הסיפרותית הטהו־רה, תוך שהוא משחזר בסיפורו את עו־למו המוזר ביותר של היהודי **הרמאן אוט**, ההופך בימי המילחמה העולמית לד״ר **ספק**, הכלוא במרתף. ספק עוסק באיסוף של שבלולים, בעזרתם הוא עו־שה שימושים מוזרים ביותר, בנוסח: „הנורמליזציה. ב־6 בנובמבר 1944 רשם ספק במחברתו: , תיכף להתחלת הטיפול (מאיזור אזן הירכיים ועד לעצם הערווה) הגבירה ל׳ סט׳ את מצב התרגשותה, ומצב זה הוליד מקץ ארבע דקות, בקירוב, אור־גזם אצל הפצייניטית. פתום הפסקה כת עשר דקות (כשהשבלול עודנו מוצב על כשרה) שבה וקמה בת התרגשות קצרה, ועם־יאת עזה מלכתחילה, ובעקבותיה — אורגזם. כשעת האורגזם קראה הפצייניטית פעמיים את שמו של רומן ברוצ׳ינסקי (אבי בנה המנוח האנס), אשר נפל בפרוץ המילחמה. תפיחת הפות ושפע הפרשה הצביע על התנהגות מינית תקינה. כשניגרר שבלול השאיבה על פני עצם העזווה שבה הפצ־ייניטית ונקלעה לתוך מצב התרגשות: פירפורים, נשימה מהירה, תפיחת הפות, אנקות מתלעלעות.״

תוך הצגת עולמו של ד״ר ספק ושב־לוליו המוזרים במרתף, מציג גינתר גראס אנטומיה בהירה ומדהימה של האופן שבו

אנתרופולוגיה מודרנית

הקרב הימי

גינתר גראס

נושאת מטוסים אמריקאית
וקתדרלה גותית
הטביעו בעת ובעונה אחת את רעותה
בלב האוקיאנוס.
עד הקץ
פרח הכמורה ניגן על העוגב. — — —
עכשיו אווירונים ומלאכים תלויים באוויר
באין מקום לנחות.

נוסח עברי: ד.ע. (מתוך הספר „תלויים על צלב הברזל״, שראה אור בהוצאת „פרוזה״)

חוסלה הקהילה היהודית בעיר דנציג (עיר הולדתו של גראס, שאינו יהודי). במהלך השיחזור מגיע גראס לשרידי הקהילה ה־מתגוררים בישראל. הוא מתאר את פגי־שותיו עימם, ואת תיחקורם לשם השלמת תמונת החיסול של הקהילה.

מרכיב נוסף במיומנו של שבלול מהווה תחקיר שאותו עורך גראס במהלך מסע הבחירות, בנושא הנראה לכאורה מרוחק ומנותק מהזמן והמקום. המדובר בהרצאה שעליו לשאת בעיר נירנברג לרגל שנת הצייר **אלברכט דירר**. כך מנהל גראס בין רשימותיו את בחינתו האסתטית של התחריט מלנכוליה א׳ של דירר, אותו חרט האמן בנחושת בשנת 1514. אלא ש־גראס מצליח לערוך מעין השוואה מלנ־כולית, בין העבר להווה, במהלכה הוא קובע: „אני מדבר בזכות המלנכוליה. השארתיה יצוקה בגרמות ימינו, לבל תהיה זרה וחשודה עלינו, למען תיראה לנו כמציאות חברתית...״

גראס ממשיך ומציין במסתו על דירר, המסיימת את מיומנו של שבלול: „אוש־וויץ היתה לבית־נכות, אי־היכולת להת־אבל היתה למשג ששישים לצמחו. את הסכנה לרצח העמים הלמה הנכונות הנח־

מחקר

מישפחת לאנצר

הדיעות חלוקות ביותר ביחס לפסיביות של יהדות מרכז ומיזרח אירופה בעת הכי־בוש הגרמני, בימי המילחמה העולמית השנייה. למעט מיקרים בודדים, הרי ש־ההתנגדות בנשק לנאצים היתה נחלתן של קבוצות קטנות.

במחקר שראה אור באחרונה, מבהיר חו־קר השואה **אריך קולקה** בסיפרו היהו־דים בצבא סובודה בברית־המועצות *, כי יהודי צ׳כוסלובקיה נטלו, באחוזים, חלק רב ומכובד במאבק השיחרור של ארצם מעול הנאציזם, בעוד שמתוך 360 אלף קורבנות הנאציזם בצ׳כיה היו 260 אלף יהודים. אך בשנת 1942, כאשר מצבם של יהודי מזרח־אירופה ומאזן המילחמה הע־למית כולו היו בכי־רע, היו היהודים למע־לה מ־70 אחוז מכוח־האדם הצבאי הצ׳כי בברית־המועצות.

צבא סובודה ** נוצר תוך אילתור עם כיבוש צ׳כיה, על־ידי התארגנותם של צ׳כים, סלובקים, רותנים, יהודים ואחרים במיסגרת צבאית. עם כיבוש פולין ופיצולה החלו לזרום למיסגרת זו אלפי הפליטים הצ׳כים שהיו במחנות־ריכוז בברית־המוע־צות.

תרומה נוספת של כוח־אדם לצבא סובו־דה היתה מפתיעה ומטעמו של „...אדולף אייכמן, שכטרם הפעלת מכונת־ההשמדה נירש כמה אלפים מיהודי אוסטריה וצ׳כ־יה, שהיו במחנה הריכוז ניסקו, לעבר ברית־המועצות...״ בשלב הראשון הת־אמנו חיילי צבא סובודה כאשר „במקום ריובים נשאו על כתפיהם מזטות עץ או גזרו מכונות־יורייה ותותחים מעץ, וקראו להם הילדים כשמות גנאי...״

ב־8 במארס 1942 הגיעו כוחות צבא־סובודה לקרב־מגע ראשון עם הנאצים, ליד הנהר מז׳ — בכפר סוקולוברו. משי־מתם היא מניעת חדירת טנקים גרמניים לכיוון חארקוב. הקרב, שהיה כרוך ב־

* אריך קולקה — **היהודים בצבא סובודה בברית־המועצות**; עברית דוב קווסטלר, בהוצאת מורשת ע״ש מרדכי אנילביץ׳ + ספרית פועלים; 308 עמודים (כריכה רכה).

** גנרל לודוויג סובודה היווה במהלך כיבוש צ׳כוסלובקיה על־ידי הסובייטים, ב־1968, לשון מאזניים, ואחד מהשותפים להר־געת הסובייטים בשלבים הראשונים של די־כוי צ׳כוסלובקיה.

קורט לאנצר
תותחים מעץ

פזות לפסור את פשעי הנאציזם כתור אי־שפיות זמנית, כתור תעתוע אי־ראציונא־לי, כתור דבר שהשכל לא יתפענו, וממי־לא כדבר שאפשר למחול...״ בסיפרו זה, בדומה לכל ספריו האחרים, עומד גראס במתח הדברים, שאותם אמר בחשו־בה לשאלה שנשאל בניו־יורק ב־1965, דברים שהימם בבחינת „אני מאמין״ סיפ־רותי: „באמריקה ניתן לכתוב ספר המת־עלם מן העבר. בגרמניה, לא יתכן כדבר הזה. שם מוכרחים ללא הרף, שוב ושוב, להתמונן לאחור...״ הערכה, שיש בה גם המלצה מוחשית לסיפרות הישראלית כיום.

מיומנו של שבלול הינו מיסמך מרתק של סיפרות פוליטית, מיסמך שיש בכוחו להעיד על הפוליטיקה של הסיפרות ב־כמה מארצות אירופה בשנים האחרונות.

אבידות ובהתקפת־נגד, נחשב לאירוע גבורה בתולדות צ׳כוסלובקיה המודרנית. בקרב סוקולוברו נפלו יהודים רבים, כאשר הבולטים בהם הם שני האחים **נורברט וואלתר לאנצר**, שאביהם ניפטר קודם לכן, בשרתו בצבא סובודה, בעוד אמם, **מלווינה לאנצר**, המשיכה ושירתה בצבא זה כאחות רחמניה עד ל־ניצחון. מישפחת לאנצר נחשבת לסמל ול־מופת של המאבק הצ׳כי ומאבקם של יהו־די צ׳כוסלובקיה בנאצים, והראיה הוא האח הצעיר, **קורט לאנצר**, שהתגייס לצבא סובודה בהיותו בן 14 ועבר אימוני צניחה. קורט הגיע בשנת 1949 ארצה, והשתתף כצנחן במילחמת השיחרור. שר־הביטחון **דויד בן־גוריון** ענד לו את כנפי הצניחה (ראה תצלום).

מחקרו המקיף של קולקה מתאר את תהליך התעצמותו של הכוח הצ׳כוסלובקי, במהלך ההתקדמות של בעלות־הברית לעבר גרמניה. כוח צבאי זה היה בין חלוי־צי המשחררים של ארצו הכבושה. מאפיין לאיכותם החיילית והמוסרית של החיילים היהודים בצבא סובודה הוא סיפורו של מפקד גדוד חי״ר ממוצא יהודי, שהבחין ביום האחרון של המילחמה, במבואות עיר הולדתו, בשני חיילים גרמנים נימלטים. הוא קרא לעברם „אל תברחו, יש כבר שלום!״ אחד הגרמנים ניפנה לאחור, ירה מנשקו ופגע בצווארו של הקצין.

בסיפרו של אריך קולקה מדהים הפרק של האנטישמיות, תיאור המעיד על כך, שגם המאבק באוייב המשותף והגזען ה־נאצי לא השכיח את התחושות האנטי־שמיות של רבים. ביום מיצעד הניצחון של חיילי סובודה בפראג, פונה אחד מהקהל לקצין, מבלי לדעת שהוא יהודי, ואומר לו: „הכט־נא אדוני הסרן, מי זה חוזר לנו הביתה, רק יהודונים חוזרים...״ אלא שייאמר, כי בניגוד למדינות מזרח־אירופה אחרות (אם להתעלם ממישפטי

פראג בראשית שנות ה־50׳) הרי שמע־רכת המדינה הצ׳כית התמודדה תמיד עם האנטישמיות, וכדוגמה — היה זה יו״ר האסיפה הלאומית הצ׳כית, **יוזף סמאר־קובסקי**, שאמר במיפגש נוער, במארס 1968: „ידידי הצעירים, אני פונה אליכם בבקשה: אנא, התייחסו למאבק נגד האנ־טישמיות כאל חלק של בגרותכם התר־בותית...״

מחקר זה מציג את מהלכיה של מילחמת־העולם השנייה, השואה, ברית־המועצות, צ׳כוסלובקיה ויחסי יהודים ולא־יהודים

(המשך מעמוד 55)

באור שונה מהסיפרות המקובלת. יש ב־כוחו להעניק לקורא ממד נוסף, ולעי־תים בלתי ידוע, להבנתה של אותה מיל־חמה ולהבנת מוראותיה.

מהדורה חדשה

המסע

בימים אלה ראתה אור מהדורה חדשה של ספר, שהינו מהמעולים שבספרי ה־פרוזה, שניסו להתמודד עם נושא השואה ויכלו לו. הספר המסע הגדול, מאת **חור־חה סאמפרון***, הוא ספר שמחברו אינו יהודי, אלא ספרדי „אדום" שחזה את מר־ראות השואה על בשרו וכוחו הסיפרותי מדהים.

המסע הגדול מתאר את מסעו של ה־מחבר בחמישה לילות וארבעה ימים מ־צרפת ועד למחנה בוכנוולד, בקרון חתום ובו 120 אסירים. אלא שבניגוד למקובל, אין המסע הגדול ספר זוועות מאזוכיסטי, כמקובל בסיפרות־השואה. סיפורו של סאמפרון רצוף בסיפורים קטנים ואנו־שיים, כמו ביקורו של המספר בבית בכפר גרמני, אחרי השואה, שבמהלכו שואל האסיר־לשעבר את הגרמניה הזקנה, ב־תיקווה לדעת מה חשה כאשר ראתה יומם ולילי את העשן מיתמר מעל למישרפה.

חורחה סאמפרון נודע בתסריטיו ל־המילחמה ניגמרה של **אלן ראנה**, z, והחקירה של **קוסטא גאורס**, ובספריו מותו השני של ראמון מארקדר והאומו־ביוגרפיה של פרננדו שאנז (כינויו של סאמפרון במחתרת הספרדית). בהמסע הגדול מצליח סאמפרון להביא את העי־סוק בשואה, כנושא בסיסי של הסיפרות המודרנית. הרומן מתרחש בשטח של אסו־סיאציות ובעירבוב של זמנים, וברצף של שיחה דימיונית עם ידידו הצעיר, „הנער מסמיר", שיחה המתנהלת לאורך כל ה־ספר.

מעלה נוספת של המסע הגדול היא שאינו מושתת על ערכים, שניתן לכנותם „מאוכזיח יהודי", מרכיב המזין את מר־בית ספרי השואה (אסכולת **אלי ויזל**). סיפרו של סאמפרון הינו אסתטי, מעמיק וישיר. כותב שורות אלה הצליח בעז־

חורחה סאמפרון
ספרדי אדום

רתו להבהיר את נושא השואה וההת־בהמות של בני־אנוש לילידי הארץ, קור־בנות לימוד השואה במתכונת של המאזו־כיזם היהודי.

* חורחה סאמפרון — **המסע הגדול**; עברית: רן עדי (עזריאל אוכמני); 237 עמודים.

סיפרו של סאמפרון זכה עם הופעתו לפני כ־17 שנה בצרפת בפרס פורמנטור.

תיעוד

אמו של תומי

ביום השואה 1977 שודרה תוכנית הרדיו אמא ילדה אותי פעמיים, **בעריכת שמואל הופרט**, (תומי) **בשתי הרשתות. בניגוד** לתוכניות־רדיו אחרות, שניכר בהן אפקט קטל־יתר (Overkill), עוררה תוכנית זו תגובות רבות, שאחת מהן הביאה להו־צאה־לאור של הספר יד ביד עם תומי*, שנוסחו העברי ראה־אור באיחור של יותר מ־30 שנה.

יד ביד עם תומי הוא סיפור התלאות כפי שמספרת אותו אמו של **שמואל הופרט**, המשמש כיום עורך תוכניות הסיפורת ברדיו. **הילדה הופרט** עוברת את מילחמת־העולם השנייה עם בנה, דרך הגיטו, בתי־הכלא ועד למחנה־הריכוז בר־גן־בלזן. מעלתו העיקרית של יד ביד עם תומי היא יכולת התיאור העניינית של

תומי (משמאל) והילדה הופרט
היפ היפ הורה!

הגב' הופרט, המצליחה לתאר בלשון תמצי־תית ופשוטה, בלא פאתוס או עודף של רחמים־עצמיים, כמקובל, את אימי השו־אה, וזאת מבלי שהיא מאבדת את המי־דות הטובות ויכולת הראייה האובייק־טיווית.

מעט מעולמם של האם ובנה מצוי בשיר אותו חיברה הילדה הופרט עבור בנה תומי. וזה לשון השיר: **קוראים לי תומאס הופרט / כל איש אותי מכיר. / אני גר בכרגן־בלזן / ונכסף לארץ־ישראל. / כי שם שימחה ושם אורה / שם צו־חקים כולם. // אנחנו מחכים להחלפה / זה שבועות וחודשים / אנחנו פוחדים, מתגעגעים, אנחנו מיואשים. / האוכל מוקע, הגשם חודר / הגרמנים דורשים: שיהיה נקי יותר! / אנחנו מנקים אך / הצריף תמיד כה מלוכלך. // שירי מגיע לקיצו / אשא תפילה, ככל כוחי, / שפוף כל סוף ניסע משם / ואהיה אדם חופ־שי, / ונשננתה באנקרה / אקרא בקול: היפ היפ הורה! // קוראים לי תומאס הופרט — כל איש אותי מכיר. / אני גר בכרגן־בלזן / ונכסף לארץ־ישראל...**

דומה ששירה זה של הילדה הופרט מעיד לא במעט על עולמה ועולמו של בנה במהלך האירועים שעברו, ודומה כי דב־רים אותם אומר הבן לאמו, שלושים שנה

* הילדה הופרט — **יד ביד עם תומי**; נוסח עברי: שמואל (תומי) הופרט; הו־צאת **מורשת** ע"ש מרדכי אנילביץ + ספ־רית פועלים; 126 עמודים (כריכה רכה).

כתבי־עת

שיחזור

במהלך השנים הרבות שחלפו מאז תום מילחמת־העולם השנייה הפך העיסוק ב־חקר השואה, ובחינת האספקטים השונים שלה, למקצוע מקובל באוניברסיטות, בין חוקרים שונים בשטחי ההיסטוריה בת־זמננו, סוציולוגים וחוקרי־תרבות. במיס־גרות אקדמיות שונות בארץ ובמערב־אי־רופה מתפרסמים באופן קבוע פירסומים שוספים המתעדים בתוכם את המסקנות מהמחקרים הרבים על השואה.

הוותיק בפירסומים הישראליים הינו יל־קוט מורשת, שבשתי חוברותיו האחרו־נות * מצוי חומר רב שהינו רק קצה קצהו של קרחון המחקרים בנושא זה. בחוברת כ"ה מתפרסמים, בין השאר: **עדויות חד־שות מתוך גיטו ורשה** (ראובן בן־שם); **תיאור בלוק הילדים 66 במחנה בוכנוולד** (יהושע ביכלר); **משה על מצב האדם לאחר אושוויץ** (אמיל ל. פרקנהיים); **יחס הוותיקן לציונות ולהצלה במילחמת־העו־לם השנייה** (מנחם שלח). **ובחוברת** כ"ו של יקקוט מורשת **ישנם: מחקר על שלי־חותי של יואל ברנד** (פרופ' יהודה באו־אר — ראה פרטים בהמשך); **מגמת כתו־ראת השואה בביה"ס הישראלי** (חיים שצקר); **האוכלוסיה האזרחית באוסטריה ידעה על המתרחש במחנות־הריכוז** (בנ־ימין אקשטיין) ועוד מחקרים רבים.

קובץ מחקרים אחר, מוצא־לאור בידי יד ושם — רשות הזיכרון לשואה ולגבו־רה **, בכרכים י"א ו־י"ב מתפרסמים מח־קרים שונים, שהבולטים בהם הם: **תוכ־נית־אב לחקיקת הנאצים נגד היהודים — האומנם?** (אווה ד' אדם); **לאופיה הציוני של ההנהגה העצמית בטרייזנשטדט** (ליוויה רוטיקנן); **הגיזענות הנאצית והש־פעתה על אוניברסיטת היידלברג** (אריה כרמון); **אמצעי התיקשורת בכריית־המוע־צות ורדיפת היהודים בגרמניה 1939—1941** (בן־ציון פינצ'וק); **תגובת הציבור היהודי בגרמניה לחוקי־נירנברג** (אברהם מרגליות); **מגמות בחקר השואה** (פרופ' יהודה באואר).

ביקקוט מורשת גיליון כ"ו מתפרסם מח־קר בשם שליחותו של יואל ברנד, שפיר־סם **פרופ' יהודה באואר.** במהלכו בו־חן המחבר את אותה הצעת עיסקה נאצית מפורסמת, לשחרר מיליון יהודים תמורת סחורות, כגון 10,000 משאיות, 800 טונות קפה, 200 טונות קאקאו, 200 טונות סוכר, 200 טונות תה ושני מיליון חתיכות סבון.

מתברר כי היו לברנד מגעים עם דמות מיסתורית למדי, **אנדור** („באנדי") **גרוס**, סוכן יהודי של שירות הריגול־הנגדי הגר־מני (שהיה תחת פיקודו של האדמירל קא־נאריס), ששימש כבלדר בין הנהגת יהודי בודאפשט למרכז הציוני בקושטא. פרשת המשאיות תמורת דם, שהגיעה לשיא פיר־סומה בארץ במישפט קסטנר, מתוארת בידי פרופ' באואר במילים: „גירסה זו של מה שהתרחש בקושטא נתקבלה על־ידי עורך־

* יקקוט מורשת, כתב־עת לתיעוד ועיון, חוברות כ"ה + כ"ו (אפריל ונובמבר 1978) בהוצאת „מורשת" + ספרית פועלים.

** קובץ יד ושם, קבצים י"א + י"ב, בהוצאת יד־ושם.

מאוחר יותר, בתוכנית־הרדיו האמורה, גו־עלים את המעגל: „כשאני ניזכר בימי המילחמה, אמא, נידמה לי שבאותם ימים הלכנו יד ביד. אילו הרפית מידי הייתי כושל ונופל ולא הייתי זוכה לשוחח איתך היום בירושלים. אמרי לי, אמא, האם היו רגעים כהם חשת שידי נשמטת מידיך?

„היו רגעים כאלה," משיבה האם וממ־שיכה: „למשל, כבלא קרוסני הצמווינו: נברים ימינה ונשים שמאלה. סבא פנה ימינה ואתה עמדת והיספת. דחפתי אותך, ואתה אמרת כמו שלימדתי אותך: אני הולך עם אמא שלי — אני עוד קטן..."

כתבי־עת

שיחזור

במהלך השנים הרבות שחלפו מאז תום מילחמת־העולם השנייה הפך העיסוק ב־חקר השואה, ובחינת האספקטים השונים שלה, למקצוע מקובל באוניברסיטות, בין חוקרים שונים בשטחי ההיסטוריה בת־זמננו, סוציולוגים וחוקרי־תרבות. במיס־גרות אקדמיות שונות בארץ ובמערב־אי־רופה מתפרסמים באופן קבוע פירסומים שוספים המתעדים בתוכם את המסקנות מהמחקרים הרבים על השואה.

הוותיק בפירסומים הישראליים הינו יל־קוט מורשת, שבשתי חוברותיו האחרו־נות * מצוי חומר רב שהינו רק קצה קצהו של קרחון המחקרים בנושא זה. בחוברת כ"ה מתפרסמים, בין השאר: **עדויות חד־שות מתוך גיטו ורשה** (ראובן בן־שם); **תיאור בלוק הילדים 66 במחנה בוכנוולד** (יהושע ביכלר); **משה על מצב האדם לאחר אושוויץ** (אמיל ל. פרקנהיים); **יחס הוותיקן לציונות ולהצלה במילחמת־העו־לם השנייה** (מנחם שלח). **ובחוברת** כ"ו של יקקוט מורשת **ישנם: מחקר על שלי־חותי של יואל ברנד** (פרופ' יהודה באו־אר — ראה פרטים בהמשך); **מגמות כתו־ראת השואה בביה"ס הישראלי** (חיים שצקר); **האוכלוסיה האזרחית באוסטריה ידעה על המתרחש במחנות־הריכוז** (בנ־ימין אקשטיין) ועוד מחקרים רבים.

קובץ מחקרים אחר, מוצא־לאור בידי יד ושם — רשות הזיכרון לשואה ולגבו־רה **, בכרכים י"א ו־י"ב מתפרסמים מח־קרים שונים, שהבולטים בהם הם: **תוכ־נית־אב לחקיקת הנאצים נגד היהודים — האומנם?** (אווה ד' אדם); **לאופיה הציוני של ההנהגה העצמית בטרייזנשטדט** (ליוויה רוטיקנן); **הגיזענות הנאצית והש־פעתה על אוניברסיטת היידלברג** (אריה כרמון); **אמצעי התיקשורת בכריית־המוע־צות ורדיפת היהודים בגרמניה 1939—1941** (בן־ציון פינצ'וק); **תגובת הציבור היהודי בגרמניה לחוקי־נירנברג** (אברהם מרגליות); **מגמות בחקר השואה** (פרופ' יהודה באואר).

ביקקוט מורשת גיליון כ"ו מתפרסם מח־קר בשם שליחותו של יואל ברנד, שפיר־סם **פרופ' יהודה באואר.** במהלכו בו־חן המחבר את אותה הצעת עיסקה נאצית מפורסמת, לשחרר מיליון יהודים תמורת סחורות, כגון 10,000 משאיות, 800 טונות קפה, 200 טונות קאקאו, 200 טונות סוכר, 200 טונות תה ושני מיליון חתיכות סבון.

מתברר כי היו לברנד מגעים עם דמות מיסתורית למדי, **אנדור** („באנדי") **גרוס**, סוכן יהודי של שירות הריגול־הנגדי הגר־מני (שהיה תחת פיקודו של האדמירל קא־נאריס), ששימש כבלדר בין הנהגת יהודי בודאפשט למרכז הציוני בקושטא. פרשת המשאיות תמורת דם, שהגיעה לשיא פיר־סומה בארץ במישפט קסטנר, מתוארת בידי פרופ' באואר במילים: „גירסה זו של מה שהתרחש בקושטא נתקבלה על־ידי עורך־דין זריז, מר שמואל תמיר***, במיש־פט קסטנר, ב־1954; שעה שהימין הציוני נילחם בשילטון מפא"י בישראל, ניסה תמיר להשחיר את פניהם של כמה ממת־נגדיו המדיניים על־ידי כך שתיאר אותם כמישפט הוא תוצאת, הפירוש השטני של ההיספוריה' כפי שארתור קסטלר הגדיר זאת..." ובהערותיו למחקר מדגיש באואר: „מתמיה מאוד איך לא הבחין שמואל תמיר ב־1954 בשקר שבעדותו של בראנד לעומת האמת אותה סיפרו באדר ואבריאל, כאשר מרבית העדויות היו בהישג ידו..."

מסקנתו הסופית של באואר מנוסחת ב־מילים: „המסקנה האמיתית איננה ש־ברנד ניכשל או ששליחותו ניכשלה. היה זה העולם הדמוקרטי שניכשל."

תולעי תרבות

השואן

בעיקבות הקרנת סידרת הטלוויזיה שואה בארצות־הברית ובשאר ארצות־המערב, שב ועלה הנושא לכותרות, האנטישמיות חד־לה להיות מקובלת בטרקלינים מסויימים בארצות־הברית, וכמה מאימרותיו של אחי נשיא ארצות־הברית, סוחר הבוטנים **בילי קארטר**, שהיו אנטישמיות למדי, יצרו בעייה חמורה למחלקת יחסי־הציבור־והתד־מית של הבית־הלבן.

אלא שאשפי יחסי־הציבור של נשיא אר־צות־הברית הינם רבי תושיה ודמיון, ומצ־או עד מהרה את הפיתרון הקלסי: פניה של הנשיא לעיתונאי ולשואן ** **אלי ויזל**, שיבוא ויעמוד באחד מאגפיו המרווחים של הבית־הלבן בראש מחלקה שתעסוק בשואה, ולא ברור איך וכיצד. העיקר שיס־תובב השואן ויזל במיסדרונות ויכסה את ערוות אחיו האנטישמי של הנשיא. לנשיא וליועציו, שהושפעו עד למאד מנושא השו־אה, כתוצאה מהסידרה שואה ולא כתו־צאה מכתבותיו ושואוניו של ויזל, לא היה איכפת כלל, שכאשר הגיעה שואה למסכים הקטנים יצא ויזל הנ"ל עם קצף על שפ־

אלי ויזל
במיסדרונות הבית הלבן

תיו נגד מיסחורה של השואה והפיכתה לנחלת רבים.

אין ספק שמעמדו של ויזל כסופר החצר של הבית־הלבן, לנושאי שואה, לא שיפר את איכות שואוניו וגם לא יביא לתפנית היסטורית בהבנת השואה.

* כיום שר־המישפטים.

** „שואן" הינו סופר המחבר יצירות בעלות טעם מאזוכיסטי למדי אודות השו־אה; שואונים מיתחרז עם מערבונים.

מאת דן תומר

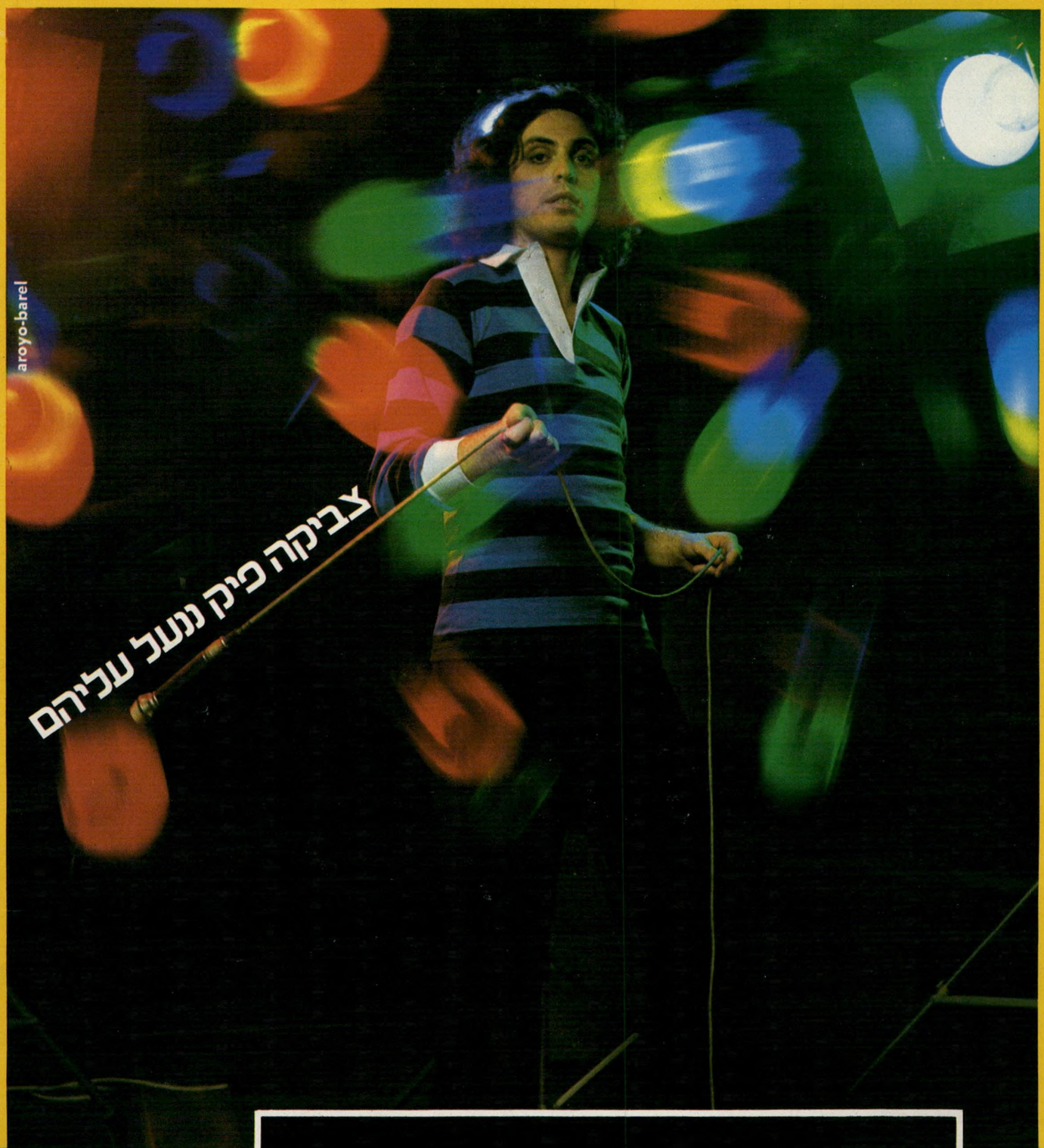

סנדלי חסאא

מבחר מרשים של סנדלים עם קצב לצעירים וצעירות

תמרוקי
בַּרְבָּאבָּא

בַּרְבָּאבָּא הִתְבַּקְבֵּק
וְהַפַּךְ לִהְיוֹת בַּרְבּוּק
בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ הַבַּרְבִּיוֹנִים
הַפִּכְפַּכִּי הַצּוֹרֵה הַפְּכוּ גַּם הֵם
לְבַרְבּוּקִים

כָּל בַּרְבּוּק מְכִיל בְּכַרְסוֹ
תַּמְרוּק מְעוּלֶה לִילָדִים
שֶׁל אִינְטֶרְקוֹסְמָא-וִילָה

יַלְדֵיךְ יֹאהֲבוּ לְהִתְרַחֵץ
בְּחֶבְרַת הַבַּרְבּוּקִים
הָאֲהוּבִים

תמרוקי בַּרְבָּאבָּא – איכות בתוך שעשוע

פרס כפול: כל קניה מוכה בתלוש הנחה של 20% בקניית ספרים מסדרת ספרי ברבאבא · הרוכש 3 ברבוקים יזכה בפוסטר ציבעוני של משפחת ברבאבא · פרטים בתמרוקיות, בבתי כל-בו, ובבתי - מרקחת.

צ'יצ' הכריז מילחמת חורמה על סככות האבטיחים - מי יישבר ראשון?

על הסכין!

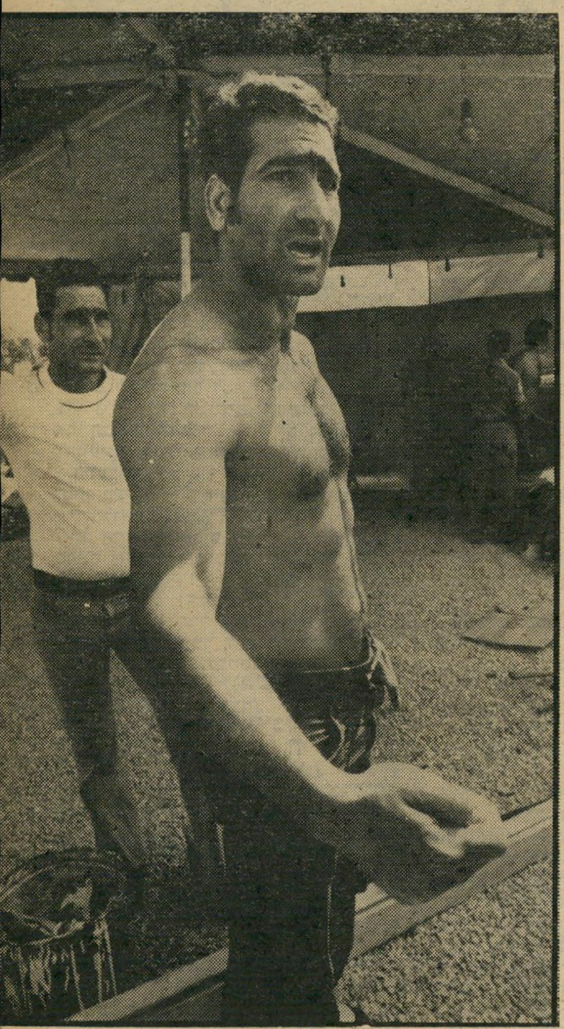

ה קיץ התחיל. וקיץ פירושו — שרוולים קצרים, ים ואבטיח קר. הכל במקומו מונח מלבד האדום הזה — האבטיח. ומדוע? מפני שצ'יצ' החליט להרוס ולחסל את סוכות האבטיחים. מולו עומדים בעלי הסככות ויורשיהם, השומרים זכויותיהם מזה עשרים שנה.

שני הצדדים מתעקשים: לראש העיריה אנשי מישטרה ופקחי עיריה קשוחים. לאנשי האבטיחים — חברים, לקוחות, עקשנות וציפיה לרווחים טובים. בקרב הראשון ניצח ראש העיריה. מישפחת לוי העלתה את הסככה שלה ופירקה אותה בו ביום. הצעד הבא — במישפט או בהתנגשות אלימה. למי יהיה יותר כוח? מי ישבר? את זאת ידעו צרכני האבטיחים בעתיד הקרוב.

ברחוב ירושלים ביפו, בואכה דרך בתים, מועלות מדי שנה סככות אחדות, שבעליהן ידידים משכבר הימים. אומנם מתקיימת תחרות, אך הפרנסה מצויה בשפע ולכן הם יכולים להרשות לעצמם לתמוך זה בזה. לפני שבועות אחדים התחילו בעלי הסוכות לבקש את רשיונותיהם השנתיים. לדבריהם ניתנו אישורים מתאימים מכל הגורמים עד אשר הגיעו לעיריה. כאן סרבו לתת אישורים, שלחו מכתבי התראה והסבירו שהשנה לא יינתנו אישורים בשל „איכות החיים".

מה זה איכות החיים? מסביר אריה קרמר מאגף התברואה העירונית: „הסככות מפריעות לשכנים, הגיעו אלינו תלונות רבות. גם למישטרה היתה יד בהחלטה, המכוונית מפריעות לתנועה הסדירה."

ביום החמישי בשבוע שעבר החל המאבק. בני מישפחת לוי, שאביהם הקים את הסככה לפני 21 שנה, החליטו להעלות את עמודי הסוכה „על אפי ועל חמתו של ראש העיר". הם הקימו קורות,

(המשך בעמוד 66)

„נשחוט את הילד!"

מאיים אלי לוי „אם הוא יחמם אותנו, אז נראה לו מי זה מישפחת לוי. אם הוא יכריח אותי לגדל ילד מוכר סמים, אז יותר טוב לגמור אותו קודם." מימין אם המשפחה בוכה. „מה הוא עושה לי? הורס לי את המישפחה. לא יהיה אוכל ולא לימודים לילדים, אנחנו מישפחה גדולה וחיים בקושי."

אם תרצו אין זו אגודה

(המשך מעמוד 22)

עורך מוסף הספרות של **על המשמר**, **א.ב. יפה**. הסיעה השניה, הקלריקלית שמרנית, כללה מרצים לספרות באוניברסיטת בר־אילן, שבאו לוועידה בהמוניהם (רוב המרצים לספרות מאוניברסיטות ירושלים ותל־אביב לא הטריחו עצמם ל־הגיע לוועידה). בראשה של סיעה זו ניצב פרופ' **חיים בריר**. בין שתי הסיעות ריקד **בנציון תומר**, החותר לרשת את כיסאו של היו"ר הפורש **ישראל כוהן**.

בעוד שכל מיני אנונימים, כמו **י. אבן, חיים בן־אשר, צפיריה גר, רחל זימן ואברהם בר־עוז** נשאו דבריהם, הרי שבכירי העסקנים ניהלו את חרושת התככים בקפטריה של בית משרניחובסקי. בין אנשי הסיעות נראה גם עו"ד **אלי זוהר**, יועצה המישפטי של האגודה.

השערוריה היחידה בוועידה פרצה בעטיו של הפתח־תיקוואי **אהוד בן־עזר**, שטען כבר בבוקרו של היום השני, ובצדק, נגד אופן הבחירה הלא־דימוקרטי באגודה. החברות באגודת הסופרים מתבצעת בטכניקה המוכרת של מפא"י, בשיאה. אגודת הסופרים היא מרכזית, וישנם שני סניפים מרכזיים (ירושלים וחיפה) המגיעים לוועידה עם מועמדים משלהם, הנבחרים למקומות משוריינים (את סופרי ירושלים מייצגים בלא בחירה **יהושע טן־פי, אברהם הוס, חיים תורן ואריה ליפשיץ**, והבדיחה מספרת, שהארבעה מהווים את כל סניף אגודת הסופרים בירושלים. את סניף חיפה מייצגים **יעקב אורלנד** ו**ש. שלום**). הפגם הוא, שחברי האגודה מירושלים ומחיפה מצביעים גם עבור המועמדים האחרים לוועד המרכזי של אגודת הסופרים.

איש לא התייחס לסעיפונתיו של אהוד בן־עזר נגד שיטת הגושים, המונעת, לדבריו, את הבראת האגודה. הוא קם והסתלק לו מהוועידה, מבלי שאיש הניד עפעף.

הוועד המרכזי של האגודה ניבחר במשא־ומתן בין שני הגושים (גוש א.ב. יפה וגוש בר־אילן) כש**בנימין מיקלי**, עורך מאזניים, ירחון הסופרים שאיש אינו קורא בו, מהווה את לשון המאזניים. למעט פגמים כמו בחירת סקידי משרד־החינוך, **כבת־שבע שריף** ופרופ' **אפרים שמואלי**, לוועד המרכזי, הרי שציבורם הנבחרת של עסקני הסיפרות עד לוועידה הבאה, שתיערך בפסח בעוד שנתיים, הם: **הלל ברזל** (בר־אילן), **אריה ליפשיץ** (ירושלים), **ק.א. כרתיני** (ותיקים), **אברהם הוס** (ירושלים), **בנימין מיכלי** (ותיקים), **א.ב. יפה** (גוש חדש), **חיים תורן** (ירושלים), **צבי ויז** (בר־אילן), **בנציון תומר** (ותיקים), **יהודה פרידלנדר** (בר־אילן), **אשר רייך** (גוש חדש), **אית־מר יעוז־קסט** (גוש עולים חדשים), **שימעון בלס** (גוש חדש), **יהושע טן־פי** (ירושלים), **אפרים שמואלי** (ותיקים), **יעקב אורלנד** (ותיקים).

מי שמע עליהם ומי קרא אותם, למעט בלס, ריך ואורלנד.

בין אחרוני הנואמים בוועידה היה המשורר **דויד אבידן**, שבוועידות קודמות טרח עד למאד בניסיונות שונים להפוך את האגודה לאיגוד מיקצועי בעל מטרות תכליתיות. אבידן, שבעת האחרונה עסוק בהכנות לסירטו הראשון באורך מלא, טען בדבריו בוועידה, שעל המדינה לממן את בסיפרות עברית. הוועידה "**הטילה על הוועד־המרכזי החדש לנקוט בכל הצעדים כדי לשנות החלטה זו...**". העיר על כך משורר צעיר, שהסתובב נידהם במיסדרונות בית משרניחובסקי: "**סגרים סיפרותיים שכמותם. הרי ביום שבו יחדלו ללמד סיפרות עברית לבחינות בגרות, יתחילו אנשים צעירים לאהוב את הסיפרות ה־עברית... אבל הסגרים רוצים שילמדו אותם בכוח בבתי־הספר מפני שאיש אינו קורא אותם במיסגרות השוק החופשי...**".

תופעה מעניינת בוועידה היתה התקבצותם מרצון של הסופרים בני עדות המיזרח, בשולחן ניפרד בקפטריה או במיסדרונות בית משרניחובסקי. הסופרים והמרצים **סמי מיכאל** (חסות), **שימעון בלס** (המעברה), פרופ' **ששון סומך ואמנון שמוש** שוחחו ביניהם לעתים בערבית. מעשה שהינו בוודאי בעל משמעויות מרחיקות לכת בוועידת הסופרים העבריים.

אלא שהסופרים לא הצליחו לבחור ביו"ר בוועידה. את היו"ר החדש הם יבחרו במיסגרת הוועד המרכזי, לאחר סיבובים נוספים של תככים בין הסיעות המרכיבות אותו. המועמד הכימעט ודאי למישרה זו, הוא העסקן **בנציון תומר**, העשוי להיבחר כמועמד־של־פשרה, בתמיכתם של אנשי ביקורת הסיפרות של אוניברסיטת בר־אילן, שהשתלטו על הוועידה ועל האגודה.

סופר יקוע, שגורל אגודת הסופרים ומצבו של הספר בישראל יקרים לו, טען: "**אגודת הסיפרים העבריים נוסדה כתולדה של סיפרות ההשכלה שמרדה ביהדות הרבנית הקלריקלית. בוועידה ה־29 של הסופרים העבריים הם הצליחו להפוך סניף של אוניברסיטת בר־אילן, כאשר ביטאון הסופרים, "מאזניים" הפך להיות ביטאון לתירגומים לעברית מלשון האירית, כאילו שמילחמת השפות לא היתה ולא ניכרה...**".

יונה דויד, מרצה לסיפרות שהגיע לוועידה מהאוניברסיטה העברית בירושלים, ציטט את ש"י עגנון, שהיה יקוע כמי שרחש בזו לאגודת הסופרים ואמר עליה פעם: "**אם תרצו — אין זו אגודה...**"

סופריה ואת משורריה, ולדאגו לקרנות פנסיה ושאר הטבות למושכי העט.

הפרק המרתק של הוועידה ה־29 של הסופרים היה פרק ההחלטות. במקום ש־ניבחרי ועסקני הסיפרות יאגדו לתוספת־יוקר, מס־ערך־מוסף שהסופרים משלמים, ומס־הכנסה מוגדל המוטל על מושכי העט, הרי שהוועידה, כמינהג ועידות הסופרים בברית־המועצות, בירכה את הממשלה ואת הכנסת על חתימת הסכמי־השלום עם מצריים. בלשון ההודעה הרשמית לעיתונות, הרי שנשיאות הוועידה בירכה גם "**את הסופרים העבריים על שעידדו את השלום ויקידמוהו...**". אלא שזו צביעות ותו לא. בוועידת הסופרים שנערכה לפני מילחמת יום־הכיפורים (פסח 1973) סירבה אגודת הסופרים לקבל לשורותיה סופרים ערביים הכותבים בישראל, מתוך מניעים בעלי רקע גזעני מובהק. כמה מהסופרים הבולטים בארץ פרשו אז מהאגודה — ולא שבו אליה עוד.

ועידת הסופרים תבעה גם את שיחרורם של אסירי־ציון בברית־המועצות, ובהחלטה נוספת גינו משתתפיה את החלטת משרד החינוך והתרבות לבטל את בחינת הבגרות

היוגי והקומיסרים

התלוצץ משורר שהבחין בשר־החינוך זבולון המר, מזכיר ההסתדרות ירוחם משל, הקומיסר החיפאי ש. שלום והמפקחת בת שבע שריף שליוו את היו"ר המתפטר יצחק כוהן.

(המשך מעמוד 17)

ראה הגלוייה או הסמוייה לפעול כך כלפי ערבים בכלל ונגד בדואים בפרט?

● איך העזו שוטרים לפברק חקירה נגד אזרחים חפים־מפשע, על סמך הטענה הפרובוקטיבית כאילו נתגלו בסביבתם כרוזים של פתח, במטרה שקופה לסלק את הגברים מן השטח, שבו עמדה להתבצע פעולה בלתי־חוקית מטעם השילטונות?

● האם זוהי פעולה חריגה וחד־פעמית, או שזוהי שיטה הפועלת בכל ימות־השנה?

יעדת־חקירה. ברור לחלוטין כי אין להשאיר את החקירה בידי החשודים עצמם.

במדינה מתוקנת, היו מתפטרים כל השרים המעורבים בדבר — שר־החקלאות, שר־הפנים, שר־המישפטים ושר־השיכון — ולוא רק בגלל האחריות המיניסטריאלית הרובצת עליהם. בישראל, שבה דבק כל עסקן בכיסאו בציניות מוחלטת, לא יעלה הדבר על הדעת.

משום כך חייבת הכנסת לאלץ את הממשלה להחליט על מינוי ועדת־חקירה ממלכתית. ואם תסרב הממשלה לעשות כן — על הכנסת למנות ועדת־חקירה פרלמנטרית.

אם לא תעמוד הכנסת במיבחן זה, תהיה זאת פשיטת־הרגל של הפרלמנט הישראלי.

במדינה

מנגנון

עריפת המנחים

„לא יחרגו!" ביקש המנכ"ל החדש של רשות־השידור מעובדיו — ובעצמו פתח במיבצע

„מאה ימי חסד" ביקש מנכ"לה החדש של רשות־השידור, יוסף („טומי") לפיד, בעת שנכנס לתפקידו בתחילת החודש. היתה זו בקשה להימנע מביקורת עליו ועל פעולותיו, עד שיספיק ללמוד ולהכיר

מודח אגמון
„מאשירה על תאי־גזים"

את בעיות התפקיד החדש שהוטל על כתפיו. אך את החסד שביקש לעצמו לא העניק לאחרים.

שלושה שבועות כהונה בילבד הספיקו ללפיד כדי להגיש הצעת תיכנון חדשה לרדיו ולטלוויזיה, שהתבלטה מיד כהצעת תיכנון לעריפת ראשים. קורבנותיו הראשונים של לפיד היו המנחים יגאל („השעה השלישית") עילם ויעקב („בירה ומצב־רוח") אגמון, בעלי הדיעות היוניות, המנוגדות לדיעותיו הפוליטיות של לפיד. את עילם ביקש לפיד לפסול בטענה, שמי שיש לו דיעה בנושא מסויים אינו יכול להנחות בצורה אובייקטיבית תוכנית בנושא הנדון. בכך, למעשה, פסל לפיד גם את עצמו. שכן, מכיוון שגם לו יש דיעות ידועות בנושאים הנדונים, כיצד הוא יכול להנחות את המנחים בהם?

לגבי אגמון הוסותה ההתדחה בניסוקים מקצועיים. כביכול: תוכנית הראיונות בת חמש השנים שלו, כך נטען, מיצתה את עצמה, ואין לה מאזינים. לכן מן הראוי לבטלה. אלא שהנימוק לא שיכנע. לפיד לא היה מעלה בדעתו לבטל תוכניות רדיו ותיקות יותר ופופולאריות פחות. בירה ומצב־רוח היא תוכנית הרדיו היחידה שהמבקשים להקליטה במקום מסויים משלמים לרשות־השידור סכום של 14 אלף ל"י עבור זכות זו ויש לה הזמנות מראש לחצי שנה.

בעבר, עוד לפני שחשב כי יתמנה יום אחד כמנכ"ל רשות־השידור, לא הסתיר לפיד את השקפתו לגבי תוכניתו של אגמון. בסאטירה שפירסם לפני מיספר חודשים במעריב נתן דוגמא לדמורליזציה שזורעת רשות־השידור בעם: „בגין יוצג ביום א' בטלוויזיה שלנו בתור הליצן, שגנב את פרס נובל לשלום מאנוור סאדאת. אחר־כך יש סרטון דוקומנטארי על היהודים הנאצים המקימים התנחלות בקעת־הירדן. ובסוף מראיין יעקב אגמון את סליציה לנגר על תאי־הגזים שהמיימשל הצבאי מקים בשטחים הכבושים." הגיב על כך אגמון: „תאי־גזים אינם בדיוק הנושא המתאים לסאטירה והתלוצצות."

מאבק על חופש הביטוי. התעלומה היתה מדוע הודרז לפיד להוציא כה מהר את המרצע מן השק ולהתחיל את תפקידו ברשות בהדחות. ברשות־השידור מצאו לכך הסבר: הוא מבקש לקבוע עובדות מוגמרות לפני שיתמנה מנהל לרדיו ולפני שלמנכ"ל הטלוויזיה, ארנון צוקרמן, ית־בהר אם ימשיך בתפקידו אחרי תקופת כהונתו הנוכחית, המסתיימת בחודש אוגוסט.

אולם נראה שלפיד לא העריך את עוצמת התגובה הציבורית. פרשיות עילם ואגמון הבהירו לרבים, שפיקפקו בכך עד כה, שממשלת הליכוד מתכוונת בצורה ברוטאלית וגלויה להשתלט על רשות־השידור ולחסל את חופש הביטוי והדיעה בה. טרוגייתו של ראש־הממשלה כי „יש אנשים השואלים אם הממשלה מתפקדת... יצחק רגעה... אגמון..." קבעה את היעדים. לפיד תירגם את השיטה לנוסח: „אני רוצה שמשלמי האגרה יאהבו את הטלוויזיה," תבע ממגישי תוכניות להתייצץ עמו מראש בקשר לכל דבר שלדעתם „יכול להרגיז צופים." הוא עצמו הצליח להרגיז את כל החרדים לחופש הביטוי.

הצעתו של לפיד אינה סוף פסוק. היא טעונה עוד אישור הוועד־המנהל. כמו פיל בחנות חרסינה הצליח טומי תוך זמן קצר לעורר חרדה כבר אחרי ניפוץ הכלים הראשונים. אמצעי־התיקשורת הגיבו בצורה נזעמת. ההסתדרות קיבלה החלטה חסרת־תקדים להגיע „מורת־רוח על המתרחש ברשות־השידור הממלכתית, באשר לפיקוח פוליטי חד־צדדי על עורכי תוכניות ופיטוריו השרירותיים של אחד ה־מנחים הקבועים והמוכשרים, יעקב אגמון." הצהיר מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל: „יעקב אגמון לא יהיה בודד במאבקו." מועצת פועלי תל־אביב קיבלה החלטה לפיה היא מוכנה להתגייס למעולה להבטחת המשך התוכנית. התנועה הקיבוצית כגוף קיבלה החלטת גינוי ואגודת העתונאים בירושלים החליטה להתערב כדי למנוע את הפסקת עבודתו של אגמון ברשות ללא הודעה מוקדמת.

נכונותו של אגמון לצאת למאבק ציבורי בעניין הדחתו, שהיא תקדים ציבורי מסוכן, תמצא ככל הנראה הדים גם בבית־הדין לעבודה ובהתכנסויות־מחאה ציבוריות למאבק למען חופש־הביטוי.

מול התעוררות בלתי צפויה זו העמיד טומי לפיד פני קוואק נגזל. הוא תבע מהוועד־המנהל של הרשות לגנות את „מסע ההשמצות" נגדו. הוא לא זכה בתמיכה לה קיווה. היה זה דווקא יו"ר רשות־השידור, ראובן ירון, שהעמיד את לפיד במקומו וקבע: „אין זה תפקידו של הוועד־המנהל לגנות את הציבור."

ידידיו של לפיד לא נבהלו. „הוא יגנה את הציבור בעצמו," קבעו.

צמרת המישטרה מסרבת לחקור האשמות חמורות נגד קצינים בכירים במישטרת תל־אביב

המישטרה חוקרת את עצמה

ב־22 במארס השנה נעצר יהושע יפתח בידי פקד אריה שגיא, שעמד בראש הצח"מ (צוות חקירה מיוחד) של זיר־פי רכב גנוב. למחרת הובא יפתח לפני בית־המישפט בבקשה להורות על מעצרו ל־15 יום. היה זה שבועות אחדים אחרי פרישתו של יפתח לפנסיה, אחרי 20 שנות שירות במישטרה. תפקידו האחרון היה כסגן מפקד מרחב הירקון בדרגת סגן ניצב.

בבקשה למעצר נאמר כי בשנת 1974, עת שימש כקצין מישטרה בדרגה בכירה, רכש עבור אחר, גרוטאה מחברת ביטוח, על שמו של אותו אחר, ואילו את שטר הבעלות על הגרוטאה העביר על שם אדם שלישי. בשלב מאוחר יותר נמכרה הגרו־טאה כרכב חדש אחרי שפרטי הרכב זויפו. כל מבצעי העיסקה מכירים האחד את רעהו, כאשר החשוד העיקרי בפרשה, אשר אף הוא עצור, הינו זייפן רכב בעל עבר בנושא זה. יפתח חשוד, כי הוא קשור במישרין לעיסקת הרכישה ולעוד רכישות של מכוניות שלא במצב נסיעה והכשרתן למצב נסיעה, תוך ביצוע זיופים.

בעת הדיון בבית־המישפט טען פקד שגיא כי החשוד דאג ששמו לא יופיע בכל שלבי העיסקה. הוא מסר בהודעתו שקנה גרו־טאות רכב נוספות, וידע על החקירה ה־מתנהלת נגדו לפני המעצר. עורך־הדין של יפתח, נתן קנת, התנגד למעצר, אך השופט הורה לעצרו ל־5 ימים. כעבור 5 ימים הופיע שוב פקד שגיא לפני השופט, וביקש לעצור את יפתח ל־15 יום, מפני ששיחרורו יפריע לחקירה. הוא הציג לפני השופט חומר המראה על זיופי רכב נוספים ועל יכולתו של יפתח להשפיע על עדים.

בחקירה החוזרת אמר, כי החומר מת־ייחס משנת 1960 ועד היום. הוא איבו יודע אם לפני שנה וחצי פורסם בהעולם הזה מידע על הנושא הזה. מדובר באנשים כה רבים שהחשוד הפעיל עליהם את הש־פעתו, שלא יוכל להתחייב לסיים את ה־חקירה תוך ימים ספורים.

השופטת המחוזית מרים פורת הורתה לעצור את יפתח ל־8 ימים. שגיא חזר למישרדי יחידתו, היחידה לחקירות הונאה בפיקודו של בנימין זיגל, מוכן כולו ל־המשיך במרץ רב בחקירה ולהגיע גם ל־קציני מישטרה בכירים נוספים, שלגביהם הצטבר מידע כמו זה המיוחס ליפתח. ב־הגיעו למישרדו קרא לו זיגל והורה לו לפזר את צוות החקירה המיוחד. הגיעה הוראה מראש אגף החקירות במשטרת יש־ראל, ניצב אהרון שלוש, כי זיגל יפסיק את החקירה וימסור אותה ליחידה של ראובן מינקובסקי.

בידוד בבית־הסוהר

ב־13 ביוני אשתקד הורשע אבנר עקביה בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב (תיק 764/77) על זיופי רכב ונידון למאסר. מייד אחרי ההרשעה, שהדהימה אותו, חיפש קשר לשוטרים וטען כי הוא נפל קורבן. עקביה הוא מגדולי סוחרי ה־גרוטאות בתל־אביב ובעל מיגרש גדול ליד התחנה המרכזית. התביעה נגדו הוגשה אחרי שהתברר למישטרה, כי הוא נהג לרכוש רכב שנפגע בתאונות דרכים ונפסל לצמיתות, תוך קנוניה עם כמה שמאי־רכב שסייעו לו במידע. אחר־כך היה דואג להשיג (או שתושגנה) מכוניות גנובות הזהות לגרוטאות, ומעתיק את מיספרי ה־מכוניות הפסולות על המכוניות הגנובות ומחזירן לכביש כרכב כשר לכל דבר.

זיופים אלה נעשו על ידו בצורה אמנו־תית, והוא הדהים את השוטרים שלפניהם התוודה, עת זיהה להם עשרות מכוניות מזויפות כאלה. תוך כדי וידויו מסר ל־שוטרים גם שמות של שמאי רכב וכן של כמה קציני מישטרה בכירים, אשר, לדבריו, היו שותפים ונהנים בעסקי הח־ייאת המכוניות: היו אלה סגן ניצב יהושע יפתח, סגן ניצב יגאל לושי וניצב מישנה ארמנד לוי.

כאשר שמעו השוטרים האשמות כאלה לקחו מייד את עקביה והעלו אותו אל היחידה לפשיעה פלילית חמורה בפיקודו של ראובן מינקובסקי, הכניסו אותו ל־מישרדי היחידה בירושלים, שם חקר אותו סגן ניצב אלכס אישי־שלום, סגנו של מינ־קובסקי. כאשר שמע אישי־שלום במה מדו־בר, החליט, כי העסק גדול עליו והכניס את עקביה למישרדו של מינקובסקי. זה שמע את הדברים וכאשר הגיע אל איזכור שמות הקצינים הבכירים לושי (היה מפקד מישטרת חולון והרצליה) יפתח (היה אז סגן מפקד מרחב הירקון) ולוי (היה אז ראש אגף החקירות במחוז תל־אביב) החל מינקובסקי צועק על עקביה כי הוא שקרן, ושאלו אם הוא מוכן להיבדק במכונת אמת.

עקביה הסכים להיבדק מייד ולתת עדות מפורטת. כעבור דקות אחדות לקחו אותו שוב אל המסדרון, שם ישבו שוטרים, אך במקום לחוקרו או לבודקו ב־מכונת אמת, עצרו אותו בכלא במיגרש הרוסים ולמחרת העבירו אותו לכלא בבאר־שבע, כדי לבודד אותו משומעים סקרנים.

אחרי זמן מה בכלא באר־שבע, שם למד עקביה לקח, הוא הועבר למיצוי המאסר שנגזר עליו לכלא מעשיהו, שם ישב מיואש כולו ממישטרת ישראל. לא מינ־קובסקי ולא איש מאנשיו ניסה לבדוק או לאמת את דיברי עקביה.

המכנה המשותף

לא היתה זו הפעם הראשונה שעקביה מנסה לשתף פעולה עם המישטרה ו־לגלות לה חשדות נגד בכיריה. בנובמבר 1976 עצרה היחידה המרכזית של מישטרת תל־אביב בעל מוסך באיזור, בשם שלמה משה, ואת אחיו אליהו. בבית־המישפט סיפר פקד יצחק תליו, כי השניים חשודים בכך שבמוסך שלהם עשו את הזיופים בכלי הרכב. במוסך נמצאו בעת החיפוש שלוש מכוניות, שהיו גנובות או הוכנסו לארץ בצורה בלתי חוקית, כאשר הן היו כבר בתהליך זיוף מיספרי הרכב שלהן. תליו העריך כי מדובר במאה מכוניות מזויפות לשנה.

בעיקבות המעצר החלה חקירה מסועפת שהובילה אל אבנר עקביה, שהסכים בסוף 1976 לשתף פעולה עם תליו ולספר לו את הידוע לו. תליו שמע אז גם את שמות הקצינים הבכירים שהיו מפקדיו ואשר היו עת מכונית סאאב צהובה, שהיתה של בנו של ארמנד לוי, והמחפשים גילו כי המוסך הרכיב מכונית מסוג סאונדס עבור יהושע יפתח, מחלקי מכונית פסולה.

הפרשה הושתקה כבר אז ודיברי עקביה הוכנסו למקרר. פעם שנייה התעלם מ־דבריו מינקובסקי בסוף 1978. בתחילת ה־שנה הנוכחית החליט זיגל כי הגיעה העת לחקור את פרשת המוסך של שלמה ואליהו משה, והקים צוות לחקירת החומר שהצ־טבר אז. מפקח אברהם שיינברג נסע לכלא מעשיהו וגבה עדות מפי עקביה. היתה זו הפעם השלישית שעקביה סיפר את הידוע לו על קציני מישטרה לאנשי ה־מישטרה. הצוות של שגיא חקר היטב את דיברי עקביה וחקירה זו הביאה למעצרו של יפתח. אולם אז הגיעה ההוראה של שלוש לזיגל לפזר את הצוות ולהעביר את החקירה למינקובסקי.

כששלח מינקובסקי לפני כמה ימים חוקרים אל עקביה, בעיקבות הוראתו של שלוש, סירב זה להיפגש עימם וטען כי אינו מאמין לשוטרים ולא ידבר ללא נו־כחות יצחק תליו או מי שהיה ראש המו־דיעין המישטרתי, יעקב נחמיאס. מינ־קובסקי ניצל זאת כדי להפסיק את ה־חקירה. אחד הדברים המוזרים הוא, כי שלושת הקצינים — יפתח, לוי ולושי — גרים בשכנות זה לזה ברחוב שטרן ב־קריית־אונו. רק מיקריות היא כי שכן נוסף שלהם באותו רחוב וסמוך לבתיהם הוא שלמה משה, בעל המוסך מזייף־המכוניות.

קישרי שכנות אלה בין משה לשוטרים לוו גם בקשרים אחרים. המוסך והעסקים של שלמה משה מצויים בתחום השיפוט של מישטרת חולון. יפתח היה במשך שנים רבות מפקד מישטרת חולון ואחריו מילא תפקיד זה יגאל לושי.

לשלושת בתי השוטרים יש מכנה משותף נוסף. שלושתם בנויים תוך חריגה מקווי הבנייה ותוך הפרת החלטות ועדת בניין העירים. שלושת קציני המישטרה פשוט הרחיבו את שטח גינתם לשטחים ציבו־ריים. הוגשו תלונות על כך לוועדה ל־בניין ערים של קריית אונו, שחששה לע־שות משהו בנידון. לבקשה לראות את התיקים נמסר כי הם נעלמו. הבתים, אגב, הם וילות נאות שנבנו, בשעתו, על־ידי חברת בניה משותפת של סם רוטברג ולו בויאר בשם בר, ונמכרו לחוג מצומצם ביותר של יודעי חן במחיר נמוך אפילו בזמנים ההם.

מערכת הקשרים בין שלמה משה, יפתח ולושי הסתעפה להגנה טלפונית על עסקים שונים ומשונים. בהגנה זו עצמה המישטרה לא פעם את עיניה מעבירות חמורות על החוק, שגררו בפרשה אחת אף אובדן חיי אדם.

על פרשות אלה, והחיפוי של צמרת המישטרה עליהן, ברשימה הבאה.

יגאל לביב

סגן־ניצב לישעבר יפתח
נעצר

קשורים לפי דיברי עקביה בעסקי הרכב המזויף. דיברי עקביה היה להם על מה להסתמך. כפי שדיווח בפברואר 1977 העולם הזה (2060) נמצאה במוסך באותה

ראש־אגף ארמנד לוי
מי שקרן?

בעל־מוסך אליהו משה
נעצר

הרגע הגדול: הכדור בשער בית"ר (משמאל), שחקני מכבי מחבקים את מבקיע

מישחק השנה

דממה. הרבה אנשים מהלכים ברחוב והרבה מכוניות נעות בכבישים, אך קול לא נשמע. שקט שורר בכל. עיר־רפאים מאוכלסת. ירושלים. שבת. 5.30 אחרי הצהריים.

ההפסד הצורב של קבוצת בית"ר ירושלים למכבי תל־אביב היווה מכה קשה לתושבי הבירה, שרובם אוהדים־שרופים של הקבוצה. אין עוד קבוצה בישראל, שיש לה אוהדים כה גלהבים, כפי שיש לבית"ר ירושלים. בין האוהדים יש מפרי־חיי־יונים, אומרי־תפילות, ומחלקי שאמ־פניה וארוחות־חינם בעיתות נצחון. ה־„שדים הצהובים" הם בבת־העין של כל בעלי הדוכנים בשוק מחנה־יהודה ושל כל תושבי השכונות בירושלים, החל בטלביה וכלה בקטמונים.

ההכנות למישחק נערכו באווירה של „נצחון בטוח". ביום השלישי בצהריים החלה לעבוד מכונת התימורים. מי שהעז

יונים בראש זיווה, אוהדת שרופה של בית"ר ירושלים, נוהגת להפריח יונים לפני כל מישחק. בתמונה מימין: דני נוימן, לידו אורי מלמיליאן וזיווה מאחור. הפעם, בניגוד ל־22 מישחקים קודמים, לא עזרו גם היונים.

אבן בראש נזרקה על הקווץ יחזקאל בן־עמי, כשנשמעה שריקת הסיום. בתמונה, מימין: שופט המישחק, מנחם אשכנזי, ולידו הקווץ הפצוע, המראה לו את ידו שהוכתמה בדם מהפצע העמוק שנפער בראשו.

שער היקר ביותר של העונה, בני טבק

לשים כספו על הקבוצה המתחרה, נגעצו בו מבטים מזרי־אימה, מהולים ברחמים. זה היה מישחק על הגדולה, המישחק ה־מרכזי של השנה. שתי הקבוצות צעדו זו בצד זו, במשך 27 מחזורי הליגה. פעם זו בראש ופעם זו. בית"ר הפסידה עד כה שלושה מישחקים ומכבי חמישה. הפסדה האחרון של מכבי היה לפני חצי שנה. למכבים היה משבר לפני כחודשיים, ומאז החלה ההתאוששות. הפעם היה זה קרב „לחיים או למוות".

עיר של גברים

הכרטיסים בקופות תל־אביב וירו־שלים אזלו. מישרדי הכרטיסים פיר־סמו, שנותרו כ־300 כרטיסים, כולם מיועדים לחיילים. כך החל המירוץ הגדול — נערים ואבותיהם החלו לחפש מדי־צה"ל. לבשו אותם גם כאלה שמעולם לא שרתו בצבא, וכאלה ששוחררו מהצבא מפאת גילם. על שערי המיגרש צבאו אלפי „חיי־לים", חוגרים וקציניים, ילדים וזקנים.

מיגרש אימק"א — מיגרשה הביתי של בית"ר — מכיל 8,000 מושבים. נכנסו אליו 14 אלף איש. על הגדרות ועל העצים ישבו, עמדו וטיפסו עוד אלף, ובחוץ עוד ארבעה אלפים עצובים ומדוכאים.

המסע לכיוון המיגרש החל בשעה שבע בבוקר. לבושים חגיגית צעדו נושאי צי־דניות, כולן גדושות בורקס וחמינדוס, כי־יאה לירושלמים גיזעיים ואוהדים שרופים. מאחורי הגברים התרוצצו להם הילדים נושאי התרמוסים, שהכילו קפה שחור ו־מתוק ומהביל.

בשעה תשע צפה אוהד במיגרש ונאנח בהקלה: „או־קיי, כולם באו." השימחה גאתה על גדותיה. „נקסה אותם!" אמרו ה־אוהדים, „שיידעו להם מי הם השדים הצהובים! יאללה, יאללה, שיחזרו המכבים לתל־אביב, פה זה עיר של גברים!"

(המשך בעמוד 64)

מצוד על הגדר

ערכו אוהדי שתי הקבוצות לאחר שלא הצליחו להשיג כרטיסים. הועלתה הצעה לקיים את המישחק במיגרש בלומפילד, המכיל 50 אלף מקומות. הנהלת בית"ר העדיפה את המיגרש הביתי.

ההחמצה הגדולה

של שלמה קירט כימעט הפילה את יציע האוהדים אל תוך המיגרש. במרכז נראה שוער מכבי, מנו שוורץ, הודף את הכדור ומרחיק את סכנת התיקו, שממנה חששו המכבים.

הכוכבים

אבי כהן חולה ה־אדמת ואורי מלמי־ליאן. למטה: אלי מיאלי, שנפגע מבעיטה.

מישמר ראש

של שוטרים ורוכבי־סוסים מגן על שופט המישחק, מנחם אשכנזי, בצאתו, דקות ספורות אחרי שחילצו את אחיו, משה, מפני הקהל הירושלמי הזועם, שחיכה להם ביציאה. **ציום: ציון צפריר**

(המשך מעמוד 63)

היחידים שלא פצו פה היו אוהדי מכבי. „אני לא מתבייש להגיד שאני שרוף על מכבי, אבל יותר בטוח להגיד את זה ב־שקט," הדהד שלמה, תושב שכונת־התיקווה. חבריו הינהנו בראשם, ללא הגה, לאות הסכמה.

כמה דקות לפני המישחק הגיעו למיגרש אישים־חשובים־מאד, כמו השרים ייגאל ידין וחיים לנדאו, חבר־הכנסת יוסי שריד, חבר מועצת העיר יהושע מצא (איש ה־ליכוד, שמערכת הבחירות שניהל מול טדי קולק התבססה על אוהדי בית"ר) ומיכאל אלמוג, יושב־ראש ההתאחדות לכדורגל. למי הם החזיקו אצבעות? לקהל היה ברור, אך האח"מים נמנעו מלומר זאת בקול. כחצי שעה לפני תחילת המישחק הרקיעו מחירי־הכרטיסים ל־250 לירות, תחת עינם הפקוחה למחצה של השוטרים.

ההתחלה היתה מלאה תיקוות לקבוצה הירושלמית, שעסקה בהתקפה מתמדת על שערו של המכבי מנו שוורץ. שחקני מכבי תל־אביב התמקמו במיגרשם והגנו עליו מפני חלוצי בית"ר.

זה לא מה שהיה פעם

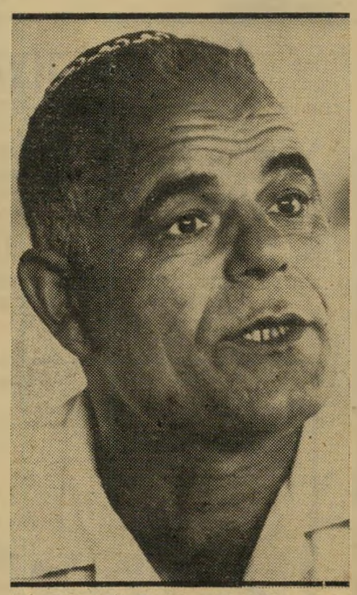

אמצע המחצית הראשונה פרץ אלי מיאלי. הקהל ביציע החל לשאוג. הכדור הלך והתקרב לשער ומושבי היציע הלכו והתכופפו לכיוון המיגרש. לרגע היתה סכנה שהרשת תקרע והמון־אדם ייש־פך לתוך המיגרש. אך הרשת לא נקרעה והשער לא נכבש.

לקראת סוף המחצית נפצע מיאלי מ־בעיטה של אבי ירושלמי. הוא חזר לשחק כמה דקות ועזב את המיגרש. למעשה נותר אורי מלמיליאן כימעט לבדו. בן־זוגו הקבוע להתקפות ולנצחונות, דני נוימן, לא היה בשיא כושרו, לא נענה לכדורים שכיוון אליו מלמיליאן.

מול התקפותיו של אורי ניצב בלם מכבי, אבי כהן, שהגיע למישחק כשהוא חולה באדמת. בניגוד למשחקיו האחרים, לא התקדם לעבר שער היריב. הוא נצטווה להשאר ולהגן על שער קבוצתו. כוכב המישחק, בני טבק, כימעט שלא הורגש, עד לרגע המכריע. בדקה ה־62 הגיע אליו הכדור. הוא עמד ברחבת השער, ניצל את הרגע והבקיע את שער הנצחון היחידי.

לרגע היה חשש שהדממה ששררה ב־מחנה בית"ר עומדת להסוך שאגה אדירה. עשרות השוטרים שהיו במקום הזדקפו, הסוסים שעליהם רכבו כאילו הבינו מה מתרחש ונעמדו בהיכון. אך הקהל הירו־שלמי החליט לשלוט בעצמו ולא לבייש את הפירמה.

כאן החלו דקות מורטות עצבים — 28 דקות לסיום המישחק. המכבים מגינים על הנצחון. יהודה קצב כאילו נדבק לדני נוימן ולא נתן לא לנוע. אורי סלימן ניסה למנוע מאורי מלמיליאן מלנוע קדימה, אך נכשל. הזמן הלך ואזל. מכבי שומרת את שערה. 12 דקות לסיום המישחק. שלמה קירט מקבל כדור מדני נוימן ומחטיא את שערו של שוורץ. מדי פעם עוד תוקפים הבית"רים, אך כמו שאמר אוהד שרוף: „זה כבר לא מה שהיה פעם." פעם, זה לפני שבוע בלבד.

דקה אחת לפני הסיום עוד מנסה משה כהן להבקיע שער. עשרה מטר מהרחבה. אולם גם נסיון זה עולה בתוהו.

שריקה. סוף. דממה של רגע ולאחריה מבול של קללות. השופט מנחם אשכנזי, שבמהלך המישחק היה מי שהאשים אותו בהעדפת הירושלמים, הפך להיות „שונא בית"ר."

כעשרים שוטרים היו נחוצים כדי לחלצו מהמיגרש. פרשים וסוסים סככו עליו. ה־המון התפרץ והיה חשש לתקריות דמים. הקוון יחזקאל בן־עמי נפגע מאבן שנזרקה עליו. הוא נגב בכעס את הדם שזב מה־פצע. „הגיע לו, שאנחנו נזרוק עליו, אבל למה בית"ר היו צריכים את זה? הוא היה בעדם!" אמר אוהד מאושר של מכבי תל־אביב.

באותו הערב אמר מאמן בית"ר, שימעון שגיר: „הפסדנו קרב אך לא את ה־מילחמה."

נותרו שלושה מחזורים עד גמר מישחקי הליגה. שתי הקבוצות תמשכנה בוודאי לרוץ זו אחרי זו. בינתיים יכול להתקיים מישחק נוסף בין השתיים — גמר גביע המדינה. אך הכתר החשוב יותר הוא כתר האליפות. ירושלים לא תשקוט והשימחה לא תשכון בה, עד אשר תנקום על הפסדה הגדול, תנצח את מכבי תל־אביב ותביא לשערי הבירה את הגביע.

סטיבה קורן

במדינה

דרכי אדם

משיח בן־דויד

ביום פתיחת בית־כנסת השלום הגיע סאדאת לארץ. ביום סיום בניית החלק השני הגיע קארטר לארץ. האם זהו מעשה ההשגחה העליונה?

יש מישהו שהקדים את אנוור אל־סא־דאת. משה תבול מנהריה התחיל, כבר לפני שלוש וחצי שנים, לבנות את בית־כנסת השלום. אל־סאדאת רק התחיל לתכ־נן לפני שנה, אך עוד לא הגיח את אבן הפינה.

משה תבול הוא אזרח פשוט, אינו עשיר, אינו נושא תפקיד בכיר ואין שואלים

משיח תבול
צו הריסה

דרכים. במשך שישה ימים שכב מחוסר הכרה. כששב להכרתו אמר לו שכנו לחדר: „כמעט לקחו אותך לבית הקי־רור, היית מת; עכשיו תעשה משהו לבען אלוהים." ואז החלה אצלו, כדבריו, „תחיית המתים". הוא היה נשוי לאשה שלא ילדה לו בנים; הם התגרשו והוא נישא לאשה אחרת. מאז נולדו להם שישה ילדים, כל שנה תינוק, שלוש בנות ושלו־שה בנים, מלבד בנה הבוגר של אשתו מנישואיה הראשונים. „התחלתי כבר לח־שוב על בית־כנסת, אבל רק בשביל יהו־דים. אחרי כן נכנס בי רעיון האותות, לא יודע מה פתאום ומאין זה בא, אבל עובדה, זה קרה וזה קרה לי."

הוא קיבל פיצויים בסכום של 60 אלף לירות וקנה שטח אדמה וחומרי בנייה. בהתחלה ביקש אישור בנייה לצורך הקמת חנות מכולת. „ידעתי שאני לא רוצה מכו־לת, אבל לא רציתי לגלות את האמת. זה דבר מוזר ומביא מחשבות בראש של אנ־שים." התוכניות אושרו ותבול החל במע־שה בניין בית־אלוהים. ואז התחילו הבע־יות. „ניסו לעשות ממני חולה־נפש, השי־פיעו עלי במירמה להיכנס לבית־משוגעים, חשבתי שאחר־כך ירדו מעלי, אבל גם זה לא עזר. אז הוציאו נגדי צו־הריסה. הלכ־תי לבית־המישפט העליון והצו בוטל."

מניין מוקדש. יש גם נימה של משי־חיות בדבריו של תבול. הוא נמנע אומ־נם, מלכנות את עצמו בשם המפורש, אך מכוון את דבריו בכיוון הרצוי לו. „תבול, זה שמי, במיקרא הוא נזכר רק פעמיים. פירוש השם — תורת בן־דויד המלך. בספר הטלפונים זהו שם יחידי במינו. כשאבי עלה לארץ התברר לי משהו משונה מאד. אבי גדול ממני ב־14 שנה. לא רוצה לדבר יותר מדי. אבל ש־יינסו אנשים לחשוב. אולי אני הוא זה ש־מוטל עליו להקים את הבית הזה... אולי..."

הוא מהסס לרגע פן יסגיר את סודו, אך הוא ממשיך „יש עובדות שמחזקות בי את היעוד. אני רואה את מעשה ה־השגחה העליונה בכל מעשי, חמש שנים עבדתי על בניין בית־הכנסת. ביום שבו הזמנתי אנשים לפתיחה הגיע סאדאת לארץ. ביום שבו גגמרה בניית החלק השני הגיע קארטר, כל אלה מביאים אותי להכרה בצידקת מעשי, אומרים — ,הזורעים ב־דימעה ברינה יקצורו' וזה נאמר עלי."

בית־הכנסת צבוע ורוד ותכלת. על ה־

תבול ליד בית־כנסת השלום
מניין סטראופוני

קיר שטיחים ותמונות של רבנים. שלושה חדרים מחוברים ביניהם — כל חדר מיו־עד לדת אחרת. ביניהם המתפלל היחידי הוא תבול. „בבריח של הבן שלי הקלטתי את התפילה והיום, כשאני רוצה להת־פלל במניין, אז אני משמיע את הטייפ. אבל אני יודע שאלוהים גם מקבל תפילת יחיד."

לפני חודש נסע לדבר עם ראשי הדת המוסלמית בעכו. „הם הסכימו לבוא אלי להתפלל. הנוצרים עוד לא בטוחים שהם באים. תהיה בעייה קשה עם היהודים, אבל דבר אלוהים יביא אותם אלי."

מי יודע, אולי בעתיד יהיו שני בתי־כנסת משותפים לשלוש הדתות, זה שבנח־לת־אשר בנהריה, והשני בסנטה־קטרינה ביוזמתן של הנשיא אנוור אל־סאדאת.

בעצתו בענייני פוליטיקה. הוא נולד ב־מרוקו והסתובב בחצרו של הרב אבו־חציירא. בנעוריו עלה לבדו לארץ, הופ־נה לשער־העלייה ומשם למסילות, קיבוץ השומר־הצעיר. במשך שירותו הצבאי הו־ענק לו ציון לשבח על־ידי הנשיא יצ־חק בן־צבי. מאוחר יותר עזב את הקי־בוץ ושב לשהות במחיצתם של רבנים. „החלטתי לדרוך אחר התורה," סיפר, „ופתאום התברר לי שיש רק אמת אחת, ואהבת לרעך כמוך' זאת ההתחלה וזה הסוף, לא צריך רבנים זה העולם וזו התורה."

משה תבול עבר לגור בנהריה ו־החל עוסק בקבלנות בניין. „הייתי איש מכובד, אז," אמר. ב־1969 נפגע בתאונת

אשת הח"כ מספרת על בעלה: „אז הוא נתן לי אגרוף בשיניים וכופף את זרועי לאחור..."

אשה התמירה היתה בעלת פנים מוכרות בתחנת־המישטרה. בחודשים האחרונים הגישה מירה נוף, מי שהיתה מלכת־היופי של ישראל, כיום עיתונאית במערכת מעריב, שורה של תלונות פלי־ליות נגד בעלה, חבר־הכנסת עקיבא נוף. לא פעם הוזעקו הניידות אל ביתם, במה־לכו של קרב, ובמיקרים האחרים הופיעה העיתונאית בתחנה.

הפעם באה מירה נוף להתלונן על קרב־ידיים נוסף, שהתחולל בדירה רחבת־הידיים בשדרות בן־ציון בתל־אביב, סמוך לתיאטרון הבימה.

גאוותה של מירה היא על דירה זו. כשחזרה מארצות־הברית, אחרי שהתגר־שה שם מבעלה הראשון, איש־עסקים אמיד ביוסטון, טכסאס, בנתה לה קן נרחב, המורכב משתי דירות סמוכות, התופסות קומה שלמה, ודירת־הגג שמעליה.

את הדירה מילאה בחפצי־ערך רבים, נוסף על התכשיטים והמלתחה הגדולה ש־הביאה עימה מאמריקה.

כאשר נישאה בשנית לזמר־מלחין־עסקן המזוקן, הוא נכנס לדירה. עכשיו, כשה־שניים נתונים במאבק, גר עקיבא נוף בקומת־הגג, ואילו מירה גרה בדירה שמתחתיה.

תיק ניילון שחור

מ ה אירע בזירת־קרב זו בליל־שבת האחרונה?

טוענת מירה נוף, בעדותה במישטרה, שהוגשה בשעה 20.45: „רציתי לקחת את הורי לירושלים. למרות רצוני זה, נאלצתי להישאר היום בדירה, מאחר שחששתי פן יוציא בעלי מהדירה חפצים השייכים לי, כפי שעשה כמה פעמים בעבר, ויש על־כך עדויות מצידי. בגלל חסינותו, אי־אפשר לנקוט צעדים נגדו.

„היום, בשעה 20.00, בערך, ראיתי את

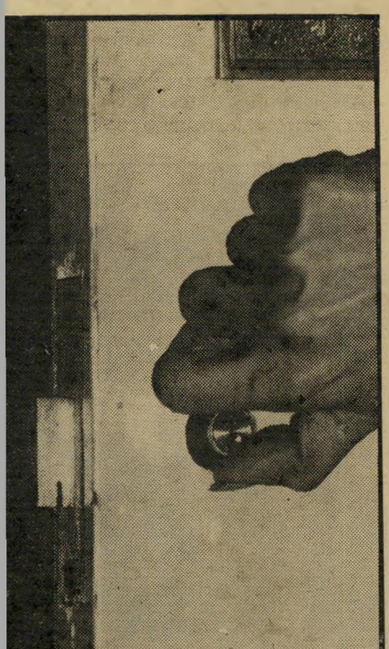

המנעול
מירה נוף מחזיקה ב־ידית המנעול, שנפרץ על־ידי בעלה בליל־הסדר, כדי להוציא חפצים יקרי ערך מחדר־השינה שלה.

רפי כן בחיבה מופגנת מחבק ח"כ עקיבא נוף את אשתו, מירה, כתבת מעריב, שנישאה לו אחרי שהתגרשה מבעלה היהודי־אמריקאי וחזרה ארצה, בהביאה עימה רכוש רב. חלק מהרכוש הושקע בדירת פאר, בשדרות בן־ציון בתל־אביב.

מילחמה בטיטבה

חמונת השבוע

תמונה זו, הנראית כמבויימת, צולמה בשיא אחד הקרבות במיטבחה של מירה נוף. בתצלום נראה חבר־הכנסת עקיבא נוף, מימין, בעוד אשתו נראית כמתגוננת מפניו. המיטבח של מירה הפך בשבועות האחרונים זירת־המאבק של כמה וכמה הת־כתשויות, כאשר ניידות המישטרה הוזעקו מדי פעם למקום.

בעלי יורד מהקומה העליונה (במדרגות הפנימיות) עם תיק שחור, עשוי ניילון, שהיה עמוס חפצים. חששתי שבתיק ישנם חפצים השייכים לי, ושהוא מתכוון להו־ציאם מהדירה. לכן אמרתי לו שאני רוצה לבדוק את תוכן התיק.

„הוא אכל עד שעה 20.15. הוא מנע ממני להסתכל במה שיש בתיק, וטען שיש בתיק חומר מישפטי הקשור בהלי־כים ביניהם. אמרתי לו שאני לא אגע במיסמכים, אלא שברצוני להיווכח שאין בתיק חפצים שלי, שאסור לו להוציאם. הוא טען שבתיק הוכחות נגדי, ושהוא אינו מוכן לתת לי להסתכל בתיק.

„בינתיים נאבקנו על אחזקת התיק. הב־טחתי לו שאני רק אציץ בתיק. אז הוא טען: 'זה דברים שאת גנבת ממני'.

„בשלב מסויים השתלטתי על התיק והחזקתי אותו בין ירכי. אז הוא נתן לי אגרוף בשיניים וכופף את זרועי לאחור, נתן לי אגרוף בראש ובלחיים (מצביעה על השפה התחתונה, ובה סימן־דם קרוש). אז תפס במרפקים שלי ודפק אותם באזור הסמוך, ושוב כופף לי את הזרוע לאחור."

„הקלטתי את כל הסצנה"

לדברי המתלוננת, היו מעשים אלימים אלה של הח"כ המזוקן מלווים בהתנהגות מוזרה עוד יותר, שאת פישרה הבינה רק לאחר מכן.

„התחלתי לצעוק. אמרתי לו: 'אל תר־ביץ לי!' והוא ענה: 'מי מרביץ לך?' כל האירועים האלה התרחשו במיטבח. „הוא המשיך להכות אותי ואמר לי: 'הפסיקי להכות אותי!' בשלב מסויים צעק: 'הפסיקי לנשוך אותי!'

„הוא הצליח לחטוף את התיק בכוח וברח לעבר הדלת, ואני אחריו.

„במדרגות שוב ניסיתי להשיג את ה־תיק. אחזתי בתיק, והוא המשיך למשוך את התיק, וכימעט נפלתי מן המדרגות, מעבר למעקה. הייתי אז בקומה הרבי־עית, עוד לפני המדרגות ממש.

„תוך כדי כך הוא שרט אותי (מצביעה על שריטה ביד ימין, וכן ביד שמאל, שריטות באורך של סנטימטר אחד עד שניים, בערך). כמו כן הוא נתן לי בעיטה ברגל.

„הוא המשיך לרוץ והגיע לחצי הקומה שבין הקומה הרביעית והשלישית. אז שלף מתוך תיק הפלסטיק רשם־קול שחור, ש־אינני שייך לי, אינני יודעת למי הוא שייך, ואמר לי תוך כדי אחזקת הרשם־קול: 'את יודעת מה זה היה? אני הק־לטתי את כל הסצינה, שתקפת אותי!'

„הוא המשיך לרוץ למטה, ואני אחריו, כי ראיתי שיש בתיק דברים נוספים."

לדברי אשת־הח"כ, לא נסתיימה הסצי־נה בתוך הבית. גם לעוברים־ושבים ב־רחוב ניתן לחזות בה.

„ברחוב הוא עבר את השדרה, עד אמצע השדרה. שם עמד איש גבוה ומ־מושקף, ושאל מה קרה. בעלי ענה לו: 'אתה ראית, אני הקלטתי איך שאשתי תקפה אותי,' והראה לאיש את הטייפ. „האיש זיהה אותו ואמר לו: 'אתה חבר־הכנסת עקיבא נוף?'

„בעלי ענה לו 'כן,' והאיש ענה: 'תסלח לי, אבל זו התנהגות בלתי־נאותה לחבר־כנסת.'

„ברצוני להוסיף שאני פחדתי לצאת לירושלים להורי, מאחר שבחדר־השינה שלי נמצאים כלי־כסף יקרים, ולמרות שהתקנתי מנעול, אני חוששת שבעלי יפרוץ אותו, מאחר שבליל־הסדר הוא פרץ מנעול קודם, שהיה מותקן בחדר־השינה שלי, ולקח 71 ספרים, ועל כך כבר התלוננתי במישטרה.

„היום גיליתי שהוא הוציא מחדר־השי־נה שלי, כנראה באותו ליל־הסדר, מיזוו־דה ובתוכה תכשיטים. הסיבה שלא הב־חנתי בהעלם התכשיטים עוד בליל־הסדר היא שהם היו מתוך מגירות של בגדים. שם החבאתי את התכשיטים בקופסות, ולא ניגשתי לבדוק אותם אלא היום.

„התכשיטים החסרים הם: סיכה מצופה זהב, ובה אבני־חן בקוטר של חמישה ס"מ בערך; סיכת אמאייל מצופה זהב, ובתוכה אבן ירוקה; שני עגילים, ועלי־הם אבני־חן; מדליון זהב.

„שווי התכשיטים הללו כ־400 דולר."

המישטרה הפנתה את המתלוננת לרופא, כדי שיבדוק אותה לצרכים מישפטיים.

ד"ר דורון קורצ'ק קבע עוד באותו ערב שיש למירה נוף חבלה בשפה התחתונה, באמה ימין ובגב.

דעתה של מירה, אחרי שהיה לה סיפק להרהר באירועים: בעלה הכין את כל הסצינה מראש, והכין את התיק השחור הגדול כפרובוקציה, כדי להביא להת־כתשות, שבמהלכה הכתיב לרשם־קול קריאות כאילו היא מכה אותו.

על פי חוק חסינות חברי־הכנסת אסור למישטרה לחפש בכליו של חבר־כנסת, אסור לעצרו ואסור לערוך חיפוש ב־ביתו. לפני כל פעולה כזאת, על היועץ המישפטי לממשלה לבקש מן הכנסת את הסרת חסינותו של הח"כ, דבר הכרוך בפרוצדורה ארוכה.

פרשת תצהיר־השקר

נוף ידוע כנושא כליו של שר־המיש־פטים, שמואל תמיר, ולאיש אין חשק לריב עם השר.

משום כך לא היתה למישטרה כל אפ־שרות לטפל בתלונה זו, מלבד רישומה.

מירה נוף לא הסתפקה בהגשת התלונות על תקיפה וחבלה. היא הגישה למישטרה גם תלונה מסוג אחר.

לפני כמה שבועות פירסם העולם הזה (2166) ידיעה קצרה על הוצאת פקודת־מעצר נגד ח"כ עקיבא נוף, על פי בקשת אשתו, בעוון אי־תשלום מזונות. נראה כי הח"כ מחונן בחוש בלשי, או שהוא נעזר בשרותי בילוש, כי הוא ידע מראש על הידיעה העומדת להופיע. שעה קלה לפני הופעת הגיליון פנה אל השופט המחוזי הלמוט לוונברג, וביקש צו לאי־סור הפצתו של גיליון העולם הזה — דבר הכרוך בנזקים של מאות אלפי לירות, ושאין לו תקדים בתולדות המדינה.

השופט לא היסס, ומבלי לשמוע כלל את העולם הזה ומבלי להזמינו לדיון, נתן את הצו המבוקש בנוכחותו של נוף בלבד.

לבקשתו צירף נוף תצהיר שכלל, בין השאר, שתי טענות:

- שכלל לא הוצאה נגדו פקודת־מעצר,
- שהידיעה הכוזבת על כך נמסרה על־ידי מירה נוף לכתבת העולם הזה.

שתי הטענות האלה היו שקר גס.

צו איסור־ההפצה בוטל, למחרת היום, על־ידי השופטת המחוזית חנה אבנור. אבל תצהיר־השקר של הח"כ, שבא לר־מות ולהונות את השופט, עדיין לא נבדק. עתה הגישה מירה נוף תלונה רישמית למישטרה על כך, וזו פתחה בחקירה.

נושא נוסף, שעדיין לא נחקר, הוא תעלומת היעלמו של מיסמך מתוך התיק. כאשר טען הח"כ כי לא הוצאה נגדו פקו־דת־מעצר (אף כי הפקודה כבר היתה בידי

היא שוב אתנו!
יותר נועזת ויותר נחשקת!

סילביה קריסטל
המקורית בסרטה האחרון
"שלום לך עמנואל"
Goodbye Emmanuelle

בכורה ארצית — החל ממוצ"ש 28.4
"אופיר" תל-אביב

הסיירת

שאנשיה קרויים "מל־אכי החבלה". זוהי קבו־צת גברים משופמים המסרבים לגלח את שפם ומאיימים "נשבור את המצלמה!"

על הסכין

(המשך מעמוד 59)

עטפו אותן בבד ציבעוני, שקנו בשנה שעברה ב־20 אלף לירות על־פי צו ה־עיריה, תלו תמונות, פרשו שטיחים, הניחו דוכן ועליו האבטיחים. המחיר — 14 לירות לקילוגרם.

אחרי שהקימו את הסוכה, ישבו לחכות למישטרה. ראשונים הגיעו אנשי הפיקוח העירוני, חבורת גברים הקרויה בפי אנשי העם "מלאכי חבלה" אותם הממונים על כוחות ההרס. "יש להם פטיש של 10 קילו," אומר, בפחד, ילד קטן "וגם צבת ענקית יש להם!" מוסיף חברו.

אחרי מכונית הפקחים נסעה מכונית הזבל, ריקה בינתיים. הגיעו חמישה שוט־רים בפיקודו של מפקח אברהם בן־ג'ויה הסבלני והחביב. "תראו חברה יש צורך לפרק."

המישפחה מחליטה לשלוח שני אחים אל מטה המישטרה ואם יתאפשר, גם ל־בניין העיריה. נוסעים האח הבכור שלמה והאח התקיף אליהו המכונה "אלי". ל־אורך הכביש נראתה שורה של מכוניות פקחי העיריה היושבים ומחכים שהמישטרה תפנה את האנשים.

אז החלה המתנה מורטת עצבים. בעוד אם המישפחה ממררת בבכי, ניסו הנשים היושבות לידה לנחם אותה. האחים ש־נשארו הסבירו את עמדתם: "לוקחים לנו את הפרנסה של הילדים, אנחנו חיים מזה כל השנה. הסככות פתוחות שלושה חוד־שים, בשאר חודשי השנה יש לנו עבודות צדדיות, לא עבודה קבועה. לכל אחד מ־11 האחים והאחיות יש לפחות ארבעה ילדים, מה יהיה עליהם?"

"תלחמו במחבלים!"

אומרים השלטים שנשאו ילדי מישפחת לוי שהגיעו בהמוניהם על מנת להגן "בגוף שלנו" על פרנסת המישפחה פן תקופח עם הריסת סככת האבטיחים המפורסמת שלהם.

שכנים המתגוררים מול הסככה באו להביע הזדהות עם המישפחה. "מה הוא רוצה שניסע לשוק בשביל לקנות אבטי־חים? מי יכול לסחוב ומי יכול לשלם את המחירים של השוק? הסככות לא מפריעות לנו בכלל. זה דווקא טוב שיש איפה לשבת בערב."

איש הסככה השכנה, מוחמד ג'בר כרים, קשיש קטוע רגל, הוא בעל סככה מזה 28 שנים. "למה אומרים שזה מקלקל את הנוף? הרי כל שנה באות לכאן כלות בשביל להצטלם."

כל בעלי הסככות ערים לתדמית ה־ציבורית, אשר לפיה מהוות הסככות מוקד פשיעה וסמים. אומר צעיר בעל סככה, ששוקם בדרך זו, אחרי ששוחרר מהכלא: "ישבתי בבית־סוהר לפני שמונה שנים, מאז אני באבטיחים. אפילו השוט־רים באים אצלי לאכול. למה שיגידו שיש אצלינו סמים? מישהו תפס משהו? ש־ישאלו במישטרה אם יש עלינו כתם!"

בית המישפחה, שאינו אלא צריף, נמצא מאחרי הסככה, בוואדי, שבחורף הוא שלולית מלוכלכת שצפרדעים מקרקרות בה ובקיץ מצויים שם נחילי נדל ארסי. אומר יחזקאל המכונה "חזי": "על זה הוא לא מסתכל, מר לחט. זה לא חשוב. הטיגופת פה מזעזעת, סכנת חיים. בתחנת הדלק יש כל הזמן קומפרסור שמרעיש, אבל בבני־אדם לא מתחשבים. הוא חושב על מה שהוא רוצה, לא בשביל זה אנחנו בחרנו בו. איפה איכות החיים של בני־האדם?"

בשעות הצהריים מגיעים האחים. לאלי דימעה בקצה העין. שלמה הבכור שומר על קור רוחו. אלי מתפרץ: "אנחנו נפרק היום את הסככה ואנחנו נמשיך. אני אקים אותה במו ידי. אבא שלי היה רוכל וגם אני רוכל, אבל אני לא רוצה שהבנים שלי יצאו רוכלים. לא נותנים לחיות כאן! מה הוא רוצה, שאני אגדל מוכר סמים? שהבנים שלי יהיו פושעים? אני לא אתן לו. לא ולא! אם הוא יתעקש, אני אשחט את הבן שלי על המידרכה הזאת!"

בן־ג'ויה השוטר מנסה להרגיע את ה־רוחות. בני המקום מחבבים אותו. "אתה בן־אדם טוב," אומר אורי מצעירי המיש־פחה.

אומר השוטר: "יאללה יה־בבה, תורידו שהפקחים יראו שאתם מתחילים ויסתלקו בשלום. יאללה יה־אלי, סבלנות חביבי, זה עוד לא הסוף. אולי תלכו תדברו, הוא בן־אדם טוב, ראש־העיר בסח יבין."

מוציאים מסמרים, מקפלים בדים, בוכים בשקט ומקללים בקול. הפסד ראשון.

מאבקם של בעלי הסככות יהפוך מאבקם של תושבי תל־אביב. מחירי האבטיחים ב־סככות היו תמיד נמוכים בכ־40% ממחירם בשוק וב־50% ממחירם בחנויות. מחירי הפירות עולים והולכים. האבטיחים היו תמיד פרי שנחשב זול יחסית. ביטול הסככות יעלה את מחירם וגם פרי זה יימנע ממישפחות דלות אמצעים.

1 במאי

- נגד חברה של ג'ונגל — בעד חברה של אחווה!
- נגד שליטה בעם אחר — בעד שלום ישראלי־פלסטיני!
- נגד חברה של גטו — בעד חברה של שלום!
- נגד חברה של פערים — בעד חברה של שוויון!

אתם בעד? — בואו עימנו

להפגנת מחאה ומאבק*

שתצא בשבת 5.5.79 ב־5.00 אחה"צ
מרחבת היכל התרבות בתל־אביב

ביוזמת

שלום לישראל שוויון לישראל
שלי

הוברמן 24 ת"א, טל. 235608

* בניגוד לידיעות כוזבות בעתונות אין ל"שלי" שותפה לכל הפגנה אחרת.

"מסדה"
דיזנגוף תל־אביב בע"מ

לקראת חג הפסח הגיעו מישלוחים
חדשים של פוסטרים צבעוניים מקסימים
המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר
28 ל"י בלבד, כולל מ.ע.מ.
רפרודוקציות אמנותיות, כ־300 דוגמאות
שונות במחיר 77 ל"י, כולל מ.ע.מ.
"מסדה דיזנגוף", רח' דיזנגוף 164, ת"א

בהזדמנות בלתי חוזרת!
פריז'ידר - ג'נרל אלקטריק
22 קוב — סייד־ביי־סייד
חדש מקופסא — צבע אלמונד
ביטוח
להתקשר אחרי 6 בערב — טל. 03-227738.

מתי כדאי לקנות אדיסון II? תמיד. עכשיו במיוחד כי תקבל "ספידו" ב־½ המחיר.

מבצע "אדיסון" קיץ 79

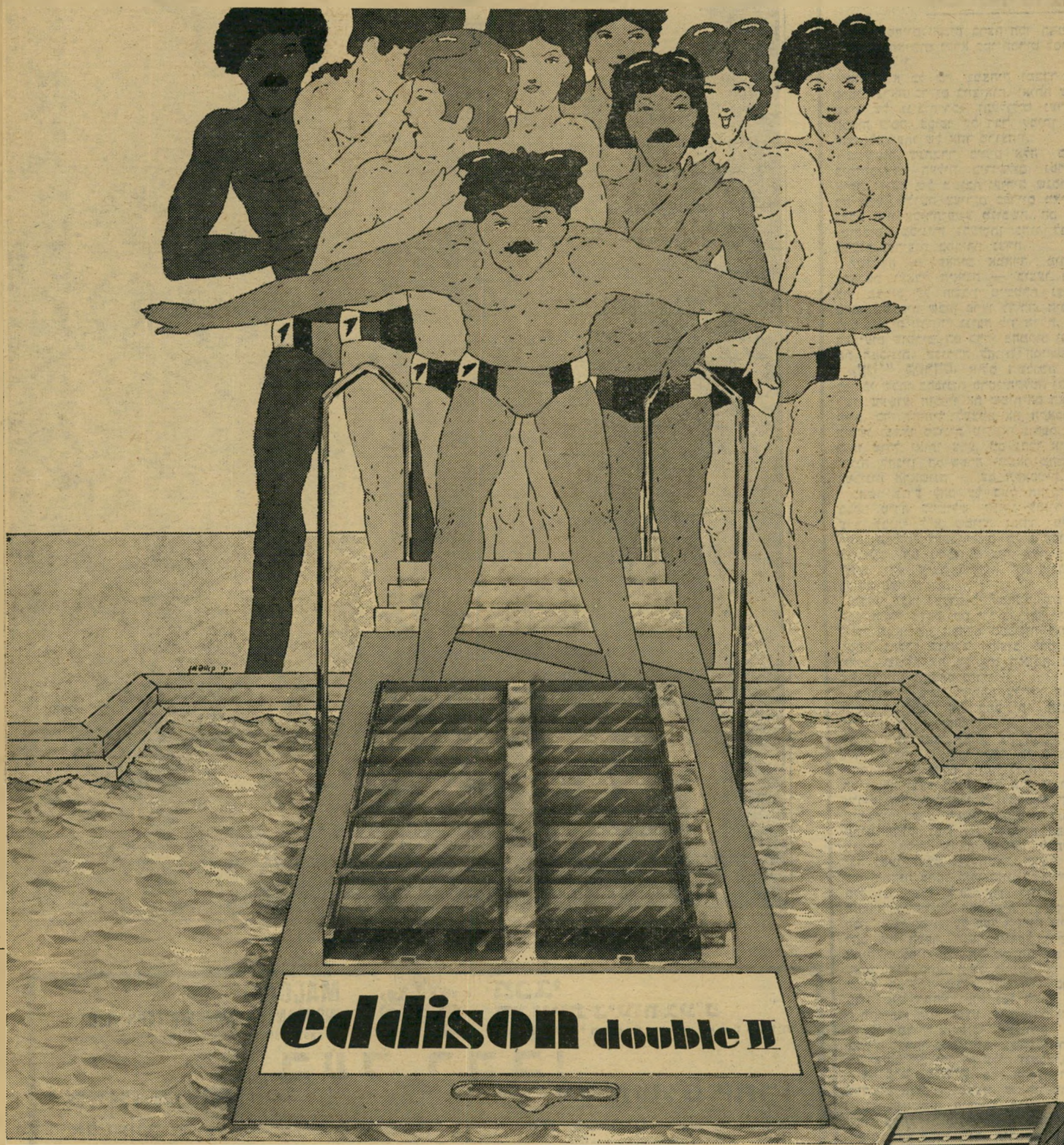

תגי לביסטון אילן | עיצוב א.סמו

עכשיו עם קניית חפיסה של 10 סכיני גילוח אדיסון II, תוכל לקבל בגד ים "ספידו" ב־½ המחיר. במקום 140 ל"י — 70 ל"י בלבד (+10 ל"י דמי משלוח).
כל סכין **אדיסון** II מזכה אותך בגילוח מושלם — 10 סכינים מזכים אותך גם בבגד ים מעולה — "ספידו".
אדיסון II הסכין הכפול עובר תהליכי הקשחה מיוחדים.

אדיסון II הכניס מימד חדש למושג "גילוח חלק"
לכל חפיסה של 10 סכיני גילוח אדיסון II מצורף, תלוש. מלא אותו ושלח בצירוף צ'ק או המחאת דואר ע"ס 80 ל"י (70 ל"י + 10 ל"י דמי משלוח) לפקודת "אמריקה ישראל בליידס" בע"מ רח' ז'בוטינסקי 35 רמת־גן, ותקבל את בגד־הים בדואר חוזר.

במידה ולא מצורף תלוש לחפיסת **אדיסון** II שקנית, מלא את התלוש הרצ"ב ושלח אותו בצרוף האריזה, הצ'ק או ההמחאה לכתובת הנ"ל.

שם .....

כתובת .....

נא ציין בעיגול את מידת בגד־הים שלך:
48, 46, 44, 42, 40, 38, 36, 34, 32,

אדיסון II כדאי לקנות.

במדינה

פשעים

הרוצחים העליזים

גניבות־רכב ושאר תעלולים נרמו למותו של אדם

לולא נסתיים הענין ברצח חסר רחמים, היה כתב־האישום נקרא כמו תסריט לסרטי צ'רלי צ'פלין.

אולם לא כל מה שמצחיק ומבדר ב־סרטים נראה כך גם במציאות. ואותה שר־שרת של גניבות־רכב ותעלולים נעריים הביאה עימה, בסופו של דבר, למותו של אדם ולפציעתו של אחד מרוצחיו.

בעירעור שנתברר בימים אלה בפני בית־המישפט העליון בירושלים, נפרשה אותה יריעה של משובת־נעורים שנסתיי־מה ברע. שלושה צעירים כפריים מאיזור נצרת היוו חבורת־פשע מגובשת. הם היו „סוחבים" מכוניות ובעזרתן נהגו לבצע גניבות ופריצות בסביבת נצרת.

השלושה — פאהים אמארה, מוחמד גראראת ועאדל היאונה — ביצעו תע־לול מצחיק על חשבון מישטרת נצרת. באחת הפעמים שבהן פרצו לדירה, חיכתה להם מכונית טריומף גנובה ליד הדלת, ואז הפתיעום שוטרים. הם ברחו מהמקום ונגחו את המכונית, שנגררה לחניון המישטרה.

„עזוז" בפרדס. אולם השלושה נז־כרו כי שכחו במכונית סרטי־הקלטה ובהם, לשם ששעוע, הזכירו את שמותיהם האמי־תיים. כדי להחזיר לעצמם את הקאסטות חיפשו ומצאו מכונית טריומף נוספת, מ־אותו מודל ואותו צבע. הם נטלו אותה, נהגוה לחניון המישטרה, ויצאו מהמקום במכונית הראשונה — עם הקאסטות.

כאשר נודע להם על בעל תחנת־דלק בכפר טירה במשולש, הנוהג לחזור כל ערב לביתו ללא שמירה ובידו פידיון היום, החליטו להעביר את מקום עבודתם למשולש. הם סחבו מכונית מאונוס ב־נצרת ונסעו עימה לרעננה, שם בילו את הלילה אצל ידידה.

בבוקר יצאו לפרדס בקלנסאווה, שם היה חבוי העוזי שלהם. הם ירו בו כמה יריות־ניסוי ויצאו את הפרדס במכונית מנצרת. לפתע נתקלו במארב שהציב להם בעל הרכב, שגילה את מכוניתו הגנובה. אולם הם הצליחו להימלט מידיו.

מאחר שחששו להיתפס על־ידי המיש־טרה, המחפשת את המכונית הגנובה, ובידיהם העוזי, החביאו אותו שוב בפר־דס. וכאשר יצאו לקחת את הנשק, לק־ראת ביצוע השוד, חשבו כי אוטובוס יהיה הכלי המוצלח ביותר להתחמק מידי המישטרה ובעל הרכב. הם אכן גנבו או־טובוס אגד והשתמשו בו להעברת הנשק.

בשעות הערב, כאשר קרב הזמן לסגירת תחנת הדלק, נטלו את המכונית הפרטית מנצרת, אליה כנראה הספיקו להתקשר, ובה נסעו לבצע את השוד. כאשר יצאו בעל התחנה אחמד כורי ובנו, כשבידי הבן תיק ובו קרוב ל־30 אלף לירות, ירדו אמארה וגראראת מהמכונית כשבידיהם סכין ועוזי ואיימו על בעל התחנה שימסור להם את הכסף. הנער הנפחד זרק את התיק, אולם האב החל מתקרב לשודדים כאשר הוא קורא בקול וזועק. הם חשבו שהוא מביע התנגדות להם וירו בו. ה־כדור פגע בחזהו והוא נפל לארץ.

תוך כדי היריי נפצע גם השודד אמארה ברגלו. מבוהלים עזבו את תיק הכסף במקום וברחו במכוניתם. כשהמכונית חס־מה אותם הם ירו גם עליה ונמלטו.

אזיקים וכבלים. בעל התחנה התענה חודשים ארוכים מפציעיו, עד שנפטר.

כל הנאשמים הורשעו ברצח ובניסיון שוד על־ידי בית־המישפט המחוזי בתל־אביב לפני כחצי שנה. תוך כדי העדויות שנגולו בדיון התברר, כי האב כלל לא ניסה להתנגד לשודדים או להציל את כספו, אלא זעק אליהם שלא יגעו בבנו.

מאחר ונידונו למאסר־עולם ערערו ה־נאשמים, כמו שעושים כל המורשעים ב־רצח, אפילו אם הסיכוי להצלחה הוא קלוש.

הם הופיעו בבית־המישפט העליון בפני השופטים משה לנדוי, דויד בכור ומרים בן־פורת, כשהם כבולים באזיקים.

בית־המישפט שמע את טענות הסניגו־רים, נירה לידסקי ואליעזר טויסטר, אולם הסכים עם דבריו של התובע, הפרקליט יהודה ויינשטיין, כי אין מקום לשנות מ־החלטת בית־המישפט דלמטה.

משובת הנעורים נסתיימה בעצב.

פרסום מלניק

MACCABI
INSURANCE UNDERWRITERS LTD.
שד רוטשילד 2, תל־אביב, טלפונים 03-58951 -59951

מכבי
סוכנויות ביטוח בע"מ
חברה לחיתום בכל ענפי הביטוח

בעל רכב!

בדוק השוה! אל תחכה לסיכומי תוועדה שתוקם, בעקבות התכנית ב„כלבו־טק" מ־3.4.79.

אל חשלם יותר! אנו משלמים במקרה של תאונה, ישירות לכל מוסך שתבחר, (חבר באיגוד המוסכים).

ביטוח המקיף והזול ביותר
- העדר תביעות עד 50%
- 20% הנחת מבוטח
- 17% הנחת נהג יחיד
- 12% הנחת בני הזוג
- 10% הנחת עובד מדינה

ועוד 10% הנחת „מכבי" מיוחדת לחודש השלום

„מכבי" סוכנויות ביטוח בע"מ
חברה לחיתום בכל ענפי הביטוח
שד' רוטשילד 2 ת"א, טל' 58951, 59951.

מאת יגאל לביב

הפסדי מיליונים באירגון „קניות הגליל"

ביום החמישי השבוע תתקיים במושב ספסופה אסיפת חברי מושבי הגליל, הנקראת על־ידי ועד־פעולה שנבחר בכנס בסוף מארס. מטרת האסיפה היא להביא לחקירה יסודית מטעם גורמים אובייקטיביים, של ניהול החשבונות והעסקים של אירגוני מושבי הגליל, ופעולה למינויים חדשים בהנהלות האירגונים.

„אירגון קניות מושבי הגליל" הוקם בזמנו על־ידי אירגונים, בשליטת מושבי הפועל־המזרחי, שמרכזם במושב מירון. אחרי כן הצטרפו לאירגון מושבי תנועת העבודה, ונציגם, **רענן נעים**, השתלט על האירגונים ומנהלם החל משנת 1970. האירגון כולל 50 מושבים, והוא אחד הכוחות הכלכליים הגדולים במדינה. נעים החדיר למוסדות את נאמניו, וחלקם נבחרו לפי נאמנות ולא לפי פישרון. הדבר גרם להשקעות כושלות והפסדים במיפעלים השונים, המוערכים במאה מיליון לירות.

כאשר החלו ידיעות על הכישלונות להסתנן החוצה, כמו שקרה ב„אירגון קניות מושבי הנגב", החלו צעירי המושבים, בהנהגת חברי מושב אמירים, לנסות לשנות את הדברים, ופנו למוסדות הביקורת של תנועת המושבים והסוכנות, כדי שיחקרו את מצב האירגונים. בין היתר התלוננו היוזמים במישטרת־עכו על גניבת מאות אלפי לירות מכספי מושב אמירים על־ידי נאמניו של נעים.

האסיפה הקרובה תלווה במיצעד טרקטורים למישרדי האירגון בצפת, ותפתח שורת פעולות, המכוונות להדחת הממונים הנוכחיים במוסדות האירגון.

המדינה תשרער על פסק־דין המחי"ב אוחה בהצמדה על הפקעות

מישרד־האוצר החליט לבקש מפרקליטות־המדינה לערער על פסק־דין שנתן בית־המישפט העליון בהרכב של שלושה (שניים נגד אחד), ובו קבע כי על המדינה לשלם פיצויי־הפקעה, הכוללים הצמדה, במיקרה של הפקעת קרקע מבעלים שיש להם זכות חזקה בילבד.

עד כה שילמה המדינה פיצוי צמוד רק לבעלים הרשומים בספרי־הרישום כבעלים, ואילו במיקרה של הפקעות קרקע מבעלים הטוענים לבעלות בזכות חזקה, שילמו לפי השווי ההיסטורי של הקרקע, בלי התאמה למחירי היום. הפסק נוגע בעיקר לאדמות של ערבים, ובכללם בדואים, והוא יגרום לאוצר הוצאה נוספת של קרוב לחצי מיליארד לירות לשנה.

המיקרה, שבו דן בית־המישפט העליון, עניינו בהפקעת שטח באיזור תוכנית־למד בתל־אביב. בית־המישפט העליון פסק, כי אמנם החוק קבע כל העת שאין לשלם הצמדה להפקעות־חזקה, אולם חוק זה בוטל כתוצאה מחוק פסיקת ריבית, שקיבלה הכנסת לפני כמה חודשים, וחוק חדש מבטל חוק ישן, אם יש ניגוד ביניהם. החוק הקודם, שאיפשר שלא לשלם הצמדה, חוקק בכנסת לפני שנה, במייוחד כדי לשלם פחות לבעלי קרקע־חזקה. בית המישפט העליון קבע (את הפסק נתן השופט **משה לנדוי**) כי החוק הוא דרקוני, וכי החוק החדש של פסיקת ריבית מבטלו.

עוד בישלון של גביית כוע"כ

דוברי־האוצר פירסמו לאחרונה, כאילו גביית מס־ערך־מוסף מתבצעת כימעט במלואה ויותר מ־90% מחייבי־התשלום משלמים מע"מ. הודעה זו היא שקר גלוי על פניו, שהרי אם כך הדבר, ניתן לגבות שיעור־דומה של תשלום אמת של מס־הכנסה, דבר שלכל הדעות אינו מתבצע. האוצר פשוט לקח את הסכום שהוא העריך כצריך גבייה, והישווה אותו ל־סכום הנגבה בפועל.

רק לפני כמה חודשים פירסמו אנשי המע"מ נתונים מדהימים על ההונאות בתשלום, שנתגלו בפשיטות הקומנדו. התברר כי ברוב המיקרים הצהירו ושילמו מהברהב פחות ממה שהיה צריך לשלם, וקרוב לשני־שלישים הנבדקים לא שילמו מס כלל. אלה היו תוצאות הבדיקה בשטח, הסותרות לחלוטין את הודעת־הכזב של האוצר.

הוכחה לאזלת־היד של האוצר, וויתורו על נסיון לאכוף את החוק, היא ההחלטה לגבות מס־ערך־מוסף באמצעות שומות ענפיות, תחת לגבות מס־אמת לפי ספרים. דרך הגבייה לפי שומות התנהלה שנים רבות במס־ההכנסה, ועוררה זעם רב, עד שהוחלט לבטלה עם הרפורמה. החזרה לדרך השומות במס־ערך־מוסף היא הדרדרות נוספת של מנגנון המס.

הפקרות באולם המכס

אחת הסיבות לחוסר־האפשרות למנוע הברחות נוספות בנמל־התעופה בן־גוריון היא כניסת מקבלי־פנים לאולם קבלת המיטען, בשעתו פורסמה החלטה בומ־בסטית, כי הדבר ייפסק לחלוטין, והוצ־או הנחיות מתאימות לתחנת־המכס בבן־גוריון ולנקודת־המישטרה במקום. מה שקרה הוא, כי רק המכס הקפיד על ההוראה, ואילו המישטרה הנפיקה בסי־טונות אישורי־כניסה לקבלת אח"מים. כתוצאה מכך חידשו סוכני־הנסיעות את הנוהל שהיה פעם, שנציגיהם יתמינו ל־תיירים לפי בדיקות־המכס, ושוב חוגגת ההפקרות באולם הבאים. כתוצאה מכך החל המכס לאשר אף הוא לאח"מים שלו להיכנס לאולם.

למצב זה יש גם השלכות ביטחוניות, שכן אין עורכים כל חיפוש ביטחוני אחרי הנכנסים לקבל את הבאים.

יניקו אורניום מפוספטים בערד

המיפעל החדש לייצור חומצה זרחתית בערד, המוקם במקום מיפעל תשלובת־ערד שנכשל, משקיע סכום נוסף כדי שיתן יהיה להפיק אורניום מתמיסות ה־פוספטים, שמהן ייצרו חומצה זרחתית.

תהליך הפקת אורניום מפוספטים פו־תח לאחרונה במדינות שונות, וחברת „כימיקלים לישראל", המקימה את ה־מיפעל בערד, החליטה להשתמש בידע זה בערד. המיפעל בערד ייצר חומצה זר־חתית בהליכים שמרניים, ובעיקר מתמי־סות פוספטים. כתהליך־לוואי ייצרו עתה גם אורניום. כדאיות ייצור האורניום ב־מיקרה זה גבולית, ורק מפני שבין כה יצטרך המיפעל לייצר תמיסות פוספטים, יהיה זה ריווחי להפיק גם אורניום.

בינתיים זכתה „כימיקלים לישראל" בניצחון מישפטי חשוב במהלך התביעה שהגישה נגד חברת „אלייד" האמריק־איה, שהיתה שותפה בתשלובת־ערד. ה־חברה האמריקאית, שהיא מהגדולות בעולם, נתבעה על־ידי החברה הישראלית בסכום של 120 מיליון לירות, לפני עשר שנים, אחרי שמיפעל תשלובת־ערד לא פעל עם גמר הקמתו. התביעה מתבררת לפני לישכת־המיסחר הבינלאומית בפא־ריס, ולפני זמן־מה החליטו השופטים לחייב את האמריקאים להשיב לחלק מן התביעות.

למה „אל־על" מפסידה? (ב)

ממחצית ספטמבר האחרון ירדו מחירי הטיסה מעל האטלנטיק, וכרטיס מניו־יורק לישראל עלה רק 545 דולר, כ־200 דולר פחות מאשר קודם לכן.

מחיר זה היה בתוקף חצי שנה, ורק עתה הוא עלה שוב למחיר הקודם.

בתקופה זו טסו ב„אל־על", בקווים אלה, כ־50 אלף נוסעים, ששילמו פחות 200 דולר לנוסע, וכך נגרמה לחברה ירי־דת הכנסה של 10 מיליון דולר לערך. זהו שליש לערך מן הגירעון הנצבר של „אל־על" למארס האחרון (היתר הם הפ־סדי השביתה המיותרת). לדברי **מוסיק יפה**, נציג „אל־על" בארצות־הברית, ה־דרך היחידה להתגבר על ירידת־הכנסות זו, בקו הריווחי ביותר של החברה, היא הגדלת הטיסות, כיוון שלא ניתן לפטר אלפי עובדים.

„אל־על" מטיסה כמחצית מ־300 אלף הנוסעים מניו־יורק לישראל (ט־ו־אי־י מטיסה 15%). יפה התכוון להוסיף בעו־נה שהלפה עוד 40 טיסות, שיגרמו לתו־ספת של 20 אלף נוסעים. הרווח יגדל אם חלק גדול מהם יטוסו במקומות פנויים של טיסות קיימות. („אל־על" טסה עם תפוסה ממוצעת של 75%). נראה כי נסיון זה נכשל, ובעיקר בגלל מדיניות ההנהלה, הגורסת חיסכון בעי־קר בשעות טיסה, כדרך להקטנת הגיר־עון. ביגלל מדיניות זו הפך לוח־הזמנים של החברה לפיקציה. טיסות איחרו לצאת, כדי לקחת עוד כמה נוסעים. טי־סות נחתו במקומות לא־מתוכננים, כי היו שם כמה נוסעים. טיסות בוטלו. התוצאות: „אל־על" איבדה כ־10% מ־נוסעיה, אנשי־עסקים המסרבים לצאת בטיסות החברה בגלל שאינה שומרת על לוח־זמנים. תוצאות נוספות: הגברת ההוצאות בניו־יורק.

כדאי לדעת, כי „אל־על" טסה טיסות ישירות מתל־אביב לניו־יורק ולהיפך כאשר המטוס ממריא רק בבוקר מוקדם או בערב, ולא בשעות החום, כיוון שאז דרוש יותר דלק להמראה, והמטוס נש־אר בלי דלק לטיסה הארוכה. כל איחור בהמראה גורם מייד לאיחור של עשר שעות בטיסה, דבר המחייב בניו־יורק תשלום מלון וארוחות לכל הנוסעים. עתה נוספה גם הוראה חדשה של שיל־טונות התעופה האמריקאיים, כי בכל מיקרה של מכירת־יתר של מקומות ישל־מו לנוסע, שלא טס, קנס בגובה של 250 דולר!

איחור בבוא המטוס או בהמראה ב־ניו־יורק משמעו הוצאות ענקיות נוספות. בנמל־התעופה קנדי יכולים לנחות או להמריא 12 טיסות לשעה. כל טיסה שאינה באה או יוצאת בזמן צריכה להמ־תין שעות עד שיתפנה לה מקום. זו הסי־בה להמתנות של טיסות „אל־על" בש־מיים במשך שעות מעל לניו־יורק, עד שיהיה מקום לרדת. לנוסעים אומרים כי הגורם הוא תור, ואין אומרים להם כי התור נגרם על־ידי האיחור. כל איחור מחייב הזמנה של צוותות־הטיפול במטוס בפעם נוספת, ותשלום להם תמורת ההמ־תנה. מדיניות החיסכון בשעות טיסה של ההנהלת „אל־על" הביאה, איפוא, להגד־לת ההוצאות בניו־יורק במיליוני דולרים. רק עתה נוכחה הנהלת „אל־על" לדעת, כי זוהי מדיניות מוטעית, והורתה לש־נות את השיטה. מעתה יש לדבוק בכל מחיר בלוח־הזמנים, בנסיון להחזיר את הנוסעים שברחו ולחסוך בהוצאות.

בתגובה לטענות טייסי־החברה על ה־סיבות להפסדים, כפי שהובעו ברשימה הקודמת, אמרו חוגי הנהלת־החברה כי טענות אלה אינן מדוייקות. לדבריהם, כשראה **מרדכי הוד** כי הגרעון לשנה שחלפה הוא 30 מיליון דולר, הורה לצמ־צם אותו לחלוטין תוך שנתיים־שלוש, ולתכנן את תקציב השנה השוטפת עם גרעון של 10 מיליון דולר בילבד. סגירת הקו לטהראן הוסיפה חמישה מיליון דו־לר לגרעון. אולם אחרי סיכום דרישות ראשי־האגפים התברר, כי התקציב יכלול גרעון של 45 מיליון דולר.

הוקמה ועדה, בראשות **רפי הרלב**, להמלצה על דרכים לצימצום הגרעון, וזו המליצה על קיצוצים ניכרים בסעיפי ה־שכר, וחיסכון כתוצאה מסגירת קווים. הכוונה היא לנחות בכל מדינה בנמל אחד. אם, למשל, בצרפת נוחתים כיום בפאריס, בניצה ובמרסיי, הרי שינחתו רק בפאריס. הכוונה היא לצמצם גם את הטיסות לליסבון, ולבוא להסכם עם חב־רת התעופה של מכסיקו שהיא תיקח את נוסעי „אל־על" ממכסיקו עד ניו־יורק, ו„אל־על" תמשיך את הטיסה מ־שם. סידור זה ייעשה תוך שמירה על זכויות הקו.

החוגים טוענים כי נזקי השביתה היו 16 מיליון דולר, ועוד 14 מיליון דולר הפסידה „אל־על" כתוצאה מירידת הכנ־סות בטיסות מעל האטלנטיק. אמנם, עתה הועלו המחירים, אך גם מחיר־הד־לק עלה, ובחודשים האחרונים שילמה „אל־על" תוספת של 14 מיליון דולר ל־דלק. כך שהעלאת המחירים בקו האט־לנטי קוזזה על־ידי התייקרות הדלק, וצפוי המשך ההפסד בקו זה גם השנה.

כדי לצמצם הפסד זה, ולהגביר את מיספר הנוסעים, חתמה החברה הסכם לטיסת צ'ארטר קבועה מניו־יורק לישר־אל, אחת לשבוע, ביום ששי ושבת. ב־18 השנים האחרונות נאלצת החברה להש־בית מטוס 747 בניו־יורק מכניסת הש־בת ועד צאתה, ועתה, עם חוזה זה, חש־בה להפעילו גם בסוף השבוע.

חוזה זה עמד להביא תוספת הכנסה של 9.5 מיליון דולר, ומארגני הטיסות רצו להפעילי טיסה נוספת באותם ה־תנאים.

חוזה זה עוכב על־ידי שר־התחבורה, **חיים לנדאו**, שנכנע ללחצי מפעילי טי־סות־צ'ארטר אמריקאיים דתיים, שנפגעו עיסקית מן הטיסה החדשה, שלחו מיב־רקים לשר וזה, בלי לבדוק, הורה שלא להפעיל את הטיסה. „אל־על" שואלת כיצד רוצה שר־התחבורה כי החברה תר־ויח, אם הוא מונע ממנה תוספת טי־סות והכנסות!

הדרך הקשה לצימצום הגירעון היא כוונת ההנהלה לצמצם את סעיפי השכר ב־20 מיליון דולר, כולל פיטורי עובדים. לחברה שלושה מטוסי 707 מסוג 420, עם מנוע רולס רויס, הצורכים הרבה דלק, והכוונה היא למכרם. מכירת הרא־שון כבר אושרה על־ידי הממשלה. ברור כי הקטנת מיספר המטוסים הללו תג־רום לפיטורי אנשי צוות־אוויר, ולכך מת־נגדים הטייסים.

כיצד ניתן להבריא את החברה — ב־רשימה הבאה.

הבורסה

ואלו מציאות...

לפני כשנה, כאשר הגיעו שערי־המניות לשיא, הצטערו רבים על שלא נכנסו ל־שוק כאשר היה בשפל שלפני השיא, ועשו יותר ממה שנותנים הצמודים. אחרי ה־כל, הצמודים נותנים ריבית ריאלית של פחות מ־6% נקי, לאחר ניכוי האינפל־ציה. דבר דומה קיים גם היום, וחכמים קונים עכשיו מניות שמחירן נמוך ביותר.

כיצד לבחור? השווה את שערי ניירות־הערך כיום לשערים לפני שנה, סמן לך את המניות שירדו הכי הרבה, ובחר מתוכן את אלה שנראה לך כי הן סו־לידיות ולא הרפתקניות ותבאנה לך בכל מיקרה את הבטחת ערך הכסף. אני משוכנע כי לא תצטער.

אני יכול רק להפנות את תשומת־לבך לכמה דוגמות. בקבוצת הביטוח, „הסנה" ידועה בחלוקת הדיווידנדים שלה וביצ־בותה, והנה שערי מניותיה ירדו אל 350. מניה כמו „שקוריטס", העומדת כמו „הסנה", ושלפי מקור מהימן צפוייה ל־גביה חלוקת בונוס של מאה אחוזים, (היא הרוויחה די לחלוקת הבונוס מעס־קי ניירות הערך ומעסקי הביטוח עשתה השנה יותר מאשר אשתקד, כארש הר־וויחה 80 מיליון לירות מביטוחים), או מניה כמו „אלביט" מקבוצת „דיסקונט", אשר ירדה אל הרמה של 400. בקיצור, כדאי לשים לב למה שקורה בשוק זה, ולזכור את הכלל הישן של **צ'ארלס קלור**, כי עשה את כספו מפני שקנה כאשר כולם מכרו, ומכר כאשר כולם קנו.

עוד דוגמה היא מניית „מולר", שה־שליטה עליה עברה לקבוצת **דב לאוט־מן**, במחיר של 600, ושערי המניה היו בשבוע שעבר פחות ממחצי מאות.

איני סבור כי צפוייה גאות בשוק ה־מניות בקרוב. יעברו כמה חודשים טו־בים עד שאנשים יבינו כי הצמודים הם אשליה אופטית, והסיכוי להכות מכה אמיתית בבורסה היא במניות בילבד. אבל גם זמן זה יבוא על סמך החוקיות הקובעת בשוק זה.

אמנות

ציור

מנחם גפן - מחווה

לאלברכט דירר

אביר רוכב על סוסו, כשבדרכו מלווים אותו השטן והמוות. זהו נושא הציור המרכזי שעל שמו נקראת תערוכתו החדשה של מנחם גפן בגלריה השולמית ביפו.

הטכניקה המיוחדת, שבה עשוי הציור, משווה לו מראה של תחריט. אך למעשה זההי עבודה על בד, בצבע שמן, וגם בעיפרון. לרגע נדמה לצופה כי הוא מביט בציור מתקופת הרנסאנס, פרי מכחולו של אמן התחריט וחיתוך העץ הידוע — אלברכט דירר. הסיבה שמנחם גפן יצר יצירה זו, היא חלק מחיפושי האמן אחר זהותו, דרך התעמקותו בהיסטוריה של האמנות ובאמנים, שהוא מרגיש שהם קרובים לליבו.

לרעיון המחווה לדירר הגיע גפן על דרך ההזדהות. דירר נלחם למען הכרת החברה בחשיפתו ובערכו של האמן. הוא נסע מגרמניה לאיטליה, והתרשם מהיחס ומהכבוד שזכה בהם שם, בה בשעה שבנירנברג, עיר מגוריו, נחשב האמן כבעל מלאכה.

מנחם גפן זוכה בתשומת־לב הציבור יותר כנער שעשועים, מאשר כאמן, ועליותיו והרפתקאותיו זוכות בכיסוי עיתונאי מרבי. רק מעטים יודעים שהאמן נבחר לפני כשנה, על־ידי המוסיאון האמריקאי לתולדות הטבע, לצייר את החלק העוסק ביהדות, באגף הנקרא: אולם אנשי אסיה. במיסגרת עבודתו זו, עבר לגור בניו־יורק, וביצע שם את חמשת הציורים, שלדעתו מסכמים את הערכים המקודשים לדת היהודית והמתרכזים בברית־המילה, בר־המיצווה, החתונה, הקבורה, ויותר מכל — בשבת. ציורים אלה, שיוצגו בשנה הבאה, יהיו חלק מתצוגת הקבע של המוסיאון הגדול ביותר בעולם בסוגו.

הקשר הספרדי. הציור מחווה לדירר, שעל שמו נקראת התערוכה, מהווה מעין הצהרה של האמן ומיצוי מכלול מחשבותיו על הסובב אותו ועל עצמו. השטן — מייצג את כל הפיתויים העומדים בדרכו של האמן להדיחו, כשמצד שני ניצב הכוח המניע את החיים — המוות — שהמחשבה עליו מניעה את האמן ליצור. אי אפשר להתעלם מהמוות, המופיע בציור מחווה לדירר, כשממשיכים ומביטים בשאר ציורי התערוכה.

בכמה ציורים, כמו באשה עם פרחים, או בנערה בכובע יושבת — בולטת דמות על רקע שחור מוחלט, ללא צללים, ללא פשרות. השחור מסמל את המוות, בעיקר אצל הספרדים. ואם להיזכר בשיחה עם מנחם, שבה סיפר על תערוכתו שתיערך בחודש מאי הקרוב בלונדון, ושבה יוצג דיוקן של הצייר הספרדי, פרנסיסקו גויא, מעשה ידיו של גפן, קשה להתעלם מהקשר בין השימוש בצבע השחור בציוריו לבין המשמעות שמסמל צבע זה באמנות בכלל ואצל גויא, שאותו אוהב גפן, בפרט.

בכמה ציורים, יש לכאורה סממנים סוריאליסטיים, ואפילו איזכורים של פרנסיס בייקון, אך אי אפשר לומר בוודאות שסיגנון זה מקובל על גפן. הוא פשוט יצר באופן ספונטני מה שהוא מרגיש.

הקשר הקאסי. תערוכתו הקרובה של מנחם, אחרי זו הנוכחית, תהיה בלונדון, עיר מגוריו בשנים האחרונות, ומהווה השלמה לתערוכתו שנערכה בארץ, בגלריה ארטא בירושלים בשנת 1976, ושנקראה אז דיאלוג עם מישמר הלילה של רמברנדט. הרעיון לתערוכה גמל בו אחרי שחזה בלונדון בגירסה המלאה של המלט מאת שייקספיר. הוא נסע להולנד, כדי לראות שוב את מישמר הלילה של רמברנדט. אז החליט לבסס את תערוכתו על סידרת ציורים בהשראת קטעים שונים ממישמר הלילה. הוא חזר לונדון, ונזכר שיש לו רפרודוקציה של היצירה.

הוא עשה סידרת ציורים של הגערה. הקפטיין והסגן שלו. הוא עשה זאת ברישום ציבעוני, כשכל דמות בצבע אחר. אחר־כך ניגש לצייר את קבוצת הדמויות שבצד התמונה, ושהיד המושטת של אחת מהן קסמה לו. זו הזכירה לו את ידו של אדם מול ידו של אלהים, בקטע מתוך הקפלה הסיכסטינית של מיכאלאנג'לו.

מהשיחה עם מנחם גפן מסתבר שהוא רוחש הערצה לאמנים הקלאסיים, ורואה

קרט בע"מ

קרט בע"מ

רח' מונטיפיורי 10 תל-אביב, טל. 55244—03

מכריז על:

מבצע Minolta

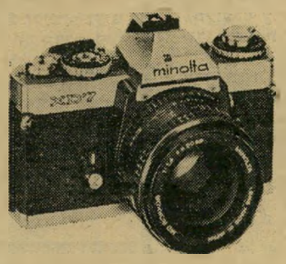

XG - 2

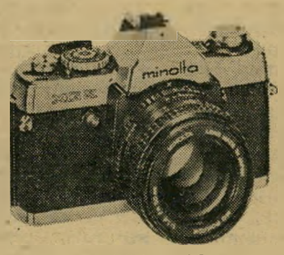

XD - 7

אין צורך להבריח!!

רכוש היום את הדגמים XG-2 ו-XD-7 באותו המחיר שהן נמכרות בחנויות ללא מסים בלוד

ותקבל מצלמה שכל מסי היבוא עבורה שולמו על ידנו

מחיר ללא מסים בלוד:

XG - 2	F 1.4	$ 479.–
XG - 2	F 1.7	$ 425.–
XD - 7	F 1.7	$ 597.–

על כל העדשות האורגינליות של מינולטה הנחה של 10%.

בתקופת המבצע 25.4.79 עד 25.5.79 תוכל לרכוש את המצלמות הנ"ל במחירים זהים (בל"י, לפי השער הרשמי ביום הקניה) שיכללו אחריות בינלאומית ועליך יהיה רק להוסף את המע"מ.

• כמו כן מכרו במבצע זה הדגמים של מינולטה במחירים אלה:

AUTOPAK	430 E	$ 80.–
AUTOPAK	450 E	$ 94.50
AUTOPAK	470 E KIT	$ 122.50
HIMATIC	G	$ 122.–
HIMATIC	F	$ 150.–
HIMATIC	S	$ 151.–
HIMATIC	7s	$ 191.–
110 SLR Zoom		$ 302.–

רשימת החנויות המשתתפות במבצע:

קרט בע"מ, רח' מונטיפיורי 10 ת"א

ירושלים: פוטו שטרן, המלך ג'ורג' 7; פוטו שוורץ, בן הלל 11 ● **חיפה:** פוטו פרנר, החלוץ 31; פוטו המדייק, החלוץ 14; פוטו צנטרל, הרצל 1; פוטו מרדכי, הרצל 43; פוטו לאור, הרצל 4; פוטו רייכשטיין, דרך העצמאות 49 ● **תל־אביב:** פוטו פילם, אלנבי 84; פוטו ספסרט, בן־יהודה 8; פוטו רפלקס, אלנבי 68; בית הצלום, אלנבי 20 ● **חולון:** פוטו נילי, סוקולוב 51 ● **אשקלון:** פוטו גד, מרכז נפתי ● **רחובות:** פוטו נילי, רח' הרצל 196, רמת־יוסף, מרכז מסחרי, **ת"א:** הרצל 2 ● **עפולה:** פוטו אמנות ● **נהריה:** פוטו נהריה.

„מסדה"

דיזנגוף תל־אביב בע"מ

לקראת חג הפסח הגיעו מישלוחים חדשים של פוסטרים צבעוניים מקסימים

המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר

28 ל"י בלבד, כולל מ.ע.מ.

רפרודוקציות אמנותיות, כ-300 דוגמאות שונות במחיר 77 ל"י, כולל מ.ע.מ.

„מסדה דיזנגוף", רח' דיזנגוף 164, ת"א

„בר־המיצווה" של מנחם גפן
סיכום הערכים המקודשים

בציוריו בסיגנון הפיגורטיבי המשך ל־דרכם, למרות היותו חלק מתקופה ש־סיגנונות התחלפו בה במהירות, ובעידן הסגידה לאמנות המושגית הוא מרגיש את עצמו כנטע זר. לדעתו יש להחזיר את האמנות הקלאסית למקום שהיה לה בעבר, בצד האמנות העכשווית. בדברו על האמנים הקלאסיים, הוא מדגיש את חשיבותו של אמן הרנסאנס האיטלקי, קאראוואג'ו, שהקדים את רמברנדט בשי־מוש באור דרמתי, בזמן ששייקספיר הש־תמש בטכניקה זו בתיאטרון.

מנחם גפן, שנחשב למין דוריאן גריי ישראלי, בזכות מראה פניו הצעיר, עבר רבות בימי חייו. הוא נולד בחיפה, להורים יוצאי פולין, לחם ונפצע בגיל 18 במיל־חמת השיחרור.

הקשר האנגלי. אחרי סיימו את לי־מודי הגראפיקה באקדמיה בצלאל, החל מנחם את הקאריירה האמנותית שלו כ־צייר בשערים בהעולם הזה. עוד בשנה השנייה ללימודיו היה קריקאטוריסט מבו־קש — בבמזנה, דבר השבוע והעולם הזה, לאילוסטרציות וקאריקטורות. מלבד זאת היה מבקר אמנות בעיתונים שונים ובד בבד עם כל אלה גם צייר. הכתיבה שלו בעיתון במחנה נמשכה לסירוגין עד 1968, אז סיקר באוסטריה את צילומי סירטו של חיים טופול לפני בוא החורף.

בשנת 1959 זנח סופית את הגראפיקה, ונסע לפאריס, ללמוד בבואר. תקופה זו היתה לו תקופה קשה ועיתים הגיע בה עד פת לחם. הוא עסק בכל מלאכה שהזדמנה לו — שומר לילה, או מטאטא סטודיו של אמן ידוע, אך ידע לשלם את התשלום, ולו גם יהיה זה רעב — ובלבד שיהיה אמן.

לאט לאט החלה ההצלחה להאיר לו פניה; הוא החל מוכר מציוריו, קשר קשרים עם גלריה בלונדון בשם גלרי 1, שהיתה חדשנית ופעילה. ב־1963 הציג בגלריה זו תערוכת יחיד, וכך החל „הקשר האנגלי" שלו. ב־1964 חזר לארץ כשהוא עייף מהמאבק המתיש ב־פאריס, שם שימש בין השאר, כמנהל המשק של שגרי־רות ישראל. הוא הציג בארץ, ושהה בה עד 1967. ב־1966 הציג בגלריה חשובה בוונציה, קוולינו, מייד אחרי תערוכתו של לוצ'יו פונטנה, שהוא אמן בינלאומי גדול.

ביום האחרון ל־מילחמת ששת־הי־מים, נהרג בן אחו־תו של מנחם גפן, מה שהשפיע עליו מאד עד היום. ב־תקופה זו גמלה ב־ליבו ההחלטה לשוב ולצאת לחו"ל. הוא נסע ללונדון, שהי־תה בתקופת „סווינ־גינג לונדון", מצא סטודיו בקינג'ס רוד, שהיה מרכז ה־חיים הקוסמופולי־טיים. הוא היה מעורה בחיי הבו־המה, ומדי שבת היה ביתו „בית פתוח". הוא מספר שכל יום באותה תקופה, היה קרנבל, והוא הרגיש שהת־קבל לחיקה של ה־עיר.

. אחר־כך עבר ל־דירה ברובע מהודר יותר, סן ג'ינס וד, שם הוא מתגורר עד היום, מלבד השנה האחרונה, שבה עבד בניו־יורק.

מנחם גפן עשה דרך ארוכה מאז צייר דיוקנים ציבעוניים של נשים. בתערוכתו בגלריה שולמית, מסתמן השינוי הן ב־שימוש הרב בשחור לבן, והן בהתרכזותו באמנים קלאסיים כמו דירר או רמברנדט — שמהם שאב את השראתו לציוריו. מגמת הצימצום בצבע, מחישה את רצונו בייתר שקט ושלווה ומראה על בגרות רוחנית ובשלות.

„מחווה לדירר" של גפן
הרוכב הוא האמן

1 במאי 79'

הפגנת פועלים מאוחדת!

פועלים יהודים וערבים,
חברי קיבוצים,
נוער, צעירים וסטודנטים

בואו

להפגנת ה־1 במאי

בשבת 28.4.1979
בשעה 5 אחה"צ
בתל־אביב
ברחבת „היכל התרבות"

נפגין נגד ממשלת היוקר,
למען העלאת השכר.
למען שלום כולל צודק ויציב.

הועדה המאוחדת
להפגנת ה־1 במאי 1979

„מסדה"
דיזנגוף תל־אביב בע"מ
לקראת חג הפסח הגיעו מישלוחים
חדשים של פוסטרים צבעוניים מקסימים
המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר
28 ל"י בלבד, כולל מ.ע.מ.
רפרודוקציות אמנותיות, כ־300 דוגמאות
שונות במחיר 77 ל"י, כולל מ.ע.מ.
„מסדה דיזנגוף", רח' דיזנגוף 164, ת"א

למכירה
פיאט 124 S
אוטומטי 1973
במצב נפלא
טל. 03-932273
בשעות הצהריים

חידוש אמבטיות אמאיל
„זאב"
תל־אביב, טל. 938862
חיפה, טל. 526622

"הסקנדלים" של "גלי" לקיץ 1979
"סקנדל" אמיתי, כזה אחד שהחבר'ה אוהבים.
הדוגמאות "המשגעות" והצבעים
המלהיבים...
מה יש כאן הרבה "לברבר"
זה "הסטייל" שלך העונה!
נ.ב. "סקנדל" סטייל גלי
הולך טוב עם ג'ינס, עם מיניביקיני...
או בלעדיו
בעצם עם כל דבר שהחבר'ה אוהבים.

"הסקנדלים" של "גלי"

חדש!
"סקנדל" ספורט
אלגנט בעקב רוקי

Gali-גלי®

"סקנדל" סטייל "גלי", כזה שהחבר'ה אוהבים.

הקניה הטובה ביותר 1979

קולנוע

סרטים ובואת־הזעם

אילו היתה מחלקת יחסי־הציבור וה־פירסום של חברת הסרטים קולומביה נועזת וחצופה די הצורך ואילו היתה משוחררת מכל יסורי מצפון, אין ספק שהיתה מנסה לארגן משהו כמו הכמעט־שואה גרעינית שהתרחשה בעיר האריס־בורג, במדינת פנסילבניה. זאת, כדי לפר־סם סרט משלהם בשם תיסמונת סין.

המציאות חסכה מהם את הצורך לעשות מעשה חריג שכזה, וההיסטוריה רישמת לעצמה סרט נוסף שמצביע בצורה מפ־חידה שלנבואות קולנועיות יש לעיתים דרך מקפיאת דם לאמת את עצמן. ואם לשליח ממנצ'וריה שיירה בנשיא ארצות־הברית, בעצרת תגיגית, צריך היה לחכות חמש שנים עד שיופיע, בשר ודם, ברחו־בות דאלאס, כדי לרצוח את הנשיא קנדי, לתיסמונת סין המתינו ימים ספורים בל־

ג'ין פונדה ב„תיסמונת סין"
הסרט קדם למציאות

בד. בעוד הסרט רק מתחיל את סידרת הצגות הבכורה, כבר הסתבר שאין הוא אומר דברים בעלמא.

להרוג את הידיעה. תיסמונת סין הוא סיפור על תקלה במערכת הקירור של כור גרעיני, שבעיקבותיו נוצרת דלי־פה של כוח, המסוגלת בעוצמתה לקדוח חור בתוך כדור הארץ עד שייצא מן הצד השני, בסין. מכאן גם שמו החדש של הסרט, שנקרא במקור כוח.

מסביב לתקלה הטכנולוגית מתפתח סי־פור היכול להזכיר את הפאראנויה ה־קלאסית של אמריקה: כתבת מתחילה בתחנת טלוויזיה והצלם שלה מגלים ב־מיקרה את סיפור הדליפה. הם נתקלים במהנדס שנקרע בין חובתו למעסיקיו ולפרוייקט שפיתח כל חייו, לבין האח־ריות הציבורית שלו, ומנסים להוציא את הסיפור החוצה לידיעת הציבור. כאן נכ־נסים לתוך המישחק גורמי כוח אחרים, הממון ההשפעה הפוליטית של החברה שבנתה את הכור, של החברות המשתמשות בו, ושל מעוניינים אחרים המפעילים לחץ כדי „להרוג" את הידיעה לפני שהיא יוצאת לאור. מכאן השם המקורי כוח שהתכוון לא רק לתחנת כוח, אלא גם לכוח של המנסים להשתיק את הפרשה.

שיחזור מדהים. מייקל דאגלס, בנו של קירק דאגלס, שחקן בזכות עצמו (קומה) ומפיק עקשן שהוציא מתחת ידיו את אחד הלהיטים המשובחים שידעה הוליווד בשנים האחרונות (קן הקוקיה) טרח וחפר בנושא למעלה משנה, אחרי שזה הוצע לו על־ידי איש סירטי תעודה בשם מייקגריי. דאגלס שיתף במיבצע את הבמאי־תסריטאי ג'יימס בריג'ס (הכל למען התואר) והצליח לעניין את ג'יין פונדה ואת שותפה לחברת ההפקה שהקימה, ברוס ג'ילברט (השניים עשו יחד את השיבה הביתה) ולשכנע את ג'ק למון שיופיע בתפקיד המהנדס המתוסכל, ערב שיבתו המוצלחת מאד לבימות ברודווי.

(המשך בעמוד 74)

יורשתו של רוקי

סורבינו ודיצ'בורן — נקודת מיפנה

ריקוד איטי בעיר גדולה (בן־יהודה, תל־אביב, ארצות־הברית) — אין פלא שהבמאי ג'ון אבילדסן החליט מייד שסיפורה של בארה גראנט לסרט מתאים לו באופן מיוחד. אחרי הצלחת רוקי טיבעי היה שיחפש משהו באותו הנוסח, וסיפור נוסף על כוח הרצון שהוא חזק מן החגים ומן המציאות, זה בדיוק המירשם הדרוש. אומנם במקום מתאגרף, יש כאן רקדנית, אבל המתכון להתגברות על גורל אכזר אינו שונה.

שלוש דמויות מרכזיות בסרט הזה. הראשונה, עיתונאי בעל טור קבוע ביומון רב־תפוצה. השנייה, רקדנית קנדית העומדת בפני הצגת בכורה בלינקולן סנטר. השלישית, העיר ניו־יורק. אבילדסן, שיצא לו שם בעבר, כמי שאוהב לצלם באתרים אמיתיים ולא באולפנים עשה את הסרט בניו־יורק, וניסה להקנות לו את מלוא מיגוון תכונותיה, החל מן הטינופת המפחידה של ביבי השופכין, שבהם ילדים בני 10 מזריקים לעצמם הרואין, ועד לחוגי האינטלקטואלים הטורחים בהיכלי תרבות. כל זאת, מבעד לעיניו של איש, שעיסוקו הוא לסקור את העיר ואת אירועיה, ושל נערה אשר העיר, עבורה, אינה אלא תיפאורה נוספת ברקע ל־מאבקה האישי נגד מיגבלות גופניות שעשויות למנוע ממנה הצלחה על הבימה.

אולם, כמו ברוקי, גם בסרט זה, הקליפה הריאליסטית בחוץ נועדה להסתיר טוב יותר את הרומנטיות הקיצונית.

הרכות הסנטימנטאלית של פול סורבינו, בדמות העיתונאי, היא סימפאטית מאד, אבל רחוקה מכל מה שאפשר לצפות מעיתונאי ואילו העקשנות של הרקדנית להתגבר על פגם פיסי בגופה, ערב הבכורה הגורלית, אמינה פחות או יותר כמו הסיפור של המתאגרף האלמוני שמלמד את אלוף העולם לקח בזירה.

מכל מה שנאמר לעיל אפשר, כמובן, לנחש ששילוב זה בין רוקי לנקודת מיפנה ניחן בתכונות מיסחריות בולטות.

בדיחה במידבר

מייקל קיין — הגמל הפוטוגני

אשאנטי (אופיר, תל־אביב, שווייץ־ארצות־הברית) — סרט זה שהוסרט בארץ, צריך היה להיות תעודה רצינית ומכובדת על תופעה מדאיגה ביותר — סחר עבדים שנמשך בעיצומו של דור הסילון והאטום.

זה מה שצריך היה להיות. מה שיצא, זו אחת מאותן „פאשלות" שבהן מבזבזים הון תועפות, זמנם של שחקנים מוכשרים ויקרים וזמנם של צופים, על מעשה איוולת.

הסיפור, בקיצור, מתאר כיצד רופאה כושית הנשואה לבריטי, נחטפת על־ידי סוחר עבדים בג'ונגל האפריקאני, ומובלת עם שאר העבדים דרך סהרה, למדינה ערבית.

פרט לנופים מרהיבים של הנגב, קשה למצוא משהו מעניין בסרט. מייקל קיין, כבעלה של החטופה, המתעקש לצאת בכוחות עצמו כדי לשחרר אותה, נראה סחוט ומתוסכל כל למדי מן חדברים המגוחכים שנדרש לעשות. פיטר יוסטינוב הוא סוחר העבדים המשועשע ביותר שידע הקולנוע. את הדיאלוג כתב כנראה לעצמו, ונדמה כאילו הוא שייך לבדיחה אחרת, שממנה הוא נהנה ביותר. כביר בחדי, כשייח' הערבי, המצטרף לקיין במצוד אחר הסוחר המושחת, מתבקש לעמוד רק בפוזות פוטוגניות ולשכוח כל יומרה של מישחק. אשר לדמויות אחרות שחולפות בסרט, כמו רקס האריסון, ויליאם הולדן, או עומר שריף, כל אחד מהם נראה כאילו הוא מלגלג על מה שהתבקש לעשות, ומבקש לסיים מהר ככל האפשר את החלטורה. ואילו בברלי ג'ונסון מדגמנת לבוש עבדים עם שלשלאות ובלעדיהם, עם מחשופים עמוקים, על רקע חולות סיני. איכשהו, שילבו את זה בתוך העלילה.

מוזר שבמאי מנוסה וותיק כמו ריצ'רד פליישר חתם על הפרשה העגומה הזאת. מה לא עושה אדם למען פרנסתו.

תן לגבר קולה

לברינגטון וקולק — מנוחת הלוחם

אל תשאלי אם אני אוהב (גת, תל־אביב, ישראל) — מי ש־זקוק לנשק כדי לנגח את מדינת ישראל ואת האידיאולוגיות שלה, ימצא את מבוקשו בשפע, בסרט זה של עמוס קולק. לישראלי המצוי והמוצג כגיבור הסרט יש רתיעה טבעית ומוצדקת מערבים, הוא שונא אותם ואינו מוכן להסב איתם במסיבה אחת. לעומת זאת, מתקשה אותו הישראלי להבין מדוע הוא צריך להיות בישראל, מחי הצדקת קיומו בארץ ומדוע עליו להילחם לשם כך. למען האמת, הוא ניראה כמו נער מפונק, ולא נבון ביותר, שחי על חשבון אבא עשיר. את האבא הוא שונא, כי אינו מקדיש לו תשומת־לב מספקת וכדי לפצות את עצמו על ההזנחה הריגשית הוא כותב ספר.

נקודת האור היחידה בסרט זה שדואג לתדמית ישראל בין הגויים, היא העובדה שהוא עשוי כל־כך רע, עד שאין סיכוי כי יתייחסו אליו ברצינות. המחבר, קולק, נטל על עצמו את התפקיד הראשי והוא מופיע כמעט בכל צילום. חצרה היא שאם יש לו אישיות, הוא מיטיב להסתיר אותה, ומישחקו מצטמצם בסידרה של הבעות פנים קפואות מלוות דיקלום מתנגן של שורות דיאלוג בלתי אמינות. השחקנים האחרים נדבקו כנראה מן הקצב והחיות המוגבלת הזאת, ומשתדלים לחקות אותה כמיטב יכולתם.

עם כל הרצון הטוב קשה למצוא מילה טובה לומר על העריכה, שקוטעת סצנות באיבן, מדביקה מוסיקה מונוטו־נית לכל דבר, ואינה טורחת להשלים התפתחויות דרמתיות ולהביא אותן לפתרונם הנכון.

ולבסוף, אם הסרט טורח כל־כך הרבה למכור את „קו־קה קולה" כשבשלב מסויים חוזרים כמעט מילה במילה על תשדיר פירסומת של החברה, אולי צריך היה להכניס את הקהל בחינם לסרט. בסופו של דבר, פירסומת צריכה להיות תוספת לסרט העלילתי, לא תחליף.

קולנוע

(המשך בעמוד 73)

דאגלס ופונדה היו, כמובן, יותר מאשר שותפים בהפקה, הם נטלו לעצמם את שני התפקידים הראשיים האחרים, היא ככתבת טלוויזיה (לצורך התפקיד התלוותה במשך שלושה חודשים לכמה מנשות המיקצוע בלוס אנג'לס) והוא כצלם המזוקן, איש תנועות המחאה לשעבר, הדוחק בכולם לחשוף את האמת. כדי שכל המוצג בסרט ייראה ממשי, בחר דאגלס בגורדון ג'נקינס, האיש ששיחזר את מערכת ה־ואשינגטון פוסט לכל אנשי הנשיא בנאמנות כזאת שאפילו העיתונאים עצמם לא הרגישו בהבדל, כמעצב התיפאורה. ג'נקינס העתיק, שוב בנאמנות מדהימה לדעת העיתונות האמריקנית, את שני האתרים המרכזיים בסרט, תחנת הכוח הגרעינית ותחנת הטלוויזיה.

רצח אופי. „אני מעוניינת לעשות סרטים שבודקים את מידת היכולת של האדם לעשות את הבחירות הנכונות ב־חייו," הסבירה ג'יין פונדה את מעורבותה בסרט, ואין ספק שהנקודה המצפונית היא זו שדובר בה, מסביב לסרט, יותר מן הביקורת הקולנועית, שקבעה ברובה הגדול, כי תיסמונת סין הוא מלודרמת מתח יעילה ומיקצועית מאד.

כאילו בתיאום מלא עם חברת ההפצה, החלו המאורעות מתגלגלים מסביב לנו־שא זה, יחד עם הוצאתו למסכים. שלושה ימים לפני כן, החליטה ועדת הביקורת הגרעינית שלייד בית־הנבחרים האמרי־קאי לסגור חמש תחנות כוח גרעיניות, בשל ליקויים באמצעי הבטיחות שלהם. עם הופעת הסרט, יצא דובר של חברת

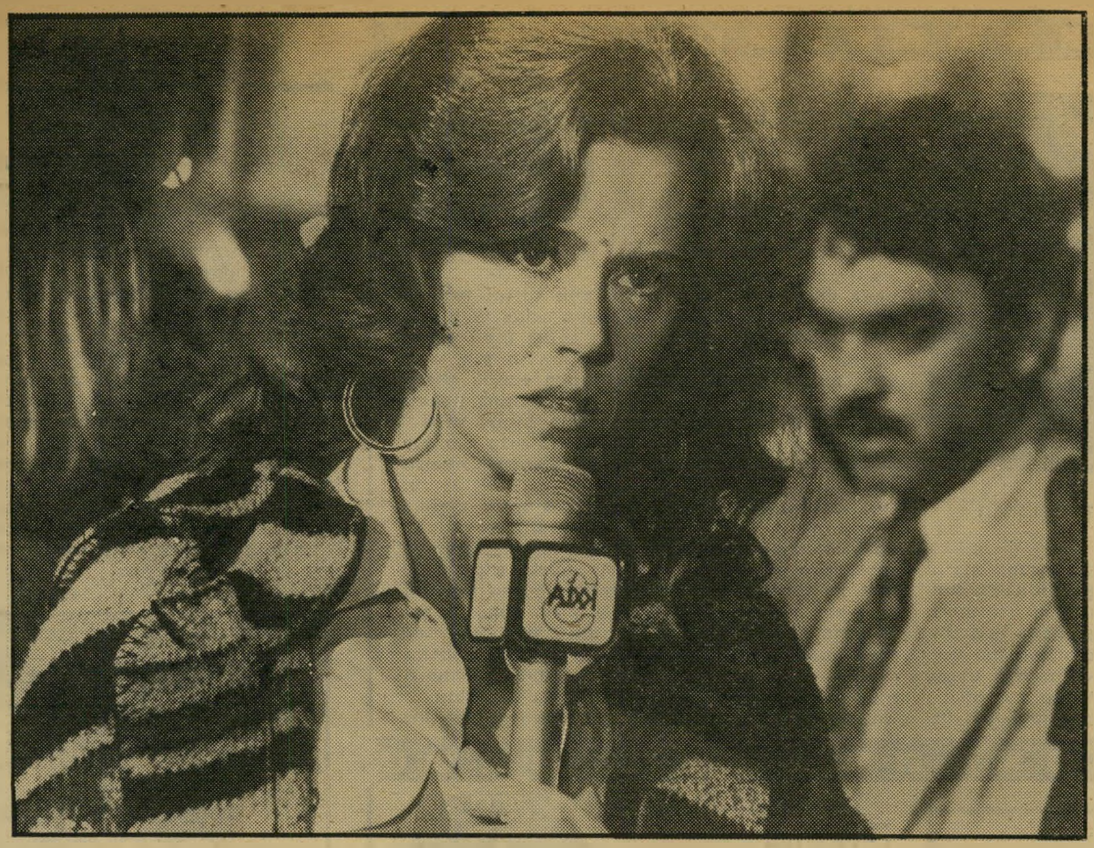

ג'יין פונדה בכתבת־טלוויזיה ב„תיסמונת סין"
הפארנויה הקלאסית של אמריקה

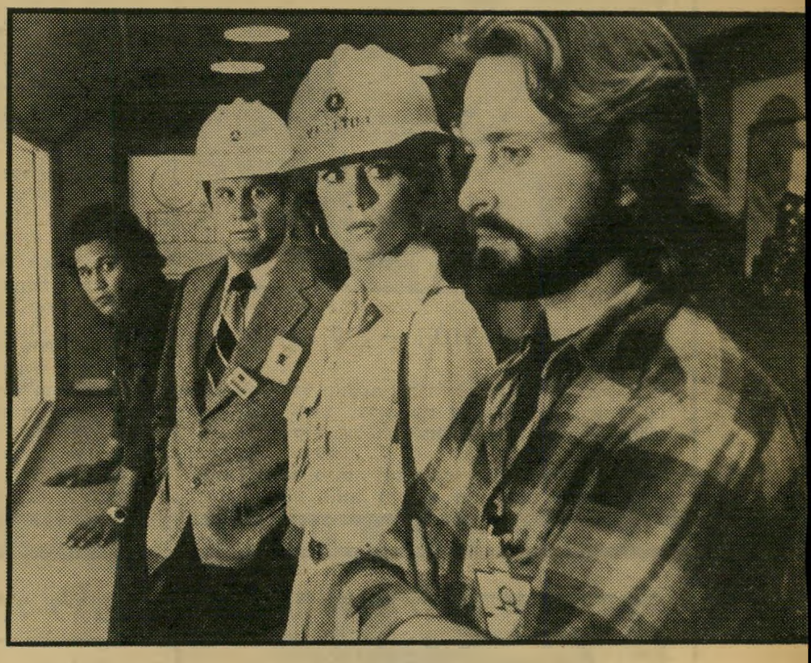

מייקל דאגלס (מימין לפונדה) — בתפקיד הצלם
לחשוף את האמת

וסטינגהאוז, המתמחה בבניית ציוד לכור־רים גרעיניים, בהכרזה שהסרט הוא רצח אופי של התעשיה כולה. ג'ורל אלקטריק, ענק תעשייתי אחר המעורב באותו ה־שטח, ביטל את הפירסומת שלו בתוכנית שבו ראיינה ברברה ואלטרס את ג'יין פונדה על הסרט. מחקר מפורט של המכון הטכנולוגי במסאצ'וסטס, אחד המוסדות המכובדים ביותר בארצות־הברית, קבע שדליפת אנרגיה בגלל מערכת קירור, כפי שהוא מתואר בסרט, עשויה אומנם לק־רות, אבל הסיכוי לכך הוא אחד למיליון שנה. הניו־יורק טיימס הקדיש לפרשה מאמר ארוך ובו רואיינו כמה אנשי מדע ידועים בנושא זה. מחציתם סבורים ש־הסרט חשוב, כאזהרה, מחציתם סבורים שהסרט מסוכן, כיוצר בהלה, אבל כולם מסכימים שהסיכוי לתאונה אינו גדול.

הנבואה קרמה עור וגידים. לפ־ני המיקרה התוכחו באם יצטרכו לפנות את מדינת פנסילבניה במידה שהדליפה תיקרה, או רק חלק ממנה. כמה מן המומחים נשמעו כמו הג'נרל בדוקטור סטריינג'לוב המבטיח ניצחון לארצות־הברית עם מינימום של קורבנות, „מכסי־מום כמה עשרות מיליונים, לא יותר." „רק כ־3000 מייל מרובעים ייפגעו במיק־רה של תאונה," הרגיעו כמה מדענים. כלומר רק שטח הקרוב בגודלו לגוש דן. אכן נחמה.

היום, אחרי שזה קרה בדיוק במדינת פנסילבניה, שהכל השתמשו בה כדוגמה, השתנה הטון. אלה שהתלוננו על „רצח אופי" ניצבים בעצמם על דוכן הנאשמים. פעם נוספת הסתבר שדמיון האדם אינו מסוגל להמציא דברים שהמציאות אינה מדביקה אותם, והצמד דאגלס־פונדה אינם יודעים אם לשמוח או להצטער על ש־נבואתם קרמה עור וגידים. אם כי, בסך־הכל, הם צריכים להיות מרוצים מאד. תקרית האריסבורג הסתיימה ללא קור־בנות בנפש, אבל יש מה די כדי להוכיח שאזהרת הסרט באה בעיתה, וכדי להשיג את המטרה שהסרט לבדו אולי לא היה מגשים אותה: דיון מחודש בכל הנוגע לאמצעי הביטחון בכורים הגרעיניים. מה שעשה ראלף ניידר לתעשיית המכוניות באמריקה, עשה סרט קולנוע זה ליצרני אנרגיית האטום.

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: רוקמת התחרה, שיירה, שומר היערות, תרגיל לבלשית מתחילה.

ג'ק לימון בתפקיד המהנדס המתוסכל
שיבה מוצלחת לברודווי

ירושלים: תרגיל לבלשית מתחילה, שיירה, חברות.

חיפה: תרגיל לבלשית מתחילה, שיי־רה, רוקמת התחרה, שלוש נשים.

תל אביב

★★★ **תרגיל לבלשית מתחילה** (אלנבי, ארה"ב) — מצחיקון־מותחן מטו־רף, על בלונדית המשוכנעת, כי אלמונים מנסים לרצוח אותה. ועל בלש המופקד לשמור על חייה. גולדי הן וצ'וי צ'ייס דוהרים על פני הרחובות הפוטוגניים של סאן פרנסיסקו.

★★★ **שיירה** (מוגרבי, ארה"ב) — סם פקינפה חוזר על נושאיו החביבים: אנשי המרחב הפתוח מול המימסד המאובן. גיבורי הסיפור הם נהגי משאיות ענקיות, שהם הבוקרים של ימינו, השמים ללעג את נציגי החוק למיניהם. אלימות בחיוך.

★★★★ **שומר היערות** (גורדון, יפן־רוסיה) — שתי פגישות בין קצין רוסי, המצייר מפות של שטחי פרא בסיביר לבין צייד שנולד וחי שם כל חייו. הירי־הורים נוגים של הבמאי היפני אקורה קורסאווה על משמעות החיים והקידמה. איטי אבל מרתק.

ירושלים

★★★ **חברות** (ארנה, ארה"ב) — נערה יהודיה לומדת לעמוד בזכות עצמה, ולפלס לה דרך רגשית ומקצועית בכרך הגדול. סרט חביב ורגיש של קלואדית וייל, כשבתפקיד הראשי מלאני מירון.

היסטוריה

המיצעד אל המוות

בימאית תיאטרון ונגן מפוחית־פה מציירים את דמותו של יאנוש קורצ'אק

כשהחליטה בילהה מס, בימאית תיאטרון בי־ממ"א, להגשים את חלומה מילדות ול־העלות מחזה אודות יאנוש קורצ'אק, פנתה תחילה לגרשון ברגסון, שכתב ספר בשם קורצ'אק, סופר הילדים. יחד איתו ועם בעלה, מישא אשרוב, עיבדו את החומר הקיים בכתובים, ויצרו בסיס למחזה. אך את מירב הפרטים על קורצ'אק — ששמו המקורי היה הנריק גולדשמידט — סיפק לבילהה אמן מפוחית־הפה, שמואל גוגול.

כיצד הגיעה בילהה אל גוגול? במיס־גרת חיפוש החומר הכתוב אודות קורצ'אק, נתקלה בילהה בשמו של אמן מפוחית־הפה. היא איתרה את כתובתו ופנתה אליו בבקשה, שיספר לה על חוויותיו המשותפות עם קורצ'אק. גוגול, בניגוד לאנשים אח־רים שעברו את השואה, ומסרבים לדבר אודותיה, הסכים לספר הכל.

מדי הקציץ הפולני. גוגול הגיע ל־בית היתומים בווארשה בהיותו בן 7, ושהה שם, כחניכו של קורצ'אק, עד גיל 14, כחודש לפני השמדת הילדים ומחנכם. קורצ'אק חש, כמה חודשים לפני הסוף המר, את העתיד להתרחש, למרות שהנא־צים טרחו להודיע שה„טרנספורטים" נועדו להקמת מחנות־עבודה וליישובם מחדש של היהודים. לכן השתדל להציל לפחות את חניכיו הבוגרים מבין היתומים. הוא פיזר אותם בין בתי־המלאכה שבגיטו וכך, מאוחר יותר, נשלחו למחנות־עבודה תחת מחנות־השמדה. וכזה היה גם גורלו של גוגול, שנשלח לאושוויץ, אך עבד שם בפלוגות־עבודה.

גוגול ידע לספר על קורצ'אק פרטים שלא הוזכרו מעולם, לא בספרים, ואפילו לא ביומנו של קורצ'אק עצמו. הוא ידע לתאר את צורתו החיצונית ומיבנה־גופו, מה אהב, כיצד פעל וחינך. להפתעת הבימאית, היא סיפר שקורצ'אק היה גמוך קומה, ממושקף, מקריח, עם מקטרת, כשיד אחת שלו בכיס חלוקו הנצחי, שעטה על מדי הצבא הפולני. לבישת המדים, בימי מילחמת־העולם השניה, תחת כיבוש הנא־צים, סיכנה את האיש, אך לקורצ'אק היו המדים סמל לגאוותו על היותו קצין פולני בימי מילחמת־העולם הראשונה.

איך הצטיירה דמותו של קורצ'אק בעיני הילדים? הם מעולם לא פחדו מפניו. להיפך. בהיותו שובב וילדותי בנפשו, ידע להשתולל ולשחק איתם, ולשמור על העלי־צות ושימחת החיים גם במיסגרת מוסד כבית־יתומים. הוא היה צנוע, קו אופי שירש כנראה מאבי סבו, שהיה זגג. ליל־דים שימש כאב וכאם גם יחד. את גאוות הילדים על היותם חניכי בית־היתומים שלו אפשר לראות באחד מקטעי המחזה קורצ'אק וגיבוריו, בו מתאר אחד הילדים, בן למישפחה עניה, כיצד רצתה אמו למסור את אחותו הקטנה לאימוץ. „אימוץ במישפחה אחרת — לזאת לא הסכמנו!" מספר הילד, „אך כאן, בבית־היתומים, זה משהו אחר."

עליצות ואהבת חיים. את העדות על מה שהתרחש באמת ברגעים האחרונים, לפני שעלו קורצ'אק והילדים לרכבת־המוות, סיפק גוגול באמצעות ידידה שלו, ששרדה בחיים וצפתה במתרחש מהצד. היא מספרת — וכך נראית גם הסצנה ב־הצגה — שבאותם רגעים נראה קורצ'אק מחזיק על הידיים ילד קטן, כשמשני צידיו מחזיקים בכנף חלוקו שני ילדים, ובראש מורם, כשדגל בית־היתומים מתנוסס בידם, צעדו לקראת הסוף. כשניגש אליו קצין גרמני והושיט לו מיכתב, שהיה מאפשר לו להיוותר בחיים, דחה קורצ'אק בשאט־נפש אפשרות זו ועלה עם הילדים לרכבת־המוות. סצנה זו, המהווה את שיאו הדרמתי של המחזה, היא מרשימה ועזת־ביטוי ו־משאירה את הצופים בה מרוגשים ודומעים.

במחזה המועלה בתיאטרון בימ"א הש־כילה הבימאית בילהה מס לתאר את רוח העליצות ואהבת החיים ששררו בבית־היתומים; ואת מיפעל חייו של הדוקטור, שלו התמסר כולו, בוותרו על חיי־מישפחה משלו. ממיכתביו לשותפתו בבית־היתומים ועוזרתו הנאמנה, סטיפה, בנתה בילהה סצנה המסבירה מדוע קורצ'אק, שביקר בארץ פעמיים, החליט לבסוף לא לעלות אליה ולהישאר בווארשה עם חניכיו. הוא אהב את בית־היתומים שלו, והיה קשור לחולים ברובע העוני שבווארשה, בהם טיפל חינם אין כסף. יחד עם זאת קינן בו החשש מפני קשיי־שפה באם יעלה לארץ. בעיניו, כסופר, היתה לשפה חשי־בות ראשונה במעלה, ומכיוון שלא ידע עברית חשש להפוך נטל על כתפי קיבוץ עין־חרוד, שבו שהתה סטיפה כשנה וחצי ואירגנה עבורו את כל הדרוש לעלייתו. כשראתה סטיפה שאין בכוונתו לעלות לארץ חזרה, ברוב נאמנותה לדוקטור, לפולין, ונשארה עימו עד הסוף.

קורצ'אק היה דמות מפורסמת ונערצה בפולין ומחוצה לה, ואנשים נהרו לפתחו לשמוע את תורתו מפיו, על שיטות החינוך ההומניסטיות המייוחדות לו. בתחנת הרדיו של פולין היתה לו תוכנית שנקראה „פינת הדוקטור הזקן", שבה ראיין וענה לשאלות בשטח החינוך. אך את שמו, אפילו הבדוי, לא הזכירו ברדיו מעולם, בגלל אנטישמיות. גם הנאצים היו מודעים לעובדת היותו אישיות חשובה ומפורסמת, ולכן הסכימו לשחררו מגזר־הדין שהטילו על שאר היהודים. אך קורצ'אק סירב להפקיר את חניכיו ומת עימהם.

ומה מקור שמו הבדוי? כשהיה סטודנט לרפואה שלח פעם סיפור לתחרות. הוא חתם עליו בשם אחד מגיבורי הסיפורת הפולנית — יאנוש קורצ'אק. מאוחר יותר, כשהתפרסמו ספריו בעולם, דבק בו השם, עד כי מעטים יודעים את שמו האמיתי.

קורצ'ק (ממושקף) במחזה
שם מתוך דומן

אלקטרונאים

★ הגדלנו המלאי של דיודות יישור וגשרים מתוצרת G.I.
★ הגיעו מחברים (32, 64, 96 פינים) מתוצרת PANDUIT
★ מלאי ענק של „ג'וקים" (לטלפונים ולמשחקי טלוויזיה) מתוצרת חב' G.I.

אצלנו במלאי:
נוריות ודיודות פולטות אור (CM) ★ ממסרים, לחצנים ומפסקים מוארים (CLARE) ★ מעגלי הגנה, רשתות נגדים וטרימרים (DALE) ★ דיודות יישור וגשרים (G.I.) ★ מפזרי חום ותושבות לטרנזיסטורים ו„ג'וקים" (SEIFERT) ★ מעגלים משולבים דיגיטליים (G.I.) ★ סרטי קשירה וסימון מניילון, ספירלות, תעלות ונעלי־כבל (PANDUIT) ★ שרוולים מתכווצים וארוגים, סרטי סימון ותפסניות (ZIPPER) ★ סלי כרטיסים, קופסאות, מסדים וארונות למיכשור (H.K.) ★ ועוד...

מכירה ויעוץ אצל הנציגים בישראל:

אלכסנדר שנוידר חב בעמ אש
ת"א, דרך פתח-תקוה 44, טל. 34607,32089.

במבצע חסר תקדים:
1/3 במזומן
אלקטרה
היתרה ב־10 תשלומים ללא ריבית.
פרטים בכל סניפי אלקטרה ברחבי הארץ ואצל המפיצים המורשים.
אבנת | קרמון | שיפרין | נעמן

„מסדה"
דיזנגוף תל־אביב בע"מ
לקראת חג הפסח הגיעו מישלוחים חדשים של פוסטרים צבעוניים מקסימים
המבחר הגדול ביותר במחיר הזול ביותר
28 ל"י בלבד, כולל מ.ע.מ.
רפרודוקציות אמנותיות, כ־300 דוגמאות שונות במחיר 77 ל"י, כולל מ.ע.מ.
„מסדה דיזנגוף", רח' דיזנגוף 164, ת"א

מהחר מטמי
קלמזין Kalmezin
ללא חומר משמר
מזון מבושל מוקפא

הגרוזינים משנים את תדמיתם ומציגים את יפהפיותיהם בתחרות־יופי עדתית

מיכאלשווילי המנחה החצי גרוזינית רבקהל'ה מיכאלי מראיינת את המועמדת סבטלנה חוטשווילי בת ה־23. סבטלנה היא רווקה. התחביב שלה הוא רכיבה על סוסים. בעברית רצוצה סיפרה שרק החלה לרכב על סוסים לפני כמה שבועות בירושלים עיר מגוריה. „יש שם הרבה סוסים," הודיעה המועמדת.

מלכה שווילי

נטרולי ספיאשווילי בת 23, נשואה ואם לשלוה שה ילדים זכתה בתשואות רמות. נטרולי נישה אה בגיל צעיר, ועוסקת במיקצוע יוצא־דופן, שחקנית תיאטרון בשפה הגרוזינית.

בקשה להפסיק את כל ההשמצות על בני העדה הגרוזינית בארץ. זה לא נכון שהם רק חוטפים צעירות, אונסים, דוקרים בסכין או משתחפים בשוד. את הדימוי הרע הזה יש לשנות. ומה יותר טוב מאשר נשים יפות לשינוי תדמית?

עורך השבועון עליה מגרוזיה בשם אברהם ספיאשווילי חשב וחשב ומצא עצה: את התדמית הגרוזינית תשנה תחרות יופי. הוא פנה מעל גבי עיתונו אל כל בני העדה, כ־60 אלף במיספר, הפזורים ברחבי הארץ וסיפר להם על התחרות שהוא עומד לארגן וביקש לנדב בנות. זה לא כל־כך פשוט עבור הגרוזינים להציע את נשותיהן. אסור להן חלילה להופיע בבגדי־ים.

השוטרים הגרוזיניים שהתגייסו למיבצע כדי לשמור על הסדר הטוב בחנו ברצינות רבה את המועמדת מאיה כשהיא עולה על הבמה. איש לא העז להפר את הסדר. מימין, בין השופטים בתחרות, הטייס מיכה לוי נירדם בעת התחרות, אך עמיתתו לחבר השופטים, הדוגמנית ענת זלץ דאגה להעירו בכל פעם.

לאה זונגשוילי מועמדת גרוזינית טיפוסית, מלאת גוף בת 19 מצור־שלום.

זמרת מאיה קקושווילי בת 15 וחצי מאשדוד. למטה, גלה קיקוזאשווילי, הגבר הנאה ביותר באולם.

המלכה וסגניותיה

(בתמונה במרכז) דלי צחואשווילי בת ה־26 ניבחרה כמלכת היופי של העדה הגרוזינית בארץ. „בתולה זקנה" לפי מושגים גרוזיניים? לא ולא. היא מורה לפסנתר, רווקה, מתגוררת בירושלים ושואפת ללמוד פסיכולוגיה באוניברסיטה. מימין סגנית ראשונה נטרולי, משמאל, סגנית שנייה, מאיה.

שכן הצניעות מחייבת. אך אברהם יודע שדווקא משום כך, תחרות מעין זו תהיה יותר מעניינת. הבנות תופענה בשמלות בלבד ואם אסור להן להסתובב בבגדיים הן תסתובבנה בשמלות מיני, שיצאו מזמן מן האופנה, אך חושפות את הרגליים.

אחרי סיבוב ראשון על הבמה, עלו הנשים אחת אחת לראיון עם המנחה מיכאלי. בראיונות האישיים גילו הנערות שהן נישאות בגיל צעיר מאד. מתחתנות רק עם בני העדה ודוגלות במישפחות מרובות ילדים. רוב הנערות היו מלאות גוף ולא ניראו כמועמדות לתחרות יופי מסוג זה. הרגליים לא היו חשובות, המותניים לא היו צרות והבגדים לא היו אופנתיים.

אך עצם העובדה שתחרות זו נערכה, עודדה מאד את בני העדה הגרוזינית בארץ. יש להם גאווה במוצא שלהם, שימחה בחיים שלהם וטוב להם כאן בארץ.

חלומותיהן של הנשים הגרוזיניות זהים לחלומות של נשים בכל מקום. מלבד בעל וילדים יש כאלה הרוצות להיות דוגמניות, זמרות ושחקניות וחלקן בוודאי גם תצלחנה. אומנם לעת עתה הן כובשות רק את לב הגברים הגרוזינים, אך אין סיבה שלא יבואו ימים והן תכבושנה גם את לב הישראלים הוותיקים.

תחיה אדר

רחל מרחלת על כל העולם

כרטיס פתוח

תנחשו מי שוב הגיע ארצה, אחרי חודש בלבד שהוא לא היה פה איתנו?

נו, כמובן איש־העסקים הישראלי, שחי לו ונהנה בלוס־אנג'לס מזה שנים, **הרדוף ווקר**.

הרדוף, שאינו יכול לחיות בלי הארץ, הגיע הפעם סתם ככה. היו לו, אומנם, עיסוקים ועבודה דחופה באירופה, וזה בעצם מה שהזיז אותו, אבל ישראל לא היתה אצלו בתוכנית וכשהבנאדם יושב לו סתם ככה בפאריס, כשיורד גשם וקר בחוץ, פיתאום נתקף געגוע רציני מאד, וכיום הוא שוב יושב לו כהרגלו בקודש בשרתון החדש, נוהג את המרצדס המחכה לו כאן באיכסון כל הזמן, יוצא עם מיטב הצמרת הישראלית, רוקד, אוכל ומבלה.

אבל להרדוף יש, הפעם, סיבה טובה לחגיגות. הוא החליט, והפעם בשיא הרצינות, לא לחזור ללוס־אנג'לס בדד. לבחור יש בידו שני כרטיסים, האחד עם שמו עליו, והשני בלי שם, ומה שהוא בעצם רוצה, יותר מהכל, זה חברה לחיים.

הרדוף אינו מבטיח חתונה, אבל לעומת החוזה הכתוב, שלדעתו בכלל לא חשוב, הוא מבטיח לבחורה, שאותה הוא יקח לבסוף, חיים של מלכה, להיות שכנה של טרוולטה, ציקוזי בבית דירת־פאר, בגדים ממיטב האופנה, מכונית אמריקאית חדשה, בילויי דור הסילון, וחבר'ה של בברלי־הילס לאירוח. ואותה אחת צריכה להיות כמו שהרדוף והפילוסופים היווניים ראו אותה — זונה במיטה, ליידי בחברה וטבחית מעולה במיטבח.

אז אם מישהי רוצה את הרקיע על מגש של כסף מידיו של הרדוף, זה הגרוש הכי עליז, יפה, ונחמד בארץ כרגע, בבקשה — הדרך לליבו פנוייה, והדרך לאמריקה משולמת במילא.

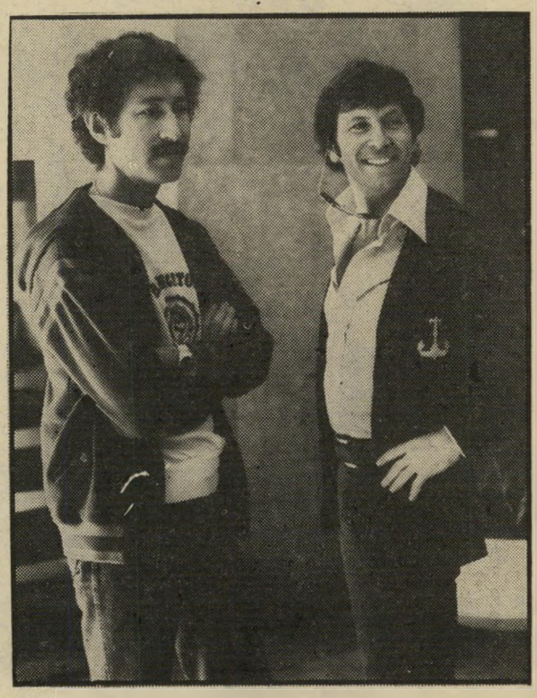

ווקי הרדוף (מימין) וידיד
הדרך לאמריקה משולמת

פסי פיספסה

את **פסי קומרד** אינני צריכה להציג בפניכם, את פניה של הדוגמנית הזאת כבר ראיתם בוודאי בכל העיתונים וגם בסירטי הפירסומת, אבל בתקופה שהיא גרה עם בחיר ליבה **איציק לוי** בפאריס לא ראינו ולא שמענו ממנה דבר, ופיתאום היא שוב בארץ, עם המון הצעות עבודה. היא חזרה לבית הוריה שבבת־ים, בלי איציק. מה בדיוק קרה, האם ניגמר שם הרומן? האם יש סיבה אחרת?

פסי מכחישה בתוקף את סיומו של הרומן, ואומרת שהיא יכולה לחזור לפאריס ולאיציק מתי שהיא רק רוצה, אבל היא לא רוצה, למה? בגלל שהיא אוהבת את מזג־האוויר בארץ, תאמינו? פאריס כהה וחשוכה בשבילה, היא אוהבת את הבהירות והשמש של מזג־האוויר הישראלי.

לי קשה להבין למה לעזוב אהבה יפה אפילו בשביל מזג אוויר נוח, אבל אחד ועוד אחד זה שניים, ואני שמעתי הסברים לעניין — שם פשוט לא הלך לפסי, היא לא השתלבה במערכת החיים הפריסאים, והאופנה שם, כולל האופנאים, לא האירו לה פנים. בארץ היא שם דבר ולכן היא רוצה להישאר כאן. נוסף לכך הסיפור הגדול עם איציק כבר לא אותו הסיפור. אולי לא היה ריב, אבל שניהם הגיעו למסקנה שעדיף להיפרד.

כך או כך, אנחנו הרווחנו עוד דוג־

פסי קומרד
הדרך מפאריס קלה

מנית, ואיציק הרוויח חופש, הבחור עובד שם בעסקי סרטים ותקליטים ונראה כי־מצליח מאד. ונקווה שפסי תמשיך להצ־ליח בארץ.

רומן של יפה ויפה

טוב, אז עד היום היה ברור לחלוטין שכל הסיפורים במדור זה הם על הוא והיא, תמיד היה **זכר** והיתה **נקבה** בכל תמונה, אבל לרגל המצב היום אין לי ברירה ובמדורי זה יהיו גם סיפורי רכי־לות על מה שקורה בינו לבינו, כי רבותי ה־IN החדש בארץ, מה שקורה באירופה ובאמריקה כבר כל־כך הרבה זמן והפך לגיטימי, הגיע ארצה והיום המצב קיים וזהו. לא שהוא לא היה קיים גם קודם, אבל פשוט בתקופה האחרונה כולם קיבלו אומץ, מוציאים את זה החוצה לחופשי, ולא נותר אלא לקבל זאת כטיבעי.

ועכשיו לסיפור עצמו, נכון שהוא יהיה אנונימי, אבל לא לאורך זמן, מיקרה ש־קרה קרה לזוג יפים אמיתיים. שניהם עבדו בעבודה מסודרת, חיו יחדיו, עשו חיים וחופשות בחו"ל ביחד, ומצבם היה שפיר. אומנם חברים דיברו, ורכילות הס־תובבה סביבם, אבל אוזניהם לא שמעו ועיניהם לא ראו. עד שיום אחד, אחד משניהם שם עינו בבחור זר, תושב עולה מאיראן, אחד מניצולי חומייני, בקיצור זה האיראני הגיע ארצה עם ממון רב, המון קסם אישי, ואהבה עזה לגברים.

אתם כבר יכולים לתאר לעצמכם מה שם קרה, **צד א'** שהוא האחד שאותו עוב **צד ב'** נשאר בדד בדירתם, ופיתאום החליט שחייו תמו ושלו אין מה לחפש על הפלנטה שלנו, עשה חושבים, לקח בבקבוק וודקה סמירנוף, והחל שותה. ב־אותו הזמן ממש בילו **צד ב'** ו**צד ג'** שהוא, כמובן, האיראני העשיר והשר־מנטי.

תאמינו או לא אבל הסיפור הגיע עד לבית־החולים, כי **צד א'** הבודד פשוט החליט לחתוך את הווריד, במזל שבא משמיים הגיע חבר שדפק על הדלת ו־אחרי שלא ענו לו פתח עם מפתח שיש לו למיקרה שאין אף אחד בבית ואין לו לאן ללכת. הוא מצא את א' על המיטה כשכולו שותת דם, וההמשך ברור. אבל אם אתם חושבים שמעשה זה ריכך את ליבו של צד ב' אתם בפירוש טועים. ההוא הבוגד ממשיך לנהוג במכוניתו ה־חדישה של צד ג' כשכיסיו מלאים בזוזים ריחניים וטריים, וחי כמו מלך, נו אז זה היה שווה?

על גירושין ורומנטיקה

על **שרה אלי** עוברים דברים יפים ו־מעניינים. נכון שהיא עדיין נשואה ל־

שרה אלי
הרומן הארוך נגמר

ברנדי הבלונדי היפה, איש טיפניס ב־זמנו, אבל זה רק על הנייר. לשניים יש בת משותפת ויפה, וברנדי מבקר בכל פעם שהוא בעיר, וזה שהרומן שלה הארוך עם **הני מעוז**, איש המס, נגמר, גם על זה בישרתי לכם בזמנו. אבל על הרומן החדש שלה אתם עוד לא יודעים, והוא הנחמד מכולם, וכוונתי לגורש **הטרי אבי זוובסקי**, איש הרהיטים. אבי הת־גרש בימים אלה מאשתו היפה **קטי**, בעלת הבוטיק והמיספרה באבן־גבירול, ולמרות שיש הטוענים שהוא לקח את הענין קשה, הוא נראה נהדר ומבלה תמיד־תמיד בחברת שרה, אחיה **איציק ברבי**, ואחותה וגיסה **שמעון ונעמי דיטקטבסקי**. ואחרי שהוא אימץ ל־עצמו מישפחה כל־כך טובה במקום, אז לא פלא שהוא מתגבר על עניין הגרו־שין.

מהי מידת הרצינות של הרומן בין השניים איני יודעת, וגם לא מספרים. אבל לי זה נראה רציני בהחלט.

אם אין מצות, שיאכלו עוגות חשיש

למרות שבדרך־כלל סיפור עם שמות הרבה יותר מעניין מזה האנונימי, הרי הסיפור שלפניכם הוא מספיק פיקנטי גם כך.

ישנה אשת חברה אחת, ואני מתכוונת לאחת כזאת שעושה מסיבות מפוארות, גרה בבית מפואר בפרבר תל־אביבי מהודר, ובקיצור כולם דורשים את קירבתה.

אותה אישה, שתמיד לבושה במיטב האופנה האחרונה, מצהירה על עצמה חגיגית שהיא אשף המיטבח בכל הקשור באפיית עוגות חשיש, חברים באים הביתה והדבר הראשון שהם שואלים זה, האם יש עוד חתיכה מאותה העוגה המהוללת שעושה את האנשים יפים ואת החיים יפים עוד יותר. ומיקרה שהיה קרה דווקא בחג הפסח.

נכון שבחג הפסח אוכלים מצות וכו', אבל אם אין מצות, אוכלים עוגות חשיש וזה בדיוק מה שעשתה החבורה העליזה כל החג. הגברת הכינה מלאי עצום של עוגות כאלה, שלא יהיה משעמם. רצה אלוהים, והאמא של הבעל הגיעה לביקור קצר, לראות את הילדים ולהגיד חג שמח, אבל אלוהים גם רצה שהאשה לא תהיה בבית. ראתה הגברת המבוגרת עוגה דשנה במקרר, כולה מלאה שוקולד ואגוזים.

אמרה האמא — למה לא? ואכלה מנה דשנה. כשראתה כי טוב, אכלה עוד חתיכת עוגה וכך הלאה. בקיצור, כשבאו בעלי הבית הם מצאו את האמא במצב של סוטול מושלם, היא שמה לעצמה מוסיקת פופ מה שבדרך־כלל אינה עושה וגם אינה אוהבת. היא מאלה שרצות לסגור את הרדיו בכל פעם שמוסיקה כזאת עולה באוויר. וזה עוד לא הכל, היא גם השתחררה מכמה בגדים מיותרים שהיו על גופה.

במשך 6 שעות, הגברת הזקנה הפכה צעירה ברוחה ובהרגשתה, כשסוף־סוף היא יצאה מהעניין, סיפרו לה מה בדיוק ולמה עבר עליה מה שעבר, ותאמינו או לא הזקנה, שהיא כנראה גיזעית, לא התרגזה כלל ורק שאלה אם היא יכולה לקחת את שאר העוגה לחברים שלה.

Lee עושה אנשים יפים.

את חולצות האיכות של Lee ניתן להשיג בחנויות האופנה המובחרות.

כ"ח ניסן תשל"ט 25.4.79 | מספר 2173 | 80 עמודים | שנה 43 | המחיר: 20.00 ל"י (כולל מ.ע.מ)

העולם הזה

אשתו של ח"כ עקיבא נוף בתלונה למישטרה:

„בעלי היכה אותי וגנב את התכשיטים שלי!"

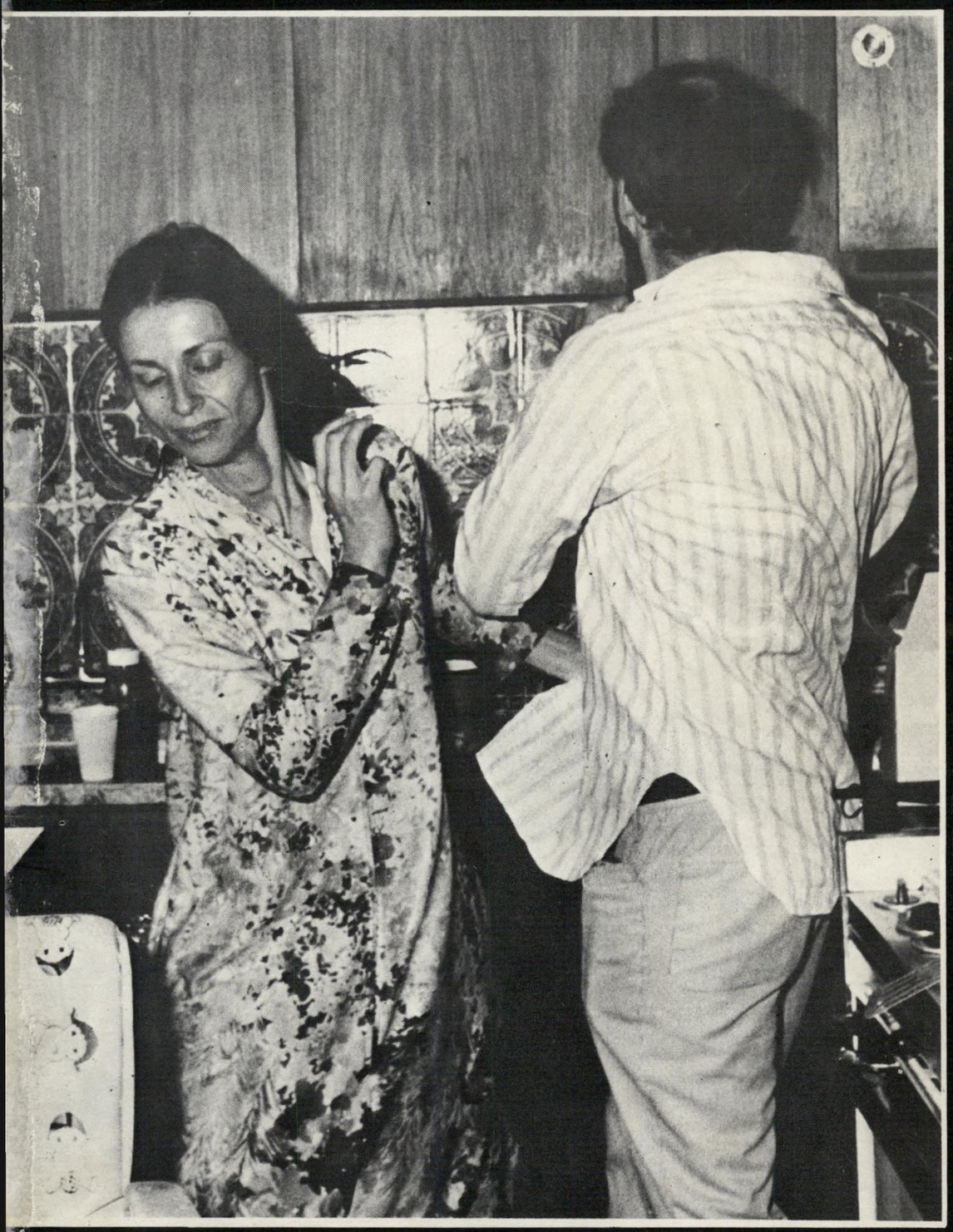

עקיבא ומירה נוף בעת קטטה בביתם